

Sermo. I.

Maria paradisus

Quō sy*m* ibi scriptū Ecce ḥgo sc̄p̄t̄. Un̄ sc̄d̄ abra/
meoni fa*m* sit ḥgo sc̄p̄t̄ alma. et itez postea repit sc̄p̄t̄
et aſit re*m* ecce ḥgo cōc̄p̄t̄. vñ rurliu*m* et tertio abrasit
uelatio*m* ḥgo et sc̄p̄t̄ alma. et silt p̄ ea repit sc̄p̄t̄ ecce
ḥgo sc̄p̄t̄. et illa dictio virgo erat sc̄p̄t̄ l̄ris
aureis. Quapropter coḡsc̄s symeo h̄ esse cele/
ste mysteriū: p̄strat i terrā orauit dñm ut ei
reuelare dīgret q̄dnā h̄ significaret: et an m̄
redeptor̄ debebat remāere ḥgo i sc̄p̄t̄: p̄t̄
et post partū: rogauitq; deū ut sibi cocederet
videre ipam ḥgine cū filio ateq; moreret. et
rñsum accepit q̄ illa ḥgo peret messyā filiu*m*
dei q̄ redimeret isrl̄. et q̄ ip̄e nō moreret donec
ip̄m recipet i vlnis suis. et pp̄t̄ h̄ d̄r̄ i hodier
no euāḡs. Rñsum accepit symeon a sp̄sc̄t̄o
n̄ visu*m* se morē nisi videt xp̄m dñi. Eve/
nit in sp̄l̄. vbi d̄t̄ gl̄. q̄ cū ibi br̄ ḥgo
adūctas*m*: sp̄sc̄t̄ reuelauit symeon i d̄/
xit. Ecce symeo q̄ cōpletū est desideriū tuum
ecce q̄ ia*m* videbis messiā tibi p̄missum. vade
iḡs cito ad sp̄l̄: et ibi eū repies: et i brachijs
tuis accipies: et deuote adorabis. Logita ḡ
o aia deuora quāto cū gaudio et exultatiōe ac
feruore sc̄t̄ ille senex symeon ad sp̄l̄. p̄pe
rauit: et quāta cū reuerētia saluatorē mundi
adorauit. cōsidera etiā quāta fuerit bñdicte
ḥginis clementia et benignitas: q̄ filiu*m* ip̄i
symoni osculādū et amplexādū liberalis ob/
tulit. Un̄ sequit̄ in euāḡlio. Et accepit eū i
vlnis suis. O symeo q̄d agis: an forte nesc̄
q̄ iste est q̄ terrā palmo ɔcludit? Nōne ip̄e ē
quē celi celoz cape nequint: vt d̄r̄. q̄. Para. ij.
Quō ḡ eū capis i brachijs suis. O bñdicte
senex tu cōplenitivnū de marimis desiderijs
q̄ h̄ebat bt̄us Augustin̄. Tria em̄ cupiebat
q̄ h̄re nō potuit. s. videre romā i flore. Pau/
lu*m* pdicāt̄. et xp̄m in carne. O cū quāta suani/
tate: cū quāta leticia: cū quāta dulcedine: et
cū quāta teneritudine bñdicte iesum in ma/
nibz suis suscepisti. q̄dulcif̄ stringebas iter
brachia: q̄sluauia fīgebas oscula. O deuoti/
p̄iani rogem̄ et nos p̄ssimā ḥgine vt etiaz
nobis porrīgere dignet̄ sicut obtulit symeo*m*
p̄uez suū bñdictū: vt possim̄ eū amplecti et
osculari. Arbitror aut̄ q̄ sc̄rūs ille senex sy/
meon h̄ns dñm iesuz in manibz exclamauit
et dixit. O bñdicte puer tu es creator me²: tu
es de² me²: tu es redēptor me²: tu es expecta/
tus a cūctis gērīb: tu sc̄rōz gl̄ia: tu angeloz
dñs. Iste sunt man² q̄ vñitūlū orbē fabrica/
uerūt. hi sūt pedes quo*m* scabellū adoraf. isti
sunt oculi bonos et malos ɔc̄plātes. nūc v̄/
dent te oculi mei: nūc tractat te manus mee.
nūc ḡ dimittē me exire de hoc sc̄lo ut vadam

ad sc̄tōs p̄es q̄ sunt in limbo: et portē eis hoc
bonū nouū. Dimitte me ne videā te in cruce
suspc̄sum: ne videā te iter duos latrones cru/
cifirū. O maria ecce q̄ tuā ipsi² aiam p̄rāsi/
bit gladi². q̄ ſba lachrymādo dicebat sanct²
symeon ip̄i br̄ ḥgini. O q̄t gemit²: q̄t suspi/
ria: q̄t lachryme ibi sunt effuse ab isto sc̄tō se/
ne vna cū ipa ḥgine ex recordatōe passionis
xp̄i. H̄ dimissa hac lugubri meditatiōe re/
uertamur ad exultationē ip̄o symeo*m*. Dre/
do em̄ q̄ tāto gestiuit gaudiō vidēs saluato/
rē mūdi: ac eū in vlnis suis baiulās: ut ſobis
exp̄mi non possit. O bñdicte senex quē acce/
pisti in vlnis tuis: nōne regē regū et dominū
dñiantū. Quē ad tuū pect² dulcis deduxisti
nōne filiū dei. Quē ſinuāt̄ alperisti: et ſocun/
doylūt̄ tibi arridēt̄ et blandiēt̄ ɔc̄platus
es: nōne creatorē vniūt̄ ſaluatorē mōdi. O
felicia brachia: o bñ oculi tui: o felices man²
tue q̄ meruerūt tāto ſuilegio decorari. Deca/
tabat ḡ iste bñdicte senex et dicebat. Nūc di/
mittis ſuū tuū dñne ſm ſbū tuū in pace. O
viderūt oculi mei ſalutare tuū. Viderūt nō
p̄ ſomnū: nō p̄ ſantalmata: nō i figurā: h̄z vi/
derūt corporalī: viderūt p̄ntialit̄: viderūt cer/
titudinalit̄: viderūt facie qd faciē ſaluatorez
ſeculoz ac plasmatorez mēu. O dulcis iesu iā
etent̄ moriar: iā ſecur² ex hac vita recedā: iā
gaudēs p̄mos parēces cū priarchis et pphe/
tis visitabo: et annūciabo eis q̄ te palpabile
p̄bniſti in manibz p̄ctōz. annūciabo eis q̄ te
tetigerūt man² mee: q̄ te amplexata ſūt bra/
chia mea: q̄ viderūt te oculi mei. O ſi q̄s vi/
dissit illū beatū ſenē: poſtq; amplexato et ad/
orato dño recessit vt ad domū ſuaz p̄geret: et
ibi ex hac vita migraret: nō potuſſer fe a la/
chrymis predeuotioe ɔtinere. Aſtimo ei q̄
p̄ viā ibat dulcis dēcarado. Nūc dimittis ſer/
uū tuū dñne t̄c. Et cū his dulcibz cāticis cu*m*
ad domū ſuā p̄ueniſſet genibz flexis i terrā
manibz ſq̄t̄ oculis i celū eleuat̄ gr̄as agēs
deo de tāto mysterio ſibi reuelato et oſtēo: felī
citer migravit ad dñm. Qui ſit honor et glia
in ſecula ſeculoz. Amen.

Incipit ps nona hui² monarij q̄d ma/
riale appellat̄. hec aut̄ ps hortus deliciarū ſuē
paradisus voluptatis p̄p̄o noīe nūcupaſ. et in
ea tractat̄ de br̄illante miris dei assimilatiōe.

Sermo. i.

Delicose et de
licate assimilaui te filia ſyō hic
re. vj. c. Inqt̄ magi Bartholo/
mii 2

D
Quāto
desiderio
symeon
ad ſēplū
p̄perauit
videre
chāſtū

E
Enīta/
tio syme/
onis dū
acciper
p̄uerum

Pars.VIII.

me⁹ pisan⁹ in suo mariali. Quid rōnabiliū ⁊ intellectualiū spirituū appetit⁹: studiū: sollicitudo ⁊ cura: ⁊ si ad summi boni plenitudinē obtinēdā veluti imperfecti ad pfectū: effect⁹ ad cām: inq̄eti ad q̄etē: ⁊ q̄ sunt finis ad finē ten dat incit⁹ ⁊ p̄gat: put expiētia quincit phie parit⁹ attestant⁹ ⁊ sc̄ti. Ad id v̄riq̄ bonū p̄cipi endū obtinēdūq̄ sic hūana natura iūalida cernit⁹ ⁊ p̄bat: vt grā remota nec ad ip̄m q̄rē dū assurgat: ⁊ intellect⁹ attingere neq̄at natu ralib⁹ cūctis frēt⁹. Nam ḡ naturā ad deū p̄ ticipādū vi finē ab ip̄o actore oīm deo p̄ditā ⁊ creatā: s̄z ad p̄seq̄ndū ipotētē effectū ta pec cato q̄ virib⁹ cernēs ⁊ atredēs altissim⁹: lic̄ luce iacessibilē habiter vt ad ip̄m hō h̄et ac cestum rāp futuro q̄ in p̄nci: tenebras posu it latibulū suū: vic̄ carne se vestiēdo hūana vt quē cernere hic in sua deitate nō possum⁹: Intra salē mortalitate p̄sistētē viderem⁹. H̄z q̄ in loco h̄ nīm celebratū est gaudiū vt deus nob̄ p̄sonalit⁹ vniuersit̄: fieretq̄ de⁹ hō: ⁊ summa imis: terrenis celestia: ⁊ diuina mortalib⁹ ne cterent. nisi i horto ccluso: fonte signato: paradiſi medio: thalamo veri sponsi: thalamois lectulo: cubiculo assueri: sumi dei tēplo celo: loco ⁊ oraculo: vētre. s. ⁊ vtero icemerate ſogi nis marie. **D**oc i sole altissim⁹ tabernaculū locauit: carneq̄ ex eius purissimis sanguib⁹ assumpt⁹: ⁊ vt gigas potēs ex ea itēgra ma nēte exiuit: ac se p̄e filijs hoīz speciolū ocul⁹ mortalū videndū obiecit. **M**aria ḡ cū me diū fuerit v̄ lux supna in p̄nci pādere h̄oīb⁹ ſchubitātē ē tenēdū ip̄am nūc i gl̄ia ē portā viā scalā ⁊ ianuā: vt deitas in p̄nci cernat̄ beatiſe ⁊ fidelib⁹ reſeret. hec ille. **S**i iḡis beata ſoḡ a nob̄ q̄rat dices ill̄d **I**a. xl. c. **A**ui affila ſis me: nō ſolū ea affilare poterim⁹ p̄dictis ſ̄ etiā vñlq̄sq̄ nīm ei iudicare poterit verba thematis nri. **H**up q̄b⁹ videbim⁹ q̄ndecim affiliatiōes ip̄i⁹ bñdicte ſoḡinis.

Beatissima padisus dic̄ p̄p̄f̄ quinq̄
Omn̄ m̄ dei assimilat̄ padiso voluptat̄: et
 dr̄ hor̄ deliciaz Assimilatio. j.
Ebñdicta ſoḡie dr̄ in figura Be nef. ij. Platavit de⁹ padisum vo luptat̄. i. mariq̄: a p̄ncipio. i. i p̄tibus orictis. s. ḡre. In q̄ posuit ho minē quē formauerat. q̄r̄ de⁹ i ei⁹ vtero posu it xpm: quē opat̄e ſpuſcti formavit. Ille ac loc⁹ ē valde amen⁹. q̄r̄ ibi ſunt oia illa q̄ viridariū faciūt amēnū. q̄ etiā fuerūt in br̄ ſoḡie. Et iter alia ſunt q̄nq̄. Primum eft dimeri cas arboz. vñ dr̄ **S**en. ij. Producit de⁹ om̄e lignū pulch̄ ſylu ⁊ ad vescēdū ſuauic. Ista

āt diuīſcas arboz fuit i m̄re del: q̄ de **L**cc. iiij. Quasi cedr̄ exaltata ſū in libano r̄c. vbi ponunt ſex differētē arboz q̄ fuerūt in ea. ſ. cedrus ſteplatiōis excelle. cipressus odorifē re fame. palma gl̄iose victorie. rosa partētē. oliua misericordie: ⁊ platan⁹ ſidei pfecte. **P**la tan⁹ em h̄z folia ad modū ſcuti. ⁊ ſignificat fidē ſue q̄r̄ ad modū ſcuti h̄z tres agulos. i. tres articulos p̄ncipales: q̄b⁹ credit in ſanctā trinitatē. ſue q̄r̄ ad modū ſcuti deſer̄ ⁊ h̄z in leua. i. in p̄nitivita: ⁊ nō i terra. i. in beatitudine quia hic eft fides: ibi viſio ⁊ ſp̄es. ſue quia fi des eft nob̄ ſcuti: tra diaboli tēptamēta. vñ apl̄s ad **Eph.** vi. ait. In oībō ſumētes ſcutū ſidei: vt poſſit̄ ſia tela ūmici ignea extigere. Nō em aut̄ in padiso erat diuīſtas arbo rum: ſ̄z maxime fuit ibi a deo poſitū lignū vi te in medio padisi: **S**en. ij. De q̄ ſic d̄ **Aug.** Virgo maria padisus dicit. In cui⁹ medio poſitū eft lignū vite: cui⁹ ſolib⁹ ſanant ſfirmi cui⁹ odor viuificat mortuos: cui⁹ ſapor dul corat amaros: cuius ſumbra refrigerat miferros: cui⁹ aspectus letificat angelos. Nec ille. **S**ecōdō in padiso fuit iocunditas riuuloz. vñ **S**en. ij. dr̄. Fluui⁹ egrediebat de loco voluptat̄ ad irrigadū padisum. q̄ diuīdiſ i qt̄ tuor capita. **I**ste fluui⁹ padisi eft abundātia ſpuſcti: q̄ fuit copiosissime in maria. ⁊ diuīdiſ in qt̄ tuor capita. q̄r̄ vñm mittit ad p̄tem platinos: dans eis grām ⁊ deuotio ſorandi. Aliū mittit ad actiuos dās eis grām pſeu rādi. Aliū mittit ad platos dans eis grām pſidendi. Aliū ſo mittit ad ſubditos dans eis grām obedieci. **T**ertio fuit in padiso aure tenuis gratū refrigeriu. vñ **S**en. ij. dr̄ de **A**dā. Eū audisſet vocē dñi deambulatis i padiso ad aurā post meridiē. **I**std aut̄ refri geriu fecit in br̄ ſoḡie ſpuſcti grā: in illud **A**uc. j. Spuſctus ſupueniet in te: ⁊ ſt̄us altissimi obūbrabit tibi. i. ab oī eſtu carnalis p̄cupie te refrigerabit. **Q**uarto i padiso fu it cant⁹ auū: marie ſp̄ualū. ſ. angeloz. q̄ laude dei ſp̄ cantat̄: iux illud **J**ob. xxiij. Eū me laudare et astra matutina ⁊ in bilaret oēs filiū dei. **I**ste iḡis aunc. i. angelis ad honore benedice ſoḡis decatauerūt i ſuo ortu: iux illud **D**ester. viij. Judeis nona lux oīri vīla eft r̄c. **C**atauerūt erig i ſuo p̄tu dicen. Gl̄ia i excelsis deo r̄c. **A**uc. ij. **I**te in ſua assumptionē. vñ in figura p̄dictū fuerat. ij. **R**e. vij. Deducet̄ archā dñi. i. beatā ſoḡie cū iubilo ⁊ clāgore tube. **E**t etiā mo cantat in ſua gl̄ificatione. ⁊ ſit̄ xps cū eis laudat matrē ſuam: iuxta illud **P**rouerb. vij. **S**urrexerūt filii eius et beas

Sermo I. Maria hortus deliciarū

tissimā p̄dicauerūt: vir ei⁹ t̄landauit eam.

SQuinto i⁹ padiso terrestri fuit dulcedo fructū. de q̄b⁹ licitū erat comedere: dicente dño. **H**en. ij. De omni ligno padisi cōeade. Unus tm̄ fruct⁹ fuit p̄phibit⁹: de q̄ ibidē s̄bdidit de⁹. **D**e lig⁹ autē sc̄ie boni t̄ mali ne cōedas. **B**ra autē s̄go maria meliore t̄ dulciorē fructū p̄truit: illū. s. de q̄ ipi⁹ viginī dictū fuit **L**u. i. **V**n⁹ dicit⁹ fruct⁹ vetr̄is tui. **I**ste etiā ē fruct⁹ ille q̄ inq̄t **J**o. vi. **E**go sum panis viu⁹ q̄ de celo de sc̄edi. Fruct⁹ qdē sc̄ie boni t̄ mali fuit occasio nalis causati⁹ mortis: dicente dño. **H**en. ij. p̄ mis pentib⁹. Quacūq̄ hora comederitis ex eo morte moriem⁹. **H**aut fruct⁹ bte viginis ē vi uificati⁹: vñ dicit. **E**go sum panis viu⁹. **F**ruct⁹ etiā ois padisi terrestri fuit de humo p̄duct⁹ iñ illō. **H**en. ij. **P**roduxit ar̄ dñs de humo om̄elignū t̄c. sed fruct⁹ viginis fuit de celo delat⁹. vñ ait. q̄ de celo descedi. **I**tem fruct⁹ ligni vite positi⁹ in medio padisi ser uabat vitā corpale. vñ p̄ p̄ctm ade dixit de⁹ agelis. **H**en. ij. **V**idete ne forte sumat de liḡ vite t̄ viuāt i⁹ etiñ. **I**ste autē fruct⁹ celesti dat nobis vitā celestē p̄petuā. vñ dñs **J**oh. vi. **S**i q̄s māducauerit ex h̄ pane viuet in eternū. **B**ra iñif s̄go q̄ nobis attrulit h̄uccib⁹ bñdic̄tū: faceta est q̄si nauis iñstitor̄ de longe por tans panē suū: **P**roli. vlti. **D**igit⁹ dñe de⁹ q̄ formasti adā in agro damasceno: t̄ postea eū trāstulisti in padiso terrestri. **H**en. ij. **E**t ibi **N**ico. de ly. t̄. c. illud. t̄ ibi glo. xl. di. t̄ p̄ glo. in. l. assūptio. ff. ad munī. t̄ p̄ magist̄ sen. in. ij. di. xvij. t̄ p̄ magist̄ in hystoria ecclasiastica. **N**e q̄z de agro damasceno i⁹ quo est terra rubea. i. de rubedine p̄cti: eripe: t̄ libe ra me de sanguib⁹; p̄g. l. ac trāsser in padisuz frēstrē ad deuotioz bñdicte m̄ris tue: q̄ ē ame nior padiso illo terreno. **F**ac vt superē oēs in amore hui⁹ amenissimi padisi: ita vt i⁹ bono dicat de me illud. **Z**ech. xxij. **L**edri nō fue rūt altiores illo in padiso dei. transsumptiue in. c. p̄ncipiū. de peni. di. ij. **H**ic est em̄ ille pa radisius de q̄ inq̄t filius dei. **E**ccl. xxij. **E**go sic aq̄duct⁹ exiui de padiso. **I**ste autē viginal padisius aliū padisum pdurit. vñ dñs dicit illi ei⁹ sponsus celest̄. **L**an. iiij. **A**missiones tue padisius. **C**et iñ ipē padisus celestis dñs no ster postea dixit latrōi p̄uerso. **H**odie mecum eris in padiso: **L**u. xxij. t̄ transsumptiue i. c. baptisimi vicē. de se. di. iiij. **D**igit⁹ dñe iesu padise de padiso rogo te ne emittas me vñq̄ de h̄ padisovoluptatis sic eiecisti adā: **H**en. ij. t̄. c. **A**dam. t̄. c. q̄libet. xl. dis. grā em̄ hui⁹ bñdicte m̄ris tue q̄ est sicut padisius i⁹ bñdic̄ti

onib⁹ **E**ccl. xxij. **F**ac ḡ ut dicere possim p̄ti nne illud. **H**en. ij. **V**locē mā audiū in padis. **F**ac vt nō solū semel mihi dici poss̄ illud. **Z**ech. xxvij. **I**n delicijs padisi dei fuisti. sed p̄petuo dicas illud. ij. **L**hoz. ij. **R**apt⁹ est in padisum. t̄ illō. **E**ccl. xiij. **T**raslat⁹ ē in pa radisum. t̄ tūc ero secur⁹ t̄ colosat⁹. **S**ū em̄ de padiso materiali dicas. **H**en. ij. q̄ de⁹ colloca uit an padisum voluptat̄ cherubin t̄ flam meū gladiū atq̄ versatilē ad custodiēdū ne q̄s introeat. multo maḡ ad custodiā isti⁹ ce lestis padisi collocauit multos angelos t̄ flā mā ignis sp̄usst̄ ad defendēdū ne aliq̄s dem̄on vñq̄ eū introiret p̄ p̄ctm. t̄ nō solū ad custodiēdū ipm padisum s̄ etiā eos q̄ in illo p̄ deuotionē ingredunt̄. **O**rigis felix: o fortunat⁹: o beat⁹ ille q̄ in padisum istū deuoto mētis affectu introierit. nā inquit salvator nos ter. **A**poç. ij. **D**abo ei edere de ligno vite qd̄ est in padiso dei mei. **I**n hoc etiā padiso iue niet oia bona q̄ dicunt̄ fuisse in padiso mate riali. de quo ait **D**amas. li. ij. **P**aradisus in oriēte positi⁹ est: om̄i terra excelliō: t̄perato t̄ tenuissimo ac purissimo aere fulges: plantis semp̄ floridis comat⁹: actino odore plenus: lumineq̄z replet⁹. hec ille. **E**t idē dicit **A**ug. sup. **H**en. t̄. xiij. de ciui. dei. **B**er. etiā super **H**an. inq̄t. **H**abitabat homo in padiso: t̄ in loco voluptatis cōuersatio ei⁹. vbi nihil do loris aut molestie sentiebat. odoriferis stipa tus malis t̄ pomis: fulcitus florib⁹: honorez glia coronat⁹: t̄ magna claritate ob insigne diuīe similitudis resulgebant. **A**terat ei fors atq̄ societas cū bra plebe angeloz: t̄ cū militia celestis curie atq̄ exercit⁹. hec ille. **A**ibri. aut̄ de rosate in suo dictionario in ſōlo padisus: dñ. **I**ste padisus dñ amēissim⁹ ex mirificis insertiōib⁹: ex pulcherrimis plātatiōib⁹: ex fragrātissimis aromatiōib⁹: ex p̄nātib⁹ florib⁹ ex temperatissimis rorib⁹: ex moderatissimis vētis t̄ flatib⁹: ex amenissimis auū cantib⁹: ex purissimis fluiib⁹: ex validissimis sepiib⁹ t̄ ex oculissimis custodib⁹. **I**bide etiā inq̄t pre dict⁹ doctor fm̄ **C**atholicon q̄ padisus dñ: q̄ si parās dei visum. **Q**ue oia excellētissimeſt̄ ille in padiso m̄ro virginali possent moraliter declarari: sed breuitat̄ cā p̄trāeo: relinq̄ns il la cōtēplāda sagacissimo ac prudentissimo le cōtrō: q̄ nouit sugere mel de petra: oleūq̄ de sa xo durissimo: atq̄ de exiguis eximia cogita re. **G**cdō p̄ncipalit̄ in hac p̄te dico q̄ beata s̄go est hor̄ deliciar̄. quē quidē hortū de⁹ manu sua plantauit. vñ in figura dicit **H**oito de ster. j. c. **I**ussit rex. i. deus: cōtinū prepara/

Marsa assimilat̄ hortū de liciarū

Pars.IX.

ri in vestibulo horti et nemoris. i. i. vtero ygi
nis: quod regio cultu et manu cōscium erat.
Tūc em̄ deus ibi paravit om̄niū qn̄ naturā
humana sue dimitatvniuit. Deista etiā plā
tatoe dicit Eccl. xlviij. Platavit illū dñs. Ite
de ipa bñdicta ygine pot exponi illud Ezecl.
xvij. Platabo ea et eruper in germē: ait dñs
et illō eiusdē li.c. xlviij. Super aquas mltas
platata est. Scđo te' illū hortū plantaz cō
seuit diuersis arboribz. i. diuersis frutibz. xiiij
in hui significatiōe pōt exponi illud qđ dñ
Eccl. ij. vbi ait Salomō. i. de'. Feci hortos
et pomaria et seui ea tucti generis arboribus
Et dicit hortos in plurali. qr deus cōseuit et
hortū sui corporis yginitate: et hortū sue met̄
humilitate. Tertio ipm cōseruit diuersis ri
uis gratiarū irrigauit: et qđamō inebriauit.
tūx illud Eccl. xxvij. Rigabo hortū plantati
onū mearū: et inebriabo part' mei fructum.
Quarto ipm irrigatū rotū amenissimū fecit
iuxta illud Ezecl. xxvij. Terra illa iculta. i.
maria: que fuit integra et illibata facta est ut
hortus voluptr̄. Et in istū hortū sic delicio
sum te' descedit et ibi comedit: qr carne et san
guine yginitis se ibi pauit et lilia collegit. qr i
eius puritate multū delectat' fuit. vñ Lan.
vj. inq̄ ipa sponsa celest̄. Dilect' me' desce
dit in hortū ad anreolā aromatū ut pasca ī
hortis et lilia colligat. Iste aut̄ hort' fuit clau
sus: irriguus: amen': et fructifer'. Primo nā
qr fuit hort' clausus: qr ita semp habuit bea
ta ygo cor clausum malo q̄ nunq̄ in illō sub
intravit aliq̄ demonis suggestio v̄l prauia de
lectatio. et hoc est qđ dñ Lan. iiiij. Hort' con
clusus es lōzor mea sponia: fons signat'. qđ
io dñ. qr nūq̄ er̄ cor sbintravit aliq̄ prauus
sensus. dñ em̄ ipam signauit et clausit: et ipē
sol' clauē portauit. cui' thesaur' in' latebat
Qz aut̄ pdicta yba Lanticoz intelligent̄ de
beata ygine ptz p glo. in. c. oibus. xxiij. q. j.
Et notadū q̄ in pallegrata autoritate bis dñ
hort' cōclusus. qr ygo glōiosa ī corpe et in aīa
sic ab om̄i infectiōe et vicio clausa fuit q̄ nun
q̄ aliquā maculā recepit. Scđo fuit hortus
irriguus: iuxta illud Lan. iiiij. Fons horto
rum pute' aquaz viuetū q̄ fluuit impetu de
libano. Que em̄ grāz isti' horti bonos fecū
dat. et io dñ: fons hortoz. Boni em̄ sūt hor
tus de q̄ sensus suos clauerū ī delectamēta
mudi. Iste etiā aque pētōres mortuos in pec
catis viuificat. et ideo dñ: pute' aquaz viue
tū. Malo em̄ q̄ sunt p̄fundati in peccatis
sunt puteus diaboli. et io deo de malis dñ: ps.
liij. Deduces eos ī pütēū ierūtus. Un̄ etiā

Hortus
clausus

Hortus
irriguus

exorabat dñ idē ppheta dices ps. lxvij. Ne
q̄ v̄geat sup me pteus os suuz. Que igit
beate yginis io dicunt viue: qr ipos peccato
res p pctm mortuos ad vitā gratie renocat.
Istoetū aque beatos in celo letificat. et io dñ
que fluuit impetu de libano. Un̄ zpphera in
quit ps. xlvi. Fluminis impet' letificat ciuita
tē dei. Tertio iste hort' fuit amen'. et io post
q̄ sponsus celesti sponsa suā cōmedas dixit.
Hort' cōclusus es tc. statī amenitatē istius
horti descpsit dices. Emissioes tue padilus
maloz punicoz cū pomoz fructibz. Lirus
cū nardo: et croc' cū fistula: et cynamomū cum
vniuersis lignis libani. myrrha et aloes cum
oibz p̄mis vnguētis. Ecce q̄ amen' et delicio
sus est hort' iste. qr emissioes sue. i. frutes q̄s
emittebat fuit q̄si padilus. i. deliciose etame
ne. Deinde ostēdit suā amenitatē: qr ibi fue
rūt mala punica cū pomoz fructibz. i. v̄tūtū
odorabilitas et deuotiois myrrha suavitatis
Nam mala punica habet grana ordinata:
et poma sunt dulcia. Id ista aut̄ poma ipsa
sponsa inuitat sponsum suū di. Lan. v. Ce
niat dilect' me' in hortū vt comedat fructū
pomoz suoz. Ibi etiā fuit ciprus cū nardo:
id est fama odorifera et hūilitas p̄funda: q̄a
ciprus est herba humillima: et nard' est odo
ris boni. vñ Tibull' air. Illi' puro distillēt
tempora nardo. Ibi q̄q̄ fuit nardus et crocus
id est fernens charitas et celestis contēplatio
nis sublimitas. Nard' em̄ est herba calida:
et croc' habet colorē aureū: vñ Virgil' .iiij.
georgi. inq̄. Et glaucas salices: cassiam cro
cūq̄ rubetē. Et de hacherba fit optimū v̄tū
lissimū vnguētū: vt inq̄ Plini' .xij. li. natu
ralis hyst. Un̄ Properci' canit. Et crocino
nares myrrheus vngat onix. Ibi etiā fuit fi
stula et balsamū cū vniuersis lignis libani. qr i
ea fuit puritas cōscie: odor bone fame: et cor
ruptibilitas in carne. Fistula em̄ h̄z suā fru
tem in medulla: et cynamomū h̄z odorē suuz
in cortice: lignū ylo libani est ip̄utribile. Ibi
q̄z fuit myrrha et aloes cū oibz p̄mis vnguē
tis. qr i ea fuit amaritudo tribularōis p filij
sui passiōe: et amaritudo cōpassionis p misē
roz cōpassiōe et afflisciōe: atq̄ suavitas deuo
tiōis in mete. Myrrha em̄ est amara et silic'
aloes: vnguēta vero sunt suauia. Quarto
iste hort' fuit fructifer'. Tūc aut̄ hortus fru
tificat quādo bene irrigat: et ventus frigid'
et siccus ab eo amouet: et vento calido et humi
do bene perflat. Et sic iste hort' fuit fructife
rus. Nam pmo fuit bene irrigu'. mo lachry
mis doloris p filij passiōe: modo lachrymis

Hortus
amenus

Hortus
fructifer'

cōpassiōis p miseroz afflictione. mō lachry, mis denotiois p desiderio celestis prie. t mō lachrymis lamētatiōis p incolatu p̄ntis mi serie. vñ sibi p̄tuenire illō qd̄ d̄r Isa.lvij. **A**ris qsl̄ hor̄ irrigu: t sicut fons cui nō deficiet aq. **G**edo vent̄ aq̄lonaris ab isto horto fuit exclusus. nā ab austro spūsc̄i fuit per fūsus. vñ Lan. viij. ait celest̄ sponsus. **S**urge aq̄lo (alia aut̄ l̄a dic̄. Fuge aquilo) t veni auster p̄sta hortū meū: t fluat aromata illi. **P**er aquilonē aut̄ intelligi suggestio diaboli. Aquilo em̄ est ven̄ frigidus t siccus ac pluie dissipatiu. **D**iabol̄ em̄ infrigidat a dei amore: iux illud Eccl. xxiiij. **F**rigidus ven̄ aquilo flauit. **T**e desiccat t euacuat ab oī deuotioe: iuxta illud Job. xxv. **Q**ui extendit aquilonē sup vacuu. **I**te dissipat celest̄ gr̄ pluia: iuxta illud puerb. xxv. **V**ent̄ aquilo dissipat pluia: **H**z iste vēt̄ ab hortu f̄gīa, li penit̄ fuit fugat̄. non em̄ potuit aliqd̄ fr̄igus immittere. qz ipa sp̄ fuit feruētissima. nec i aliq̄ desiccare: qz semp fuit deuotissima. nec aliquā gutta celest̄ pluiae ab ea expellere: qz oī gratia fuit plenissima. **P**er aust̄ aut̄ itel ligil afflatio spūsc̄i. **A**uster em̄ ē vent̄ calidus t humidus t fecūdatius. qz qd̄ hortū virginalē p̄flauit: qz fecit ipaz calidā p̄ charitatem: humidā p̄ pietatē: t fecūdā p̄ operū vberatē. t sic fluxerut aromata odorifera. qz odor ad instar balsami qdāmō deum recreauit: t ad instar cynamomi homies fortuit. qz cynamomū stomachū fortat. t ad instar myrrhe demones effugauit: qz odor myrrhe vermes expellit. **E**t ppc̄ ista tria d̄r in psonavirginis Eccl. xxiiij. **S**icut cynamomū t balsamū aromatizans odorē dedi: t qsl̄ myrrha electa redi suauitatē odoris. **D**e isto autē horto ab h̄ austro p̄stato inq̄t Ber. in ser. de natuī. f̄ginis. **H**ort̄ plane deliciarū ē maria: quā nō solū afflauit venies: sed etiā p̄sta uit supuenies auster ille diuin⁹ v̄t vndiḡ fluant aromata illi. **I**n isto etiā horto fuit vio la humilitatis: liliū f̄ginitas: rosa charitas t vinea florida fecūditatis. **I**sta autē austro spūsc̄i p̄stata magnū fecerunt odore. nā humiliatas odore fecit deo: f̄ginitas odore fecit angelō: charitas odore fecit diabolo: qz odor ipm p̄cussit. **V**n in f̄ginis figurā dicit deo Judith. ix. c. **P**ercuties eū labijs charitas mee. **F**ecūditas at̄ isti vīnce odore fecit mūdo: iux illud Eccl. xxiiij. **E**go qsl̄ vitis fructifi caui suauitatē odoris. **I**n istu hortū sic deliciolum introiuit rex celestis. vñ Hester. vij. dicit. **I**ntrauit rex in hortū arborib⁹ cōstituz

Ipe qz celest̄ sponsus inq̄t Lan. vij. **D**escendi in hortū meū ut viderē poma cōuallū: et inspicerem si florūs ety vinea t germinassent mala punica. **E**t ipa sponsa dei inq̄t filio suo illō Lan. vij. **C**lem̄ dilecte mi: manesurga/ mus ad vineas: videamus si floruit vinea: si flores fruct⁹ p̄turiūt: si floruerūt mala punica. **I**bi dabo tibi v̄bera mea: oīa poma noua t vetera dilecte mi seruauī tibi. hec ibi. **R**oge mus ḡ oēs vt etiā nobis dare dignet de istis pomis suis: t dicam⁹ ei singli illō Lan. vij. **T**u q̄ habitas in hortis fac me audire vocez tua. **D**e ipa em̄ q̄ erat futura hor̄ deo p̄dictū fuit Isa. lvij. **E**rit qsl̄ hor̄ voluptat̄ terra corā eo. **T**erra nāqz. i. brā v̄go fuit corā deo qsl̄ hor̄ voluptat̄. **F**ac igū o b̄ndicta v̄go vt nos ḥtinue habitem⁹ in hortis isti: t verificet de nobis illud Amos. ix. **F**aciēt hor̄ t comedēt fructus eoz. **T**u em̄ es ille hort̄ in quē introiuit iesus: Joh. xij. **F**ac ḡ v̄t mihi dicat p̄ etern⁹ illō Joh. xvij. **E**go te vidi i horto cū eo. **B**ūs em̄ ille erit q̄ hortulū istū b̄n coluerit: t i eo delectationē suam posuerit. **I**p̄ nāqz d̄ns ih̄s hortulan⁹: Joh. xx. **N**ō em̄ errauit Magdalena: q̄ (vt ibidē d̄r) euz hortulanū putauit. **I**ste est ille hort̄ q̄ fructū vite eterne nob̄ p̄duxit: t florē padisi gnauit. **E**t iō nō imerito dicere possim cuilibet fidei illō poeticū pauca ſyba imutādo. **H**ortul⁹ ille parit fructū cū flore phennez. **A**ū fructus florē collige: carpe duo.

¶, beata virgo dicitur cedrus

Assimilatio. ij.

Cedrus significat beata virginem maria: q̄ inq̄t Eccl. xxiiij. **Q**uali cedrus exaltata sū i libano. **S**unt autē duo genera cedroz. vñ qd̄ nascit̄ i libano. **A**liud v̄o cedri gen⁹ qd̄ nascit̄ in locis maritimus. **P**rimū gen⁹ cedri p̄siderat̄ qzū ad arborē fructū t succū. **P**rimo ei⁹ arbor est alta: imputribilis: odorifera t semp vīres. **A**t sic brā maria fuit alta per celestū contēplatione. vñ ipa ait Eccl. xxiiij. **E**go in altissimis habitavi. t de illa p̄ dici illud Amos. ij. Altitudine cedroz altitudine eius. **F**uit etiā imputribilis per omnūmodā incorruptionē. **F**uit em̄ figurata p̄ archam dei: que facta fuit de lignis lethim imputribi libus Apro. xxv. **F**uit quoqz odorifera per repletionē omnū virtutū t carismatū: iux illō Lan. iiij. **O**dor vnguētorū tuorū sup omnia aromata. vñ Hugo de sc̄o Uic̄. in quodaz simone alloqns ipam beata f̄ginē ait. **N**ulus in gratia tibi silis esse potuit: p̄ quā gra-

20

Maria
cipressus

Pars.IX.

etia sup oēs hoīm filios venit. Spūscetus in tua singulariter humilitate venit: qui in tua dignitate miraculū nulli cōpabile fecit. Idcirco odor vnguētorū tuorū sup oīa aromata. **S**ilius tuus vncetus: tu quoqz es vñcta. Ille quidē sup te et p̄r cūctis p̄cipib⁹ suis accēpit vnguēti plenitudinē: tu h̄o post ipm p̄r cūctis suauitatē. Fuit etiā spvirens: qz planata fuit sup aquas oīm gratiarū: iuxta illud. **V**iere. xvij. Erit qz lignū qd̄ trāsp̄latat sup aquas: qd̄ ad humorē mitrit radices suas et nō timebit cū venerit est. Et erit foliū eius viride: et in tpeſcicatris non erit sollicitum: vñ Hieron. in ser. de assumptione de hac sacra tissima vrgine secretoꝝ contēplatrice celestiu sup illud qd̄ de ipa canit ecclia dicens. Vidi speciosam qz columbā aſcedētē desup rinos aquaz. ait. **O**r super aquā refectionis educa uit eam dñs: ex ea mlti rini deducti torā ter ram irrigat deliciarū. **S**edō cedr⁹ cōſideratur qzntū ad fructū. Nam poma illius cedri in aliqua p̄funt dulcia: in alia h̄o acetosa: et in alia iter dulce et acerosum sunt media. **S**ilv̄o ego aliquādo fuit plena dulcedine: aliquādo amaritudine: aliquā h̄o silviroqz. Nam fuit tota plena dulcedine in xp̄i acceptione: iuxta illud. **A**n. viij. Janus distillat labia tua sponsa: mel et lac sub lingua tua. Que verba exponēs Hugo de sancto Uict. in psona xp̄i ait. **M**el erat diuītas mera: cera h̄o humanitas tua: inde meipsum feci suum mellis. quod em ipsum est in te: assūmptū est de te. **H**ec ille. Qui etiā alloquēs beatam vrginē inqz. Qz dulcis et suauis es que sola digna eras: vt supne dulcedis osculū in tuo pceptu suscipes: et totū mūdi suauitatē in ptu stillares. ideo mel et lac sub lingua tua. H̄ est h̄bū p̄tis s̄b carne tua: et sub lingua tua: qz absconditū mel et lac de h̄o. **M**el diuītas et lachuanitas. qz mel de rore celi: et lac exprimit de carne. **S**edō fuit plena amaritudine in filiū passiōe. sic p̄dixerat ei Symocō. **A**uce. iij. dices. Et tuam p̄s animā p̄translībit glādiū. **V**n. Bern. alloquēs beatā virginē ait. **A**nima xp̄i nō attigit crudelis lancea. quia xp̄us iam sp̄m suū emiserat. sed tua ibi erat. **N**am gladi⁹ doloris aiam tuā p̄translīvit ut te plus qz martyre non imerito p̄dicem⁹. In qua nimiz sensum corporee passiōis excellit affect⁹ cōpassiōis. **T**ertio fuit dulcis et amara post xp̄i ascensionē. Amara quidē ppter filiū subtractionē. vñ Hieronym⁹ vbi supra inqz. **Q**uātis puras virgo filiū dolos: ib⁹ affiebat qzod p̄siderio estuabat dū animo re

uoluerat cūcta que viderat et audierat. **P**uto qz quicqz humane vtris est cogitare nō sufficiat zc. Fuit etiā plena cōsolatio ppter filium: qz ad patris dexterā sublimari vis debat. Et ppter fideliū instructionē: quia eorum magistra remaserat. et aplos ac discipulos docebat. vñ Hieron. vbi. s. ait. **E**cce domino ielu ascendente in celū virgo vacat in scola virtutū: ac meditat in lege mandatorū dei: vt ipa sit forma discipline xp̄i et exemplū pfectionis. **A**ouersat cū ienatorib⁹ celi infra curiā paradisi sub disciplina spūificanti. Invueniēs prima iter p̄mas cohortes sumi regis. quoru vita iam nō erat de terris: sed de celis.

Tertio cedrus p̄siderat qzntū ad succū: qui multiplicitē habet virtutē. Nam caliginē oculoz detergit: tumorē depmit: carnes a putrefactiōe custodit: et contra mortuus serpētum nob̄subuenit: vt d̄r̄ in li. depprie. re. **I**te autē succ⁹ est amor: sive charitas b̄c vrginis: qz in nob̄ multa bona facit. nam detergit caliginē ignoratiōe luīe sive vtratis. et ideo vocat Eccl. xxiiij. mater agnitiōis. qz ignoratiā repellit et verā de deo nob̄is cognitiōz infundit. **C**hōte ipa expōi p̄t illud. **P**rou. xiiij. **S**apiēs mulier edificat domū sua. **S**ecundo depmit tumorē supbie exēplo sue humilitatē. Nō est em aliqz ita supbus: nec ita sublimis qz nō debeat hūiliari ex p̄sideratiōe hūilitatē. et tūcbeata vrgo de supbus ad hūilitatē suo exēplo reuocatis dicit illud Eccl. xxiiij. **D**ium excellētū et sublimū colla p̄pā vtrite calcant. **T**ertio custodit a putredine luxurie virtute sive vrgitatis et puritatis. et iō assūlat myrrhe Eccl. xxiiij. vbi ipa ait. **Q**uasi myrrha electa dedi suauitatē odorē. **S**ic em myrrha p̄fuit carnē a putrefactiōe. sic ei⁹ puritas et vrgitas p̄seruat nos ab omī fetore carnalis cupisētie. **Q**uarto subuenit nob̄ etra mortuus serpentū. i. demonū impiō sive p̄tatis. **N**ā Sen. iij. dixit dens diabolo. Ipa p̄teret caput tuum. Tūc em maria caput serpētis p̄terit qz p̄auas suggestiones demonū a nob̄is expellit. **S**icut igif cedr⁹ libani (qz cādidatio interpat) odore suo fugat serpētes. et iterū sicut vrmes sic ipa br̄tissima vrgo fugat serpētes. i. demones: et extinguit vrmes. i. p̄auas cogitationes: et reddit candidas metes. **S**ecundo dico qz est quedā cedrus maritima: qz est pua sed fructifera et odorifera. et figurat benedictā vrginē: qz fuit pua p̄ hūilitatē: fructuosa p̄ fecunditatē: et odorifera p̄ scititatē. **P**oma autē isti⁹ cedri triplice habet substantia. **P**rima est calida, media temperata. ultima vero est frigi

Cedr̄
succ⁹ var
let ad ml
ta

Cedrus
marina

Bermon. I. Maria libanensis et cyprius

da fructus igitur istius cedri significat bene dictum
fructum beatus regius domini nrum iesum christum: quod
est ex tribus substantiis. scilicet diuinitate: anima et
carne. Quaz prima. diuinitas est valde calida:
quia est omnium vicerum presumptuosa: et omnia cor-
diu inflammativa: unde illud ad Heb. xij. Deo
noster ignis consumens est. Media autem. scilicet
fuit valde reperata. quod oculi virtutes in ipsa sunt
tenuere medium: et nullum aliquid declinare
extremum. Ultima vero. scilicet caro fuit frigida:
quod ab omni inordinato calore fuit penitus aliena.
Morati
beata vir
ginem
Digitur benedicta vero tu es illa arbor divisa
super oculos fructuosa. de qua per expounding illud psalmi
lxix. Arbusta enim cedros dei. et illud psalmi xcij. sic
cedrus libani multiplicabitur. et illud Nunc xxvij
Quasi cedrus propter aquas. scilicet diuinorum gratiarum
et illud psalmi ciij. Cedri libani quas platanus. et
tertera dei. et sequitur in codice psalmi. Illic passeress
nidificabuntur. passeress. id est huius. Passer namque
est avis pia. In tuo enim exemplo et patrocinio
o vero huic illius oculis deuotio tui faciunt suum fun-
dametum: et nidum sive deuotio in te constituitur.
Tu enim es illa de qua predixit deus Ezechielem xvij.
di. Humana de medulla cedri sublimis et plana
tabo super monte excelsum et eminente. In mon-
te sublimi sicut planabo illam et erupet in germe: et
faciet fructum: et erit in cedro magna: et habi-
tabut sibi omnes volucres: et vniuersum vola-
tile sibi umbra frondium eius nidificabuntur. et scilicet
ocula ligna regiorum quod ego dominus humiliavi lignum
sublime: et exaltravi lignum hunc. hec ibi. De
te quod exponitur per illud Eccl. l. Quasi plantatio
cedri in monte libano. Sicut enim hec cedrus est
altissima et omnium arborum digna et regia. ut ait
Rabanus super psalmum. ita et tu es omnium sanctorum altissi-
ma atque regina. Dicitur domine deus: mittemihi
obsecro ligna cedrina de libano. iij. Paral. iij.
id est deuotorum beatissime regis misericordie: ut pos-
sim dicere cum alijs deuotis eius illud Lan. s. Li-
gna domorum nostrarum cedrina. Et ut cordi no-
stro (quod est ostium aie) faciam illud quod deus Lan.
viiij. s. Aopingam illud tabulum cedrinis. Fac
igitur o bone iesu ut facias voluntatem tuam in lignis
cedrinis. iij. Re. v. Fac ut verificetur in me il-
lud. iij. Reg. vij. Exire domum laqueis cedri-
nis: et iterum illud. Opuit domum lignis cedri-
nis: et parietes domus intrinsecus tribulatis ce-
drinis. Fac ut de portico aie mee verifice fil-
lum quod in. vij. eiusdem libri. c. habet. s. Porticu te-
rit lignis cedrinis a pavimento usque ad sum-
mitatem. Fac etiam ut de me dici possit illud quod
in eodem. c. scriptum est. s. Tabularum cedrinis ve-
stimenta tota camera. i. aiam. et illud quod in. vij.
eiusdem libri. c. habet. s. Cedro oculis domus intrinse-
cus vestiebat. et iterum ibidem. Dia cedrinis ta-
bulis vestiebantur: nec oculo lapis appere poterat
in pietate. Per lapides enim moraliter intelligi
potest: quod in die iudicii non apparet in illo quod
fuerit vestitum cedro preciosum. id est deuotum beatissi-
me regis. Facigit o benigne iesu ut tibi in ve-
ritate dicere possim illud. iij. Re. vij. Tides quod
ego habeo in domo cedrina: et illud. i. Paral.
xvij. Ego habito in domo cedrina.

Q. beata vero deus libanensis Assilatio. iij.
Litterae secundum grammaticos libanensis in masculi
no accipiant per motu: in feminino pro
arbore: et in neutro per thure. in scriptu-
ra sacra quod aliquando transgredit regulas Donati:
ut certus exponat intellectu spissitudinem. et quod non est
subiecta regulam Prisciani. ut in c. in dignum. xxx
viiij. dicitur. accipit in masculino libanum per arbo-
re. cui assilatur beatissima regis. Unum ipa ait Eccl
xxvij. Ego quasi libanus non ictius euaporauit ha-
bitaculum meum. Ab ista ei arbore quoniam sit thus
cortice inciso: et illud non est ita bonum. quoniam vero
sunt cortice non ictis: et haec magis lucidum et ma-
gis electum. et tali libano non ictis assilatur beata
regis. In quaquo autem significatio libanensis ac-
cipiat cadore sonat. In regine vero fuerunt tria
cadida et non incisa. s. spissus: aia et corpulentus. De qua
bus deus. i. ad Theb. v. Ipse autem deus pacis scribi-
ficeret vos per oiam: ut integer spissus vester et aia et
corpulentus in die domini nostri iesu christi sine querela seruetur.
Sicut autem deus hic libanensis mons: hec libanensis ar-
bor: et hoc libanum thus. sic deus nunc ab apostolo
Hie spissus: hec aia: hoc corpulentus. Spissus ergo
marie dicatur mons libanensis: corpus vero ipsius deus
catur thus libanensis sive libanum. Ita enim tria
non solum fuerunt candida per puritate: unde liba-
nus nomine libani optime congruit. sed etiam fiz
erunt non incisa et nunquam divisa. et ideo bene dicitur
beatissima regis. Quasi libanus non ictius et ceterum.
Spissus enim ei non fuit a deo ictus. quia
nunquam ab eo per patrem aliquod separatus fuit. Ani-
ma quoniam eius nunquam fuit divisa a ratione: quod ab
eius domino nunquam recessit. Corpulentus etiam ipsius nunquam
fuit ictus: quia spiritus integrus et ictibus rema-
nit. Talis ergo libanensis euaporauit habitationes
sua. quod illos in quibus habitat per gram euaporat
id est odore bono replet per odoriferam conscientiam.
Vnde ibidem ipsa ait. Sicut cynamomum
et balsamum aromatizans odorē dedi et ceterum. Quos
dā em̄ confortat ut pleneret in domo gracie. et
istis est odor cynamomi: quod cynamomum habet
perfumare. Quos dā vero preservat a corruptione
culpe. et istis est odor balsami. quod balsamum
a corruptione preservat. A quibus dā autem su-
get vermes temperatois diabolice. et istis est

Maria
libanensis

Pars.IX.

odor myrrhe q̄ fugat v̄mes. Beatissima igit̄
virgo fuit illud Eccl. xxix. Quasi liban⁹
odorē suavitatis habete. Et ideo de ipa dici
pōt illud Lan. v. Species ei⁹ vt libani. et
lud Isa. xxxv. Gloria libani data est ei. De
illa q̄ exponi pōt illud quod pdictū fuerat
Dsee. xiiii. Crux radix eius ut libani. Ille
igit̄ o libane portas tuas. Zach. vii. vt i me
discurrat fons hortoz et puto aquaz viuen
tiū: q̄ fluūt impetu de libano. Lan. viii. Et tu
dñe ielu qui in hoc monte candido nat⁹ es:
dic mihi illud Dicere. xxiij. Ascende libanū. i.
deuotionē matri mee. Felix em̄ ille qui te li
gnis isti⁹ libani faciet sibi ferculū. sicut Ha
lomō in figurā fecit Lan. iii. Fac ut de meve
rificet illud Isa. ix. Glia libani ad te veniet
et illud Ezech. xvij. Aquila grādis magna
rum alarū longo mēbroz ductu plena plus
mis et varietate venit ad libanū et tulit me
dullū cedri et summitatē frondiū ei⁹ et trāsplā
tauit eā in terrā p semie: ut firmaret radices
sup aquas multas. et cū germinasset crevit i
vineam latiore: et fructificauit in palmites: et
emisit ppagines.

Q, beatavirgo dicitur cypressus.

Affimilatio. iiii.

Cedrus
arbor

Fingunt fabule poetarū q̄ quidā
puer noīe Cyparissus in lui noīis
arbore puerus est. De q̄ p. Uni.
eractat in. iij. li. metham. De hac
zō arbore que cyparissus dicit̄ loquit̄ Virgi
lius in. iij. Enei. di. Beree querc⁹ et confere
cyparissi. et Mārcialis ait. Daphneas pla
tanos et aereas ciparissos. Hanc tamē arbo
rem latini cōiter appellat cypressum. quam
etia⁹ aliqui mutato. y. greco in. u. nostrū ap
pellat cupressum: iuxta illud Virgilij i pmo
Scorg. Et tenerā a radice ferens silua ne cu
pressum. de q̄ vide. C. de cypressis ex luto dē
natorū sup rubrica li. xij. Sacra autē sc̄ptura
appellat dictā arbore cypressum. cui affimi
lat beatavirgo: que inq̄t Eccl. xxiiij. Quasi
cypressus in monte syon. s. exaltata sum. Est
aut cypressus arbor odorifera: solida et fruo
sa: ut ait Ili. xvij. ethymol. Quo ad pmo di
co q̄ lignū cypressi exiccatū maḡ redoleat q̄
viride: et igni appositū vel soli expositū mul
tum redolet. Huius quoq; ligni odor fugat
serpētes et v̄mes. Et ratiōe isti⁹ odoris di
citur cypressus virgo bñdicta. Fuit em̄ odo
rifera pmo: q̄ fuit ab om̄i humore mūdani
amoris penitus exicata. sed̄ quia fuit igni
spūllant̄ apposita: imo tota fuit in ignem
amoris puerla. tertio quia fuit soli diuīo ex

posita: imo ipa fuit ipso sole tota vestita. vt
dī Apoc. vii. Et quia sic fuit tota odorifera
ideo odor sue sc̄tit̄ expellit serpētes. i. dia
bolicas tēpratiōes: t̄vermes. i. malas cogita
tiones consciētiā corrodētes. Secundo cy
p̄ssus est arbor solidā. ex qua soliditate ac
cidit q̄ nō pōt putrefieri: nec aliq̄ pōdere fle
cti: et q̄ est apta conseruatiō: ut ait Ili. vbi
sup. Et codē mō br̄issima ḡgo si fuit in dei
gra solidata q̄ ei⁹ corp⁹ nūq; potuit putrefie
ri: nec i vita p aliqua corruptiō: q̄ fuit pdi
tu ḡginitate. nec i morte p aliqua resolutio
nē: q̄ fuit vestitiū imortalitate. Sic etiā cy
p̄ssus pōdere aliq̄ nō curuat: s̄ sp̄ i sua recti
tudie pseuerat. sic br̄a ḡgo intātu fuit in dei
gra solidata q̄ nullo pōdere alic⁹ tribulatio
nis vnḡ fuit a sua rectitudie i curuata. Pas
sa est em̄ magnū pōd̄ tribulatiōis q̄n puel
la tenera et delicata et denouo surgēs a p̄tu in
egyptū fugit: et septē annos ibi pegrina re
māst. Passa est etiā magnū pond̄ tribula
tiōis q̄n filiū suuvidit an oculos suos cruci
figi et vulnerari. H̄z q̄m solidata erat i gra
de iō fleci nō potuit p aliqua ipartētiā s̄ sp̄
tenuit rectitudinē iusticie et fidei ac grē. nec
mirū si fuit sic firma et solida: q̄ septē colūni
id est septē donis spūsc̄i fuit stabilita et fun
data: iij illō puer. ix. Sapia edificauit sibi
domū: et excidit colūnas sepiē. Et ec̄ lignuz
cyp̄ssi aptū p̄ficiō. et ppter h̄ de ipo fuit cap
selle et alia vasa in qb̄ sc̄tor̄ reliquē cōseruant
q̄r ppter suā soliditatē nō patiēt res posite
in eo aliquā recipiat corruptiō. H̄z igit̄ bea
tissima ḡgo fuit valde solida in pposito ḡgi
nitatis et imo hūilitatis: iō ei⁹ p̄tus fuit iodo
nea ad recipiēdū ac p̄seruādū et retinēdū dei
filiū nouē mēsib⁹ in vtero ei⁹. Tertio cyp
sus est arbor fr̄uosa. Dia em̄ q̄ in cyp̄sos sūt
medicinalia et fr̄uosa existūt. s. folia: cortex et
fruct⁹: ut dicit Plateari⁹ et Diſcorus: pte
riā ponit in li. de pprie. rez. At sūliter om̄ia
que fuerūt in teata ḡgine fr̄uosa extiterūt
Primo folia: id est eius verba fuerūt valde
virtuosa. Nam vñū verbū dicit. s. Ecce an
cilla dñi Iuc. i. qđ fuit tāte fr̄utis q̄ deum
incarnari fecit. Aliud etiā verbū dicit. s. sa
lūādo Elizabeth: ut ibidē habet. qđ fuit tā
te fr̄utis ut ipam Elizabeth repleri spūsc̄ō
et Johānē in ei⁹ vtero exultare fecerit. Aliud
quoq; verbū dicit. s. Ili quid fecisti nobis
sic: qđ fuit tāte fr̄utis q̄ deū hoib⁹ sub
ditū fecit. vnde sequitur. Erat subditus il
lis: Qu. iij. Aliud insup verbū dixit et habet
Joh. iij. s. Vñū nō hñt. qđ fuit tāte fr̄utis q̄

aqua in vino querit fecit. **E**ius etiam cortex. i. puersatio tate fuit frutis et glosas. q; faciebat deo magna gloriam: angelus magna leticia et hoib; magna honorificentia. iux illud **J**udith. xv. Tu gloria hierusalem. i. dei: in quod evulso pacis nre. tu leticia iste. i. angelorum: q; vident deum facie ad faciem. tu honorificentia populi nri. i. totius generis humani. **L**i etiam fructus. i. opa fuerunt magne fructus. viii de illa dicitur. **P**rocul. vlti. **M**anu sua misit ad fortia. **I**sta autem fortia q; fecit notans **J**udith. xv. ubi post predicta faba Tu gloria hierusalem et c. sicut. **D**icitur fecisti viriliter et confortatus est cor tuum: eo q; castitate amaueris et post virum tuum alium nescieris. **T**u manus domini confortauit te: et eris benedicta in eternum. **E**x quoque ab his colligitur q; quatuor fortia et magna opera fecit. **P**rimus q; diabolica frumenta confortavit. qd notatus cum dicitur. **D**icitur fecisti viriliter et confortatus est cor tuum. **T**unc ei viriliter egit quoniam caput holofernis id est frumenta diabolica confortavit. **S**ecundus est q; carnale appetiticitatem in se penitus resurrexit. qd notatur cum dicitur. eo q; castitate amaueris tecum. **T**ertius est q; manu divinitati auxiliis ad se inclinavit. qd notatus cum dicitur. **T**u manus domini confortauit te. **Q**uartus est q; sibi benedictionem eternam gloriam acquisivit. qd notatus cum dicitur. eris benedicta in eternum. **P**roprie*t*ies suae sunt illud Deus. xxv. Quem iustus conspicere intendit: illi iusticie palma dabunt. **E**t illud qd canit. **P**rosper in libro epigrapha. epigrapha. xx. **D**icitur palma qui capitur gloria finis habet. **H**ec nondum sunt quoniam qui non habent palma in manibus sed habere possunt. q; modo non vincunt sed vincuntur: in futuro autem vincere intendunt. et istud est incertum. Alii quo sunt q; non habent palma in manibus sed in ore: quia multum benevolent alios docere arte vincendi: sed seipso non docent. et istud est vanum. Alii autem sunt q; habent palma in manibus. i. in operibus: quia pugnant et vincunt. et hoc est perfectum. **D**uo prima Paulus apostolus a sermonebat: et tertium se habere dicebat. **N**on enim volebat currere sive pugnare in futuro tamen. q; hoc erat incertum. et ideo dicebat i. **A**hoz. ix. **A**go igitur curro non quoniam in incerto. **N**ec volebat pugnare probo alios instruendo et ipse succubedo. q; hoc fuisse vanum. et non subdit. **H**ic pugno non quasi aeris superans. vox enim nihil aliud est quam aeris tenuissimus ictus. **S**ed pugnabat facto hoste. i. corporeum feriendo. et non sicut. **H**ec castigo corporeum et suis tutore redigo tecum. **B**ea trahgo maria non in futurum nec solo probo sed facto pugbat. **E**t quod faciebat illud qd de machabaeis dicitur. **N**ach. ii. **M**anus quoniam pugnates: sed deum corde spiritu orates. id est spiritu vincerebat et palma in manu tenebat. viii plus. dicitur de illa. **M**anu sua misit ad fortia. tunc ei manus ad fortia misit quoniam mudi cum suis vanitatibus superauit. **T**ertio palma est semper viridens. et sicut beata virgo semper habuit virides cogitationes: quia fuerunt sancte. virides intentiones: quod fuerunt recte. virides affectus: quod fuerint mundos et virides operationes: quod

Palma
quoniam ad
arborem

De beata ergo deo palma Assilatio. v. **A**lma significat beatam virginem. unde ipsa inquit Eccl. xxiiij. Quasi palma exaltata sum in cades. ubi dicitur. **N**icola de ly. q; cades est locum in quo optime crescut palme. sicut etiam libani est locus in quo optime crescut cedri: et mos syon cypressis: et hiericho rosis valde confortavit. et sic de aliis locis magnis aptis ad agmen certarum arborum quoniam in sacra scriptura: maxime in prime allegato. c. est dictum. **B**ea trahgo maria ideo illis arboribus natis in locis sibi magnis convenientibus assilat. ut ondat quod ipsa habuit in se perfectionem oculum quod in talibus arboribus per repiri. **S**ed quod ad priorem assilationem est secundum quod palma considerari potest quantum ad arborum et quantum ad folia et quantum ad fructus. **D**e primo inquit Ambrosius in quaocam sermonem. Est plane palma umbrosa ad requie: honorabilis ad triumphum: spiritus viri: spiritus vestitus foliis: atque ideo non marcescit. **Q**uas palme proprietates etiam ponit **I**li. xvij ethym. **B**eatissimo Gregorio in moralibus. autem quod palma inferius est angusta: superius vero ramorum expansione est lata. **P**rimo igitur palma est um-

brosa ad requie: quod eius umbra ad requiescentem est grata. **A**et sicut umbra beatae virginis matris (que est consideratio vite sue) refrigerium nobis praestat: et malum ignem refrigerat. **N**on consideratio sue paupertatis refrigerium dat contra estum auaricie. consideratio sue humilitatis refrigerium dat contra estum ambitionis humanae. consideratio sue castitatis refrigerium contra estum carnalis concupiscentiae. **T**unc quoniam sic refrigeratur potest dicere illud **A**n. ij. **S**ub umbra illius quem desiderauerat sedi. **H**ec palma est honorabilis ad triumphum. **V**ulnus antiquum in signum victorie dabant palma in manibus triumphantis: ut inquit **I**liod. xvij. ethym. **E**t in huius significacione dicitur de martyribus quoniam mudi vicerunt Apocalypsi. viij. quod palme erant in manibus eorum. propter hoc etiam ponitur palma propter victriciam sive propter laboris: ut C. de principiis. ager. in re. l. j. li. xij. cum ibi non sit. **A**et in hoc sensu potest exponi illud **D**eus. xxv. Quem iustus conspicere intendit: illi iusticie palma dabitur. **E**t illud quod canit. **P**rosper in libro epigrapha. epigrapha. xx. **D**icitur palma qui capitur gloria finis habet. **H**ec nondum sunt quoniam qui non habent palma in manibus sed habere possunt. quod modo non vincunt sed vincuntur: in futuro autem vincere intendunt. et istud est incertum. Alii quo sunt quoniam non habent palma in manibus sed in ore: quia multum benevolent alios docere arte vincendi: sed seipso non docent. et istud est vanum. Alii autem sunt quoniam habent palma in manibus. i. in operibus: quia pugnant et vincunt. et hoc est perfectum. **D**uo prima Paulus apostolus a sermonebat: et tertium se habere dicebat. **N**on enim volebat currere sive pugnare in futuro tamen. quod hoc erat incertum. et ideo dicebat i. **A**hoz. ix. **A**go igitur curro non quoniam in incerto. **N**ec volebat pugnare probo alios instruendo et ipse succubedo. quod hoc fuisse vanum. et non subdit. **H**ic pugno non quasi aeris superans. vox enim nihil aliud est quam aeris tenuissimus ictus. **S**ed pugnabat facto hoste. i. corporeum feriendo. et non sicut. **H**ec castigo corporeum et suis tutore redigo tecum. **B**ea trahgo maria non in futurum nec solo probo sed facto pugbat. **E**t quod faciebat illud quod de machabaeis dicitur. **N**ach. ii. **M**anus quoniam pugnates: sed deum corde spiritu orates. id est spiritu vincerebat et palma in manu tenebat. viii plus. dicitur de illa. **M**anu sua misit ad fortia. tunc ei manus ad fortia misit quoniam mudi cum suis vanitatibus superauit. **T**ertio palma est semper viridens. et sicut beata virgo semper habuit virides cogitationes: quia fuerunt sancte. virides affectus: quod fuerunt recte. virides operationes: quod

U
Palma
datur vi
ctoribus

X
Palma
super virtutem

Pars.IX.

fuerūt sollicite: que oīa valde fuerūt deo grata: iux illū Acci. xl. Grām & spēm desiderabit oculi. & sup hec virides satiōes. De hac viriditate bētē p̄ginis exponi p̄ illū Viere. xvij. vbi p̄dictū fuit. Et erit solū ei⁹ viride. De ipa q̄z p̄ exponi illū Gen. i. vbi dixit deus. Hermiet fra. i. brā p̄go maria: q̄ in sc̄ptura dñia appellat fra: herba virētē. Pa etem h̄go sp̄ fuit virētē. Un sicur palma habet viro/ris p̄petuitatē: & diuturnis vestit̄ folijs & ea p̄suat nō solū in estateſ etiam in hyeme. sic glīola p̄go virorē fidei lḡ tenuit & nūq̄z amī sit nec tpe estat̄. i. p̄spitatis: nec tpe hyemis: id est adūlitar̄. i. tpe passiōis qn̄ discipuli et ali⁹ fideles pdiderūt fidē. Quarto palma nō marcescit. Et sib̄ p̄go nūq̄z fuit corruptra/ſ sp̄ remālit̄ itegra tam quo ad sp̄m q̄z q̄ ad aiam: q̄z etiā q̄ ad corp̄: iux p̄siliū apli. i. ad Thef. v. Corp̄ em̄ ei⁹ corrūpi nō potuit: qz fuit diuinitate balsamarū: iux illū Acci. xxiiij. Hicur cynamomū & balsamū aroma/ritas &c. Aiam q̄z ipi⁹ corrūpi nō potuit: qz cum aia filiū sui fuit vnitā: uno quodāmō de duab̄ aiabus vna effecta est. qd̄ inuit̄ Au. ij dū beate p̄gini p̄ Symone dr. Tuā ipsius aiam p̄transibit gladi⁹. tuā ipi⁹ aiam. i. ani/mā tuā q̄ ipius est. vel aiam ipi⁹ que est tua. Spūs etiā ei⁹ nō potuit corrūpi: qz fuit tor⁹ deificat⁹. & qdāmō tot⁹ in dei amore p̄uersus Un Hiero. in ser. ad Lusto. ait. Totā eam spūscī repleuerat grā: totā incāuerat dñi/nus amor. Possimus etiā h̄ dicere q̄ sic palma h̄z stipit̄ firmitatē. Et em̄ trūc⁹ ei⁹ ma/gne & iputribilis firmitat̄. Sic trunc⁹ ipsi⁹ bētē p̄ginis habuit iputribile p̄gīratē: qz fuit p̄go nō solū an partū ſz etiā in partu & post p̄tu. Quinto palma (vt. s. dictū est) inferi⁹ est angusta: supi⁹ ſo est lata. p̄ qd̄ significan/tur tria de sanctis viris: vt dicit Greg. i. mor/al. Primo q̄ inferi⁹ sunt arti & angusti ad appetendū terrena. supi⁹ ſo sunt lati ad aama/dum & appetendū spiritualia & eterna. Quo ad p̄mū facit illū qd̄ dicit. f. ad Thim. vij. Rabētes vicū & vestitū: his cōtēti simus. ecce q̄z angusti sunt ad terrena. De sc̄do autē aut dicit. i. ad Ahoz. v. Sharitas dei diffusa est in cordib⁹ vestr⁹ &c. ecce q̄z lati sunt ad spi/ritualia & eterna. Et de hac lititudie viri sci/cū palma habet in c. omis. xlviij. di. Secun/do dū Greg. vbi s. q̄ serui dei inferi⁹ sunt in firmi corpore: supi⁹ ſo sunt fortes in mente. Un Paulus. q̄. ad Ahoz. xij. dicebat. Lu3 infirmor tunc potēs sum. Tertio dū Greg. q̄ serui dei a paruis incipiūt: sed ad magna

Palma
no mar/
cescit

Z
Palma
est in feri⁹
angusta

puenūt: iuxta illū Prover. iiiij. Justorum lemīta quasi lux splendēs procedit & crescit vlḡ ad perfectū dīe. Maria igit̄ fuit agu/sta in infūmis amore terrenoꝝ: sed alta in sū mis in amore celestū. quia semp̄ ibi habita/bat: iuxta illū Acci. xxiiij. Ego in altissimis habitaui. Fuit etiā debilis corp̄: sed fortis in mente, que quidē fortitudo sponsum suū ce/lestē multū delectabat: iuxta illū Proverb. xxv. Alter fortis oblectatvīz suū. Incepit etiā ab ifimo loco hūilitat̄: & puenit ad sum/mū locū brūtudis. vn inq̄ Luce. i. Resperit hūilitatē ancille sue: ecce q̄ infima. Ecce em̄ ex h̄ beatā me dicēt oīs generatiōes. ecce q̄ summa. Secundo p̄ncipalē dico q̄ palma p̄siderat q̄z ad folia. cui⁹ qdē folia sunt sur/sum eleuata: in ifimo sunt pūctiōe acuta: in laterib⁹ sunt incidēta: in medio plana & sua/ua: in longū p̄tēsa: & sunt sp̄ viretia. vt dīn li. de p̄p̄e. re. Ita igit̄ folia significat ſoba ma/rte q̄ ipa dū in cantico suo. Nā ibi dixit ſoba sursum eleuata qn̄ dū magnificauit & in ipo exultauit dices. Magnificat aia mea dñm. Et exultauit &c. Sc̄do ibi dixit ſoba acuta: q̄b̄ demōes p̄forauit: cū ait. Q̄ respexit hu/militatē ancille sue. Nihil em̄ est qd̄ ita ho/stē ſupbū ſuper & p̄ſternat ſicut ſoba hūilitas. Tertio habuit verba plana & suauia: qb̄ dei beneficia in ſe cognouit dices. Q̄ fecit mihi magna q̄ potēs est. Quarto habuit ſoba i lon/gū p̄tenia. qb̄ vlḡ in finē mōi a generatōe in generatioꝝ ſei misericōdiam oīb̄ affuturā eſſe p̄dixit: cū ait. At misericōdia ei⁹ a p̄genie i. p̄genies timētib⁹ eū. Quinto habuit ſoba incī/ua. q̄b̄ vicia icidebat. Nā a potētib⁹ incidebat ſuperbiā dices. ſecit potētia in brachio ſuo: diſp̄lit ſupbōs &c. A diuinitib⁹ incidebat auariciā dices. Euriētes ſip̄leuit bonis: & di/uites dimisit inanes. Sexto habuit ſoba vi/rentia: qbus admonuit q̄ beneficiū incarna/tiōis diuine i cordib⁹ noſtr⁹ ſemp̄ debet virere dices. Suscepit iſrael puez ſuum &c. vlḡ i finē cātici. Tertio p̄ncipalē dico q̄ palma p̄siderat q̄z ad fruct⁹ q̄s p̄ducit. H̄z nota q̄ palma multū fructificat qn̄ est plātata in terra arida: vel qn̄ radijs ſolis eſt exposita: vel quādo palme masculine eſt vicina. quia afflata a vēto masculine plame feminine fru/ctificat. Et hec oīa ponit plini⁹. xiiij. lib. natu/ralis hystorie. c. v. & Arist. in li. de vegetabili/bus & plā. & etiā ponūt in li. de p̄p̄e. re. optie/ce fructificat qn̄ ē antiq̄ta. H̄ci q̄ palma ge/nerosa n̄ fructificat an cētū aīos: & tc̄ ſac̄ fru/c⁹ dulcissimos. Ita igit̄ p̄go fructū illū p̄tū

Palma
q̄z ad
folia

B
Palma/
fructū

Sermo. I.

Maria rosa

lit. de quo dicitur **L**an. viij. Ascendat in palma: et apophedam fructum eius nec mirabis si hec palma virginalis ita bene fructificauit. **F**uit enim pmo eius aia platerata in terra arida i.e. in carne ab omni humore carnalis concupiscencie desiccata. **E**t de hoc moraliter exponi potest illud **S**en. i. **L**ogren genet aque quod sub celo sunt in locu vnu. i.e. in totu aliu mundu: et appareat arida i.e. ergo maria ab omnibus aquis concupiscencie penitus aliena. **H**ec cudo fuit radix sol exposita. **H**ic enim sol magis lucem suam diffundit in lunam et postea in stellas et postea in nubes et postea in motes deinde in valles: sic sol iusticie Christus claritate suam precepit diffundit in lunam i.e. in beatitudinem virginem mariam et postea in stellas i.e. in angelos: et per ea in nubes id est in apostolos: et postea in motes i.e. in doctoribus et ultimo in valles i.e. in subditos humiles. **D**ertio fuit sponsus suo deo non tamen vicina et non tamen coiuncta: sed totaliter in ira: inquit illud **L**an. viij. Que est ista quod ascendet de deserto de licijs afflues: innixa super dilectum suum. **Q**uarto fuit antiquata. **A**est autem certum ad presens populus spectat triplex antiquitas. Una est quam fecit lensus maturitas: iuxta illud **S**ap. iij. **L**an. em. sunt sensus hois. **I**sta vero antiquitas rem maturitatem habuit beatam virginem. de qua dicitur **L**an. viij. **M**aria seruabat os iba hec conferens in corde suo. **H**ec a antiquitas est illa quam facit vis resanctitas. inquit illud quod in parlegato c. h. scz. **E**t etas senectus vita immaculata. **E**t ista etiam antiquitatē habuit: quia fuit sine macula. **L**an. viij. **T**ota pulchra es amica mea: et macula non est in te. **T**ertia est quam facit morum quietas et honestas. vnde de taliene dicitur **S**ap. viij. **C**onsummat in breui explenit tempora multa. et vide. **S**enectus enim venerabilis est non diuturna neque numero annorum computata. **E**t ideo de iumento tpe sed seni moribus dicitur **J**ob. xii. **X**ristimabit abyssum quasi senescere. **D**iabolus enim magis timet et propter dolet cum videt inuenientem in abysso humiliatus et alias virtutum imersum quod cum aspicit senem eisdem virtutibus teditum. **E**t ideo spiritus valde timuit beatam virginem: quia per meua etate fuit immersa in abysso oim bonorum mox et sapientie diuine predicentem em fuerat de illa. **E**ccl. xxij. **A**mari abundabit cogitatio eius: et consilium illius in abysso magna. **E**t in eodem c. ipso inquit: profundum abyssum gener ram. **E**t inter hoc tertio modo antiqua fuit: et ideo summa fructuosa. **A**lius quod rationibus ipsa beatissima ergo assimilans palme. **S**icut enim palma haber radicis profunditatem habet enim radicem in terra multum defixa. sic benedicta virgo habuit radicem profunditatem: id est cordis profundissimam humilitatem. et ideo

Triplex
antiquitas

Allis pal
me similans

deus respexit humilitatem ancille sue **A**nce. i. **T**re sicut palma habet culminis similitudinem: quod est arbor magnae perceritatis et altitudinis: sed ad cedri altitudinem non pertinet: ut de glo. sua per prophetam. **G**ic beata ergo magnam habet altitudinem meritorum et premiorum: iuxta illud quod super alle gatuum est. **E**ccl. xxij. ubi ipsa ait. **E**go in altissimis habitavi. sed tu non pervenisti ad altitudinem cedri. i.e. Christi. propter haec autem altitudinem te ipsa virginem dici potest illud **L**an. viij. **S**tatura tua assimilata est palme. **H**ic etiam fructus palme. dae. ciliis suis suauissimi. ita etiam fructus beatissime virginis fuit suauissimus. de qua ipsa virginis dicitur **L**uc. i. **B**enedictus fructus ventris tui. Qui etiam fructus palmetato dulcior et saporosior est quanto imparatus radix solis exponitur. non est mirabile si fructus ergo fuit dulcissimum et sapidissimum: cum radix eterni solis. i.e. diuinis splendoribus immediate sit coniunctus: immo ipse est splendor glorie diuinae: **D**eb. i. **S**icut etiam palma est arbor pulcherrima: vñ **N**euv. xxij. dixit de filiis Israhel. **D**ic pmo mens septimi sumeris fructus arborum pulcherrime: spatuibusque palmarum: et letabimini coram domino deo vero. **S**ic etiam beatissima ergo fuit pulcherrima. cui dicitur eius celestis sponsus **L**an. i. **O**pulcherrima mulier pulcre sunt genetue tecum. **H**ic etiam palma longissimo tempore perdurat: iuxta illud **J**ob. xxix. **S**ic palma multiplicabo dies. ita beatam ergo non solu longissimo tempore sed in eternum perdurabit. vñ ipsa inquit **E**ccl. xxij. **C**isque ad futurum secundum non desinat. **N**on autem dominus noster Iesus Christus in sacra scriptura ciuitas dei. ut per prophetam. lxxvij. id merito etiam appellatur urbs palmarum. quod habet oculos prophetarum ipsius palme. **F**elix igitur ille erit qui per devotionem in ista urbe se habebit. **B**onus ille de qua in morte sua poterit dici illud **J**udic. viij. **P**ossedit urbem palmarum. et illud eiusdem. viij. c. **S**edebat sub palma. i.e. sub umbra et praeterea regis gloriose. et de cuius aia dici potest illud. iij. **P**aral. viij. sculpta est ea palmas. **D**igitus bone Iesu quod dixisti **N**eemie. viij. **A**spergeret ramos palmarum hocce de mihi ut tibi obuiam deuote veniam cum ramis palmarum. sic dum adhuc mortaliter es tibi obuiaverunt pueri hebrei. **J**oh. xij. **S**ac ut deuotio misericordie tua nunc a me discedat ut de me dici possit illud **E**ccl. i. **S**terret circa illum quod ramus palmarum. et illud **A**cc. xl. **P**alme celatura erat in pariete templi. i.e. in mei. **N**on est autem murum si misericordia tua appellatur palma. **N**on et de capillis tuis dicitur **L**an. v. **C**ome ei sicut elata palmarum. **P**rofeta si de glorietate sancte dicitur psalmus. xc. **J**ustus ut palma floribet. **Q**uare misericordia tua sanctissima et iustitiam iustissima tamen palma excellenter floresque non credat.

Pars.IX.

Rosā brā &go dicit rosa Assimilatio.vi.
¶ **R**osa dicitur brā &go. viii ipa inq̄t
Acci. xliij. Quasi plātatio rose i
hiericho. Hiericho q̄ p̄e īterptat
luna: et significat eccliam militan
tem: q̄ ad modum lune q̄z dīn est in p̄nti vita
ml̄tos defecit h̄z. In hac ḡ hiericho brā &go
est plātata: q̄z iter nos et deū est media īstū
ta. ¶ Rosa autē p̄ considerari q̄z tū ad sui q̄lita
tē: amenitatem et fruticē. Prior q̄litas ei⁹ ē qua
druplex. Una est q̄ rosa est frigida in folijs:
et calida in semine: ita q̄ passiones calidas sa
nat frigiditate foliorū: et passiones frigidas ca
liditate seminū. Secunda ē q̄ rosa ē aqua et rori
da. i. rōze plena. Tertia est q̄ rosa q̄z op̄l⁹ co
tractat tāco maior ei⁹ odor sentit. Quarta ē
q̄ rosa de spinis nascit et tñ spinā nō h̄z nec il
lā imitatur. Et p̄ p̄f hec oia br̄issimavirgo rose
assilat. Quidā em s̄ frigidū i amore dei: ristā
frigidā passionē ipa sanat dū eorū corda ad
dei amore inflamat. Et iō dī de illa puer. vlt.
Non timebit domini sue a frigorib⁹ niuis.
D̄cs em domestici ei⁹ vestiti sunt duplicib⁹
Frig⁹ niuis est frigiditas metis. Altera qd̄
frigus ipa suos domesticos. i. deuotos vestit
duplicib⁹. i. charitate dei et p̄ximi. Quidā vero
ali sunt calidi. i. malo igne occupie inflama
ti. q̄z calidā infirmitatē ipa sanat. q̄z leisignē
male occupie extinguit: et rōz ḡe refrigerat
infundit. Et iō dī Acci. xlj. Ros obuiās ar
dori venienti humile efficit eū. Secundo ipa ē
tota rōzida. i. rōze spūllanci plena. viii ange
lus ei dixit. Ave gra plena: Au. i. Ita autē
rōz dīniū ḡe ab ea excutim⁹ q̄n ipam p̄ des
ideria feruētia exoram⁹. Ita autē excussio alii
q̄n fit calore solis: et aliquā calore ignis. Sol
est ipsi: inē illud Malach. iiiij. Vob timēti
bus nomē meū orief sol iusticie. Ignis ē sp̄i
ritus tūc de q̄ saluator ait Au. xij. Ignē ve
ni mittere in terrā. Qn ḡad ipam vehementē
afficimur ex eo q̄ sole iusticie in suo vtero ha
bit: tūc fruticē sol ab ea rōz ḡe excutimus.
q̄n vō ad ipam vehementē afficimur ex eo q̄
ignis spūllanci in cā supuenit et ei⁹ fruticē dei fi
liū generavit: tūc fruticē ignis ab ipa rōz ḡe
i petram⁹. Ita ac desideria feruētia ipa i nob
generat: immo etiā poccipat: iux illud Mat. vij
Preoccupat q̄ se occupiscunt ut se illis prior
ondat. Tertio ipavale fuit cōtrita. i. tribu
latiōib⁹ afflita. et quāto maiores sustinebat
cōtritōes: tanto maiores reddebat odores.
nā in egypto expulsa dedit odorē patietē. in
passione filij gladio pforata dedit odorē fidei
pfecte. in tribulatiōib⁹ vō quas a iudeis pas

Quali
tas rose

Rosa est
rozida

sa ē dedit odorē actionis grāz. nā de oib⁹ suis
adūlūratib⁹ grās deo referebat. Possum⁹ q̄z
dicere q̄z oīto aliq̄s magis tractat br̄issima
vōgē de ea meditādo: loq̄ndo et scribēdo: nā
to maiore sentit deuotōis odorē. Quartu ip
sa fuit de iudeis p̄ p̄m spinosis nata: sed tñ
ipa nūq̄ fuit aliq̄ p̄tō ifecta: nec eoz mores
ē imitata. viii canit ecclia i qdā officio q̄ vñ
aliq̄ religiosi. Hic spina rosa genuit iudea
maria. Iudei em erāt supbi: s̄z maria hūilli
ma. iudei erāt vīcīs pleni: et ipa grā plenissi
ma. iudei erāt terrena appetētes: et ipsa cele
stū audiūssima. iudei erāt luxurie dediti: et
ipa castissima. Seruauit nāq̄ p̄siliū patris
sui David sibi di. p̄s. xlj. Audi filia r̄vide
et obliuiscere p̄pl'm tuū et domū p̄pis tui. Do
mū ei p̄pis sui et p̄pl'm suū ē oblitā: q̄z ei⁹ mo
res n̄ fuit imitata. Fuit etiā ista rosa nata de
Eua spinosa: s̄z ei⁹ naturā nō est imitata. viii
Bern. in quodā ser. inq̄t. O &go virga no
bilis: vōga iesse p̄ quā i ramo p̄ualuit q̄ perie
rat in radice. Radix amaritndis euā: ram⁹
ēcne dulcedis maria. Mirāda et p̄fundissi
ma dispēsatio diuine sapie q̄ tal⁹ vōga nascit̄ de
radice tali: tal⁹ filia de tali mīc: tal⁹ libertas de tali
fuitute p̄sc̄pta: tal⁹ ipatrix de tali captiuā: de
tā sicca spina tā flores rosa. Secunda rosa p̄
considerari q̄z tū ad suā amenitatem. Ipa em ex
sua amenitate delectat visum: olfactū: gustū:
et tactū: vt dī Plini⁹ li. xx. natural histo. Et
silt brā &go delectat nos q̄z tū ad spūalē vīlū
sua pulchritudine: q̄z ei⁹ sp̄s ē valde gratiosa
vñ ei⁹ figura dī Hester. ij. Erat pulcraval
de et credibili pulcriudie et oīm ocul⁹ gratio
sa ac amabil⁹ videbat. t. xv. c. etiā dī. Ipa at
roseo colore vultū p̄fusa: ac gratis et nitētib⁹
ocul⁹ tē. Delectat etiā āgelos q̄z facies est yāl
de glōsa. viii p̄s. xlj. dī ei. Vultū tuū depca
bunt oēs diuines pleb. Dīnites em pleb sūt
āgeli: q̄ p̄ ceris hñt diuinas regni celoz. De
lectat q̄z ipm ipm: q̄z ei⁹ facies ē valde i p̄cio
sa. viii in pallegato p̄s. ei dicū fuit. Concupi
scet rex decorē tuū. Ipe em Lan. ij. illi inq̄t.
Dñde mihi facie tua: sonet vox tua i aurib⁹
meis. vox em tua dulc̄ et facies decora nimis
Et pp̄f ista tria dī ei illō iudith. xv. Tu gla
hierl̄z. i. xpi q̄ē par nra: ad Eph. ij. Tu leti
cia isrl̄. i. angeloz q̄ i celo sp̄ vidēt facie patr̄
Matth. xviii. Tu homoūficitia populi no
stri. id est generis humani. Nā oīm hoīum
genus in terris sili consurgit ab ortu tē. vt
ait Boeci⁹ in. ij. de p̄sola. c. xij. D̄cs em ho
mines traxerūt originē ab adamā. Acci. xlj. et
iō dicunt h̄ respectu vñus p̄pls. Tu vīsioē ḡ

Rosa est
amenia

Sermo. I.

Rosa de facie bre^e hys tps glia^e: angel^e letat^e et huma
lectat ol- nū gen^e honorat. **S**ed delectat spūalē olfa-
ctum p̄ sui odoris imēritate. de quo odore d^r
factum **L**an. iiii. **O**dor vestimentoz tuoz. i. p̄tutum
sicut odor churis. qz et deo fuit gratū sacrifici-
ciū et recreauit alsum nūm. **D**e isto etiā odore
d^r ps. xliii. **M**yrrha et gutta et cassia a vesti-
mentis suis tē. **M**yrrha em q̄ ē amara signifi-
cat castitatem sive carnis mortificatiōez. gutta
q̄ tumores frāgit significat hūilitatē. cassia ḥo
q̄ in aq̄s nascit significat fidē: q̄ in baptismo
pcipit. **I**ste nāq̄ tres virtutes fuerūt i ipa val-
de odoriferae. **N**ā castitas sive virginitas fecit
odore āgelo: hūilitas deo: et fides ei^r odore fe-
cit toti mōdo. **T**ertio delectat spūalē gustū sua
snauitate. vñ ipa inq̄ Eccī. xliii. **Q**ui edūc
me adhuc esuriēt: et q̄ bibūt me adhuc sitiet.
Ipa em reficit memoriā cogitatiōib⁹ sc̄is: intel-
ligētiā in tētōib⁹ rectis: et volūtate affectiōib⁹
bus mūdis. iō d^r Eccī. xv. **C**ibabit illū pa-
ne vite et irelect⁹: et aq̄ sapie salutaris potabit
illū. **I**pa nāq̄ cibat memoriam panevite qn̄
in talib⁹ cogitatiōib⁹ eā reficit. et intelligentiā
pane intellect⁹ qn̄ rectis intētōib⁹ eā pascit.
volūtate potat aqua sapie salutaris qn̄ sapi-
dis affectiōib⁹ eā nutrit. **Q**uarto delectat spi-
rituale tactū sua humanitate et lenitatem. **U**n-
ver. inq̄. **Q**uid ad mariā trepidat accedere
humana fragilitas: nihil austere in ea: nihil
terribile innenies: tota suauis est. **Q**z igil ē
ita lnamie: ab oib⁹ est q̄rēda: arripēda et am-
plexāda. **Q**uerēda p̄ meditatiōez: iux illud
Sap. viij. **H**āc amauit et exq̄sui a inuētute
mea. **A**rripēda hō est p̄ imitationē: et amplexā-
da p̄ deuotiōz: et ideo d^r Prover. iiii. **A**rripe-
lla et exaltabit te: et glificaberis ab ea cū eam
fueris amplexat⁹. **D**abit capiti tuo augmē-
ta gratiaz: et corona iclita preger te. **P**rope
sta aut̄ oia canit ecclīa. **S**peciosa facta es et
suauis in delicijs tuis sc̄ta dei genitrix. **P**er
hoc em q̄ d^r speciosa notaſ q̄ ipa delectat spi-
rituale affectū. **P**er h̄ q̄ d^r et suauis: notaſ q̄
ipa spūalē delectat gustū. p̄ hoc hō q̄ d^r sc̄ta
dei genitrix: notaſ q̄ ipa delectat spūalē olfa-
ctu. **I**n h̄ em q̄ dei geitrix fuit i vero suo bal-
samū padiss habuit. et iō tota odorifera fuit.
Virtus
Rose **T**ertio rosa p̄ siderari qz̄ ad suā frutē
siquidē et rosis aliquā fit electuariū: aliquāndo
oleū vel coliriū aut emplastrū: et diuerse pre-
patiōes h̄ diuersas infirmitates. **M**axime aut̄
h̄ rosa p̄tutē sup q̄dripliē infirmitatē. **I**pa
cistomachū et cor p̄fortat: fluxū vētris refre-
nat: oculos clarificat: et dolorē capit̄ sanat: ut
d̄ ilī de p̄pe. re q̄s virtutes rose cū mlt̄ alijs

Matia oliua

ponit **P**lini⁹ vbi. 5. et silt brā hōgo cor p̄fortat
dādo caritatem dei: q̄ inātū cor forte facit ut p̄pē
xpm vitā etiā p̄cipiat et mortē libēter sbeat
iux illud **A**lan. viij. **F**ortis evit mōris dilectō. vñ
Aug. inq̄. **D**ialeua et simonia: facilia et p̄pe
nilia facit amor. **I**pa q̄z fluxū p̄tōz refrenat
dādo timore: q̄ p̄tā vitare facit: iux illud p̄
uerb. xv. **I**n timore dñi declinat ois hō a ma-
lo. **I**pa q̄z oculū itellect⁹ clarificat dādo dñi
noz cognitioz. q̄ qdē cognitio oculū mēt̄ il-
luiat: iux illud p̄s. **D**eclaratio fmonū tuoz il-
luiat. et iiez. **P**receptū dñi lucidū illuminās
oculos. **I**pa etiā caput mēt̄ (q̄ ē sp̄s) sanat
qn̄ sp̄em nāram tepidā ad celestia desideria s̄b
leuat. **N**, em sp̄s sit caput mēt̄ p̄ba p̄ illud
i. **T**hef. v. **E**t galeam sp̄em salutis assumite.
Propt̄ ista aut̄ oia d^r Eccī. xliii. **E**go mater
pulcre dilectiōis. **E**cce q̄ cor p̄fortat p̄ charis
tate. et timor. **E**cce q̄ fluxū vītiorē restrīngit
p̄ timore. et agnitiōis. ecce q̄ spūalē vilum cla-
rificat p̄ diuinoz illūtioz. et sc̄tē sp̄ei. ecce q̄
caput mēt̄ sanat p̄ sp̄e s̄bleuatione. **P**roco
clūsio aut̄ hui⁹ p̄tis dico q̄ brā hōgo fuit illa
rosa de q̄ exponi posset illud **V**irgilij in culice
di. **E**t rosa purpureo crescit rubicunda colore
Hę em fuit q̄li rosaz flos in dieb⁹ vernis:
Ecī. l. **S**eruauit nāq̄ documentū qd̄ i eius
dē li. xxxix. c. h̄. vbi d^r. **Q**uasirose plantate
sup riuos aq̄rū fructificate.

Bz brā hōgo d^r oliua. **A**ssimilatio. viij.
Oliua em p̄siderari p̄ qz̄ ad ar-
borē et qz̄ ad fructū et qz̄ ad liq̄
rem. **Q**uartū ad p̄mū est sc̄iedū q̄
oliua est viriditatis cōtinue: et signū recōcilia-
tiōis facte: est signū victorie affecute: et ē secū-
da i sobole. **E**t qz̄ ad ista q̄truoz ondīt̄ rebe-
ata hōgine q̄lis fuit qz̄ ad seipam et qz̄ ad
deū: et qz̄ ad demōes et qz̄ ad nos. **P**rimo
igil oliua est viriditatis cōtinue: q̄ viret in
estate: i hyeme: in vere et in autūno. et qz̄ ad
h̄ ondīt̄ de brā hōgic q̄lis fuit qz̄ ad le. viri-
ditatē sue sc̄itrat̄ nūq̄ amilis: nec i estate cō-
solatiōis: nec i hymē tribulatiōis. vñ dicere
posat illud **J**ob. xviij. **D**onec deficiā nō rece-
dā ab inoētia mea. **J**ustificatiōez meā quā
cepi tenere nō deserā. **L**enuit etiā viriditatem
sc̄itrat̄ i vere iūcētūs et i autūno senectūs: q̄z
ēdē feruorē quē hūit i iūcētute fuanit i le-
necute. vñ p̄t̄ sibi p̄uenire illud **D**eūs. xxiij.
Sic dies iūcētūs tue ita et senectūs tua. **S**e
cūdō oliua ē signū recōciliatiōis facte. vñ d̄i
bystorij romanorū q̄ qn̄ legati romanorum
mittebant p̄ pace facienda: portabant ramos

Oliua
arboz

Oliua
gnū recō-
ciliatiōis

Pars.IX.

oliuaz: put etiā refert Isid. xvij. ethym. Et q̄tū ad hoc oñ dī q̄lis fuit beata & ego q̄tū ad deū. q̄ ipm nob̄ recōciliauit. Un i signū hui⁹ recōciliatōis facte āgeli in ei⁹ p̄turitōe cāaurit. H̄lia i excelsis deo: t̄ in terra pax ho minib⁹ bonevolūtāt̄. Au. ij. H̄ec est illa mu lier sapientissima q̄ recōciliauit David filio suo. ij. Reg. xiiij. t̄ q̄ deū recōciliauit generi h̄ano. hec ē illa colūba innocētissima: q̄ por tauit in archa Noeram̄ oline virentib⁹ fo l̄s in ore suo: Hen. viij. trāsumptue in. c. vnicō. h. q̄r̄ho. de sa. vnc̄. p̄ hoc indicās deū h̄oi esse recōciliatū. Tertio oliua est signum victorie affecute. Nā olim apud athenas vi ctores ramis oliuaz cōsuenerāt coronari. sic dī Plini⁹ li. xvij. naturalis hystoric: t̄ ponit etiā in li. de p̄p̄. rez. Et q̄tū ad h̄ oñ dī q̄lis brā & ego se habuit q̄tū ad demōes: q̄ eos su perauit t̄ vicit. Ipa q̄p̄ p̄triuuit caput dia bolic suggestiōis: iux illd̄ Hen. ij. Ipa cōte ret caput tuū. Itē p̄fudit asturā sue deceptō nis: iux illd̄ Judith. xiiij. Una m̄lior hebrea fecit ūfusione i domo nabuchodonosor. Itē eiecit eū a dñio sue p̄tatis: iux illd̄ Judith. ix. Erit memoriale nois rui cū man⁹ seie teice rint eū. Quarto oliua est secunda in sobole: q̄r multas nouellas plātatoes generat. t̄ q̄tū ad h̄ oñ dī q̄lis sit beata & ego q̄tū ad nos Ipa em̄ tāq̄z m̄lior secūda m̄ltos filios gene rat in fide t̄ grā. vñ dicere p̄t cū pphā ps. li. Ego aut̄ sicut oliua fructifera in domo dei t̄c. Itē ei dīci p̄t illud ps. cxvij. Filij tui s̄c no uelle oliuaz i circuitu mēle tue. Ipa p̄ filios q̄s generat postea secūdū m̄la cibar: iux illd̄ Eccl. xv. Libauit illū pane vite t̄ intellect⁹. Ipa em̄ cibar itellectū dei cognitiōe t̄ affectū dei timore: q̄ amor est vita aime. Scđo oliua p̄siderat q̄tū ad fructū. Scđm aut̄ Isi. vbi s̄. fruct⁹ oliue p̄mo rubescit: postea virescit: deinde nigrescit. Et s̄līt brā & ego fuit rubea p̄ charitatē: viridis p̄ fūgitate: t̄nigra p̄ hūi litatē. iux illd̄ Isa. j. Nigra sum: ecce nigre do hūilitat̄. s̄z formosa: ecce viredo fūgitatēs. sicut gelles salomōis: ecce rubedo charita tis. Uel p̄ dīci q̄ fruct⁹ illī⁹ oliue fuit xps q̄ fuit viridis i tota sua ūfusione: iux illd̄ Lu. xiiij. Si i viride ligno h̄ faciūt: in arido qđ fieret. Fuit etiā rubē in passiōe. vñ angeli di xerūt ei i ei⁹ ascēsiōe illd̄ Isa. lxij. Quare ru brū est indumentū tui? Fuit aut̄ niger i mor te: iux illd̄ Apoc. xvij. Sol fact⁹ est niger t̄c.

Oliua si gnum vi ctoze

Oliua ē secunda sobole

Fructus oliue

Liquor oliue

refectiōz esurici⁹ t̄ in medicinā vulnēt̄. Si igī oleū oline ē valde utile mortalib⁹: nā in lucernis ponit ad illuminādū t̄ ad ignēnu triēdū: t̄ laguidis mēbris apponit ad medē dū: t̄ cibis addit̄ ad 2dīdū. Sic oleū beate &ginis. i. pietas ei⁹ illuat tenebrosos in dei agnitōe. vñ appellat̄ mater agnitōis Eccl. xiiij. qđ q̄dē facit luie sue grē. t̄ iō ipa inq̄ i p̄dicto. c. penetrab̄ iferiōres p̄tes terre: t̄ in spiciā oēs dormiētes: t̄ illuat̄ oēs sperātes i dñō. Ipa q̄z curat laguidos t̄ sanat vulneratos medicina sue misericordie: iux illud Eccl. xiiij. Medicina oīm in festinatōe nebule. i. in festina misericordiōe marie. Possum⁹ etiā di cere q̄ eos isolat̄ dei timore q̄ expellit p̄ctm Eccl. j. P̄ctm aut̄ est laguor aic. At pp̄t hoc ipa dī m̄ timoris Eccl. xiiij. Ipa q̄z cibat t̄ nutrit suos deuotos multipli cōsolatiōe t̄ satiat famelicos dulcedine grē t̄ visitatiōis sue: iux illud Proh. vij. De nocte surrexit t̄ dedit predā domestic̄ suis: t̄ cibaria ancillis suis. Immo nos om̄es inuitat di. Eccl. xiiij.

Trāsite ad me oēs q̄cupiscit̄ me: t̄ a gene ratiōib⁹ meis adiplemi. ¶ No imerito igīt̄ oliua significat misericordiam brē &gis. vñ ipsa inq̄ Eccl. xiiij. Quasi oliua speciosa i cam p̄pis. Ex q̄b⁹ s̄bis h̄z q̄ ipa h̄z misericordiaz exceil lentē cogruēt̄ t̄ patēt̄. Primo aut̄ h̄z misericordia excellēt̄. t̄ h̄ pat̄ p̄ h̄z q̄ vocat̄ oliua sicut em̄ oleū supeminer oībo ligrib⁹. t̄ si s̄b⁹ ponat̄ supnarat̄. sic misericordia br̄issime fōgis su geminet oībo alioz sanctoz misericordiob⁹. vñ de ipa exponi p̄t illd̄ Eccl. xxvij. Misericordia hois. s. cuiuslibet alteri⁹ circa primū suū

Misericordia aut̄ ei⁹ sup oēm carnē. Scđo h̄z misericordiam cogruēt̄. q̄r tūc marie misericordia exhibet q̄n maior necessitas iminet. qđ nota tur p̄ hoc q̄ dī speciosa. q̄r sicut dī Eccl. xxv.

Speciosa est misericordia i tpe tribulatiōis. Ter tio h̄z misericordiam cōem t̄ patēt̄. qđ nota tur p̄ hoc in cōpis. Ad oliuas em̄ hortoz nō p̄t oībs ingressus. ad oliuas aut̄ campoz oībo est accessus. Quidā em̄ seti sunt s̄c oli ue hortoz: q̄r tenent misericordias suas clausas: eo q̄ digni nō sum⁹ eas recipie. Brā aut̄ &ego habet misericordias oībo cōmunes t̄ aptas. Et ideo ipa oēs inuitat ad suā misericordiā di. il lud Proh. ix. Venite comedite panē meū: t̄ bibite vinū. s. misericordie mee. t̄ illud Isa. lv

Mimes stictentes venite ad aquas t̄c. ¶ P̄t etiā dici q̄ p̄ hoc q̄ dī: q̄soli oliua speciosa in cā p̄pis: denora t̄ q̄ ipa habet misericordiā naturalem totale ūniuersalē. Primo em̄ habet misericordiam naturalē: qđ nota t̄ cū dī: quasi oliua

Triple
misericordia
marie

Maria
hūit mū
bicordiā
naturalē
totale ū
vnūiale

Sermo I. Maria platanus et cynamomum

Mol^o em^d est p^pe oliua. i. ipa misericordia: qz ipi naturale est et pp*iu*m miseri sp et pcere: vt canit ecclⁱa. br^a aut^r ego e^qli oliua. qz intatū est misereri assueta et ad misericordias ita propta qz qdāmō est dei simillima. **H**ec h^z misericordia toralē. qd^r norat p^b qd^r d^r: speciosa. qz in oī sui pte est pulchra. s. iramis i folijs et i fructu. **A**liq em hñt misericordiam in ramis. i. i corde p affectu copassiois. **A**lij xo i folijs. i. i fructu p effectu isolatois. **A**lij aut i fructu. i. in ope p effectu exhibitois. **V**irgo aut^r **M**aria est oliua speciosa: qz h^z misericordiaz in corde exhibedo materne copassiois affectu. et in ore p nobis aduocado apud deū. et in ope exhibedo nobis sue misericordiois auxiliū. **T**ertio habet misericordiam vniuersale. qd^r norat p^b qd^r dicit. in campis. **H**ut em qdā sc̄i q vident hie misericordia speciale. qz aliquo subueniunt: et aliquo no. **A**lij xo ptcularē: qz sup aliquo infirmitatib^r vident accepisse a deo p̄tē cu randi: vel in certis gratijs subueniēdi. sic beatus **A**nthoni^r sup adiustioe cuiusdā ignis. **S**et sancti **L**eonard^r sup inclusos i custodia carceris. et hmōi. **Q**uidā xo sancti videtur habere misericordia locale. qz maiora bñficia prestant in aliquo locis. sicut in loco suele pulture: vel vbi reliquie seruant. **Q**uidaz aut temporalē: qz aliquo temporib^r magis subueniunt. sicut p^r in martyrib^r et i alijs sanctis qz tpe sue passiois vel canonizatiois: qn. s. cf. sicut noui xp̄i milites sunt le iuocati^r magis liberales. **M**isericordia aut bñdicte xgis est sicut oliua in campis: qz oībus est vniuersalis atqz cōis oībus plonis: sup oībus morbis curandis et gratijs cūctis ccedēdis: et in oībus locis atqz tpib^r. **P**ossum^r etiā dicere qz beatisissima xgo assilat oliue mltis alijs ex causis. **N**ā oliua in arbore sue lig h^z soliditatē et sil^r ipa fuit valde solida in tide. vñ de illa dici p^r illud **E**ccl. l. **Q**uasi vas auri solidū: et sicut lignū oliue est imputribilis puritas sic ipa fuit imputribilis et purissimā carne. **F**uit nāq illud lignū de qd^r **I**sa. xl. **L**ignū imputribile sibi elegit artifex sapiens. **T**ec sicut oliua in medulla est multe humorositas. ita ipa fuit plena humore gracie in mēte: iux illud **A**lu. j. **A**ve gratia plena. **T**ec sicut oliua habet i fronde viriditatē (nā vt. s. dixim^r: folia oliue semp virēt) sic folia. i. verba brexginiis semp fuerūt virida. i. virtuosa. **I**n omī em xo suo viroꝝ virtutis apparuit. **A**ius em prudēta apparuit in inq̄rēdo: qn dixit agel. **Q**uo fieri istud tc. **A**lu. j. **D**umilitas aut in cosentiendo: qn dixit. **A**cce ancilla dñi tc.

ibidē. **D**euotio aut in laudādo deū: cum ait **M**agnificat aia mea dñm: ibidē. **D**ilectio charitatis in qrendo: qn dixit. **F**ili quid fecisti nobis sic: ego et pater tuus tc. **A**lce. ii. **P**ietas in cōpartēdo: cū dixit. **V**inū nō habent: **J**oh. ii. et sic de alijs eius verbis. **I**teſi, cut oliua habet in flore suauitatem. nam flores eius suauiter redolēt. ita flores beate xginis id est ei^r mores odore honestatis plurimū redeolebāt. **N**am tāta florebat ipa virgo mox honestate vt in eius aspectu oīs cēptatio carnalis ab ea inspicere fugare. sicut ait **D**ies ronym^r. **E**t ideo de illa dici pōt illud **J**ob. xv. **L**etet quasi oliua pīcīs florē. et illud **A**g. gei. ii. **L**ignū oliue floruit. **S**icut etiā oliua habet in fructu vncuositatē. et quāto oliue sunt nigriores exteri: tāto sunt maturiores et vnciōres interi: et ad exprimēdum ex eis oleū sunt aptiores. **G**uliter fruct^r. i. opatiōes br̄issime xgis: quū exteri nigrescerēt p humiliatione: tame interius habebāt imēsam gratie et deuotiois vunctionē. **E**t ideo oīs debem^r hoc oleo vngi: vt de quolibet nostris verificet illud ps. ciij. **C**it exhibaret facie ci^r in oleo. trāsumptive in. c. vnicō. **S**. quia xo desacra vnc. **V**e aut illi de quo verificat illud **D**eū. xxiij. **O**liuas habebis: et illis nō vngēris. **B**eatū aut illi qui dixerūt huic oliue. **I**mpera nobis: **J**udicū. ix. **H**ec est em oliua pullulās: **E**ccl. xxiij. **N**ō solū autē ipa dicit oliua: sed etiā eius filius. **V**in de ambobz dīci potest illud **Zach.** iii. et **Apo.** xj. **H**is sunt due oliue. **Q**uia igit dñs noster de hac oliuanat^r est: potest dici de eo illud **O**see. xiiij. **E**rit quasi oliua ram^r eius. **E**t pp̄ea de illo pp̄hetatu fuit **Zach.** xiiij. vbi d^r. **S**tabūt pedes eius sup monte oliuarū: qui est p̄tra **H**ierusalem ad orientē. In apō etiā monte olineti iesus libēter morabāt: vt pat^r **M**att. xxvi. **M**arc. xj. et **J**oh. viij. **D**igit amenissima oliueta s. xp̄i et beatissime xginis. **E**t beati illi de quib^r dici poterit i eoꝝ morte illud **N**eeemie. ix. **P**ossederūt oliueta et ligna pomifera. **N**atis autem dici potest illud **D**eū. vi. et **J**ohue. xxiij. **D**edit vobis deū oliueta que nō plātaskis. **D**igitur domine de^r: qui precipis nobis illud **N**eeemie. viij. dicen. **A**ffer te frondes oliuarū. fac vt in me verificet illud **D**eū. viij. vbi populo **I**srael dictū est. **I**ntroducer te domin^r in terrā in qua nascunt^r oline. **S**i em me in hoc oliueto semel introduceris: tantū nō solū de frondibus: sed etiā de oīuis colligā: qz tibi placitū sacrificiū de ipis qz idie offera.

Pars. IX.

Quia, beata virgo dicitur platanus?

Assimilatio. viij.

De **p**latano assimilat **v**irgo bndicta pmo rōne ad aquātōis. qz sicut platanus optime crescit iux aquas fūm illō. **Q**ui. i. j. de reme amo. **Q**uā platanus riuo gaudet: qz populus vnda. Et qz limosa cāna palustris humo. Ita beata **v**irgo optime crevit iux aquas diuīs grē. et iō illis v̄sib nos addere possum⁹ et dicere. **G**ratia sic sanctā fuit diuīa mariā. Et pp̄f hoc ipa inq̄. **E**ccl. xxiij. Quasi platanus exaltata iux aquas. **S**ed assilat platano rōne eq̄tōis. qz sicut platanus liz ascēdat in altū: iū illō. **V**irgilij i culice. **N**ā p̄mū pna surgebār valle patētes **A**ereē platanus. m̄ ad altitudinē cedri lybani nō ascēdit: iū illō. **Z**ech. xxxij. **E**t platani nō fuerūt equales frondib⁹ illi⁹ trāsumptiue in. c. p̄ncipij. de pe. di. h̄. **S**ic brā **v**irgo liz i altū ascēderit p̄ fructū oīm sublīmitate: n̄ tñ pueit v̄sqz ad altitudinē cedri. l. filij sui. **T**ertio assilat platano rōne insertio nis. qz sicut platanus liz de se sit sterili: m̄ si in serat facit bona poma: iū illō. **V**irgilij in. ij. georgj. **A**t steriles platani malos gestere valētes. **H**ic br̄issima **v**irgo liz pp̄f votū **v**iginitatis esset sterilis: tñ p̄ insertionē spūssci prodixit ex se et p̄culit in vtero suo pomū dulcis simū pacisi. **Q**uarto assilat platano rōne di latatiois. l. foliorū. **P**latanus em̄ est arbor sicc dicta pp̄f latitudinē foliorū: vt ait **I**sid. xvij li. ethym. eo qz ei⁹ folia sunt patula et ampla. **N**ā platos grece planū dī latine. **F**olia aut **v**iginis bndicte. i. ei⁹ fortutes q̄bō ornata fuit ei⁹ vita: fuerūt patula p̄ exēplū: et ampla per meritiū: et tñ plana. i. hūilia p̄ despectū. qz qn̄ tñcūg esset grā et v̄tib⁹ plena: tñ se sp̄ hui liabat et despiciebat acilla dei se vocado. **Q**uito assilat platano rōne cōplexiois. qz platanus est arbor frigida et siccā. dī in li. de pp̄rie. re. et brā **v**irgo ab om̄i ardore auaricie frigida fuit: et ab om̄i humorē cupiscētie siccā. qz terre na toto corde desperit. et nihil in se cupiscētie habuit. **S**exto assilat platano rōne curatiois. **N**ā folia platani ad curādas passioes calidas et hūidas ifirmitatū sūt valde utilia qz hūore desiccāt et calorē t̄pant: reuma iſtrin gut et tumorē calidū oculorū iñuat: fūm Dia sco. p̄ut etiā ponit in li. de pp̄rie. re. et a **P**linio in. xij. li. natural histo. **S**ili etem folia brē **v**iginis. i. ei⁹ joba qn̄qz ardore auaricie tēperant. sicut qn̄ dixit in suo cantico. **A**surētes sp̄leunt bonis et. qn̄qz v̄o humorē luxurie de siccāt: sicut qn̄ dixit angelo. qm̄ virz non co-

gnosco: **A**nc. j. **N**isiq̄ etiā flūrū reumatū. l. cogitationū: coartat. **N**ā velut reuma capitis ad inferiora flūcs est cogitatio mēris ad inferiora tendīcēs. quā **v**irgo bndicta suo v̄bo et exēplo ad superiora reuocat et restringit dīces. **M**agnificat aia mea dñz. **A**t exultauit sp̄itus me⁹ i deo salutari meo. **D**icit em̄ i deo et nō i mūdo. **J**ē ē tumorē. i. supbia iñuat ei⁹ v̄bacū dī. **F**ecit potētia in brachio suo: disp̄sits superbos et. et depositus potētes de sede et. **D**ic qz vñicūg supbo illō. **J**ob. xv. **Q**uid te eleuat cor tuu et qsn̄ magna cogitās attonitos habes oculos: **Q**uid tu met cōtra dēum sp̄us tuus.

Quia, beata **v**irgo dī cinnamonū Assimilatio. ix.

Cinnamonom̄ assilat **v**irgo balsamīa aromatizans odore dedi. **E**st autē cinnamonum

sp̄s siccā calida et aromaticā: fūm **D**iascor et **P**latearū. p̄ut etiā ponit in li. de pp̄re. re. de qua specie fit mētio i. l. fi. ff. de publica. **L**isl' r̄ ipa fuit siccā in carne p̄ tēperatiā et parcitatiē.

calida in aia p̄ feruore et charitatiē. et aromaticā i v̄troqz. pp̄f mūdiciā et puritatiē. **E**st autē sciēdū p̄ cinnamonū cognoscit p̄ qn̄qz signa qn̄ est bonū. ppter que virginē bndictā merito rep̄tit. **P**rimo ex colore: qz nō debet eē pallidū nec nigrū: s̄z subrūffum: vt dī in lib. de pp̄re. re. **E**t s̄l'r brā **v**irgo nō fuit pallida per vanā gloriā: nec nigrā p̄ altū: p̄tū maculā: sed subrūffā p̄ charitate succēsam. iuxta illud qd̄ inq̄ **P**ieroni. in sermone assump̄tōis dī.

Totā ipam incāduerat diuin⁹ amor: totāqz repleuerat spūscēti gratia: vt in ea nihil esset quod mūdan⁹ violaret affect⁹. sed ardor con

tinuus ac p̄fusi amor⁹ ebrietas et. **S**ecundo cognoscit ex odore. quia ex sua aromaticitatiē multi cōfortat cerebrū et fluxū restrigit: vt dī p̄dicto li. de pp̄re. re. **A**t cerebro aut̄fluunt sensus et mot⁹. **O**dor igiē scitatis brē **v**iginis cōfortat virtutē motiū: dū cā allicit ad bene opandū. cōfortat etiā v̄tūtē affectiū dū illā inflāmat ad diligendū. **J**ē virtutē iūlectiūam dū eam illuminat ad cognoscēdū. **I**ste etiā odor sue scitatis restrigit fluxū carnalitatis: et iō assilat odori thurz. cui⁹ v̄tūtē restrigit flūrus reumat⁹. vñ ei dī **L**an. iij. **O**dor vestimentoz tuoz sic odor thurz. **T**ertio coḡscit cinnamonū ex sapore. qz appetitū acuit. et iō i salamētis poni p̄sueuit. et s̄l'r brā **v**irgo inflāmat nūm desideriū et acuit appetitū. vñ **E**ccl. xxiij. ipsa inq̄. **Q**ui edunt me adhuc elūcēt et.

Cinamo
mū coḡscit p. v.

sum em̄ cinamomū nō est bonū: sed s̄ibile. vt
d̄r in d̄. li. de p̄pe. re. Et s̄il' brā &go nō fuit
grossa p̄ supbia: s̄z b̄stissima p̄ maximā h̄ui
litatē. vñ illi dixit de Ezech. xvij. Indu te s̄b
tilib⁹. H̄btilib⁹ ei eā vestiuit qn dedit ei h̄ui/
litatē i corde: t̄ māsuetudinē in ɔ̄satoe. Cy
namomū eē in h̄ figurat h̄uilit. atē ipi⁹ &gis:
qz situ breni nascit ramo h̄uili ac deppso: vt i
qz Holin⁹ i li. de mirab. m̄di. Quito coḡscit
cynamomū ex p̄tute. Qn em̄ est bonū ac lau
dabile habet ml̄t. pl̄cē p̄tute: vt d̄r i pdic. li.
de p̄pe. re. de q̄ etiā tractat Plini⁹ li. xij. natu
ral hyst. t̄ valet maxime ī labiorū defectū. i.
pc̄tā locutionū. Ista aut̄ locutionū vulnera
sanat b. &go sua locutiōe moderata. Qia ei
sua &ba fuit n̄oz vulnez medicina: t̄ nr̄az
locutionū exēpla. Ipa ei fuit discreta in inq
rēdo: h̄uiliis i obediēdo t̄ pia i cōpatiēdo: vt
declarauim⁹ in. vij. pte hui⁹ ser. Ite fuit curi
alis i salutādo: qn̄ salutauit Elizabeth Lu. i
rfuit grata in regnatiādo: qn̄. s. dei b̄ndicta re
coḡscit reḡtiata est deo di. Magnificat t̄c.
Ite fuit moderata i rep̄hēdēdo qn̄ (vt habeſ
Lu. ii) dixit. Fili qd̄ fecisti nob̄lic! fuit qz
sapieſ in p̄ulēdo: qn̄ m̄istris nuptiaz dixit
H̄d̄cūqz dixerit vob̄ facite Joh. q. Propter
istas aut̄ p̄petates qz h̄z bearissima &go dic̄
te illa sponsus ei⁹ celestis. Fistula t̄ cynamo
mū cū vniuersis lignis libani t̄c. Ipa qz suo
sponso dicere p̄t in bonū illō puer. vij. Asp̄l
cubile meū cynamomo.

D, brā &go d̄r balsamū Assilatio. x.

Baūt balsamū arbor sine fruter̄ duo/
rum cubitorū in quāritate: similis qz
viti in stipite: in folijs &o rute: vt dt̄ Isido.
xvij. li. ethy. t̄ sicut dt̄ glo. sup. iij. Lan. olim
balsamū nascebat i vineis engaddi: t̄ instar
vinee colebat. s. in duob⁹ horis regijs. qz ma
ior. xx. īger erat. vt etiā inq̄t Plini⁹ lib. xij
natu. hyst. H̄z (sic legif i qd̄a hystoria) facia
captiuitate iudeor̄ Cleopatra regia illas vi
tes i egyptū trāstulit: t̄ i qd̄a cāpo vbi sc. vij
fontes ipas plātauit. In uno q̄ru fontiū di
cta &go dū in egyptū fugeret d̄r lauasse pue
rū ih̄m t̄ fascias t̄ alia lintheamina qb⁹ iuol
uebat ei⁹ co:p⁹. Un̄ dicunt ille vites n̄ ferre
fructū nisi a xp̄iamis solū mō excolant̄. t̄ si ad
aliū locū portent̄ t̄ ibi plātent̄ nō app̄hēdūt
nec radices faciunt̄ nisi cū pdicti fonti⁹ aq̄ bal
neen̄. t̄ solū ibi rādiū vnuū t̄ fructificat qz
diu cū pdicta aq̄ nutriūt. H̄c aut̄ dt̄ glo. su
per Acci. xxiiij. oia q̄ in balsamo sunt &tuosa
sunt. s. lignū: fruct⁹ t̄ liqr̄. de cui⁹ &tutib⁹ poit

Plini⁹ vbi. s. t̄ diffuse ponit̄ in li. de p̄. re. s̄z
breuitat̄ cā oēs ei⁹ p̄petates nō refero. Suſ
ficiat̄ aut̄ in gnāli dicere q̄ vt dt̄ Plini⁹ vbi
sup̄: balsamū est arbor tota medicinal. lignū
qd̄e est &tuosum t̄ odorifer⁹: fruct⁹ &tuosior
liquor̄ aut̄ est &tuosissim⁹ t̄ suauissim⁹. Et iō
bn p̄ balsamū &go b̄ndicta significat. qz oia
q̄ in ipa fuerūt &tuosa t̄ odorifera extiterūt
Per lignū aut̄ itelligit ei⁹ corp⁹ &gineū. cor
tex &o hui⁹ ligni fuit ei⁹ cōuerlatio exterior:
semē aut̄ hui⁹ balsami fuit ei⁹ aia b̄ndicta in
terra mūda. i. i carne &ginea semiata. Dico
igit̄ p̄mo q̄ istud lignū. i. corp⁹ &gineū īrātū
fuit &tuosum q̄ deu traxit ad lūvitez. vnde
ipa &go inq̄t Lan. i. Dum eēt rex i accubū
suo nard⁹ mea dedit odorē suauitat̄. Nard⁹
em̄ ē herba aromaticā t̄ nigra. de q̄ etiā p̄cio
sum p̄fici vnguētū. t̄ significat beatā vgnē
cui⁹ corp⁹ fuit aromaticū p̄ odorē puritatis:
iux illō Acci. xxiij. H̄c cynamomū t̄ balsa
mū aromatizās odorē dedi. trāsumptine in
c. vnicō. H̄. ad exhibedū. de sa. vnc. Sed ipsa
habuit nigredinē h̄uilitatis: iux illō Lan. i.
Nigra sūz s̄z formola. Ite plena fuit vnguē
tis oīm grāz: iux illō Lan. i. Trahe me p̄te
in odorē currem⁹ vnguētor̄ tuoz. Secūdo
fruct⁹ balsami ē p̄ciosus. est aut̄ i colore rubi
cūd⁹: i odore aromatic⁹: i inter⁹ videt̄ eē mel
lisflū. t̄ significat brē &gis fructū b̄ndictū. s.
dñm n̄m ih̄m xpm. in q̄ fuerūt tres s̄be. s. ca
ro: q̄ fuit in passiōe rubicunda: iux̄ Isa. lxij.
Quare rubr̄ ē indumentū mūt̄ t̄c. t̄ aia: q̄ fuit
aromatica. i. odore oīm &tutū repleta: iux̄ il
lud Lan. iiij. H̄c vrgula sumi ex aromati
bus. t̄ diuinitas q̄ est dulcedo t̄ suauitas n̄a:
iux̄ illō Acci. xxiij. Sp̄us me sup̄ mel dul
cis t̄c. Tertio dico q̄ i balsamo ē liq̄: p̄ciosi
sim⁹. Rami em̄ balsami rescidunt̄: t̄ in stil
lat liqr̄ balsami miri odor⁹: vt ait Isid. xvij.
li. ethy. Et iste odor fuit i brā virgine: q̄ dicit
Acci. xxiij. Quasi balsamū non mixtu odor
me⁹. Et p̄t intelligi iste odor vel de odore vte
ri vrginal: vel de odore sue sc̄titatis. Qn em̄
ipa b̄ndicta virgo habebat in vtero xpm: tūc
ibi h̄ebat balsamū. t̄ ideo ibi fuit odor balsa
mi nō mixtu. Nulla em̄ fuit cōmixtio natura
rū. qz natura diuina t̄ humana nō fuerūt mixte
s̄z vnit̄. vñ canit ecclia. Id qd̄ fuit pm̄asit t̄
qd̄ nō erat assumptis. Nō etiā ibi fuit cōmix
tio seminū. qz virgo nō cōcepit de humano
semine: s̄z mystico spiramie. Nec etiā fuit in
b̄ndicta virgie cōmixtio viciola p̄ aliquō pec
catū. alit̄ nō posset in veritate dicere pdicta
verba. qsi balsamū nō mixtu odor me⁹. Nō

Arbor
balsamū

Fructus
balsami

Pars.IX.

em fuisse balsamum non mixtum si cum ea comixtum
fuisse originale pectus. Erubescat ergo et tamen suis
cauillatibus finit ponatur quod hacten' ostendere co-
nari sunt huius purissimum atque impurissimum
balsamum fuisse putredie atque fetore originali-

Dicitur autem inceptio virginis
naturae fuerit aliquid mixtum: fuit enim ibi triplex co-
munitas. nam sicut de Berni. diuina sunt ad-
inuicem deo et homini et christo: fides et cor humani.

Balsa-
mi falsifi-
catio

Si autem illa ratione: quod balsamum non mixtum odor
meum intelligamus odorem scientiae virginis. Est
scidum quod balsamo aliquo admisceatur oleum: aliquo
mel: et sic sophisticatur et falsificatur atque corrupitur.

Sunt enim quodammodo admixta meli carnal delectati-
onis: et aliquid quod habet solum oleum exteriorum nitores:

et id est balsamum sophisticatum. **B**rama autem christi
fuit balsamum non mixtum: quod nunquam dilexit mel
carnalis delectationis: sed suavitatem per itegerrimam
virginitatem. nechabitum est oleum exterioris ni-
torei: sed dilexit interior scientiam: iuxta illud psalmi. xl.
viii. **O**is gliae eius filie regis ab initio. **B**alsamum
autem non mixtum et vero a balsamo mixto et sophi-
sticato per quatuor signa cognoscitur. per quam erat christi
brillans et balsamum vero et non mixtum probatur.

Primus signum est: quod balsamum prout si ponatur in
veste vel in panone linea ipsum non maculat nec in-
ficit: ut ait Iustus. li. xvij. ethy. et erat ponitur in li-
neam per recte. re. si autem est mixtum statim per maculas se dif-
fundit. **P**ulcritudo mulierum sepe aspicitur con-
maculat quod balsamum mixtum: iuxta illud Eccl. ix.

Proprietas mulierum multa pieruntur. **P**ulcritudo
est autem balsamum prout nullum aspicitur
et non maculabatur: sed potius odorem scientiam
corda penetrans maculas absterget: et illici-
tos mortales extinguebat. **S**ecundus signum est: quod si bal-
samum prout ponatur in aqua statim funditur: et ibi
quiescit. si vero est balsamum mixtum statim super aquam
enatur: ut ait Iustus. vbi. s. **A**qua autem est fluxus
mundanus deliciarum divinitarum et honorum. In quo
aqua cum aliis ponuntur mox superenatur et extol-
luntur rati balsamum mixtum. **B**rillans autem vir-
go in mari honore posita se non extulit: sed mox
funditur humiliatur petitur die. **A**cce acilla domini. Ter-
tius signum est: quod balsamum vero si ponatur in lacte
statim coagulatur. balsamum vero mixtum in latere
diffundit: ut ait Iustus. vbi. s. **S**ic etiam est autem
quod est quodammodo lac liquidum: et quodammodo coagulatum et quodam-
modo pinguis. certe vero sciri fuerunt lac liquidum: quod a
divina gratia aut effluerunt aut effluere potuerunt.

Et ideo dicebat Apollonius Herodotus. Optet nos
obseruare ea quae auctiunem ne perfluam. Apollonius
autem per aduentum spissitudinem fuerunt quod balsamum
coagulatum: quod fuerit in gratia dei solidatum et firmatum. non ca-
rat de eis. **S**ic lac coagulatis. **B**rama autem christi

nunquam fuit lacliquidum: quod fuit in instanti sue tota
prioris scientificata: et in acceptione domini ratione
liter in divina gratia confirmata et stabilita. non de il-
la exponi propter illud psalmi. xlviij. **N**os dei mos pri-
mus: mons in quo beneplacitum est deo habere in eo.

Fuit enim mos per tutum altitudinem: et coagula-
tus per gratiam confirmationis et pignoris per spissitudinem
triplenitatem. **Q**uartus signum est: quod si balsamum
verum in manu teneatur et radio solis exponatur
statim calefacit et ignescit: ita ut vir in manu tene-
ri possit: sicut Iustus. vbi. s. **B**alsamum autem mixtum
nihil hoc facit. **R**adi solis est virtus spissitudinis que
in soli vero balsamum. i. virginis anima ita calefacit
et torum igne divini amoris inflammat: et quodammodo
in sole auerterit. **C**et iohannes Apocalypsi. xij. describit ipsa
virgo amicta sole. **R**ecte ergo brilla et christi
per balsamum designatur: et maxime: quod ipsum balsamum
significat odorem bone famae. et vanitatis. **E**t ipsa totum mundum sue
bonae famae odorem repleteuit.

Mbra vero de myrra. **I**ussilatio. xij.

Secundus est quod tripliciter myrra iumentum
scilicet myrra prima: electra et probatissima
et myrra prima et cana: et myrra et amara:
ritudo icipientium sine penitentia. de
quodammodo. **C**anum. v. t. c. vanitatis. s. b. vnguentum. de sa-
van. **M**anum mee distillaverit myrra. **M**yrra
electra et cana claustralium quod dicunt cum propria
psalmi. lxxiiij. **E**legi abiecti et in domo dei mei ma-
gis quod habitare in tabernaculis precorum quorum
liber recte viuens dicere potest illud Eccl. xxiij.

Quasi myrra electra dedi suavitatem odoris.
Myrra probatissima est pinta prefectio. quodqueque
libet dicere propter illud Canum. v. **D**igitum mei plenum se
myrra probatissima. **I**sti enim solo desiderio ce-
lestis prece et dei amore affliguntur. **B**rama autem christi
voluit hanc myrram primam cum penitentia: cum in
ipsa esset inocentissima. **M**yrra quodcumque electa cum
claustralibus: cum tamen omnium claustralium esset magna.
Et myrra probatissima cum perfectis: quia ipsa

fuit super omnes puras creaturas perfectissima.
et id illi inquit David psalmi. xliij. **M**yrra
et cassia a vestimentis eius recte. **E**t ipsa brillans
virgo dicere potest in bono illud puer. viij. **A**spi-
ciibile meum myrra. **I**psa enim habuit in se
omnes proprietates myrrae. de quibus tractat Philo
nus i. xij. li. natu. histo. et Diocles et auto-
rili. et proprie. re. **I**nter alias autem virutes myrrae
est reumata et fluxus inordianatos restringere
digestionem confortare: viscosos humores
purgare: a putrefactio pinguare: ferocem emun-
dare: labiorum ulceram curare: cerebrum confortare:
vermes necare: carnem superflua corrodere: ac
bonam et sanam conservare. **B**rama autem christi nos

Mirthe
proprietates

Sermo. I.

Maria myrrha

fluxu illico restringit: ad bñ incepta dirige da et perficienda fortat: malas a nob affectioes auferendo cor nrm purgat: a pcti putrefacto nos preseruat: fetore mali exempli a nob elogat: a delicto labiorum sanat: intellectu nrm confortat: vermes carnalitatu occidit: a nob curas superfluas tollit: et in bono pposito nos affirmit et presuerare facit. **D**icitur dñs nra in se hz oes frutes myrrhe et alioz aromatum vnguento rū. **J**o de ipa inq̄t ei sponsus celest: **L**an. iiiij. **M**yrrha et aloes cu oib⁹ p̄mis vnguetis. et p̄ prera cu de ipa huanitate accepit dixit illud **L**an. v. **N**essui myrrha mea cu aromatib⁹ meis. **R**ecte ḡ fili⁹ vngis appella myrrhe fascicul⁹. vn ipa de illo ait **L**an. i. **A**scicul⁹ myrrhe dilect⁹ me⁹ mihi. iter vbera mea cōmorb. et eiusdēli. c. v. de ipo etiā ait. **L**abia ei⁹ lilia distillatia myrrha p̄mā. **D**igit⁹ dñe de da mihi hac grām ut vadā ad motē myrrhe et ad collē thuris: **L**an. iiiij. **I**ste em̄ mōs myrrhe odorifera ex eo br̄issima m̄ tua: q̄ sp̄ fuit tota odorifera. **A**t qd mirz cu ipa fuerit vas plenū balsamo tue sapie: **E**ccl. xxiiij. **Q**uasi balsamū nō mixtū odor me⁹: et horū plenū lilio ois mūdicie: **L**an. iiij. **H**ic liliū inf spinas sic amica mea inf filias. Alabastrū q̄ plenū vnguento deuotiois et ḡre. **L**an. iiiij. **O**dor vnguetorū tuorū sup oia aromata. **I**pa etiā fuit apotheca plena aromatib⁹ virtutū. **L**an. v. **S**ene tue sic areole aromatū. vbi **B**ern. ait. **S**i vas pigmetarij diu seruat aromatū frā grātiā: q̄to magis apotheca oim grāz: i q̄ celest⁹ pigmetari⁹ cu oib⁹ suis vnguetis le collo cauit: et cu oib⁹ suis delicis accubuit. **S**uit ec̄ cellarū plenū vino celestiū doctrinaz. vn ipsa inq̄t **L**an. iiij. **I**ntroductit me rex in cellā vi naria. et **L**an. viij. ei dr. **S**icutur tuū sic vinū optimū. **N**orādū ēat q̄ odor m̄ltrip̄t cau sari presuerit. **P**rio ex cōcrematiōe. sic thus cōcrematiū i igne reddit odore: iux illō Eccl. l. q̄si thus redolēs i dieb⁹ estat: et q̄si th⁹ ardēs i igne. Aliqñ vno causa ex p̄tritōe. sic aroma ta integra paꝝ redolēt: s̄z p̄trita et puluerē re dacta magnū odorē faciūt. Aliqñ aut ex aptōe. sic balsamū i vase clausū odorēn reddit s̄z vase fracto vel apto odore diffundit. vn de Magdalena dr. Joh. xij. q̄ postꝝ alabast̄ vnguenti fregit: dom⁹ ipleta ē ex odore vnguenti. Aliqñ etiā causa ex diuisorū florū et herbarū redolētiū aggregatōe. sic p̄tū plenū diu sis florib⁹ et herbis redolētibus magnū facit odorē. **V**n dicebat Isaac de filio suo Jacob **S**en. xxvij. **E**cce odor filij mei sic odor agri pleni: cui bñdixit dñs. **M**axime aut tūc flo

res et herbe presuerūt redolere qñ a vēto au strali fuerint p̄fate: iux illō **L**an. iiij. **S**urge aq̄lo et veni austere p̄fla hortū meū: et fluat aromata illi⁹. **I**stis aut p̄tuor modis odor causabat in vngine gl̄iosa. **P**r̄mo ex cōcrematiōe. **I**pa em̄ triplici igne tota fuit cōcremata. si igne doloris dū filij sui acerbā passionē cogitabat. **I**gne desiderij dū ad filium suū per gere estuabat: et ea q̄ dixerat et fecerat mēoria reuoluebat. et igne amoris: q̄r tota erat ignita et in amore couerſa. **D**e q̄ triplici igne dicit **H**iero in ser. assump. **Q**uartis putas eadem vno filij dolorib⁹ afficiebat: q̄ amore cruci abat: et q̄ desiderio estuabat: dū aīmo reuoluebat cūcta q̄ viderat et audierat. **P**uto q̄ q̄d hūane vnu ē cogitare nō sufficiat. **N**am et si diligebat extoto corde xp̄z: nouis in istā mabaſ q̄tide p̄tria ei⁹ absens affectib⁹ desiderioz. quā nimiz tota sp̄ūscūs repleuerat grā: et tota incāduerat diuin⁹ amor et. **A**x tāta igit isti⁹ vngis p̄crematōe magnū de corde suo holocaustū faciebat. qd̄ deo magnū odo re reddebat. **V**n in hui⁹ figura dr. **S**en. viij. q̄ **N**oe obtulit super altare holocaustū deo: odoratusq; est dñs odo: ē suavitatis. **D**icit aut holocaustū sacrificiū qd̄ totū est incēluz. **S**or igit bt̄issime vngis deo fuit odorifex holocaustū: q̄r totū fuit incēlum igne doloris et igne desiderij celestis et igne amoris. **S**ecundo causabat ea odor ex p̄tritōe siue puluerizatiōe. vn de ipa inq̄t ei⁹ celesti⁹ sponsus q̄si admirādo **L**an. iiij. **Q**ue est ista q̄ ascēdit p̄ de tū q̄si vngula sumi ex aromatibus myrrhe et thuris: tñniūsi pulueris pigmetarij: **P**er aromata eī intelligunt̄ deibñficia: q̄ ipa pistillo de uotiois i corde suo terebat: dū illa mēte sedū la cogitabat. **P**er myrrha vno significat amari tudes passiois filij sui: q̄s ipa pistillo doloris i corde suo terebat dū eas freqn̄t mente sedū la cogitabat et amara suspīria emittebat. per thus at significant̄ ei⁹ inflata et odorifera desideria: q̄ ipa pistillo amor terebat dū ea i cor de suo nouis desiderijs renouabat. **P**er vniuersos vno pulueres pigmetarij intelligunt̄ ei⁹ fr̄utes: q̄s ipa pistillo laboris terebat dū fr̄utes suas p̄ opa p̄tinua exercebat. **I**lli em̄ hñt fr̄utes integras: q̄ eas hñt ociosas: et p̄ multa bona opa exercitatas. dt ḡ. **Q**ue est ista q̄ ascēdit rc. **V**irgula sumi p̄cedēs ex aromatib⁹ est bñficioz dei assidua recognitatio. **V**irgula vno sumi p̄cedēs ex myrrha ē passiois sui filij amara recordatio. virgula aut sumi p̄cedēs ex thure est desideriorū celestiū p̄tinua renouatio. virgula vno p̄cedēs ex vniuersis pulu

Pars.IX.

ueribus pigmentarij est virtutum suarum assidua exercitatio. **N**agnus ergo odorē deo faciebat quod sicut terebat ei beneficia per meditatoz et filij sui supplicia per dolorem et celestia desideria per feruorem et oes virtutes per exercitatoz. **U**nus de ipa dici pot illud. **N**u. x. **F**ragebat mola et terebat in mortario. s. cordis sui omnia predicera. ex quo propter emanabat fragrantissim⁹ odor. **T**ertio causa bakodor in ea ex aptioe. odor ei super nō fuit clausus sed aperte et manifest⁹ itatum quod ascēdit in celum et penetravit infernum. et diffusus est per totū mundum. nam odor sue hūilitatis et cogitationis in celum ascēdit: et deo angelos letificauit. et ideo assilac nardo. **L**an. i. dum erat rex in accubitu suo nard⁹ mea dedit odorē suauitatem. **N**ard⁹ ei est herba pua et odorifera. et inquit⁹ est pua significat ei⁹ hūilitatem. inquit⁹ vero est odorifera significat ei⁹ cogitationem. **O**dor autem sue letitiae infernum penetravit: et sc̄tos pres in lymbo exentes recreauit: et demones terruit ac perturbauit. et ideo assilatur odori vinee. **L**an. ij. ubi dicitur florētes odorē dederit. **O**dor enim vinee hoies recreat. sed sp̄etes perturbat. et silt⁹ odor letitiae ei⁹ sc̄tos pres fortauit: et demones expulit et perturbauit. **O**dor vero sue fecunditatē totū mundū suauitate replete: et ideo assilac odorē vnguētorum. **I**ntutum enim oes hoies odore fecunditatē sue sunt attracti quod post ipsam trahi et currere se exoptat dicen. **L**an. i. **T**rahe me post te: si odorē currem⁹ vnguētorum tuorum. **Q**uarto causabilis in ea odor ex diuisoribus florēt et herbarum. i. virtutum aggregatiōe. nam in ea fuit liliū mundicie: rosa rubens charitatis imelē: viola hūilitatis: pīude: mirabilis sponte: cu ceteris florib⁹ virtutum et gre. **I**ste autem virtutes in ea fuerunt valde odoriferae: quod australis sp̄usserit fuit pīlate. **A**uster enim est virtus calidus hūid⁹ et fecundati⁹. **A**uster igit̄ sp̄usserit eam inflammat per amorem: et humectauit per deuotionē: atque secundauit per bonorum operum multiplicatiōe. **I**ta quod ipsa deo obtulit holocaustū suauissimi odoris arborum incensi. sic pīcipit offerri. **N**u. xxvij. **D**igit⁹ ergo odorifera quod sc̄is per vnguēto varijs odoribus delectat cor: **P**ro. xxvij. onde mihi cellā aromatū et odoramentorum vnguēti optimi: **I**sa. xxxix. ut odorē sua uitat suscipiat. **Z**ech. xx. **V**e etenim illis quod narres habet et non odorabunt: ps. cxij. ve illi de quod dicebat illud. **E**ccl. xxx. **N**on manducat nec odorabit. s. odorē tue deuotiois et letitiae quod per orbē vniuersū diffusdisti: odorē. s. bone opiniois et fame. de contractis i. c. lz. et accusa. odorē in qua ois boni exempli. **T**u enim se dicere potuisti illud. **H**oc. ij. **E**pi bon⁹ odor sum⁹ in oī loco. transsumptuose i. c. nabuchoodonosor. xxiij. q. iiiij. et

i. c. vnicō. q. ad exhibēdū. de sa. vnicō. **T**u ita ab istā tue pceptiōis odorib⁹ oīm grāz repleta es quod sp̄ illa fragrātia retinuisti: iux illud cōe pībiū. **N**ō noua testa capit iuererata sapit. et illud quod inquit Draci⁹ in ep̄lis. **N**uo semel ibuta est recēs suabit odorē. **T**esta dīm.

D, beata virgo dicitur vītis.

Assimilatio. xij.

Tu assilat brā ergo multis rōnibus priorōne radicis. nā ut vītis fructificet bonū līq̄re dīcē plātata et radicata in loco in quo reuerberet calor solis: et ubi sit puritas aeris et dulcedo terre. **C**alor em̄ solis est vītis necari⁹. et quāto direct⁹ et diuturni⁹ respicit sole: tanto fructū exhibet dulciorē. **T**erē aer clar⁹ et pur⁹ ē vīti valde pīcū. et tertio aer nubilosus ē illi multū nocit⁹. **T**erē terra dulcis ē et valde utilis et ad bonū fructū pīcūdū adiuuatū. et ecōtra est de amara: fm Virgiliū i. ij. georg. et pīcū hoc in collib⁹ bene altis ac soli expoītis rōne dulcis humoris et puri aeris ac fortis calor⁹ vinee multū bñ fructificat. et sup̄dicta oīa habent in li. de pīcū. re. In isto loco alto radicata fuit br̄issima ergo. i. altitudine pīplatōis et letitiae. vñ pī. lxvij. dīcē illa. Fundamenta ei⁹ in mōrib⁹ letitiae. **T**erē radix sui cordis fuit optime reūberata radiis et calore solis. i. fūre charitatis et diuini amoris. **D**abuit etiā serenitatem et claritatem aeris. i. nitorem puritatis in mente. **T**erē dulcedine terre. i. dulcorē benignitatis in queritatiōe: et suavitatis cogitationis in carne. **S**ed fuit siliis vīti rōne stipitis. **S**tipes em̄ sive lignum vītis inter arbores multū crescit. vñ sup̄ domos et arbores et circa fenestrās domorū circūdūctū pīt. **E**t silt⁹ beatissima ergo sup̄ oes sc̄tos et letas magis crevit in merito et in gre cumulo: iux illud. **P**ro. xl. **M**ulte filie pīgauert sibi diuinitias: tu vero sup̄gressa es vniuersas. Item ipsa circūlit fenesstras et domos. i. annas suorū deuotorū sua pīceptioe: iux illud. **H**ap. vi. **D**ignos se ipsa circūlit quod et. immo ipsa circūlit totū mundū. vñ. **L**an. ij. dīcē. **S**urgā et circūlbo ciuitatē. **O** vītis dignissima que nō solū circūlit vniuersum orbē pī regēdo: sed et circūlit celū illustrādo. vñ ipsa inquit **E**ccl. xxiij. **S**ic celi circūlui sola. **T**ertio fuit siliis vīti in palmitē. palmes em̄ vītis naturalis est flexibilis. et illud quod app̄pendit quibus dā capiteolū quod quibusdā brachij pīstringit. quod ad mīculo in alta se erigit: et a vītis ac pluviis turpē pīsistit: ut dīcē **I**sid. xvij. ethy. **E**t siliter anim⁹ br̄e ergo in suis fuit pī fidē ad pīsentēdū flexibilis: cu dīxit angelo. **A**cce acilla dñi et cō-

S Maria
vītis propter sex

Sermon. I.

Maria Vitis

Ite xp̄z filiū suū n̄ solū brachijs carnis dulcī strinxit et renuit: s̄z etiā brachijs aie. si tel lectu p̄ fidē et affectu p̄ charitatē: ita q̄ ipsū nūq̄ dimisit. vñ **L**an. iij. inq̄t. **T**enui illum nec dimitrā. et cū illo ascēdēs ī altū de frutē ī frutē sic ad alta puenit q̄ nec vēto psecutōis nec pluia tēptatiōis ab ei⁹ fidē v̄ amore discessit. **Q**uarto assil'af viti rōne frondiū sine folior. **F**olia em̄ vitis vulnera mūdat et mūdata sanat: vt dr̄ i li. de pp̄. re. **E**t bētissime virginis v̄ba sic qdā saluberrima folia vulnera vicioz v̄roz mūdat sanat: vt patere pōt ex dictis i. viij. et ix. pte hui⁹ ser. **Q**uito fuit similis viti rōe flor. **I**n estate em̄ viti floret et odor florēt vinee expellit oē venenosū. vñ fuit serpētes dū vinea floret: vt dr̄ i pdic. li. de pp̄. re. **T**aq̄ igis flores vitis fuit mores bētissime v̄gis. q̄ tati odors. i. rāte honestatis fuit q̄ oēs serpētes. i. venenolas cogitatōes et tēptatiōes a cordib⁹ aspiciētū effugabant vt. s. sepe dixim⁹. vnde dicere possum⁹ illud **L**an. iij. **F**lores appuerūt ī terra nra. i. i v̄gine maria. **S**exto assil'af viti in liqre. **E**xvite em̄ pcedit pmo liquor aq: q̄ ab ipa viti purata et incisa exit aq ad modū lachryme. **N**a cū viti vulnera tpe vers lacrimas de se emitat. **E**ccl̄ s̄l'r q̄n tpe vers fuit brā v̄go vulnera. pp̄ passioz filij sui: in illd **L**u. iij. **E**t tuā ipi⁹ aiaz p̄rasib⁹ gladi⁹. amarissimas lacrimas emulit. q̄ rāte fuerūt frutē q̄ ad p̄passiōnē filii ei⁹ iclinauert. vñ eā excōpassiōe dīscipulo cōmēdauit dicēs ī cruce b̄tō **J**ohāni euāge. **E**cce m̄ tua. **E**x vite etiā pcedit liq̄r vini. q̄ moderate sumpt⁹ corpora pl⁹ q̄ oēs alij liq̄res p̄fortat: et letificat cor hois: ps. ciiij. et no. i glo. i. l. j. ff. de peri. et zmo. rei vē. **I**te m̄tas infirmitates et morbos curat: atqz nutrimentū bonū p̄stat: vt inq̄t **J**l. xxj. li. ethy. **E**ccl̄ s̄l'r pdicta oia facit bētissima v̄go deuot⁹ suis. **N**a deficientes p̄fortat. de qb⁹ dicere p̄ illud **Z**ach. x. **N**ō fortabo eos in dño. Letificabo ec̄ merētes. vñ ait **I**sai. lvj. Letificabo eos in dño. et **H**iere. xxxj. **N**olabor eos et letificabo a dolore suo. **N**e curat lagūtēs. vñ de ipa expo ni pōt illd **J**ob. v. **D**an⁹ ei⁹ sanabūt. **E**cip sa inq̄t deuoto suo illd **H**iere. xix. **S**anabo te avulnērib⁹ tuis. **S**uos q̄z deuotos nutrit cibo et potu celesti. vñ illi dicere possum⁹ illd **S**ap. xvj. **A**ngeloz esca nutriuisti populū tuū: et panē de celo prestitisti eis omne delecta mentū in se hñtē: et ois sapor̄ suauitatem. **H**ec aut̄ dñia viti inq̄t **E**ccī. xxiiij. **E**go q̄s vitis fructificauit suauitatem odoris: et flores mei flores honoris et honestatis. **I**n qb⁹ v̄bis ostendit

dit q̄lis fuerit respectu filij et respectu sui. pri mo em̄ respectu filij ipa fuit viti q̄ p̄culit fructū pulchry suauissimū et odorifer. et iō dixit **E**go q̄s vitis fructificauit. **P**ri o autē p̄culit fructū pulchry: q̄r fuit a deo p̄fectificata et ab oī imūdicia p̄seruata. **S**i em̄ terren⁹ agricola purgās vineā facit ut fructū pl⁹ afferat: vt dr̄ **J**o. xv. q̄to magis celest⁹ agricola sc̄ificādo et p̄seruado hāc vītē dignissimā ab oī im̄pfectiōe et supfluitate fecit eā sup om̄es alias vites q̄ putatiōe idiget fructificare. **S**c̄ificauit igit̄ de⁹ p̄ hāc vītē celest⁹ p̄mo in ei⁹ plātarōe. i. in sua p̄ceptōe: et iō p̄culit fructū magnum et pulcrum. **I**te eā sc̄ificauit i sp̄uscti sup ea missiōe. et tūc p̄culit fructū pulciorē et maiorē. s̄z cū sc̄ificauit eā splēdor⁹ sui. i. filij i ei⁹ vtero īcarnatiōe: tūc p̄culit fructū maximū et pulcherrimū. **S**ed o hec viti fecit fructū sua uissimū. q̄r fuit calore sp̄uscti excocta. et idō de in v̄bis pallegatis: fructificauit suauitatem. **T**ūc em̄ viti dulcē fructū p̄ducit q̄n radius solis ei⁹ vñā exurit. et iō dr̄ **L**an. i. **B**otr̄ cy pri dilect⁹ me⁹ mihi ī vineis engaddi. oī aut̄ loc⁹ illevocabat ocul⁹ sol. q̄r sic dr̄. sol recto radio locū illū respic̄. pp̄ q̄d v̄nas illas valde exurit. et sic vinea illa vñā suauissimū p̄ducit in illd **L**an. iij. **F**ruct⁹ ei⁹ dulcē gutturi meo **B**ratā v̄go fuit tota igne sp̄uscti calefacta ut ait **H**iero. āler. ad **A**usto. et iō fructū sua uissimū tāq̄ optiā vinea p̄duxit. vnde **L**an. viij. dixit ei sp̄os⁹ celest⁹. guttū tuū sic vñā optimū dignū dilecto meo ad potādū. labij̄ q̄z et dētib⁹ illi⁹ ad ruminādū. **T**ertio ista viti fecit fructū odorifer. ex eo q̄r fuit a dei filio ibalsamata. et iō s̄bdit in v̄bis pallegatis odors. **F**ili⁹ ei⁹ dei q̄ ē vez balsamū nouē met sib⁹ i ei⁹ vtero h̄irauit: et rāde de ipa ī natitate exiuit. et iō ipa bñ tūc dicere potuit v̄ba pallegata. s. botr̄ cypri tē. **I**le em̄ vinea illo tpe balsamū p̄ducebat. vñ ipa fuit vinea engadidi: q̄ optimū et p̄fectissimū balsamū p̄duxit. sc̄z dñm nostrū ielum xp̄m: iuxta illud **E**ccī. xxiiij. **S**ic cynamomū et balsamū tē. et ibidē. Quasi balsamū nō mixtū odor me⁹. **S**i cur igit̄ vitis aquā p̄trefactā p̄tit in vñā suauissimū et odoriferū: sic brā virgo amore mudi q̄ ē tāq̄ aq̄ purrida cōntit in nobis in amore dei q̄ ē tāq̄ vñā suauissimū et odoriferū replēs aīam suauitatem deuotōis: et ipaz iūtās ad odorē sue imitatiōis. q̄ gustato statim exclamat dicēs illud **L**an. i. **T**rahē me post te: in odorē currem⁹ vnguentorū tuor̄. **S**e cūdo p̄ncipalif̄ dico q̄ virgo bñdicta ostendit qualis viti ipa fuerit respectu sui. cū vbi

Pars.IX.

s. ait. **E**t flores mei flores honor^s et hōestat^s
Flores ei^r ei^r. i. frutes fuerū corā deo et hoīb^r
 valde odorifere: iſatū q̄ eaꝝ odor deū delecta
 bat. ita ut de ipso dici possit illud **S**en. viii.
Odorat^r ē dñs odorē suauitat^r. hoies q̄ re
 creabat. vñ **L**an. ii. dī. **V**inee florētes dederū
 odorē suū. temōes etiā effugabat. ad qđ ap/
 plicari pot illd **L**an. ii. **C**apite nob vulpes
 puulas q̄ temoliunt vineas. nā vinea nā flo
 ruit. **I**te ipam in extasim rapiebat. vñ excla
 mabat **L**an. ii. **F**ulcite me floribꝫ: q̄ amore
 langueo. **I**stos aut̄ flores. i. ipas frutes ha
 buit cū fructibꝫ. i. bonis opibꝫ. t̄ iō inq̄ vbi
 ē. **F**lores mei fruct^r honor^s et hōestat^s. **S**ic
 em̄ flores oīno sūt inuriles nīl fruct^r lequac
 sic t̄ ipē frutes oīno sunt vacue si opa bona
 nō subsequant cū fieri p̄nt. **E**t iō inq̄ apls. ii.
Ahoz. vi. **H**ortamur ne iuacū graz dei reci
 piat^r. **D**e fructibꝫ aut̄ istoz flor b̄c viginis
 dī **L**an. vii. **V**ideam^r si vinea floruit. si flo
 res fruct^r pturiūt. **I**pa em̄ nō habuit frutes
 ociolas. vñ de illa dī **P**rou. vi. **P**anc̄ ociola
 nō comedit. **Q**uia aut̄ oia opa sua faciebat
 ad honorem dei: seruā illd apli. i. **A**hoz. ix.
Siue comedit siue bibitis siue aliqd alid
 facitis: oia in honorem dei facite. ideo dī ibi.
 fruct^r honoris. q̄r in oī ope suo gliaz et hono
 re dei intendebar. q̄r etiā opa sua faciebat ad
 utilitate et edificatoꝫ primi. iō sbdit. et hone
 stars. **A**em̄ opa rā hōesta erat q̄r oēs viden
 tes attrahebat. **U**lt em̄ inq̄ **T**ulli. i. rhero
 rice. hōestū est qđ sua vi ad senos allicit et di
 gnitate trahit. **D**e hac etiā vite p̄ intelligi il
 lud qđ dī **S**en. xl. **V**ideba corā me vite in
 qua erat tres ppagines crescere paulati i gē
 mas: et post flores maturescere. **E**x q̄bꝫ vobis
 habet q̄ in ista vite fuerūt tres ppagines: et i
 q̄libet ppagine fuerūt tria. l. gemme: flores et
 vue. **P**er tres ppagines intelligunt tres i tri
 nitate psonae. p̄ alia tria q̄ fuerūt in ppagine
 intelligunt tres in xpo sbe. **N**ta igit vitis. l.
 virgo b̄ndicta habuit tres ppagines in se. i.
 tres psonas diuinias. l. psona p̄tis: q̄ xpi icar
 nationē in ea fecit. psonā q̄q spūlsci: q̄ s̄l' p
 grām suā in tali generatioꝫ coopat^r est. **I**te
 psonā filiū dei: q̄ in ei^r vtero humanat^r ē. **I**n
 illa aut̄ ppagine. i. in xpo: fuit gēma: fuerūt
 et flores et vue. i. natura diuina: anima et ca
 ro. **P**er gēmmā em̄ (que est p̄ncipiū florū et
 fructū) intelligit ei^r diuinitas: q̄ est cā et p̄n
 cipiū oīm terū. vñ interrogat^r xps a iudeis
 q̄s esset: r̄ndit. **P**ncipiū q̄ et loquor vobis
 Joh. viii. **P**er flores aut̄ intelligit ei^r aīma
 q̄ oīum virtutū odoribꝫ fuit plena. vñ de illa

dici pot illd qđ p̄pheta p̄dixit ps. cij. **T**aq̄
 flos agri sic efflorebit. **P**er vñā xpo intelligit
 ei^r caro: q̄ fuit plena musto. i. sanguine p̄cioso
 et tandem fuit posita in torculari crucis: et inde
 emanauit mustū nostre redēptionis. vñ qñ
 angeli dixerūt xpo illd **I**sa. lxij. **Q**uare ru
 bri est indumentū tuū sicut calcarū in torcu
 lari: iperndit. **T**orcular calcaui solus tc. **X**
De ista etiā vite p̄ exponi illud qđ dī **J**u
 dicū. ix. vbi i pabola recitat^r q̄ ierunt ligna vt
 vngerent sup̄ le regē: et dixerūt sicut oliue et vi
 ti vt eis imparēt. **Q**ue sentire noluerūt. m̄
 dit em̄fic^r q̄ nolebat deserere dulcedinē suā.
Oliua xpo q̄ nolebat deserere pinguedinem
 suā. **V**itis aut̄ inq̄ q̄ nolebat deserere sua io
 cunditatē. **P**er ista em̄ tria. l. ficiū: oliua et vi
 tem intelligit beata xgo. **I**pa em̄ dī sic^r p̄p̄
 dulcedinē sue pietatis et misericordie. **T**em̄
 oliua p̄pter pinguedinem spūalis gratie. **C**li
 tis xpo p̄p̄ leticia iocunditatē interne. **L**igna
 at̄ siluaz fuert iudei duri et inflexibles ac sil
 uestres: q̄ liberi voluisse q̄ brā xgo fuisse
 p̄nceps sue synagoge q̄xpi ecclie. et iō dixerit
 ei. **V**eni im̄pa nob. i. veni et relinqs xp̄z tuū
 et sis dñna synagoge nre. **S**z ipa dñna renuit.
 q̄s si h̄ fecisset: amississet dulcedinē sue pietatis
 et pinguedinc ḡs spūalis: et leticia interne ioc
 unditatis. **P**rop̄ qđ pater suis David per
 ml̄tos annos ateoz nasceret ea admonuit ut
 synagogam oīno dimitteret: et xpo regi filio
 suo sp̄ adhereret: dices ps. xliij. **A**udi filiaz
 vide et clina aurē tuā: et obliuiscere ppl̄z tuū
 et domū p̄tis tui. **E**t scipicet rex decore tuū:
 qm̄ ipē ē dñs de tu. **N**igil xgo br̄issima q̄
 tu nos xp̄iani tibi obligati sum^r: q̄ vitis illa
 fuit q̄ illud dulcissimum vinū p̄tulit qđ leti
 ficat deū et hoies: **J**udicū. ix. **D**e q̄ vitenūq̄
 verificatū est illd **I**sa. xviij. **I**nfirmata ē vi
 tis. nec illud **H**iere. viij. **N**ō est vua in viti
 bus. **T**u em̄ nūq̄ infirmata es p̄ p̄ctū: et sp̄
 plena vuis fuit vtrū. **B**eat^r igil ille de q̄
 dici poterit illud **S**en. xl. **L**igas ad vites
 asinū suū. i. corp^r suū ad imitaciā castitatem be
 ate viginis astringes. **B**eari om̄es nos si de
 vnoquoꝫ nostrū dici poterit illud. iij. **R**e.
 iij. z. i. **M**ach. xiiij. **U**nusquisq; sed sit svbi
 te sua. **D**requies suauissima sub hac diuina
 vite req̄escere: et de dulcissimo illi^r fructu car
 pere et comedere. **N**ō solū aut̄ hec benedicta
 virgo dicitur vitis: sed etiā vinea dei electa
 quia ipē plantauit: vt dicit **I**sa. v. **U**nde ipē
 ait **H**iere. ii. **E**go te plātauī vinea electam
Let ideo eius filius se appellat vite: Joh. xv.
 dices. **E**go sum vitis vera. l. i hac vinea na-

Bermon. I. Maria nardus et galbanus

ta. Sed heu quod de multis querit dei filii? dices illud Isa. iiij. **T**u os deuastati estis vineam meam. et nos dicere possumus domino nostro iesu christo illud Hier. xij. Pastores multi demoliti sunt vinea tua. De quibus etiam pfanate acceptoem brissime virginis: et ipsius innocencie cultu ac veneratione posternente queritur id est saluator dicens illud Johel. i. Posuit vineam meam in desertu. **H**ec autem ille de quo dici poterit in morte sua illud Proph. vi. De fructu manuum suarum planat vineam. Pone igitur me o domine deus custode in hac vinea tua. Non enim dicam. Vineam meam non custodiui: **S**ancti. i. sed sepe circumdabam eam: et fodiam in ea torcularum: et in medio eius edificabo turrim: **M**at. xxij. ut eam deuastare non possint bestie agri. Tu ergo clemetissime deus qui dicas nobis illud. iiiij. Reg. xir. Plantate vineas et comedite fructus eorum. Qui etiam diristi Ezech. xvij. Plantabunt vineas et habitabunt fideler. Et Amos. ix. Plantabunt vineas et bibent vinum earum. et Michee. iiiij. Sedebit vir sub virina sua. et Zach. iiiij. Vocabit vir amicum suum subter vineam suam. et eiusdem lib. c. viij. Vineadabit fructum suum. et Malach. iiiij. Non erit iste ratis vinea in agro. Da mihi istam vineam tuam fertilissimam: ut facias eam mihi horum electum. iiiij. Reg. xxij. ut mediante tua gratia et labore et ministerium meum crescat hec vinea in deuotioe fideli: ita ut verificet de illa quod dicit Ezech. xvij. s. Crevit in vinea latior. Tu igitur parca militas quod placasti vinea: **L**u. xx. et **M**at. xxij. qui existi primo mane producere oparios in vineam tuam: **M**at. xx. quod dixisti eis. Ita in vineam meam: et quod iustum fuerit dabo vobis: ut in eodem et hunc. Dic etiam mihi illud **M**at. xxij. Fili vade hodie opari in vineam meam. O suavis opatio o dulcis labor: o melliflua cultura huius vinee: ex qua colligimus vinum illud quod est exultatio anime et corporis: Eccl. xxij. De quod vino verificabit illud puer. iiiij. et Johel. ij. Cuius torcularia redudabunt. et illud Hier. xij. Omnis lagūcula iplebit vino. et illud Isa. xxij. verificabit de nobis. s. **L**u. gaudio bibet vinum. Ipse enim virgo brissima uxor tua: quod est sicut uitis abundans in lateribus domus tue: ps. cxvij. nobis continuo fert vinum suum dulcissimum deo. Bibite amici mei et inebriamini charissimi: **S**ancti. v.

¶, beata virgo dicitur nardus

Assimilatio. xij.

Nardus figurat beatam virginem. in cuius persona canit ecclesia illud **S**ancti. i. **D**ucesserunt in accubitu suo nardus mea dedit odorem suum. super quod probis tria sunt videnda. primo quod sit nardus. secundo quis sit

iste regis accubitus. tertio quod sit iste odor tanquam gratia. **C**irca primum nardum est quod nardus est herba pura: odorifera: calida et frumenta: ut inquit **J**ob. xvij. li. ethy. In quanto autem est pura significat gloriosa virginis profundam humilitatem. quoniam virtutibus et nobilitate est maria: et matrem dei electa. sed tamen se reputauit pura et abiecta ex humiliitate. et propriae a diuina gratia fuit respecta: iuxta illud **L**u. i. Respergit humilitatem ancille sue et cetera. In quanto vero est odorifera significat ei virginitatem. cuius memoria deo et hominibus fecit odorem: iuxta illud **G**ap. iiiij. **O** quam pulchra est casta generatio cum claritate. Immortalis est enim memoria eius. quam apud deum nota est et a deo homines. In quanto autem est calida significat beatissime virginis ferventem charitatem. quod tanta fuit quod de celo ad terram traxit. vñ Aug. exclamat di. **O** charitas quam magnas vires habes: deum de celo ad terram depositisti. In quanto autem est virtuosa denotat eius pietatem. **C**irtus autem nardi siue spica eius secundum **D**iascorum et **P**latearius: et sic cur dicitur in libro de propriae herbarum. est: quod cerebrum et stomachum atque cor debile confortat. inflaturque stomachi deprimit: et fluxum ventris restrigit. **E**t similiter pietas gloriose virginis confortat in tribulacione: deprimit cor ab elatione: et restringit ventre a carnali delectatione. **P**ossimus quod dicere quod quae in cerebro est sensus: isto macho appetit: et in corde amoris affectus. **P**ropter quod spica nardi sensum nostrum confortavit per fidem appetitum excitavit per spem: et affectum inflamavit per charitatem. **D**ocuit enim nos cognoscere divinam apperere supernam: et diligere eterna. et docuit nos in deum credere: in ipso quod per fidem: et eum amare. **I**te nardus siue spica eius masticata humor ligue desiccatur: et surditatem aurium sedat. et quod ictiuu et diuisiuu est usque ad intima penetrat. **C**uin et lapide fragitur: ut dicitur in libro de propriae. et hec oia competit brevi virgini: quod suo exemplo nos docuit linguam continentem: aures deo apire et gladio doloris aiam penetrare. siquidem enim paucis et rationibus dirit. **A**ures angelo diligenter aperuit et tempore passionis filii sui eius aiam doloris gladii pressauit. In primo docuit nos humor ligue desiccare. et lubricitatem locutitatis refrenare: quod os lubricum opacum ruinas procurer. xxvj. In secundo ab auribus cordis surditates fugare. ne forte verificetur de nobis illud psalmus. cxvij. **A**ures haec et non audiunt. et illud psalmus. xxvj. **T**aque surdus non audiens. In tertio autem docuit nos gladio probi dei vel doloris de petro aiam perforare. ita ut lapsus in cordis lapide duricia: iuxta illud Job xli. **L**or eius indurabit quasi lapis. frangatur et dirumpatur: et verificetur illud psalmus. ciij. **D**icitur

Pars.IX.

Zrupit petrā et fluxerūt aq.s.lachrymaz ex otri
tioe. **C**irca scdm pncipale est scidū q̄ iste
Accubi/
r̄ christi
q̄tuor
Prim⁹ quē sp̄ habuit et habebit ē in sinu pa
tris: iux illud Joh. i. **U**nigenit⁹ q̄ est in sinu
p̄is ip̄e enarravit. **S**cđs ē vter⁹ m̄ris: de q̄
ipa inq̄t Eccl. xxiiij. **Q**ui creauit me req̄euit
in tabnaculo meo. **T**erti⁹ fuit lignū cruc̄ in
q̄ ip̄e xps accubuit et obdormiuit. vn ei dicit
Lan. i. **I**ndica milhi vbi cubas in meridie:
Ad litterā em̄ i meridie accubuit i cruce. et h̄
ei pdictū fuerat i psona Jude. **S**en. xl. vbi
dr. **R**eq̄elcens accubuisti ut leo. Ip̄e em̄ fuit
leo detribu. **J**uda Apoc. v. **A**d pdicta etiam
applicari p̄ illud Nue. xxvij. **A**ccubās dor
muit vi leo. **Q**uart⁹ accubit⁹ ē cor hois: in q̄
xps p̄verā fidē habitat et req̄elcet: iuxta illud
Eph. iij. **H**abitare xpm p̄ fidē i cordib⁹ v̄is
Circa tertiu pncipale est vidēdū q̄s sit iste
Odor tam grat⁹. p eo q̄ dr. **N**ardus mea de
dit odorē lūnū. **A**d qđ r̄ndet q̄ dū esset rex. i.
xps: in accubitu suo. i. in sinu p̄is: odorē de
dit marie humilitas. que ipm adeo delecta
uit q̄ ad ei⁹ vtez descedit. **L**ū em̄ se humilia
uit di. **E**cce ancilla dñit̄. statim xps de sinu
patri ad eius vtez venit. **D**ū aut̄ esset iste
rex in scđo accubitu. i. i vtero v̄ginis: odorē
dedit marie v̄ginitas. qz xpus in vtero m̄ris
virginitate ipius et puritate pascebat: iuxta
illud Lan. ij. **Q**ui pascit inter lilia. i. inf pu
dica et virginitate fragrātia beate virginis
viscera. **D**ū do iste rex esset in tertio accubitu
id est in ligno crucis: odorē dedit marie cha
ritas. que tāta fuit q̄ iuxta crucē filii stabat
pata p̄ humano genere martyriū sustinere.
Vn Ambro. sup Au. inq̄t. Fortasse quia co
gnouerat p̄ filii mortē mundi redēptionē fu
tura: putabat aula regalis se sua morte pub
lico iuri aliqd additurā. **I**nq̄tu autē iste rex
est in quarto accubitu. i. in corde hois: odo
rem dat marie pietas: que nunq̄ desinit sed
semp̄ teū ad misericordiā et pietatē inducit.
Vn Hugo de sancto vīc. in quodā sermōe
ait. **M**aria est stella: christ⁹ sol. **S**t ideo pec
catores velut in nocte a maria solant: insti
po tanq̄ in die a xpo illuminant. **I**taqz si p
timescias supplicatur⁹ ad christū accedere: ad
maria respice. genus tuum cōspicis nihil il
lic quod timeas inuenis. **A**r quib⁹ oibus pa
tet q̄benepprietates nardi odorifera fuerūt
in beata virgine. **S**i autē Magdalena frā
gens alabastrū nardi spicati p̄ciosi: vt habeat
Mar. xxij. repleuit totā domū ex odore ip
sius vnguenti: vt dr Joh. xij. q̄zro maḡ illa q̄

corā deo fregit alabast̄ cipri cū nardo: et nar
di cū croco: fistula et cynamomo cū oīb̄ prū
mis vnguenti. **L**an. iiij. dedit ei odorē suauis
simū. **D**e ipa igit̄ brā x̄gie sp̄ dici potuit illđ
Tibulli. Illū puro distillat̄ tēpora nardo.
Beatā virgo figuraſ per galbanū
Assimilatio. **R**iiij.

Th̄at glōsa dei gētrix Eccl. xxiiij. **B**
Duāl̄ storax et galban⁹ et vngula
et gutta vaporau habitacionē me
am. Assilat̄ aut̄ galbanō rōe arbo
ris: liquor̄ et virtutis. **P**rimo rōne arboris
Arbor em̄ siue plāta ex qua p̄cedit galban⁹
dr̄ ferula fm̄ Iid. xvij. li. ethy. et dr̄ ferula (vt
idē d̄t) a feriendo. qz pueri et puelle solēt dera
mis h̄moi vapulare. l. i. q̄. ipuberis. ff. ad syl
le. et c. felicis. q̄. cū aut̄. de penis. li. vj. **B**ra ḡ
v̄go b̄ndicta dr̄ ferula: qz dialvolū feriūt. dia
bol⁹ em̄ h̄ebat magnā potētiā: magnā austu
tiāt magnā maliciā. **I**pa h̄o p̄truit ei⁹ potē
tiā: sicut pdictū fuit. **S**en. iij. dū ip̄i diabolo
dns ait. **I**pa p̄teret caput tuū. **A**confudit q̄z
ei⁹ astutia: iux illđ. **J**udith. xij. **U**na ml̄ier
hebreā v̄fusionē fecit i domo nabuchodono
sor̄c̄. **I**te deiecit ei⁹ maliciā: iux illđ qđ i ip̄o
psona dr̄ ciudēli. c. ix. **A**rit memoriale nois
tu cū man⁹ feie deiecerint eu. **G**edō assila
tur galbanō rōne liquor̄: q̄ dr̄ galban⁹ a gal
la qđ ē lac. est etiā pigmentū ex illo succo et di
uersis sp̄eb⁹ effectū. **I**te est gutta magni odo
ris. vn. **E**rodii. xxiiij. dr̄. **M**oyli a dno. **S**u
me tibi galbanū boni odor̄. **D**e q̄ specie fac
mētiōe. **A**ucan⁹ li. ix. di. pegrinagz galbana
fudat. **P**er istā āt spēm significat v̄go b̄tisi
ma: q̄ ad istar lac̄ fuit alba. i. pura et mūda
iuxta illud Lan. v. **O**culi ei⁹ sicut columbe
sup riuos aquaz q̄ lacte sunt lote. **I**pa ei⁹ fu
it coluba pp̄ simplicitatē et sincera intētiō
et fuit sup riuos aquaz pp̄ grē plenitudinē
et fuit lota lacre pp̄ter maximā puritatē. vn
illi dicere possim⁹ illđ. Lan. iij. **N**el et lac
sub lingua tua. **E**t ipa dicere potest deo illđ
Job. x. **S**icut lac mūlisti me. Instar quoqz
pigmenti fuit diversis virtutū aromatib⁹ ple
na. vn. **L**an. iij. de illa dicit. **Q**ue ē ista q̄ ascē
dit p̄ desertū sicut v̄gula sumi ex aromatib⁹
et c̄. **I**te est et fuit tota odorifera. et ideo illi dr̄
Odor v̄guētoz tuoz sup omia aromata. qz
ei⁹ odor ad istar cynamomi p̄fortat cor et ic̄
tribulationū. et instar balsami p̄fuat a putre
dine p̄ctoz: et ad instar myrrhe sugat v̄mes
temptationū: iuxta illud Eccl. xxiiij. **S**icut
cynamomū et balsamū aromatizās odorē de
di: et q̄si myrrha elctā et c̄. **T**erti⁹ assilat̄ gal
Fliquor galbanī

Berino.I.

Maria liliū

Virtus
galbani

bano rōne fortis sine efficacie ei⁹. **I**sta ei sp̄es aromatica est tāte fortis q̄ vulnera sanat: serpentes fugat: frigidas passiones curat: et morbi caduci alleuiat: ut dī i li. de p̄pe. herbar. **E**t sīlī brā v̄go sanat vulnera p̄tōz. **N**ā fugat p̄tōm supbie ex p̄sideratiōe et sue hūilitatē et p̄tōm luxurie ex p̄sideratiōe sue v̄ginitatē ac p̄tōm auaricie ex p̄sideratiōe sue paupertatē et sic de singulis. **A**cto ideo cui liber p̄tōri ad ea recurrēti p̄ dicere ip̄a v̄go p̄iissima illō. **H**ie re. xx. **A**vulnerib⁹ tuis saluabo te. **S**cđo fugat tēratōes demonū. vñ Judith. vi. dicit in figurā. **T**radidit eū dīs i manu feie et cōfudit eū. **I**psa em̄ h̄z demonē i sua p̄tāte et eū q̄n vult p̄t̄ expellere et fugare. **T**ertio inflāmat frigidos ad amorē celestii. vñ dī Prover. vi. **N**ō timebit domui sue a frigorib⁹ ni⁹ nis. oēs em̄ domestici ei⁹ vestiti sunt dupličibus. **I**psa em̄ h̄z duplicitia vestimenta. s. vestimentū deauratū: et vestimētū varijs colorib⁹ extū: iux illō ps. xluij. **I**stīt regina a deo p̄tr̄ tuis i vestitu deaurato circūdata varietate. **E**t ista duplicitia vestimenta induit domesti cos. i. deuotos suos: dās eis vestimentū deauratū. i. aurea charitatē: et diversis colorib⁹ cōterrū. i. virtutū varietatē. **A**cto ideo illi q̄ sunt sic induti: nō timet frig⁹ p̄tōz: q̄ sempercale scūt p̄ amorē celestii. **Q**uarto alleuiat i auaris affectū terreno. **A**uaricia em̄ est sic morbus caduc⁹. **S**icut em̄ laborantes morbo caduco caduc⁹ in terrā: sic auari semper adharent terrenis. **B**rā aut̄ v̄go istū morbi sanat exēplo sue paupertatis. q̄ oīa terrena desperit. vñ Bern. i. q̄dā fer. de illa inq̄t. **Q**uicqd honoris in pp̄lo: q̄cqd de paterna domo rez terrenarū habere potuit: oīa arbitrata est ut ferocia: ut xp̄m lucifaceret. **Q**uilibet ḡ qui isto morbo caduco infirm⁹ est: debet rogare v̄ginē gl̄iosaz dicens ei illō. Eccl. xxij. **N**e sinas me cadere in illa exprobatiōe: et om̄em malū desi deriū auerte a me.

Dez brā v̄go dī liliū Assūlatio. xv.

Lacet multis alijs arborib⁹ et plāt̄ atq̄z herbis odoriferis et rebo aromaticis assilēt v̄go br̄issima: tñ breuitatis cā p̄nūlōlū p̄ticularis declarab̄ i h̄mōe quō ip̄a dī liliū. **D**ūmittā ḡ ad plenū declarare q̄re ip̄a appellef storax: vngular gutta Eccl. xxij. **T**ē q̄te ip̄a dicat in eo. c. **E**go q̄si therebini⁹ exēci ramos meos: et rami mei honoris et gr̄e. **G**ufficit aut̄ p̄p̄diōe dicere de pdic̄ assilatōib⁹ q̄ storax f̄z Isid. xvij. ethy. est arbor arabiæ: cui⁹ fum⁹ purgat aerē corruptū: et fugat oīm vaporē et

fumū pestilētē. **E**t sīlī brā v̄go q̄ est sicut v̄go la fumi ex aromatib⁹. **I**an. iij. purgat aerem corruptū. i. aīam nrām siue sp̄m h̄ntē corrūptionē p̄tōz. **U**n de illa dicere possum⁹ illō. **T**hob. ethy. **I**psa est q̄ purgat p̄tā. **F**ugat etiam oīm vaporē et fumū pestilētē malaꝝ sugestōnū diaboli. vñ de h̄ sumo v̄ginali dice re possum⁹ illud Thob. vi. **F**um⁹ ei⁹ effugat oīme gen⁹ demonior̄. et de malo vapore peccati ab eo fugato dici p̄t̄ illō. **S**ap. iij. **N**ebula dissolueſ q̄ fugata ē a radijs soli. **U**nguila q̄z est sp̄es aromatica sic dicta fm Isid. i li. xvij. ethy. et Nico. de ly. sup. xxij. c. **E**ccl. q̄ est vnguis silis. **C**ralio noīe dicit onicha. **H**ec sp̄es ponit i pfectiōe thimiamatis: ut h̄z Ero. xx. **E**t figurat beatā v̄gine: de q̄ cōfēctū ē odorifer thimiamata. s. dīs n̄ ih̄s xp̄us q̄ suo p̄t̄ oblar⁹ est sic sacrificiū ḡtissimū sup oīa alia. vñ ip̄e inq̄t de extētiōe manū suaz i cruce. ps. xl. **E**levatio manū meaz sacrifi ciū vesp̄tinū. **I**p̄e etem̄ sol⁹ pfecte ip̄leuit mādatū q̄d h̄z Ero. xx. vbi dī. **A**d vesp̄erū vret thimiamata semp̄fīnū. **D**icit aut̄ fm Isid. li. iij. ethy. thimiamata a thimo flore odoriferō. q̄ hec pfectio p̄ciosissima q̄ appellat thi miama redoleat suauit̄ sicut thimus. **G**ola igīt brā v̄go q̄ cōpositū h̄pciosuz thimiamata ex purissimis sanguib⁹ suis rāq̄z ex sp̄eo aromatici sicut bona vnguēaria: et illō obtulit deo i p̄nitatiōe i tēplo. **S**eruavit p̄ceptū dei q̄d h̄z Ero. xx. vbi dī. **F**acies thimiamata cōpositū ope vnguēarij mixtū diligēter p̄uz ac sc̄ificatiōe dignissimū: et pones ex eo cora testimonij tabernaculo. sanctūq̄z sc̄torū erit vobis thimiamata. et talē cōpositioez nō facies in vnlus v̄ros: q̄d dīo sc̄m est. **D**e gutta etiā q̄ ē sp̄es aromatica: et ē lachryma cuiusdā arbor̄: ta medic⁹ appellat armoniacū: ut ait Isid. xvij. ethy. foliū h̄ dico q̄ h̄z fortē dissolūtū et relaxādi. **U**n vt ait glo. sup illud ps. xluij. **M**yr̄bar guttar cassia et. oīs tumores et inflatoes sedat. **E**t sīlī v̄go bñdicta sua i tercessiōe dissoluit tumores p̄tōz nostrozū. vñ cui liber ad ei⁹ p̄ocinū recurrēti dici p̄t̄ illō eccl. iij. **S**ic i sereno glacieſ soluet p̄tā tina. **D**e therebinto q̄z arbore maḡ q̄ in syria nalcis fm Pliniū li. xij. natural hyst. cui⁹ folia sunt densa. nihil aliud dicaz nisi q̄ fm Isid. xvij. ethy. et Diaco. et auctorē li. de proprie. re. et folia. fruct⁹. cortices et semina sunt medicinalia. **E**t sīlī brā v̄go fuit tota die medicinaliū. s. fili⁹ dei. **A**d q̄d applicari p̄t̄ illō eccl. xxvij. **M**issim⁹ creauit de tra. i. de fugie

Maria
vngula

Maria
gutta

Maria
therebi⁹

Maria
storax

Pars.IX.

Maria medicinā. Radix etiā theberinti in vino decocta stomachū fortat: et dolorē capitis iuuat: ut ait plini⁹ i. xxiiij. li. predicti opis c. vi. Et silt brā h̄go q̄ d̄ radix Isa. xj. et bñ nā m̄ ē radix filij sui. xxiiij. q. iij. c. tūc saluabit. i. fi. et ibi nō. decocta in vino spūsc̄tī stomachū n̄m. i. aīm fortat: et dolorē capit̄. i. mentis nre. que dicit̄ caput: ut in. c. vnicō. q̄ hoc vnguēto. de sacra vnc̄. aufert et sedat. et ideo ipa cuiuslibet deuoto suo inq̄t illud Lan. viij. Dabo tibi poculū ex vino q̄dītū. **L**iliū aut̄ dici pōt. ppter multas causas. Prīa est: qz liliū ab extra est candidū: intus aureū intusq; et extra odoriferū: ut inq̄t Isid. xvij. ethy. Dicet em̄ inueniāt lilia alteri⁹ coloris: ut crocei et purpurei: in liliū albū est meli⁹ et efficaci⁹: ut ait Dialsor⁹ et Plateari⁹: ut etiā d̄r in li. de pprie. re. de quo lilio nūc loq̄ns dico q̄ silt beata h̄go fuit extra in carne candida p̄ vnguētē: in terra illud Gap. vij. Lador est lincis eterne z̄c. Sc̄do intus in mēte fuit aurea p̄ charitatē. Sicut em̄ auq; nunq; p̄ cor rūpi: sic nec ei⁹ charitas vnḡq; potuit extigui iuxta illud Lan. viij. Aque mīte nō potuerit extinguere charitatē. Tertio inus et extra fuit odorifera p̄ humilitatē. Habuit em̄ humilitatē in cordē: et exteri⁹ in p̄satioē. Et ista humilitas deo rātū odorifera fuit q̄ ipm ad se traxit. Un̄ illi dicere potuit ei⁹ sponsus celest̄ illud Lan. i. Trahemē post te z̄c. et nō tm̄ dēū ad sui amore traxit: s̄z etiā oēs hoies ad se trahit. Et iō de illa dici p̄t illd Job. xxj. Nēm hoīem ad se trahit. Et ipa dicere p̄t il lud Joh. xij. Dia trahā ad me. s. nō solū dēū et homies: sed etiā angelos et alias creaturas. Ita aut̄ sunt tria lilia q̄ beatā h̄ginē maxie circūdederūt. s. humilitas: h̄ginitas et charitas. De qb⁹ dicit Bern. in fmōe de nativitate eiusdē. Xps q̄ nūc inter lilia pascit vtrq; copiosi⁹ apō maria p̄ lilioz multitudine pascet. An nō lilia sunt dec̄ h̄ginitatis in signo humilitatis cū supēminētia charitatis. **S**c̄da causa q̄re h̄go bñdicta dici liliū ē: qz liliū habet rectū hostile sursum: s̄z tm̄ folia ei⁹ sunt pendētia deorsum. et q̄tū flos ei⁹ alti⁹ in hostili erigit: rāto caput submissi⁹ inclinat. Et silt anim⁹ bñt h̄ginis rāq; hostile fuit semper rect⁹ ad dēū: sibi de bñficijs ab eo recept⁹ regatiādo: et in ipm spūalit exultādo. Hic em̄ liliū q̄cqd h̄z odoris et candoris totū mitit ad summū: sic ipa q̄cqd habuit sc̄ritatis et grē rotū sp̄ remisit ad dēū. Folia aut̄. i. verba habuit inclinata deorsum: de se humilia p̄fēredo. vñ inq̄t Luc. i. Magnificat aīa mea

dñm z̄c. Ecce hostile rectuz. Sed audi folia deorsum pendētia. Quia resperit humilitatē ancille sue. Quāto em̄ est magis exaltata: rāto est ad maiore humilitatē inclinata. In huīus āt figurā d̄r Iro. xxv. Facies cādelabru ductile de auro mūdissimo: hostile ei⁹ et lilia ex ipo pcedētia. Landelabru em̄ dei facta est maria. q̄ fuit ductilis p̄ obediētia: et de auro purissimo p̄ charitatē pfectam. Un̄ hostile fuit ei⁹ intētio recta: et lilia fuerūt ei⁹ h̄ba humilia: que oīa pcedebāt ex ipa. Nūdani āt hoies ecōtrario habet hostile reflexū deorsuz p̄ obliquā intētioz: inq̄t illd Mat. xxj. Dia opa sua faciūt ut videant ab homib⁹. Folia aut̄. i. h̄ba h̄nt elata sursum p̄ iactantia: supbiā et elatiōz: inq̄t illd p̄s. Iniquitatē in excelo locuti sunt. et itez. Posuerūt in celū os suuz sc̄z viris sc̄tis et celestib⁹ trahēndo: et se vsc̄ ad celū magnificādo. s̄z tm̄ vt subinfert idē p̄ pheta. lingua eoz trāsūt i terra. i. de tēnēs loq̄ndo et ea diligēdo. **T**ertia cā q̄re beata h̄go d̄r liliū ē: qz liliū integr̄ redoleat: s̄z cōfīcatū postea fetet. Lo:p⁹ aut̄ bñssime h̄ginis fuit tanq; liliū integrū: qz sp̄ pm̄alit illibatū et ideo semp fuit odoriferū. Fuit em̄ vñctum vnguēto odorifero. qd̄ qdē vnguētū fuit cōfectū de trib⁹ speciebo aromaticis. de qb⁹ Eccl. xxij. d̄r. Sic cynamomū et balsamu aroma tizas z̄c. Fuit em̄ pfectū de cynamomo bñlītatis. Cynamomū em̄ h̄z colorē cinereū. ppter h̄ d̄r cynamomū: sm̄ glo. sup Ecclesiasticū et idō ei⁹ humilitatē reprīmat. Fuit ec̄ pfectū de balsamo diuītar̄. Tūc em̄ ei⁹ vtez ibalsa maut qn̄ diuītate suā ibi posuit. Fuit qz cōfectū de myrrha castitatis. Myrrha em̄ seruat corp⁹ a putredine: et significat castitatē: q̄ p̄fuit corp⁹ a corruptōe. Isto iḡt preciosissimo vnguēto ei⁹ corp⁹ iunctū sp̄ remālit integrū atq; odorifer. De qb⁹ vnguētis dicit ei Lan. iij. Odor vnguētor̄ tuor̄ sup oīa aromata. Nra āt corpora cuī sint corrupta sūt fetida: inq̄t illd Isa. xxxiiij. De cadauerib⁹ ascēder feror. **Q**uartā cā quare h̄go imaculata dicit liliū est. qz liliū oris de spinis et tm̄ spīnā nō habet. et silt h̄go beata nata est et accepta de parētib⁹ p̄ p̄tm originale spīnōis: et tm̄ ipsa vllā spīnā nūq; habuit. Et ideo de illa inq̄t. ei⁹ sponsus celest̄ Lan. iij. Sicut liliū inter spinas: sic amica mea inter filias. Itē sicut li liū in spinas natū pp̄th n̄ amittit suū colorē nec odorē. Imo qzto pl̄ a spinis pungit rāto magis ei⁹ odor lentis. sic beata virgo tm̄ spinas: id est indeos spinosos et malos pueratas sit: et ab eis sep̄us p̄ tribulatōnes pun-

eta sit: tñ nūqz amissit candore sue innocentie
nec odore sue fame: smo qzto magis pugeba
tur afflictio ibo tanto maiore spirabat odorez
patietie et letitiae: et iō ipa fuit qsi liliū tral
tu aq Eccl. l. Q: qzto aqua tribulatiōis per
ipam transiit tanto magis illā redolere fecit
Sh est sideracū q qn lilia ponunt cū spi
nis nihilomin⁹ seruat suum odorē. qn autē
spine ponunt cū spinis tūc dāt sibi mutuas
punctiōes. Quādo em̄ boni sunt insīl: tunc
sunt lilia cum lilijs: et tot dant odores quot
habet virtutes. vnde Marti. xvii. dic̄ do
minus. Ubicūqz fuerint duo vel tres cogre
gati in nose meo ibi ero in medio eoz. Ipe cī
est liliū: q ait Ann. ij. Ego flos campi et liliū
quallū. Scī aut̄ viri sūt hort⁹ dei in quo
crescūt lilia frutū. Et iō Ann. vi. inq̄t beata
zgo. Descēdit dilect⁹ me⁹ i hortū suū ad are
olā aromat⁹: vt pasca i hortis et lilia colligat
Quādo igit̄ serui dei sunt insimul pgregati
tūc sūt sicut lilia cū lilijs posita i horto diuino
et ipexps q est amator lilioz est in medio eo
rum: et colligit lilia frutū. Quādo aut̄ boni
sunt cū malis: tūc lilia sunt cum spinis: et tūc
boni debet suare cādore sue immocc̄tie: et odo
re sue fame. Et tale liliū cū spinis erat ps. q
dicebat. Nū his q oderūt pacē erā pacificus
Quādo zgo mali sunt cū malis: vt supbi cū
supbis et. tunc spine sunt cū spinis et le mu
tu pungūt. iuxta illud Prover. xiij. Inter
supbos sp̄urgia sunt. et Nau. j. Sicut spi
ne se inuicē rodūt. Quinta cā qre zgo glo
riosa dī liliū est: qz liliū hz sex folia: et hz sex
angulos in radice iuxta numerū sex foliorū.
Sexta aut̄ folia fuerūt sex zoba q dixit btā vir
go. duo angelo. s. Quō fieri istud. et Ecce an
cilla dñi: Luc. j. Unū Alizabeth qn ea salu
tauit: et deū bñ dixit: ibidē. Duo filio. s. Fili
qd fecisti nobis sic: Au. j. et qn dicit. Unū
nō habet: Job. ii. Unū eriā cum mīstris nu
ptiarū: cū ait. Qdūqz dixerit vobis facite:
ibidē. Ista zgo sex folia siue zoba pcesserūt ex
radice charitati. qz oia fuert charitate et pie
tate plena. Et qzuis sit vna radir charitatis
tñ hz sex dilectionis modos. sic radix liliū qz
uis sit vna: tñ habet sex angulos. Prim⁹ mo
dus fuit quo ipa dilexit deū: illū sup omia re
uerēdo. Secōs quo dilexit qiam suā: ipaz in
omni sc̄itate custodiendo. Terti⁹ quo dilexit
corp⁹ suū: ipm in zginitate et seruādo. Quart⁹
quo dilexit domesticos et ppinq̄os: iplos bo
nis morib⁹ informādo. Quint⁹ quo dilexit
amicos in deū. Sext⁹ q dilexit inimicos p

pter deū. Dicit em̄ Greg. in qdā omel. Ille
zociter caritatē habet q et amicū diligat i deū
et inimicū diligat ppter deū. **S**exta cā qre
dī liliū est. qz thalamī et cenacula regū lilijs
adornant ut iocūdī quiescant et escant. Et
qz vter⁹ btē zginis fuit thalam⁹ et cenaculū
xpi: ideo totus fuit lilijs adornatus et circū
datus: iuxta illud Ann. vii. Venter tuus sic
aceru⁹ tritici vallat lilijs. Tota ei fuit lilijs
vallata. nā a superiori fuit vallata lilio eminē
tis charitatis. ab inferiori lilio pfundit hu
militaris. ab interiori lilio ppetue puritatis
a dextris lilio tēperatōe in pspis. a sinistris li
lio patietie in aduersis. ab anteriori lilio opni
dētie i futuris. ab posteriori lilio iusticie i p
terit⁹. qz ppteritis bñficijs deo sp̄ grās refere
bat. et hoc debitū iusticie req̄rebat. Et qz fuit
lilijs vallata et circūdata: ideo de ipa canit ec
lesia. Sicut dies verni circūdabant eā flo
res rosaz et lilia quallū. Inter ista autē lilia
xps pascebat. vñ ipsa inq̄t Ann. ij. Dilectus
me⁹ mihi et ego illi q pascat iter lilia. Nā mō
pascebat lilio superiori: qz delectabat ei⁹ chari
tate. Nō pascebat lilio inferiori: qz delecta
bat in ei⁹ hūilitate. Nō lilio interiori: qz de
lectabat in ei⁹ puritate. Nō lilio exteriori:
qz delectabat in eius zginitate. Nō lilio a
dextris: qz delectabat in ei⁹ tēperatōe. Nō li
lio a sinistris: qz delectabat in ei⁹ patientia. et
sic de reliq̄s. Et qm̄ sic tota fuit florida: ideo
oia qz ipam deo offerim⁹ sunt ei accepta. vñ
Bern. in ser. de nativitate ipi⁹ zginis iquit.
Quicqd illō est quod deo paras offerre: gra
tissimis manib⁹ marie trade. Numiriū can
didissima quedā lilia sunt. nec causabit ille
lilioz amator inter lilia nō inueniē qzqd illō
sit quod iter man⁹ marie inuenierit. Hec ille
Septima cā qre dī liliū est: qz liliū multi
plies hz frutes. te quib⁹ erat p̄lin⁹ in
xx. li. naturalis hysto. put etiā ponit in li. de
p̄pe. re. Inter alias aut̄ frutes est qz tumorē
ledat: sanicē purgat et morsum serpentē curat.
Et sil⁹ btā zgo sanat tumorē supbie exēplo
sue humilitatis: purgat qz sanicē luxurie exē
plo sue zginitatis: et curat morsum serpentē
auaricie exēplo sue paupertatis. Auar⁹ em̄ est
cibus serpentis. qz diligēdo terrena officia ter
ra. que est cibus serpentis. cui inq̄t de⁹ Gen.
iiij. Terra comedes cūctis diebus vite me. et
ideo auar⁹ est datus serpentis infernali in cibis
iuxta illud Isa. lxv. Serpentis panis puluis
eius. Rogem⁹ ergo dñm nostrū Jelum xp̄nt
vt frute hui⁹ p̄ciosissimi lilij zginalis nō pa
mittat nos a serpēte maligno deuorari dice

Virtus
liliorum

Pars. IX.

tes cū pp̄ha p̄s. lxxij. Ne tradas bestijs aias
p̄fitētes tibi s̄z introducat in padisim suaruz
deliciaz: vt in eo pascamur ⁊ delectemur iter
lilia fragrātia ſtutū genitricis ſue bñdicte p̄
infinita ſecula ſeculor. Amē.

De alijs quindecim assūlatiōib⁹ brē vñgis
Sermo. iij.

Deus ostendet
splendorēsū in teq̄ sub celo est
Baruch, v.c. In creatiōe beatissime virginis deus demonstrauit

Potētia
dei oñdit
in pūlōe
romāoꝝ
Potētia
dei oñdit
in creatiōe
Marie
suā potentia infinita. Lato em pñceps eccl
siasticus vel secularis maiorez potentia se ha
bere ostēdit: quāto maiora facta pagit. Et iō
romani in hoc se habere magnā potētia ostē
derunt qvni uersum orbem suo imperio sub
ingarūt. Unde regnū eorum ferreū describi
tur. **D**an. iij. ad innuēdū q̄ sicut ferrū domat
reliqua metalla: sic ipi sibi subdiderūt omia
mūdi regna. Potētia ergo dei infinita in h
ostendit q̄ ipm regnū romanorꝝ cum toto or
benō vi armoz: sed p̄ simpliciū et illiterato
rū apostolorꝝ p̄dicationē ritui et fidei xpiane
sub egit. **N**agis tamē eius potētia in mun
di creatione relucet. **D**mes em mūdi princi
pes cū om̄i sua potētia nō possent vel vnam
paruulā formicā aut vermiculū vnum crea
re. Unde excludit beatus Thomas. i. pte sū
me. q. xl. arti. v. q̄ creare nō p̄t esse propria
actio nisi solius dei. **A**ug. in. iij. de trinit.
in q̄ nec boni nec mali angeli possunt esse
creatores alicuiꝝ rei. At ratio est ista. **O**r ut
dicit **N**agr in. iij. dist. i. Creare est de nihilō
aliquid facere. sed cū inter nihil et aliquid sit infi
nitā distantia (vt ait sanct⁹ Bonauētura in
iij. di. x. et **F**ran. de mayro. in quodā sermo
ne de corpore xpī) Ad hoc vt quis de nihilō
possit aliquid agere: necesse est ut habeat infi
nitā potentia: quam nō habet omnes simul
creature. **E**t id eo solus deus potuit omnia de
nihilō creare. Qui dixit et facta sunt: manda
uit et creata sunt: ps. atepenul. et c. reuera. de
cōscē. di. iij. et c. fraternitatis. xxxv. q. x. **A** et q̄
patuit eiꝝ infinita potētia. Sed si magnam
ostendit potentia in creando celum et terram
angelosq; cū alijs creaturis: multo maiorez
ostendit in creatiōe gloriose qvniis **M**arie
quia ipa est nobilior et excellētior oībus crea
turis simul: cū ad nobiliorēt excellētiorē finē
et effectū sit a deo electa et creata. **E**t id eo ut in
Quiescanc⁹ Bonauētura in. i. di. xliij. et bea
tis **A**bo. in. iij. pte sūm. q. xxv. arti. yle. **S**i

Potētia
dei ondit
ſ creatiōe
zDarie

œs creature q̄stūcūq; ascēderēt in gradib⁹
nobilitatis essent plentes: om̄s deberēt reue-
rentiā matri dei. **A**rhoc itaq; q̄ de⁹ eam ele-
git et creauit: atq; tam altā et magnā cōstituit
summā et infinitā potentia suam demonstra-
uit. **S**ecundo ostendit summā sapientiam
suā in eodē opere. **M**agna etem sapientia in
bellatore esse dinoscit: quādo armis aduersa-
rū sui eum vinceret. **S**icut ille disputator qui
aduersariū suum sup easdē ratioes et auto-
ritates quas ille ad defensionē suam adduxe-
rat concinxit: magna sapientia se habere ostendit
Et idē est dicendū de pugnāte in bello mili-
tari: qui hostē suum pprijs armis ipius pro-
sternit. **A**et ideo in hoc ostendit de⁹ sapientiam
suam q̄ diabolum hostē suum (qui median-
te femina genus humanū sibiliniecerat: eti-
am p feminā voluit debellare. q̄ fuit ei⁹ bene-
dicta mater: que caput ipi⁹ diaboli trun-
ctum.

vt p̄dictū fuerat **Gen. iij.** **T**ertio ostendit suam benignitatē clementia & cōdescensionē. **M**agna ēm benignitas est incliti p̄cipis: quādo se ostēdit affabilē, benignū & domesti- cum suis inferiorib⁹ & subditis. & quāto hu- miliores & viliores sunt illi quib⁹ ostendit fa- miliaritatē & affabilitatē: tanto benignior iu- dicatur. **E**t ppter hoc laudat̄ ips⁹ de benigni- tate: quia etiā cum publicanis & peccatorib⁹ māducabat: vt habeat **Matth. ix.** Itē qz tam humaniter cū muliere samaritana loqueba- tur: vt dicit **Joh. viii.** de quo discipuli ei⁹ mis- rabant̄ (vt ibidē dicit) q procedebat fm **Au- gusti.** & **Abryb.** nō ppter mali suspitionē ali- quā: sed stupebat qz rā sapientia & perspicuitate: nij mulierē in opem & samaritana alloquere- tur. **S**ed sup omnē benignitatis sue demō- strationē hec fuit stupeā & admirabilis de- mentie & humilitatis ostēs: q nō solum ho- mini voluit domesticus fieri: sed etiā illorū obediētie submitti: eligēs hāc īmaculatā vir- ginē: cui usq ad mortē obediēret. & nō solum ipi: s̄z etiā lponso eius ppter ipam: vt habeat **Au. ij.** **Q**uarto oñdit p hāc electionē ipi⁹ benedicte Virginis singularē excellētia & vniq̄e prerogativa. **S**ibi em soli cōcessit maximū p̄uilegiū omnibus p̄uilegijs excellentijs que- vnc̄ ipse de⁹ cōcessit vel cōcedet tam angelis qz etiā quibuscūqz puris hoībus. s. vt eēt ma- ter dei. **E**t quo apparet ipi⁹ dñe nostre sub- limitas & celstudo ineffabilis & incomprehē- sibilis. **N**um em fm logicos tria sint genera- correlatiōz. s. equipatiōis. vt amicus: silie- & vicinus. suppositiōis: vt filius: seruus & do- scipul⁹. & suppositiōis: vt pater & mater: do-

Dicitur
etiam beni-
gnitas di-

Misericordia
excellētia
marie

Berimo. II. De creatioe Virgis Marie

mensis et magister. Cum beatam virginem sit mater dei: et deus filius eius: et ois filius sit naturaliter inferior mire et subditus eius: et mater plata et superior filio. sequitur quod ipsa benedicta virgo sit superior deo: et ipse deus sit subditus ei: regne humanae ab ea assumptus. At iohannes de hoc loquens Bernum. in quodam sermone inquit. Ista est beata virginis gloria et excellens progastra gloriam eum. de quo filium cum deo patre meruit habere communem. Et Ambrosius super Iacobem ait. Bene gratia plena domini: quod gratiam quam nulla alia habuit: a deo secura est: quod mater dei est effecta. Quare aut ad tantam sublimitatem sit eleuata ostendit Anselmus dicit. Maria propter peccatores facta est mater domini: quod sanctior ea: castior et humilior in genere humano nulla potuit inueniri.

Et Bernum. in quodam sermone inquit. Non decebat deum alia mater quam virgo: nec virginem alius filius quam deus. quod nec maior inter matres nec maior inter filios nasci potuit. Quinto beatam virginem mundo edidit deus ut ostenderet se esse perfectissimum artificem et magistrum. Ad hoc enim ut quis sit pfectus opifex requiratur quod sciat facere omnia pericula ad illam artem. ut emat phis. vii. eth. ars est habitus quidam cum ratione vera faciendo. Quia igitur quatuor modis potest homo produci scilicet sine viro et femina: ut Adam. vel sine femina de viro: ut Anna. vel de viro et femina: ut omnes homines contergerentur. voluit deus fabricare virginem benedicam ut in ea recipere ei unigenitum sine viro.

Et sic per istum quartum modum generationis se summum opificem humani generis declararet. Sexto eam fabricauit ut nostre indigenter subueniret. Quia enim boni iudicis officium est assignare adiutorium orphanis et miserabilibus personis. l. ne quicquam. h. adiutorum. 2. h. pretium. 3. h. obseruare. s. de off. p. con. et le. et ff. de postu. l. j. h. ait pretor. 2. l. p. uidendum. C. eo dem titulo. 2. ff. ex qui. can. maio. l. ab hostibus. h. sed quod simpliciter. et facit extra de off. iudi. c. i. ubi glosa Hostien. et aliq. doc. 2. c. j. ut lite non contesta. Unde in constitutis regis sicilie continet: quod adiutorum fasci teneant patrocinari et adiudicare pro causis miserabilium personarum. Ideo deus omnipotens videns misericordiam humani generis: tanquam bonum index viuorum et mortuorum. prouidit nobis de optima adiutorata: fabricando hanc sapientissimam virginem: ut apud ipsum per nos continueretur et causas nostras poraret. Septimo ipsum fabricauit ut regnum imperii sui exornaret. Orationem vestimentum eternum regni est habere non solum regem est omnia sicut reginam. et imperium non tam hinc imperatore sed

etiam imperatricem. Unde videtur quod deus postquam creavit mundum videlicet dixit Seneca. Non est bonum hominem esse solum: faciam ei adiutorium sille sibi. et tuum creavit mulierem: quam ei in matrimonio associavit et constituit eos reges terre. Ad ornatum igitur regni terreni est quod habeat regem et reginam. Et propter hoc quoniam aliquis rex non habet uxorem: ei subditi plebium ei supplicant ut eam accipiat. Superumque celorum regnum voluntates regum eternorum et imperator omni potest decorare: fabricauit haec beatissimam virginem ut illam regnum et imperium sui faceret dominam et imperatricem. ut significaret prophetia David per psalmum. ei dicent. Constitutum regia a dextris tuis in vestitu deaurato circundata varietate. Constitutum est enim beatam virginem a dextris dei: quod in posterioribus omnibus eius ultra omes scientias post filium exaltata resedit. At bene dictum est esse ornata vestitu deaurato quia est in celesti patria cum corpore glorificato. ex cuius splendoribus post filium suum tota lucescit civitas beatorum. Circundata autem est varietate gloriarum. Tamen vero differt gloria ipsius beatissime virginis a gloria aliorum beatorum quantum sol differt a ceteris luciis celorum. Et quidam sicut cetera luminaria illustrantur a sole: sic tota celestis civitas a gloriosa ratione letificatur et decoratur. Unde Bernum in sermone de assumptione eius inquit. Sicut sol invideo dum celos ascendet: etiam superna gaudia ciuium copiosis augmentis cumulauit. Nam si pulchrius necdum natu Iohannis Asia liquefacta est ut maria locuta est. quoniam fuit illa exultatio cuius supernorum: cum eius audire vocem ruidere facie eiusque beatae proximi plenaria meruerit. Augustinus quod in sermone de nativitate virginis ille ait. Jam celum quem penetrasti omnino beatam: nec non cuncta quae in eo sunt concita noua et ineffabili gloria decorasti: prioribusque eius gloriam ultra quam diuinam pot tua punita magnificasti: noua et precellenti tuorum virtutum dignitate irradiias: immensaque gloriam tuorum luce plurimas. Et iterum Bernum. in quodam sermone inquit. Marie punita totum illustrans orbem: adeo ut ipsa etiam celestis patria clarum rutilans virginem lapidis illustrata fulgore. Propter quam oia ipsi benedicte virginis optime venire possumus uba thematis nra: in qua ei predixit prophetam. Deus ostendit tecum. Super quibus alias quindecim assuntiones scrutabimur eidem domino nostro convenientes.

¶ beata virgo per novem figuram
Assimilatio prima.

¶ Olenit aliqui curiose inquirere quae sancta mater ecclesia ordinavit festum particularē ad honorem beatissime virginis. v. Augusti. pp. vnu

Quare
sit festus
minis in
stitutum

Pars.IX.

Miraculū niuis ab ea factū in tali die. **N**um
nō p̄tereat momētū t̄pis qđ nō illustret mul-
tis & q̄l infinitis miracul̄ eiusdē intemperate
m̄fis dei. **L**ausa aut̄ hui⁹ inq̄stiois originalē
ex quadā turistar̄ s̄nia dicentiū q̄ vbi est ea
dērō ibi debet esse eadē iuris dispositio. l.a-
ticio. ff. de p. ob. l. i. C. de libe. pte. vel exhere. c
erāslato. de p̄sti. & de silib⁹ idē d̄z esse iudicū:
vrait phs. q. topic. & no. in. l. seruia legatis.
ff. de le. in. & in. l. nō possunt. ff. de legib⁹. et in
l. si libellū. C. de diuer. re. & in. l. loci. S. si fūd⁹.
ff. si serui ven. & q. j. c. mlti. in fi. & q. q. vi.
c. quisentit. & in aue. quib⁹ mo. na. effi. legi.
S. liceat igil. **Q**uapropter eis videt̄ q̄ eadē ra-
tione debet̄ ab eccl̄ia festiuari oē illi dies i
quib⁹ p̄digia magna ipius glōsē virginis vi-
dem⁹ choruscare. **Q**uox helicitati volēs sa-
tissacere: licet dicat in. l. nō omniū. ff. de legi.
Nō oīm q̄ a maiorib⁹ nostris cōstituta sunt
ratio recidi pōt. tamē fm̄ paruā ingenij mei
cognitionē videt̄ q̄ benedicta dei genitrix vo-
luit miraculū hoc niuis a nobis sup alia p̄tu-
lariter festiuari ppter multā s̄lititudinē quā
ipsa habet cū pprietaryib⁹ niuis. de quib⁹ habe-
tur i diversis sacre scripture capitis: in qđ ipsa
beatissima mater dei assilāt̄ niui maxie autē
Dan. vii. xvi dicit̄. **A**ntiquis diez sedirū ve-
stimentū ei⁹ albū sicut nix **D**e em̄ q̄ est anti-
quis diez. i. ante oīm dies: q̄ uia est etern⁹
sed in vetero glōsē virginis: & in eo requieuit
nouem mensib⁹. **V**estimentū aut̄ eius fuit al-
bum sicut nix. quia ipa s̄go purissima q̄ tan-
q̄ vestimento circūcedidit eū suō sacratissimo
vtero. iuxta illud **H**iere. xxxi. **N**ouū faciet
dñs sup terrā: scia circūdabit virū. que ei⁹ di-
minutatē texit & s̄duit sua carne. fuit candidis-
sima p̄ innocētiā. **P**ro cui⁹ virtutis declaratiō
triā mysteria t̄replabimur te niue. **P**ri-
mū erit de ei⁹ aspectu. **S**ed m̄ de ipius tactu.
Tertiū ho de illi⁹ effectu. **Q**uo ad primū di-
co q̄ nix est aspectu alba: pulchra & disgrega-
tiva. **A**lbedo aut̄ (vt d̄t **A**lgasel in sua phisi-
ca: & ponit etiā in li. de p̄pe. re.) est color ex lu-
ce clara & mlti in corpe p̄spicuo generat̄. vñ
quāto in materia p̄spicua est lux clarior: tan-
to albedo est int̄erior & nigro imp̄mixtior. **A**c-
t̄a hui⁹ albedinis in niue est frigidū. q̄r q̄n-
do materia substancialiter est humida: & illa
dominat frigiditas: generat̄ ex ea est albus
Ac vt dicit phs. rit. de astrialib⁹. nix generat̄
ex aere vaporoso declinant̄ ad humiditatē
aqueā. & hoc p̄ frigidī actionē. **F**rigidē albi-
sicut humida materia. **V**irgo aut̄ sacratissi-
ma a superna luce in suo corpe albedinē s̄gini-

tatis habuit que aliter haberi nō potest: inq̄stio
Dicit̄ illud **G**ap. vii. **H**oc q̄ aliter h̄tines ēē nō
possūm nisi dñs dederit. **D**icit̄ aut̄ p̄ albedinē
significet s̄ginitas p̄t̄ sacre scripture testimo-
nio. nam Apoc. iii. de s̄ginitib⁹ inq̄t dñm⁹ ie
us. **A**mbulabūt̄ meū in albis: q̄ digni s̄t̄
& eiusdē li. vij. c. dr. **D**ate sunt eis singule sto-
le albe. & vij. c. Amicti stolis albis. **B**eatam
s̄o matrē dei sine s̄ginitatis violarōe n̄cepil-
se & pepisse filiū suū p̄bal p̄ illud qđ de ea pre-
dictū fuerat **I**sa. vii. xvi. dr. **E**cce virgo cōcia-
piet̄ & pariet̄ filiū rc. **N**ec obstat hereticorū
sue phorū oppositio dicentiū q̄ duo corpora
nō possunt esse in eodē loco. iiii. phili. **E**rgo
xps exiens de ventre matris debuit frangere
claustrū sue s̄ginitatis. **R**indet̄ q̄ iste exi-
fuit miraculosus & nō naturalis. **C**el fm̄ be-
atu **T**ho. i. iiii. vi. xxx. ar. vi. r̄ndetur q̄ xps
nascent̄ habuit totē subtilitatis. vñ **A**ug⁹.
inq̄t. **S**icut xps exiit de sepulchro clauso: ita
natus est de s̄gine clauso s̄ginitatis claustro
Beda q̄z sup **L**uc. ait. **S**icut xps in summa
pace nat⁹ est vt se pacē diligere ostēderet: ita
de s̄gine nasci voluit vt s̄ginitas deas sibi
gratissimū esse mōstrareret. **I**s ergo q̄ virginis
tacē in se fuit matrē s̄gine habere voluit
putatiū patrē **J**oseph virginē conseruavit
Sobānē baptistā p̄cursorē suū & euāgelistā
sibi familiarē custodiuit s̄gines. sepe illō p̄/
phericū in se replicās. **A**mbulās in via ima-
culata hic mihi ministrabit. **H**ec ille. **D**ico
etiā q̄ p̄ albedinē niuis figurat̄ innocētia
& puritas ipi⁹ imaculate virginis: que nūq̄
fuit maculata vel denigrata p̄ aliquod pecca-
tum: inq̄t illud **L**an. iiii. **E**t macula nō est i te
Erubescant ergo illi qui hanc niue candidis-
simā nigrā quādoq̄ fuisse ostēdere conan-
tur. **Q**ui ei⁹ albissima animā nigredine pec-
cati deturpatā affirmare nō verent̄. cū pphe-
ta in verbis p̄allegatis dicat d̄xpo. **C**lesti-
menta ei⁹ alba sicut nix: & nō nigra sicut cor-
ius. **N**os s̄o candidissimā dñam nostrā de-
migrare abhorētes: eius inocētiā quantū
possum⁹ veneremur. & i ista niue nos ab oīm
criminū nigredine dealbare conemur: vt ve-
ritatē de nobis illō ps. lxvij. **N**ine dealbabū
tur in selmon. **S**elmon em̄ fm̄ **P**iero. inter
prefat̄ virtutis obūbraculū: & significat ipam
s̄gine benedicē. sub cui⁹ puritas & scitatis
umbra p̄t̄ores dealbant̄. **R**ecurre ḡ o pecca-
tor ad patrocinū beate virginis: rechesce s̄b
umbraclulo sue p̄t̄atis: & dic ei illud ps. i. &
l. dist. c. cum exaudiero. s. lauabis me & super
niue dealbabor. **S**ed nix est aspectu p̄t̄,

Nit s̄t̄ge
inocētiāz

Nix pulchra. et h. pp̄ albedinē. vñ cū videm⁹ iuuenē
christidi albu dicim⁹. O q̄z pulcher iuuenis. At ml̄ie/
res lauāt faciē vt fiat alba: et ip̄e dicūtur pulchre.
Sacra etiā sc̄ptura cū aliqud pulchruz
vult insinuare cōpat illō nūi. vñ **M**atth. xviij. de pulchritudine vestiū xp̄i in trāfigura/
tione ei⁹ inq̄ euāgelista. Vestimenta ei⁹ facta
sunt alba sicut nix. et **M**arc. xj. dī. Vestimenta
ei⁹ cādida nimis sicut nix. et **A**poc. j. Capit
erit ei⁹ et capilli ei⁹ tāq̄ nix. Nō imerito igi/
tur nūi cōpāt br̄issima ḡgo. pp̄ suā pulchri/
tudinē. de q̄ satis dixim⁹ in sc̄da pte p̄ncipali
hui⁹ opis: ser. iiij. Ita em̄ fuit pulchra q̄ nūl
la ml̄ier q̄ntacūq̄ decorata fuerit formosita/
te in ei⁹ compatiōe videret pulchra. Nō eu/
ropa: ob cui⁹ pulchritudine (vt dicit̄ q̄da⁹)
tertia ps mūdi dī europa. Nō medusa: que
se aspiciēt reddebat imobiles: vt fabule re/
ferunt poetar. Nō Jole: cui⁹ amore insanuit
hercules. Nō dianira: pp̄e quā bella gessēt
achelo⁹ et hercules. Nō argia: quā tā ardēt
amauit polinie⁹ edippi rex thebar. Nō pa/
rasilea: i⁹ cui⁹ facie tot⁹ intuebat exercit⁹ tāq̄ i
speculū. nā q̄si sol videbat in terris. Nō po/
lisena: q̄ ad suu⁹ amore traxit achillē fortissi/
mū. Nō helena greca: pp̄e cui⁹ pulchritudinē
originē habuerūt bella troiana. Nō dido si/
donia: quā tātū amauit siche⁹ herculis sacer/
dos. Nō lauina filia reg⁹ latini: cui⁹ amore
capr⁹ est rex turn⁹: tot bella gessit cū troiano
enea. Nō lucrecia romanor. ml̄iez dec⁹. Nō
aliqud ml̄ier hebrea: etiā ex illis q̄ in sacra pagi/
na dicūt fuisse pulchre nimis. i. valde. Sic
em̄ sepe exponit in dīnīnis scripturis. vt ibi
Nimis honorati sūt amici cui⁹ de⁹: nimis cō/
fortat⁹ est p̄ncipat⁹ eoz. p̄s. xxxvij. et etiam
ita q̄nq̄ exponit fm̄ leges: vt no. in. l. i testa/
mēto. C. de suis et legi. et l. iij. C. de here. acti.
Q̄s em̄ pulchritudines q̄ fuerūt tā in virz
q̄ in ml̄ierib⁹ sunt nihil in cōpatiōe formosi/
tatis xp̄i et matris eius. q̄ de seip̄a inq̄ **E**ccl. xxiiij. Ego m̄r pulchre dilectiōis. vbi glo. ait
Pulchra mater dicta est q̄ pulchritudine p̄ce/
pit filiu⁹ tē. Est ḡ vt nix beata pp̄e pulchritu/
dine: iut illud **R**enoz. iij. Adidiores na/
zarei ei⁹ niue: nitidiores lacte: saphyro pul/
chriores. Legit aut̄ q̄ p̄dicatib⁹ apl̄is et ali/
quos nō valēt⁹ quertere: mittebat eos ad
br̄issima ḡginē. q̄ admirates formositatē bñ/
dicte mis̄ dei et ei⁹ sapiētissima eloq̄a cōuer/
teban⁹ ad fidē: cognoscētes illū esse vez deū
q̄ tanta pulchritudinerenitē fecerat matrē
suā. Ip̄am em̄ formosissimā virginē ad nos
destinavit de⁹: vt cunctis ppl̄is ostēderet pul/

christitudinē ei⁹. Hester. j. Tertio nix ē aspe/
ctu disgregatiua. s. visus: etiā estrōne al/
bedis. Albedo em̄ est disgregatiua visus: vt
dī li. de sensu et sensato. etiā in li. de pp̄. re. sic
sc̄ptū est. Nix cādore suo et pulchritudie ad
sui aspectū oculos intuētiū puocat. sed si ni/
mis dīi aspiciat: sp̄em visibilem disgregat et
imutat. hec ibi. Sicut igit̄ si q̄s longo t̄p̄fi/
xis oculis aspiciat nūiem sibi imutat sp̄m vi/
sibilem: et ei generat vertiginē quādā: ita vt
postea nō bene discernat nec capiat volupta/
tem ex alicui⁹ rei pulchre aspectu. Sic beate
ḡginis aspictus erat disgregati⁹ visus: ita
q̄tūcūq̄ quis esset libidinosus si in eā aspi/
ciebat statī ardor cōcupiscētie et libidinis ab
illo diuertebat: fm̄ q̄ inq̄ **A**lex. de ales in. iij
parte sum. in tractatu de sanctificatiōe beate
ḡginis. q. viij. et sanct⁹ **B**onauen. in. iij. sen/
ten. di. iij. Doc aut̄ p̄cedebat multis ex cau/
sis. de qb⁹ tractauim⁹ in. iij. pte p̄ncipali hui⁹
opis: ser. v. pte. viij. Quidam em̄ radij q̄si fo/
lares ex eius vultu lucidissimo choruscabat:
ita vt eā fixis oculis nemo posset intueri. vt
ibidē dixim⁹. nec mir⁹. Si em̄ deo apparen/
te in nube sup̄ mōrē synai: et loquētū cū moysi
nō poterat ip̄e moyses intueri abyssum clari/
tatis ei⁹: s̄z ponebat velamen sup̄ faciē suam:
Aro. xxiiij. multo minus poterat hoies in/
tueri claritatē br̄issime ḡginis: in qua erat
de⁹ nō vt in nube: s̄z vt in mōrē. q̄ erat illa stel/
la fulgētissima de qua or⁹ est sol eterne clari/
tatis. At hoc etiā dī **N**ico. de ly. sup̄ **M**at.
c. j. allegas silitudinē vult⁹ moysi: cui⁹ clari/
tati nō poterat intueri ppl̄s t̄sl̄: q̄n locutus
fuerat cū deo. sicut recitat **P**aul⁹. j. **A**ho. iij
multo itaq̄ magis radiabat ḡginis beatissi/
me facies: que nouē mēsib⁹ deum portauit in/
vtero. et ideo erat cōcupiscētie disgregatiua.
Possum⁹ q̄z dicere q̄ hoc etiā p̄cedebat ex
diuia fr̄tute. **A**p̄icia em̄ teste videm⁹ q̄ de/
monū fallacia et incitatiōe sepe viri quidā cō/
tēnūt uxores suas pulcherrimas et eaz pul/
chritudine nō mouent ad cōcupiscētiā: s̄z pos/
tius ex aspectu cōubinaz turpium. Multo
igit̄ magis potuit hoc deus in bono opari in
ḡgine: vt ei⁹ pulchritudine nemo ad cōcupi/
scētiā p̄citaret s̄z poti⁹ distraheret. Dicūt
ergo quidā deuoti doctores q̄ inspiciētes ad
beatā virginē remanebāt vt attoniti ex ei⁹ cla/
ritate. Quidem⁹ em̄ q̄nq̄ aliquē ita occupatū
et abstractū in aspectu alicui⁹ figure vt nō sen/
tias etiā si vocet. Nonū etiā honestas ipius
bñ dicte ḡginis etiā lascivior hoīm mētes ad
bñ viuēdū iducebat. Mūlier em̄ facie pul/

Duo ho
nesto mo
res ma
los alli
ciunt

 thra: si bene morigerata fuerit bontos iicitabit
ad deuotionem aplorem: malos autem plerumq; ad
copunctionem. **A**ld qd facit exemplu qd re
tulit pater frater **A**ndouic⁹ de **V**incentia or
dinis nr: dices & in quadam naui ex una pte
erat duo fratres minores: ex alia vero erat que
dam meretrix cum multis scolarib⁹: qd p padum
ibant a ferraria padua. In qua quidem naui
dicta meretrix cu ipis scolarib⁹ dissolutioes
multas faciebat. **N**ox autem ut semel intuita
esthiros fratres honeste states & deuote i ipsa
naui: magno rubore demisit in ima oculos:
& nūq; postea aula cillos leuare. **S**colares
vero hinc inde ipam stimulantes nutrib⁹ icrepa
bant: ipa autem eos reprehendebat & horabat ut
attenderet & imitarentur predicto fratribus hone
statis. Postea vero applicata naui ad litt⁹ ho
ra vesprina cu hospitati fuissent apud que
dam indeutum hospitium. et nec dum pransi fra
tres etiam de cena diffideret: meretrix illa ad se
vocauit hospitem & dixit ut fratres ipos bene
tractaret: qd de sua pecunia oia solueret. qd
ille ptn⁹ fecit. **V**ideres autem frēs tam abudā
tiā escas timuerūt ne hospes spe lucrī ista
eis tam copiose misstraret. quib⁹ nō audenti
bus comedere qd nō habebat vñ solueret. dixit
hospes predictus. Nolite timeremā illa me
retrix oia se soluturā pmisit qd nauis vobiscū
fuit. **T**unc fratres deo gratias referentes cibū
sumplerūt. Postea vero cōpleto prandio sive
cena predicta meretrix velut altera magdale
na lachrymis madefacta venit ad eos dices.
D patres. **D** ageli dei. **D** serui ielu xpī fide
les: bndicti vos a dño qui me honestate vīa
reuoastis a carnis mee putredine. vñ post
fratru monita pñiam egit. **D** sc̄a honestas
tu es illa de qua dñ. Eccl. xxvij. **G**ra sup gra
tia mulier sc̄a & pudorata: gra. s. honestatis
in se. & sup grām i alijs libidinē extinguedo
sicut fuit i pñigine bndicta. **E**t ideo inquit Ambro
sio in. q. li. de pñginib⁹. Sit nobis tanq; i
exemplari descripta & ginitas virtus Marie. de
qua velut a speculo resulger species castitatis
& forma virtutis. hinc sumatis licet ex exemplari
tanq; in exemplari magisteria sunt expressa p
bitas. Que quid corrigere: quid fugere: qd
tenere debeat ostendit. prim⁹ discedit ar
dor nobilitas est mri. Quid nobilit⁹ dei ma
tre: Quid splēdidi⁹ ea quā splendor elegit?
D quid casti⁹ ea que sine pragioē generauit?
Nā de ceteris ei⁹ virtutib⁹ quid loquar. Vir
go erat nō solū corpe sed etiā mēte: que nul
lo doli ambitu sincerū adulteraret affectum
corde humilis. verbo grauis: aīmo prudēs:

Ambro.
Describit
honestatē
marie.

loquēdī partior: discedi studiosior: nō in scer
to diuinitiaz: sed in pce paupis spem reponēs
Infecta opī: verecunda fmoni: arbitru men
tis solita nō hoīem qrrere sed deū: nullū lede
re: oib⁹ bene velle: maiorib⁹ assurgere: eqlib⁹
nō iuidere: fugere iactatiam: rationē sequi:
amare virtutē. **Q**uādo ista vultu lesit parē
tes: qn fastidius humile: qn derisit debilez
quādo vitavit inopē: eos solos certus viroz
inuise solita erat quos misericordia nō eru
besceret: neq; verecūdia pteriret. **N**ihil tor
num erat in oculis ei⁹: nihil in ſbis procar:
nihil in actu inuerecūdū: nō gestus fractioz
nō incessus solutior: nō vox petulātor: ut ipsa
corpis species simulacru fuerit mēris & figu
ra pbitatis. **B**ona qppē dom⁹ in ipo vestibū
lo dñ agnoscit. Ut primo p̄cedat ingressu ni
hil int⁹ latere tenebrarū: & mens nostra null
repagulis corporibus impedita tanq; lucerne
luximtus posita foris luceat. **Q**uid ergo exē
quar ciboz parsimoniā: officioz redundantia
tiā: alterū ultra naturā supfuisse: alterū vero
ipi nature defuisse. **I**lluc in illa ipa intermissa
hic cōgeminatos ieiunio dies. **E**t si quādo
voluntas successissz: cib⁹ plerūq; erat obvius
qui morte arceret: nō delicias misstraret. **D**or
mire nō p̄s cupiditas: qd necessitatis fuit. &
tamē cu quisceret corp⁹ vigilabat anim⁹. qui
freqnter in somnis aut lecta reperit: aut som
no interrupta cōtinuat: aut diuposita gerit:
aut gerēda disponit. **P**rodire domū nescia:
nisi cum ad eccliam pueniret. **E**t hoc ipsam
cum pentib⁹ & ppinqz. **D**omestico op̄sa
silentio: forensi stipata comitatu: nullo meli
ore tamē suo custode qz sc̄pā. **I**ncessu aspe
ctuq; venerabilis: que nō tam vestigium pe
dis coleret qz gradū virtutis attolleret zc. **E**t
infra. **S**ic maria intēdebat oib⁹ quasi a pl
rib⁹ moneret. sic oia implebat virtutis officia:
vt non tam disceret qz doceret. **T**alē euange
lista mōstrauit: talē angelus reperit: talē spi
ritus sanctus elegit. **Q**uid in singulis moroz
hanc parētes dilexerūt: extranei p̄dicauerūt
que digna fuit ex qua dei fili⁹ nascere. **H**ec
Amb. **U**alia etiā ex causa nō fuit concupita
quia pulchritudinē suā qz poterat occul
tabat: et mēbra sua optime cooptiebat. **N**āz
honeste vester qz corpus bene regūt: p̄seruat
a cōcupiscētia. **E**cōtra vero vestimenta inho
nesta & ornata meretrici⁹ est causa cōcupiscē
tie. **N**ām videntes iuuenes mulierē sic idu
tam arbitrantur eam esse meretricē vel habere
animū fornicandi. **T**alis em̄ quisq; esse pre
sumit quale eum vester indicant. l. itē apud

V
honest
vestes p
seruat a
cōcupis

Bermon. IL.

De festo Nivis

Iacobonē. **H**. si q̄s v̄gines. ff. de iniurijis. exteriō
ra nanḡ demonstrat īteriora. l. fulcim⁹. **H**. illō
sciendū. ff. ex quib⁹ causis in possessionē eaf.
z. **H**. ceruos. īstī. de rez diuīsiōe. naturalē. **H**
in his. ff. de acq. re. do. **E**t ideo eā cōcupiscit.
quia sperant illā sue maledicte volūtati con-
fensum p̄ebitūrā. **D**igit̄ semīa vana: o rhe-
te diaboli: o mulier lasciuia: o bestia inferna-
lis: o iuuēca fetida: vt quid ostendis pectus
spatulas ⁊ māmillas? quare sic infasciata ī-
cedis: cur sic in honeste vestiris? quare faciē
tuā depingis? quare ipam lixas: cur pellem
extēdis: cur mēbra tua ostēdere hoib⁹ que-
ris: nīl vt oēs ad cōcupiscentiā tuā puoces
nīl vt illorū anīas capias: nīl vt eas tecum
ad infernales cruciatus pducas. **S**i em̄ nō
haberes carnes venales: nō portares eas ad
macellū. **S**icut ergo signū vini v'l alteri⁹ rei
venalis facit bonā plump̄tōez iuris q̄ talia
sunt venalia. l. nec emere. C. de emp̄. zvend.
sic tua in honestas ⁊ expositio ac publica ostē-
sio carnū tuaz insinuat q̄ in aiō es corru-
pta ⁊ carnes ipas venales habes. Absconde
iḡis nuditatē tuā: cela carnes tuas: ⁊ fuge vi-
torū consortia exemplo v̄ginis de qua inq̄t
Ambro. sup **L**ucā. Discite v̄gines nō circu-
cursare p̄ alienas edes: non demorari ī pla-
teis: nō alīqs ī publico miscere fīmōes. **M**a-
ria in domo sera zc. **D**igit̄ semīe dissolute
o pictrices faciez: o platearie: o balchonarie
o mulieres ihoneste: que totū studiū vestrū
posuistis ī dēmōstratiōe vestre pulchritudis
an nescit is q̄ ille thesaurū sancte v̄ginitatis
amittere cupit: qui illū frēquenter ī publico ge-
rit. **A**spite ḡ exēplū br̄issime v̄ginis de qua
inq̄t **A**mbro. vbi. s. q̄ videri frēquentū ī pu-
blico displicebat: ⁊ ideo nemīne ad cōcupisē-
tiā p̄nōc̄bat. sicut eu balarina impudī-
ca facis. quod est maximū peccatū ⁊ grauissi-
ma pena cruciādū. **N**oli iḡis ampli⁹ tot xp̄i
anorū animas illaqueare: ⁊ p̄ciolum sanguī-
nē ielu xp̄i ūculare ipudicijis tuis. sed exē-
plo br̄issime v̄ginis iduere vestimentis albis
honestatis. ⁊ sic nō icitabis aliquē ad libidi-
nem. sed vnuſq̄s seruabit de te illud **P**roū.
v. **N**ō cōcupiscer pulchritudinē ei⁹ cor tuū.
z **E**ccl. xxv. **N**ō cōcupisces mulierē ī specie
Nolisic frēquēter morari ī porta: sc̄ liben-
ter prodire ad spectacula: cōsiderās q̄ **D**ina
filia Jacob q̄ ad vidēdū mulieres regiōis
p̄xit: quia in publico apparuit: q̄ pulchri-
tudinē suā ostēdit p̄stituta fuit. **S**en. xxxiiij
Et ideo te horat̄ ppheta **H**iere. ij. c. exclau-
mans ⁊ dices. Reuertere virgo ad ciuitates

tuas. i. ad conscientiā ī camera tua. sc̄ut fa-
ciebat intemerata virgo maria. **H**ecundū
mysteriū de niue est de ipius tactu. **P**ro cui⁹
declaratiōe dico q̄ nix est tactu frigidā: poro-
sa ⁊ elapsua. **N**uo ad p̄mū nō optet venire
ad p̄bationē. q̄d pat̄ exp̄sse nō est proba,
re necesse. c. evidēcia. de proba. z. l. ea quidē
signat. **C**. de accu. **M**anifestū est em̄ niuem esse fri-
gidā: que eriā frigescere facit manū tagētis.
vnde dicit **E**ccl. xliv. **V**entus aquilo fluit
aquā frigidā. i. niue. de qua dicit **P**roverb.
xxv. **S**icut frigus niuis zc. ⁊ eius dēli. vlti.
c. dicit. **N**ō timebit domui sue a frigorib⁹ ni-
uis. **B**eatā iḡis virgo frigidā fuit. i. humi-
lis. **H**oies em̄ frigus habentes vadunt strī-
ctis humeris: capite flexo: ⁊ humiliē in ma-
nibus sufflant. vñ glosa sup illud **A**po. iiij.
Vtrinā frigid⁹ es̄es zc. ait. **S**eruū sibi ido-
neū dñs frigidū oprat: vt frigore nuditatez
agnoscat: ⁊ pannis indigere se sciat: ⁊ humili-
reddat ad poscēda vestimenta ⁊ tegumenta nu-
ditatis. **V**idem⁹ em̄ q̄ paupes humili⁹ ele-
mosynā petūtē frigoris q̄ in estate. di-
cūt em̄ intra se frigore estatis. **S**i nō inuenie-
ro in ciuitate panē: ibo extra ⁊ coedā fructus
agrovū. **I**n hyeme aut̄ nō sunt fruct⁹ in agr⁹
nec audient demorari in plateis. ppter frigus
maxime quādo sunt male incluti. ⁊ sic insta-
tius ⁊ importuni⁹ petūtē elemosynā frigoris.
Frigus nāq̄ humiliat nō tm̄ paupes
z etiā diuities: quos aliquādo delectat apta-
re ignē ⁊ apponere ligna sub ferculis. **D**ici-
te o feminine likate ⁊ scolate: nūqđ in hyeme li-
bēter coopritis nuditatē vestrā: ⁊ qđ p̄gebarz
in estate incessu maturo ⁊ graui ac fastu ple-
no. **I**n hyeme celeriter ppteratis. **F**rigida ḡ
fuit benedicta v̄go. i. calore superbie vacua:
sed frigore humiliat̄ plena. que tam humi-
lis fuit vt nullib⁹ legat̄ q̄ se matrē dei appella-
uerit: nō reginā: nō dñam: sed ancillā: dices
Ecce ancilla dñi **L**u. j. **H**ecdo nix est poro-
sa tāq̄ spongia suscep̄ibilis aquaz. ⁊ hinc ē
q̄ magna niuiū quantitas si premat̄ reducit
ad modicā q̄ntitatē. **E**t sīl̄ porosa fuit bea-
tissima v̄go: q̄ tātaz gratiaz imbrē suscep̄it:
vt ex eius abundātia om̄is creatura repleta
sit. **U**n̄ **B**ern̄. exponēs illa v̄ba cantici v̄gi-
nalib⁹. **E**cce em̄ ex hoc beatā me dices oēs gene-
ratiōes ait. **E**cce intuētis est adib⁹ ⁊ demō-
strātis. ac sī dicat. **E**cce iam video qđ futurū
sit de me. quis fruct⁹ p̄cedet ex me. que ⁊ quā-
ta bona nō mihi soli sed oībus generatiōib⁹
p̄ueniet ex me. nā ⁊ angelicaz generationū
numerū q̄ meū genitū reintegrabit: ⁊ thoiz

Z
Poros
tas niuis
capacita-
tem grāz
marie. si/
gnat

Pars.IX.

Generatio in Adā maledicta per vētris mei fructus benedictionē ad eternā generationē regenerabil. Hec ille. **N**igil virgo oīm gratiarū capacissima. que illū in se suscepit quē totus mūdus nō capit. que illū continuuit q̄ magnitudine sua omni celorū capacitatē excedit. que tantā infusionē gratiarū recepit q̄ nunq̄ alioq̄ pura creatura similē habuit vel habet. **A**it em̄ **D**iero. in sermone ad **A**usto-
chū. Aeteris per partes gratia prestat: marie vero tota se infudit grē plenitudo. **T**er-
cio nix est elapsua. **S**i em̄ de nūe corp⁹ be-
ne spericū formaueris cito elabīt e manib⁹
vel pila dñi palmis tractara liqueſcit. **Q**ue
q̄to fortius stringit tanto citius elabīt v̄l in
aqua se cōuerterit. **E**sīt̄ benedicta ḡgo de cō-
trectantū manibus elabīt: quia sua magni-
tudine scriptores suarū landū elaborant: et
nec quidē minimā partē sufficiēter tractare
seu exprimere possunt. **N**am de illius gestis
dici potest illa legalis sententia q̄ plura sunt
negocia q̄s vocabula. l. iij. **S**. negocia. ff. dene-
go. ges. z. l. hec verba. ff. de prescrip. ve. **A**t iō
omnes oratores et poete qui fuerūt erunt:
adessent. et de ipi⁹ virtutib⁹ et excellētib⁹ scri-
bere vellent: in elucidando vel vñā de prero-
gatiuis. verificare illa **N**ātuani poete sen-
tentia in. j. **E**nei. s. **A**nte diē clauso cōponer
vesper olimpo. **S**i em̄ tota maris harenat
aqua se in linguis cōuerteret: si folia arborū
loquerent: si omnes creature loqui possent: et
laudare beatā ḡginē vellēt: et si omnes b̄ti sp̄i-
ritus et sancti dei ei⁹ dignitatē et excellentiam
ac gl̄iam exprimere attemptrāt: nō valerent
ad plenū explicare nec attingere laudes con-
uenientes illi que deū parere meruit. **E**t iō exi-
mius pphetaꝝ **D**auid licet diceret p̄s. xliij
Angua mea calam⁹ scribe velociter scriben-
tis. **L**amē in laudib⁹ beatissime virginis ex
primēdis se iſufficientē p̄fessus est dices psal-
mo. lxxij. **D**eficit aīma mea in atrīs dñi.
Ipsa em̄ sacratissima virgo dicas in sacra scri-
ptura atrīi dei. vi declarauim⁹ in. iij. pte. p̄n-
cipali hui⁹ opis: fīmone. v. pte. v. **E**go ḡo in
hoc opere fatigāt⁹: dico cum beato Job libri
eius. c. xix. **Q**uis mihi tribuat et scribantur
fīmones mei. quos. s. pte nimia sublimitate
et copiositate virtutū beate ḡginis pferre nō
possum. **D**e quib⁹ non imerito dicere valeo
illud Joh. viii. **N**ec ipum arbitror mundū
capere posse eos qui scribēdi sunt libros. **E**x
quib⁹ oībus patet quātū ille sit deceptus q̄
q̄ parū de gloriose virginis excellentia: tū
tūtib⁹ informat⁹: qui omne qđ de illa dici

pt se p̄t se afferit posse explicare sermonib⁹.

Tertiū mysteriū est de niuis effectu. **N**ir-

em̄ habet plures effectus: qui ponunt in li-
bro. xj. de pprietatib⁹ rez in. c. de niue. quo-
rūsolum referāt et declarabo septem: ppter se-
p̄tem ḡginis ipius gaudia. et erunt tanq̄ se-
p̄tem thesauri. de quib⁹ dicitur Job. xxvij

Nūqd ingressus es thesauros nūis. Qua-

tum ad primū effectum sic dicitur ad litterā

in predicto libro de pprietatib⁹ rez. **A**emo-

ra nūis sup terrā humus impinguat. **S**ua

em̄ frigiditate poros terre claudit. Unde

nocato calore ad interiora radicū et seminūz

fit humorū iterioꝝ attractio ad radices: et ip-

soꝝ inuiscatio ex qua terra impinguat. **U**n-

nix herbas malas et supfluas mortificat et at-

tenuat: bonas ḡo nutrit et impinguat. **H**ec

ibi. **E**sīt̄ iter beata virgo impinguat terraz

id est nos terrenos: qui eram⁹ macilēti p̄ pe-

nuria panis celestis: qui nondū erat in terrā

destinatus. que ipsa nobis oriri fecit. **U**nde

ip̄e fruct⁹ vteri ḡfinalis iquit Johānis. vi.

Ago sum panis vīnus qui de celo descedi. de

quo benedicto pane comedim⁹ et impinguati-

sum⁹. sicut p̄almista pdixerat dices. **P**ingu-

scient speciosa deserit: et exultatione colles

accingent. **B**eatā igil virgo nō fuit sicut ille

nūes que corruerūt segetes. de quib⁹ in. l.

fistulas. **S**. fi. ff. de p̄tra. emp. sed fuit illa nix

que a deo missa est in mūdū ut sua coptiōe

vestiret et impinguaret terrā huane genera-

tōis. vñ de deo inq̄t pphā p̄s. xlviij. **Q**ui dat

nūe sicut lanā. **H**ec est illa q̄ quilibet suū te-

uorū impinguat p̄solatōnib⁹ diuinis. **A**d qđ

applicari posset illud Eccl. xxvj. **S**ra mulie-

ris sedule delectabit vñz suū: et ossa illi⁹ ipin-

guabit. **H**ec uodus nūis effect⁹ ponit in p̄

dico li. de p̄pe. re. vbi sic dī. **N**ir etiā sua pre-

sentia loca ferida et fimalia et sterquilinia tegit

et occultat. **E**sīt̄ brūssima ḡgo occultat tur-

pitudinē delictorū nōz: dū ei⁹ interuētive

stimur indumento innocētē et sc̄titat⁹. quod

ipa nos assumere hortat dices illud Apoca.

ij. **V**estimentis albīs induaris ut nou appa-

reat p̄fuso nuditat⁹ tue. **P**ecōri em̄ de deus

Diere. xij. **N**udauit femora tua p̄tra te. In

cui⁹ signū **A**da et ea post p̄cīm le nudos co-

gnouerūt et erubuerūt. **S**en. iij. **S**icut aut̄

illi nudū fuerūt p̄ culpā: ita eōtio ḡgo bñdi-

cta vestita fuit p̄ innocētā. vñ de ipa inquit

Dauid p̄s. xliij. **A**stitit regina a texis tuis

vestitu deaurato tē. **E**t q̄ sic est bñ vestita:

etiā nos vestit de sua supabūdātia. **Q**uapro-

p̄ter de suis deuotis dī. **P**roner. xl. **D**cs dos

Sic nix
fetida sic
Maria
turpiti,
dinezvi
ciotzegis

Berino. II.

Maria scala

mestici et vestiti sunt duplicitib^z. **A**t ipa ē in
clumētū nīm sic in ybis pallegatis ostendit
ps. di. **Q**ui dat niūc sic lanā. i. beatā yginez

q[ui]libet firm[us] deinceps diuini gratiae et leticii
tu ipi[us] regis dici possit illud. q[uod] Reg. xxiij. et
j. Paral. ix. Infecit leone i medio cisterne
tpe niuis. Quartus niuis effectus ponit in
eodē li. de p[ro]prie. re. vbi sic dicitur. Ite nixi calo-
ris isolata terrā ibuit remollit et ebriat. quā
ante resolutōz frigiditatis sue coartatiōe in
sua superficie forti indurabat: ut dicit Greg.
Decibi. Et sicut beata rego suo exemplo nos
duros. i. fortes et constates facit protra tempta-
tiones mudi: carnis et diaboli: dicens nobis il-
lud quod canit ecclia in officio apostolorum. Esto-
re fortes in bello tecum. et postquam victores enas-
mus vi sue charitatis nos ligafacit et ebriat de-
uocōe. ut psalmus illi predixit de nobis. Inebriabunt
ab uertutate domini tue: et torrente voluptatis
tue potabis eos. Quintus niuis effectus in p[ro]p-

Etue potabis eos. **Q**uintus nūis effectus in p-
dicto li. de ppe. re. ponit. ybi sic dicitur. **I**te nix p-
pter sue substatie mollicie et leuitate in suo de-
scensu strepitu vel sonu non generat: uno ille
sibiliter de occulto aeris descendens iterstitio
suaniter superficie terre se applicat et equaliter se
coaptat. **A**c si sit brundicta sygo de alto nos respi-
cit et ad nos descedit: non in strepitu aut furore
magine severitas ppe petra nostra: sed in dulcedie
et pietate humanis ad nos venit: et equaliter i. tam
ad iustos quam ad peccatores: et postea est oib[us] iuoca-

Maria
sua ḡtia
lubricos
f̄stringit.
ta. vñ de illa dici p̄ illis **S**ap. vi. **P**usilliū et
magnū diligit et q̄lit ē ei cura te oib? **H**e
rtus nūuis effect⁹ s̄t ille q̄ ponit in p̄dic. li. de
p̄pe. re. vbi sic dī. **I**cē aqua nūnea potētializ
actuali frigiditate sua fluxū vētris rep̄mit et
p̄stringit. **A**esilr aq̄ grē v̄ginal rep̄mit lubri
cos ne cadat i fornicatoes et adulteria. **Q**uot
em ipi⁹ v̄gis adiutorio et deuotoe ac ei⁹ puri
tatis et honestat⁹ exēplo abstinentia late carnali
tatis; quot fratz obſuantū castitatē mona
stria; q̄t monialiu⁹ clausure; q̄t in seculo di
missi et dimisse; q̄t v̄gies v̄triusq; sex⁹; q̄t v̄
due honeste; q̄t maritate fūiat thoras illiba
tos; q̄t qui pri⁹ fuerūt p̄clini ad libidinē se re
ſtrinxerūt et effluere p̄ voluptrates et purcici
as cessauerūt. **I**sta em̄ nix restrinxit venas li

bidinū. vii te q̄libet tāgēte istā niue p̄ detinio
nē: et bibēte aquas ḡre ei⁹ v̄ificabit illō. Osce
xiiij. vbi dī. **S**iccarib venas eius. **S**epti
mus niuis effect⁹ ponit etiā in pdicto li. de p
pri. re. vbi sic dī. Tē loca alta et mótuosa nix
frequētāt. et diut⁹ i mōnib⁹ q̄ in vallib⁹ perse
cū. **S**iccarib libra⁹ i mōnib⁹ et i val

uerat. q̄r v̄c̄ frigidī liberū in mortib⁹ q̄ i valib⁹ conualescūt. **I**n sup valles sūt mortib⁹ calidiores ppr̄ maiore aggregationē ⁊ pfractiōnē radior̄ sol: ⁊ iō nūnes i mortib⁹ pl⁹ abūdat. h̄ ibi. **N**ōt̄es āt i sacra sc̄ptura signifi-
cāt sc̄tōs q̄ sūt alti p celestiu⁹ repletisōz. ⁊ ita
accipit i ps. cxiij. vbi d̄. **N**ōt̄es si circūl-
tu er⁹. ⁊ i ps. cxiij. **N**ōt̄es exultaerūt arie
etiam collēcti acūm̄ ouī. In his āt mōtib⁹

tes: et collis sic agniti ouiri. In his ut modis
descendit liberis bra^m ygo: q^r hoib⁹ deuot^s scit^t
dat abudatia solationu: et sup eos tec^ccede/
refac gram spusseri q^r p niue designat. ut ipsa

Hegō dirit liberio pape: sic legif i officio nūis
zio de q̄libet deuoto h̄ntē grām b̄cē ḡgis: pōt
exponimoraliſ illō. i. **D**ach. xiiij. Erat tibi
nix multa valde. **N**ec mīz si b̄ndicta ḡgo li
b̄nf̄ in montib⁹ moraſ z grās suas effundit.
Nā z dilect⁹ fili⁹ ei⁹ magnifica fec̄ i mōtib⁹.
Mā mīz et̄ trāſfigurat̄ ē. **M**at. xvii. **O**ra

In morte enim transiit et resurrexit. Et in morte: Au. x. 7. xxij. docuit discipulos in morte Joh. vi. 2. Mat. v. In morte quoque descendit deus ad moysen Ero. xix. Higitur hoies fratni: o mortales deponite iniuriae: o onusti peccatorum sarcina: deponite nodum saecula: vos enim estis illi.

Ilarcina, & pomicia post la guerre, &c. &c.
Li de qb⁹ dr. **E**ro. xix. **N**ō poterity vulg⁹ ascen-
dere i mōtē. i. cū ꝑuamie rātōz criminū. con-
tēdite ḡ leuitate p̄tutū ascēdere i mōtē dei ad
illū. s. de q̄ inq̄t ps. **D**ōs dei mons pinguis
mōs in q̄ b̄nplacitū est deo habitare i co. etc.

Dñs hirabit i finē. **M**ons. l. deuotiois et pte
platōis. de q̄ moralit̄ intelligit illō. **H**en. xix.
In mōte saluū te fac. **I**bi em iuuenies niue. i.
viginē gl̄iosaz niue cādidiōrē quā ad te mit-
teri deus. de q̄ dī Job. xxxvij. **Q**ui p̄cipit niui
ut descendat lup terrā. et **A**cci. xliv. **I**mpio suo
accelerauit niue. **N**itte igit ad me istā niue
o dñe dī. b̄tūs ei ero cū bñ lot s̄fero q̄st̄ aq̄s
niuis. Job. ix. c.

Bratā **v**ego dī scala celi **I**llūsūatio.ij.
Bata **v**ego maria dicit scala quā
vidit Jacob p̄iarcha **S**en. xviij
stante super terrā: cui^o cacumē ce-
lū rāgebat. **A**ngeliquē ascēdebat et
descēdebat p̄ eā: t̄ dñs ip̄i scale iherebat. quā
visionē exponēt **D**amascen⁹ in quodā fino
ne ait. **I**ntellectualis scala est **v**ego maria: ex
terra enim habet natūritatē: caput autem ad
celū. **O**mnis quippe mulieris caput est vir

Maria
frequenc
i sanctos
descedit.

三

Pars.IX.

sed hec quoniam virum non cognouit: caput habet deum. Hec ille. Dicitur autem scala: qz sit ut p scalam ab alto ad ima descendit. sic p istam scalam filius dei ad nos descendit. q nunquam descendit nisi ista scala affueret. qua humilitate sua ac puritate deum inclinavit ut p ipsam descendenter: et ipi inhereretur. vn ipa ait **L**uc. i. Quia respexit humilitatem tecum. vbi **B**ern. ait **D**ura humilitas que deum hominem peperit: vita mortalibus edidit: celos inouauit: mundum purgauit: et animas hominum a morte liberauit. **F**acta est marie humilitas scala celestis per quam deus ad terram descendit. virgo quidem virginire placuit: sed humiliitate accipit. Hec ille. **N**a humilitas ipi benedicte virginis super omnia deo placuit. vn tunc ex humiliitate facta est mater dei cum dixit. Ecce ancilla domini tecum. **A**u. i. vbi **C**assiod. inquit. Erubescat elati: vbi enim locum credunt hinc superbia: cum celum et terram ab humiliitate vestre deinceps occupatos. Dicit etiam scala: qz p ipsam angelum ad nostram protectionem descendit: et gratia dominica p ea nobis donantur. et non nisi p haec scalam celum scandere possumus. unde inquit **B**ern. **V**irgo scala sublimis quod in sublime vertice sanctum erigitur usque ad sedentem in throno: et usque ad dominum maiestatis. o quod in altum mittitur a deo humilitatis. **L**ui prefecto scale dominus innixus est: qz nihil nos deo habere voluit quod p marie manum non trahiret: et nihil ex opibus nostris sibi esse gratum nisi p manu marie offerat. **I**o modicum illud quod deo offerre desideras gratissimis marie manibz cura tradere si repulsam non vis habere. hec illle. **H**ec etiam patet exemplum quod legitur in croniciis nostris. sicut quadam die sanctus franciscus vidit duas scalas: unam rubeam: cui christus in natus erat. et aliam albam: in qua ergo erat. Et cum admonita fuerit frater frans. fratres scalam rubeam ascendere conarentur: dum ire inciperet retro multa cedebat et ascendere non poterant. De qua res scutus frans. fletio dolebat. **L**ui christus dixit. Fac ut fratres tui ad matrem meam currant: et ad scalam albam atque per eam ascendet. **T**unc ibi frans exclamarecepit dicens. **L**urrite fratres ad scalam albam et ascendite per eam. **N**on facietes fratres a beata virginem facie suscipiatur: et in celum cum facilitate ascendebat.

Quia, beata ergo dicit mare

Essimilatio. iii.

Sicut declarari in. iii. pte principalibus operis sumone. q. pte. q. beata ergo dicit maria a mari: qz habet in se proprietatis maris. **D**ic autem addere possumus quod sicut in mari (ut dicit in libro de proprietatibus rei) sunt duo vapores

scumidus et siccus. sive subtilis et grossus Duo vapores in mari duos amores in maria signe
et motu et agitatione vndarum p subtilior. re soluit et remanet grossior: que virtute solis calefacta fit salsa: et adusta efficit amara. **S**ic in beata virginem fuerunt duo vapores. i. amores erga filium. unus naturalis ad illius humanitatem: qui erat ut vapor grossior. Alius spiritu talis ad ipsius divinitatem: qui erat ut vapor subtilior. Et secundum hoc habebat deo duas consolaciones. Una secundum sensualitatem. Aliam secundum rationem. In passione autem filii sui propter mortem et agitationem vndarum. i. afflictionem et vexationem penarum et dolorum Christi: pars subtilior: id est consolatio secundum rationem videbatur resoluta. Abundabat autem in ea vapor grossior: id est affectio naturalis: que instanti calefacta est et adusta calore solis: id est fervore cruciatus et mortis Christi: qui est sol iusticie. quia tota facta est amara. Unde Job. xl. dicit. **F**ervescere faciet sicut olla profundum maris: id est cor virginis. quod quantum feruebat amore tantum uebatur dolore. **A**t ideo ipsa ad modum olle bullientis extra fudit aquas lachrymarum. **S**ed notandum quod dicitur in predicto libro de propria. re. secundum Phm in libro de animalibus: quod a mari potest abstrahi saliendo. **N**am si homo acceperit vas cereale nouum crudum et clauserit eius orificium: et misericordia ipsius vacuum in mari: aqua maris in eo intrans efficietur dulcis. **I**stud vas cereale nouum et crudum fuit corpus filii virginis post resurrectionem. **P**er ceram enim que molliis est intelligit ei caro delicatissima: que noua erat inquantum erat nouitate incorruptibilitatis et immortalitatis induita. **D**icitur autem eius caro cruda: quia omnis decocatio penalitatis et passionis pterite ab ea fuit ablata. **O**rificio vero huius vasis clausum fuit per clausorium impassibilitatis: ne straret amplius possit in eo aliqua amaritudo tribulationis. **A**t sic vacuum omni amaritudine positum est in mari. i. ostensum perisse virginem: que ex amaritudine erat velut mare. et ipsum vas dulcorauit eius amaritudinem: et in dulcem aquam conuertit. et in se hausit dum cor eius dulcoratum in visione et contemplatione sui corporis resuscitati et glorificati indicibili suauitate et gaudio eius bendicit filius letificauit. **F**igura autem huius amaritudinis virginis ex passione filii sui et dulcoratio ex resuscitatione et apparitione eius: potest assignari. **T**hob. x. vbi dicitur missio thobia a patre suo cum angelo sibi comite in rages ciuitate mediorum recuperandis decem talentis ex cyrographo debitum per filio eidem filio redendum termino. **D**ater enim inter valde dolerat

Figura
re
urre
ctionis
christi in
Thobia
precedit.

Sermo. II. Maria scala celi et mare

pro absentia filii sui. et quotidie redditum erat;
erabat; et omni die pregebat ad loca per que spera-
bat filium aduentum. Quadam autem die cum sic inspi-
ceret circulum quaque vidit filium suum venientem; et ante
eum magnam familiam et diuitias multitudinem
vnum per lachrymas multas locutaram est sumo-
pe de filio visione. Per thobiam enim potest intelligi hu-
manitas Christi. per angelum cui sociatur est thobias
potest intelligi diuitias: quod ipi humanitatem Christi vni-
ta erat. Ipse enim Christus descendit in rages ciuitate
medio. id. ad infernum habitationem demonum
et recuperauit decem talenta. id. decimum ordi-
nem humani generis in celo collocandum. cui
ex obligatio cyrographi diuinorum decreti debe-
bas mors eterna propter peccatum. Vnde ipse dominus Iesus
lacerauit cyrographum obligatiois: et ipsa dece-
talera recuperauit. quod scilicet prius de limbo infer-
nali eduxit: et humanum genus de morte perpetua
tua liberavit per resurrectio sine passione. Vnde Apelles
ad Corinthus. iij. de ipso inquit. Delens quod aduersus
nos erat cyrographum decreti quod erat trium
nobis: et tulit de medio affigens illud cruci. **A**uz
igitur filius regis absentiarum esset ab ea per passionem
et mortem ad quam missus erat a patre suo ce-
lesti qui ait Ihesus. Propterea pueri mei pensa-
si illud. Vnde ipse salvator ait Petrus. Joh. xviii.
Salicem quem dedit mihi pater non vis ut bibam illud.
Mater eius doloribus plena remansit: et lachry-
mas amaras emittens numerabat dies quos per
eius per resuscitacionem Christus assignauerat. et ex-
ibat ad loca sacre scripture que loquebantur de
eius resurrectione. Cum autem hora resurrectionis
imineretur: et anxius per eum reditu lachrymaret:
ecce quod vidit magnam familiam. id. angelorum mul-
titudinem sicut filium precedentem: et ipsum filium totum
gloriosum aduentare. quod ei dixit sequentia verba.
quod ponit Ihesus. in quodam sermone. **M**aria virgo
virginum singularis rosa celice amenitatis: per
lucidum sydus: lucerna diuinum lumis suscepti-
ua. In tuo ihesu per oibz gaude gaudio magno
quod quem per hoc tempore pepisti: et propter uberiorum la-
cristi: et quem vidisti in cruce pendente: nunc vi-
des in celo regnante: rotem latitudinem celestium
terrestrium et inferorum maiestati eius inclinata et
ocem umbras exercitu attrita. Post hec autem
proba et dulces apostolus dixit brachio rego. **B**enedictus
qui venit in nomine domini. et nunc filii et domine misericorde
per nos amille et misericordie tue: et postea ut quodque ad me
quis petitor accesserit tuam indulgentiam petitur:
illa abundantem ipetrare se noscat: et callidi ho-
stis isidias in huius vite transire securus praeseat
Et ait ad ipsam dominum. Item temerata et in eter-
num benedicta misericordia mea quod ex incomparabilis charita-
te tua illud petisti quod me sumo per adimplere

delectat: ego te facio matrem misericordie et clementie.
constituo te reginam angelorum: magistrum
aplorum: gubernatrix totius ecclesie mee: orbis
uersi dominum et imperatricem: et do tibi praeterea impe-
radi quodcumque volueris: et volo quod sis in terro-
rem demonum. et quod etiam quocumque scelerati pecca-
tores habeat spem et confidentiam ad te recurre-
di. facio quod te aduocata petitorum: et fontem pietatis
et gratiae: et volo quod tu sis adiutorium et protectio
institorum ut oculi gaudescant de te: et solent per te: et le-
tentur in te. **T**u ergo gloria hierusalem: tu leticia Israel: tu
honorificentia populi mei. Merito igitur ergo
maria dominus fuisse illa maris aqua per vas cere no-
ne fuit in dulcedinem sua. **S**ed etiam assilicata ma-
ri. quod sic mare (et dicitur in predicto libro de propria re) et
fuit finia phis in i. metra. et unicene libri. ix. na-
turalium questionum est origo et principium omnium
aqua: caput et hospitium fluminum: et fons
imbrum. ita ipsa benedicta ergo fuit principium
diuitiarum gratiarum in quantum principalius propter ipsorum
filius dei incarnatus est: per quem omnis gratia mu-
ndo elapsa est. **I**n eis gratia plenitudo in ipsum
descendit tantum in hospitium idoneum: et per eius
merita et intercessionem in alios diffusa est. **I**n
licet terra: id est ecclesia militans aliquando a
nubibus qui sunt in aere. id. a sanctis qui sunt
in celo: et a fluminibus. id. a sanctis viris et mu-
lieribus qui sunt in mundo: irrigatur. id. eorum
orationibus diuina gratia gratia et aquatio
nem recipiat. tamquam abundatius et frequenter
a mari: id est ab ipsa gloria sola virgie attrahit
pluviam salutis et influentiam gratiarum. **N**on gra-
tie aliorum sanctorum sunt minime respectu gra-
tierum eius. Unde de illis dicitur potest illud. Acci-
xvij. Quasi gurte aque maris reputari sunt
Dicitur quoque in predicto libro de proprietate re-
gum mare est subsidiu in necessitatibus: et refugi-
um in periculis: ac itineris compendiū et la-
borantis lucrum. Que omnia conueniunt ipsi
beatissime virginis: que est spes et refugium
omnium periclitantium et miserorum ac tribulato-
rum. **U**nde illi dicitur potest illud psalmista. Spes
omnium finium terre et in mari longe. Item per
eius medium certius peruenit ad portum salutis.
Unde deo inquit psalmista. In maris via tua
Item sicut illi negotiatorum qui volunt cito di-
uines fieri frequentant mare. **S**ic ad ipsum be-
ata virginem recurrentes sive contemplando
eius exempla: sive eam devote salutando et co-
mendando eius preconia: vel implorando ip-
suis suffragia: celestis gratie thesauros cu-
mulat. **U**nde in huius figuram dicitur de di-
scipulis Christi qui perrexerunt ad mare: Joh.
vi. Item secundum Iacobum. xij. Ethymologiarum:

Pars.IX.

mare d^r pelagus quasi pellēs vndas. Et sūl^r
 br̄issima vgo repellit a nobis vndas tempta
 tionū. vñ in figurā d^r Ione. i. q̄ tulerūt Jo
 nam & miserut in mare: & cessavit tempestas
 Personā aut̄ moralit̄ intelligit̄ oratio pura
 & deuota: que tūc in mare mittit̄ qn̄ br̄e vir
 gini. Marie porrigit̄. & tūc tempestas men
 tis nostre eius interruēt̄ sedatur. **N**uite
 alie p̄prietates mar̄i ponunt̄ in p̄allegato li
 bro de p̄p̄. re. s. in ip̄o mari p̄creant̄ diūsi la
 pides & ḡememire stutis: & vndaz ei^r attri
 tu polite: p̄ motū ip̄i^r ad littora iactant̄. **I**cē
 mare oia cadauera & imūda a se ejcit. **I**rem
 mare p̄ occultas sui abyssi venas rā fontib^r
 q̄ fluib^r materia flux^r administrat. vt d^r Hie
 ro. sup̄ Eccl. **I**cē est aīaliū multiplic̄ forme
 p̄ductiū maḡ q̄ terra. vt inq̄ Raban^r su
 per Eccl. xliv. ibi. Illic preclarar̄ mirabilia
 opa r̄c. vñ ps ait. Illic reptilia quoq̄ nō est
 numer^r. **I**cē est multiplic̄ infirmitat̄ cura
 tiū. **S**anat em̄ aqua mar̄i idropicos: ulce
 rosos & scabiosos & multas alias egritudines
 vt d^r Aostantin^r. Que oia possent br̄issime
 vgo appropriari. sed breuitatis cā deuotis
 mētib^r hec speculāda relinquo.

De beata vgo dicit aurora
 Assimilatio. iiiij.

Tiquit Salomon de vgoine gl̄io
 sa. Ann. vi. Que est ista que p̄gre
 dit̄ q̄si aurora consurgēs: pulchra
 vt luna: electa vt sol: terribilis vt
 castroꝝ acies ordinata. Quibus verbis indi
 cat virginis excellētiā. In die em̄ nihil ē pul
 chri^r sole. in nocte nihil pulchri^r luna. in cō
 finio diei & noctis nihil pulchri^r aurora. in
 certamine vgo nihil pulchri^r acie castroꝝ bñ
 ordinata. Nec aut̄ Salomonis ſ̄ba q̄tidie
 recitat ecclia in officio p̄me ip̄i^r benedictevir
 ginis. & ideo illa explanare int̄edo. Sed in
 hac parte ſolū declarabo quō appellat̄ auro
 ra. **H**aber em̄ ei^r p̄prietates: de q̄b^r d^r in li
 de p̄p̄. re. **A**urora est finis noctis p̄cedētis &
 diei ſequēt̄ p̄ncipiū. & dicit̄ aurora quasi au
 rea hora: eo q̄ rutilatē ad modū auri diffun
 dit̄ colorē. vt dicit̄ M^r. **C**ū & ſol in aurora a
 grecis crisiſtōmos. i. auri domus appellatur
 Nam radj eius ſplendētes aureas comas
 demonstrat̄. Et ſilicet beata virgo fuit finis
 noctis culpe: & principiū diei. i. gratie. quia
 ipsa p̄ma concepta fuit ſine culpa originali:
 & tūrūla iusticie & gratie. qd̄ bene Job. iij.
 & prenūciatiū fuit. vbi de peccato originali d^r.
 Obrenebren̄ ſtelle. i. sancti: caligine eius: ex
 pectet lucem. i. ch̄ristū: & nō videat: nec orbiꝝ

Sic au
 rora finis
 noctis ſic
 maria
 culpe est

ſurgentis aurore. i. virginis glorioſe. **E**t iō
 in officio p̄ceptionis dicit̄. Aurora a lumine
 incipit: & ſemp̄ in lumine crescit quoq̄ ſoli
 iungat̄ & nunq̄ lumine p̄ual. **E**t ſilicet ma
 riavgo purissima a lumine diuine gracie in
 p̄ceptione ſua incipiens nullis vnḡ est pecca
 torū tenebris obſcurata: ſed ſemp̄ in ſtutuz
 omniū claritate ſuccrefces: rādē cum ſole in
 ſticie dulcissimo filio ſuo in celeſti gloria mi
 randis circūdata fulgorib^r eſt p̄nūcta. **I**deo
 eius claritatē itūes Iaias dicit. **S**icut lux
 meridiana clara ē. qd̄ habet ei^r libri. xvij. c.
Salomon q̄ de illa inq̄ Sap. vij. **A**dor
 eſt lucis eterne: & ſpeculum ſine macula. **E**t
Diero. in finone ad Luso. d^r. **N**ihil ē can
 doris: nihil eſt ſplēdozis: nihil eſt numinis:
 qd̄ nō resp̄lēdeat in vgoine gl̄ioſa. **I**cē in pre
 dicto li. de p̄p̄. re. d^r q̄ aurora dicit̄ quaſi au
 ra rorans: eo q̄ in aurora ros generat̄ & deſcē
 dit. ex cui^r humectatio infundit terra: & ae
 ris caliditas ſēperat̄ & herbe i ſua viriditate
 ſhuant̄. & ſil^r vgo generauit rōrē celeſte:
 id eſt dei filiū: q̄ grā ſua totā terrā. i. modū: ū
 fidit: & caliditatē ſcupie ſēperauit: & matrē
 ſuā viriditate ſginitat̄ ſhuauit. vñ de illo
 canit ecclia. **D**efcedit i vteꝝ vgo ſic ros ſup
 gramē. **I**cē ſic manna deſcedebat in aurora.
Ero. xvj. **N**ā qn̄ deſcedebat ros: deſcedebat
 p̄ſ & māna Nu. xj. Ita tota dulcedo padifl^r
 i ei^r vteꝝ deſcedit: & poſtea i natuuitate p̄ vni
 uerſum orbē ſparsa fuit. vñ in die natuuitatē
 dñi canit ecclia. Nodie p̄ totū mūdū mellis
 ſuifaciſt̄ ſunt celi. **I**cē ſic ros deſcendēs in au
 rora conchas marinas ſecūdat̄ & eis gignit
 margaritas ita ſpūſſerūt in ea ſupueniēs eā
 ſecūdauit & p̄cioletam celi margarita in ipa ge
 nerari fecit. **P**oſſum^r q̄ dicere q̄ ros iſtū
 aurore eſt decoratiū: dulcoratiū & refrigeratiū
 ac fructificatiū. **I**p̄a em̄ br̄iſſima vgo
 q̄si aurora diuine grē rōrem nobis abundans
 infundit. ex quo expoñi p̄ illud qd̄ d^r Hen.
 xvij. In rōre celi deſup̄ erit bñdictio tua. et
 iſte ros eſt decoratiū. qui avert̄ d^r in dicto li. de
 p̄p̄. re. In aurora conche marine ſe aperiūt
 & rōre ſuſcipiēt̄ margaritas ſcipiunt̄. que
 poſtea in ornamētis ad decorē poṇunt̄. & ſil
 aie deuote dū iſtū aurore. i. vgoine bñdicte
 affectū deuotōis ſe ap̄iūt̄: rōrē grē ſup̄neſuſci
 piūt: p̄ quē margaritas candidas. i. affectio
 nes puriſſimas ſcipiūt̄. que ſunt aīme orna
 mēta. **E**t iō iſtū aurore d^r Ia. xxvij. Ros lu
 cis ros tu^r. q̄r lucidas & mūdas generat affe
 ctiones. **I**cē iſte ros ē dulcoratiū. q̄r ſic mā
 na dulcis ad modū mellis deſcedebat in au

Sic ros
 in auro
 ra ſic ma
 ria p̄pm
 generat

P **S**ic ros
 ē decora
 tiū ſic
 maria

Berino. II.

Maria Ros

Rosa: ut supdixim. ita ista aurora infundit
infne dulcedinis gram his quod tribulato sunt
corde. Et io quoniam peccordia nostra sentiuntur dulce
dinc ab ipa virginem immissam: potest de illis di
ci illud Exo. xvij. **G**uauis ros iacuit per cir
cuitum castroz. **I**te isteros est refrigeratiuus
quod in nobis refrigerat estur et ardore libidinis:
in*ex* illud Eccl. xvij. **N**one ardore refrigerata
bit ros. **E**t eiusdem li. c. xliv. **R**os obuians ar
dorivenienti humile efficiet eunus. **I**te etiar ros ec
fructificatius. quod nos fructificare facit in bo
nis opibus. vñ ipa fogo dicere potest illud **D**see
xiiij. **E**go quoniam ros: isrl germinabit quoniam liliu. **D**icit
quod in pallegato li. de proprie. re. quod aurora lumene a
sole impetrat. **E**t silent ipa fogo bendicta velut
aurora rutilas nobis impetrat lumene divine
cognitius et inspiratius. vñ de ipa dici potest il
lud. ij. **R**eg. xxij. **H**ic lux aurore mane abs
iquod nubibus rutilat. **I**n pdicto quod li. de pprie
ta. re. dicitur quod in ortu aurore flores promo clausi ape
riunt: et herbe que estu precedere marcescut in
aurora erigunt: vires aiales in aurora cofor
tant: et animalium egritudines alleuant et dimi
nuunt. aurora imita natura verur et in ea hu
mor sanguinednat. et ideo somnus dulcior est
in aurora. **V**n dicitur aurora quoniam aurea hora. id
est optima. **I**te in aurora aues letificant et ad
cantandur excitant. vñ dicit aurora quoniam aviua
hora. Que oia possunt beatissime virginem ap
propriari. **I**psa em est que flores clausos. i.
metes humilium aperit ad bene agendur: vi odo
rem boni exempli vnde quod circulundat. **I**psa
depresso et marcidos aios per merorem erigit
propria solatione. pro ipam quod infirmi recipi
unt aie et corporis sanitatem. vires aimes recipiunt
vigor. sanguis dulcedinis et deuotios reci
pit augmentatione. et oes eir deuoti capiunt il
la suaue dormitione. de qua dicitur ps. cxvij. **A**u
dederit dilectus suis somnii: ecce hereditas do
mini filij merces fructur vetriss. **I**psa etiar est il
la aurora que aues. i. deuotoras metes in altru
pro pretemplatione volates excitat ad dei laudem
dicens illud ps. xcix. **J**ubilate deo ois terra:
seruite domino in leticia. **I**te sic aurora est la: ro
num expulsa. **N**on latrones quod de nocte in tene
bris exerunt: apparere aurora fugiunt et se ab
scindunt: in illud Job. xxij. **S**i subito ap
parerit aurora arbitrantur umbra mortis. sic
demones tanque insani et territi fugiunt cum hanc
auroram. i. virginem gloriam in corde alicum pro
deuotione fulgere cogscunt. **N**on solum aut ista au
roza refuges demones in fugam querit: sed etiam
in profundum inferni demergit. vñ in huim figu
ra dicitur exo. xij. quod adueniente aurora siue vigilia

Alie ro
rispprie
tates

maturina submersus est in profundum toter et
citus pharaonis. **D**icit quod aurora ipa virgo
gloriosa. quod sic aurora expellit tenebras noctis
et adducit lucem diei. sic ipa oia noctis vicio et re
nebrosa opa et cunctas tenebras protorum a nobis
expellit: et lucem diuine grecie nobis adducit. **V**n di
cere tunc possum illud ad Ro. xij. **N**ox pre
cessit: dies autem appropinquat. abiiciamus g
opa tenebrarum et induamur arma lucis sic ut in
die honeste ambulem. **H**ic etiar in auroravno
luctes cant resumunt: vt. s. dixim. sic in ortu
isti aurore angelic letificati fuerunt intatur quod ip
si angelic quod probus nolebat nos illuminare: purgare:
et perficere: postea adueniente ista aurora ceperunt
nos disponere ad suscipiendum illuminationem
grecie: purgationem culpe et pfectionez glie. **A**esta
tria significant Gen. xxij. **N**on cum angelus di
xit iacob: dimittre me: quoniam aurora est. ipse ia
cob cum dimittere noluit donec tria beneficia ab
eo psecutur ec. s. purgatione sue affective. et hec no
rat cum dicitur quod emarcuit nerum femoris eius. **I**te
illuminatione intellectum. quod nota*re* in hec impo
luit sibi nomine israel. i. vir videt deum. **I**te professione
glie. et hec nota*re* pro hec quod bendictionez ab eo
obtinuit. illa. s. de qua dicitur Ephes. i. **B**enedixit
nos ois bendiction in celestibus. **H**e aurora ec
sic dicit in pdicto li. de proprie. re. **D**icit lucifer in
aurora: et orientis solis priuia nucia et prima
et vicina. pcedit ei aurora solis ortu: et ei vis
ione oes letans. **E**t silent lucifer grecie diuine ortur est
in hac aurora. i. in virginem maria. et ipa gemis
futurum oim adornata ipsum sole iusticie non so
lu promotastravit: quoniam in lumen utrum traxit. et no
bis proprierit: et quod letata est ois creatura. vnde
Ber. alli inquit. **R**ecte o maria aurore officium
impluisti. **I**pe em solinsticie te recessurus
ortu suum quod clau*re* matutinali irradiati*re* puenies
in te lucis sue radios copiole trassudit. hec il
le. **M**erito etiar aurora surgens de latibula fuga
quod licet et bestie ad latibula surgunt aurora
surgente: et hoies audacie*re* sunt in aurora quod
noctis proprie. sic exorta et nata hac aurora virginis
nali bestie infernales expulserunt ad latibu
la sua: et hoies audaci*re* receperunt quod probus mul
tum eoz poserent primelcebant. **A**u acutum non quod
huim virginis rotum pcedes ipsi sunt nox et obscur
itas: et quod habitabat genus humanum pro primo
genitum obtenebrantur: et bestie infernales. i. demo
nes audientur: et ipsum sciebant et ei debabantur
et hemies timidi erant in conspectu dei et an
gelorum propter maculam peccati. **S**ed hac be
neficta aurora radiante fugit diabolus ad la
tibulum suum: thumanus genus factum est andas
et securum apparere coram deo et petere ab eo gra

Jacob i
aurora
tria bene
ficia con
secutur est

Pars.IX.

etia. figura autem huius habet Gen. xxvij. ubi habet quod
 cum Jacob valde timeret aduertit Elau: appa-
 ruit ei deus in forma angeli: cumque ipse Jacob lumen
 status est tota nocte. adueniente autem aurora
 dixit ei dominus. Dimitt me. Jam enim ascendit au-
 rora. Iesus vero iacob respondit. Non dimitt te nisi
 si prius bennixeris mihi. Et bennixit eum in co-
 de loco: et dixit. Si deus fortis fuisti: quanto
 magis habes hoies palebiam? Et tunc Jacob ait
 Vidi deum facie ad faciem: et salua facta est anima
 mea. ortusque est ei statim sol. hec ibi. Spualat
 per hoc significat quod habet propter patrem factum valde timi-
 dus poterat dicere cum psalmis. Timor et tremor
 venerunt super me: et exterunt me tenebre. Unde
 laboras cum deo in lucta petitiois et obsecratio-
 nis per totam noctem culpe non potuit eum vincere
 ut inclinare ad misericordiam. Sed surgente hac
 fulgerrissima aurora ait dominus. Dimitt me. ec-
 ce aurora misericordie maria ascendit. quasi dice-
 ret. Ad illam amodo recurre: ab illa postula
 quicquid vis. Non vocaberis ultra Jacob. id. lu-
 cator. sed Israel. id. videlicet deum humanatum. et quod
 prius vitorum timebas cognosces redemptorem.
 Nec quod aurora mirabiliter fortuit hoies.
 Unde enim ei deus orum habens multiplici temptatione.
 Impediebat a bono ope: et retrahebat
 a finali consummatione. Sed in aduentu istius auro-
 re omnia hec cessauerunt. unde propheta ait psalmus. canticus.
 Dominus est sol. id. ideo maria nata est in mundo: et con-
 gregati sunt. id. demones: et in cubilibus suis collo-
 cabuntur. id. in inferno. Ecce temptationum cessatio.
 exhibet habens ad opus suum. ecce ad beneplacitum
 expeditio. et ad operationem suam usque ad vesperam
 ecce in bono ope permanenter et finaliter consummatio.
 Notandum vero secundum Iustitiam. in libro ethica. quod id est
 aurora et diluculum: ut etiam dicitur in libro de proprie-
 tate diluculum: quod est diei lucidum et lumen per-
 cipuum. unde aurora dicitur ab aere primo illuminato: di-
 luculum vero a luce. Unde quod per diluculum intelligi
 potest: et per auroram ipsam virgo benedicta. Et ita
 potest exponi illud Job. xxxviii. Numquid per or-
 tum tuum precepisti diluculo: et ostendisti aurore lo-
 cum suum? Inquit autem magister Jacob de voragine in
 libro de genere in libro aurora: allegando Dionysius.
 quod lux de se est inuisibilis oculis corporalibus nisi
 incorporeus. unde adueniente ad nostrum emispium luce
 solari incorpore grossiori aeri: et sic diluculum et
 aurora efficitur. Deus igitur qui est lux: ut dicitur. id est.
 Job. id est quod lucem habitat inaccessibile. id est ad Thes-
 vi. de se erat inuisibilis: sed adueniens ad no-
 stram habitationem grossiori materie. id est humane
 nature se vniuit. et sic diluculum fecit: quod est. ver-
 bu caro factum est et habitavit in nobis. Job. id est. Ipsa
 etiam lux in utero virginis se posuit: et sicut aurora

fecit. De igitur diluculo precepit quod filium suum quem
 vera lux incarnationis stiruit: aurore vero locum ordinat
 quod in beatitudine virginis maria habitatio elegit
 in illo psalmus. Alegit enim ea in habitacione sibi. Dicit
 autem aurora quod sic aurora est media iter noctem
 et dies: sic ipsa ideo est mediatrix inter deum et homines.
 Unde legitimus in cronice ordinis nostri quod cum deo per munus
 dum est iratus propter peccatum: et vellet habere euangelium suum
 exercere: interponens sequitur beatum ei deum in suam regnacum.
 Nec autem aurora utilitas dat peccatoribus
 radiis suae misericordie. Et ideo ei canit ecclesia. Ma-
 ria namque gratia misericordie. Maria igitur domini di-
 ligere et querere dominum etiam peccatores: et ad eam recur-
 rere sic ad matrem. nam et canum cattuli matrem di-
 ligunt: et adhuc ceci voce et odore eam agnoscunt:
 ac meminas ei quod erat: et deinde acutum est per metes
 uberiorum effundere cogunt. Unde etiam elsurunt minima
 vbera quod lavoce petunt. Sunt autem velut canum. id est
 demonum cattulorum oves peccatores: quod filii sunt diaboli
 non natura sed imitatione et malitia. unde de illis dicitur
 dominus Iohannes. viii. Vos expediti diabolo estis. hic in
 matrem misericordie reuerteritis diligere dominum: quod ipsa
 non desinit etiam peccatores adiuware. Et ideo ipsi sunt
 malitia inter ceci: ita ut eiusdem ideo est bonitate
 et gloriam non videantur perplacido: voce tamen et odore
 eam cogiscere dominum: et audire vocem ipsius vocatis et
 dicentis illud Eccl. xxvij. Trahite ad me oves
 quod occupatis me: et a generationibus meis adimpli-
 mi. Item dicit cognoscere ei deum odore in experientia
 vite ipsius et eam imitari studere. et querere meminas
 deinceps ei: et acutus deinceps. id est staribus et feru-
 tribus oris per primere vbeta misericordie ei ut abun-
 danter eis propinet lacrime dulcedinis et pietatis
 Ad cuius degustationem dominus continet anhelare: et
 quod lavoce et affectu eam efflagitare: ut perficiatur
 de eis illud Isa. lxvi. Repleamini ab uberioribus co-
 solatiis ei. Et in quoque peccatoribus dicere dicitur illud
 psalmus. xxi. Spes mea ab uberioribus misericordia.

Unde beatum ideo dicitur luna Assumptio. v.

Dearissima ideo merito appellatur Luna: que habet omnes bona perferentes lumen. Luna per
 de quod Basilius in libro exameron men-
 tionem facit. Luna est decor noctis: non roris: non
 nistra horis: dominatrix maris: mensura temporis
 emulatrix solis: et simulatrix aeris. Que. viii. prope
 tates optimae ueniunt nostrum dei. Pro igitur dico
 quod luna est decor noctis non solus quod ipsam noctem
 illuminat: sed etiam quod in nocte decor ipsius lumen
 appetat: percepit quod est plena. Et silenter bea-
 ta virgo in nocte. id est in obscuritate presentis vis-
 te existens fuit plena luce diuina gratia. Unde ei an-
 gelus dicit. Ave gratia plena: Ave. id est. Item luce
 diuina propria. unde ibidem subiunxit angelus do-
 minus tecum. Item luce virginis mundicie: in

Berino. II.

Maria
luna pul-
chra

Ald̄ **S**ap̄. vii. **L**ádor ē lucis eterne. **S**ed norādu q̄ ip̄a ḥgo d̄r luna pulchra **L**an̄. vi pulchravt luna. **T**ē luna plena. vñ de illa di ci p̄t illud **E**ccl̄. i. **Q**uasi luna plena in dieb̄ suis lucz. **T**ē luna pfecta. vñ p̄ ps̄. dñs inq̄t **A**thron̄ eī sicut sol ī p̄spectu meo: t̄ sicut luna pfecta ī etnū. **P**roio aut̄ d̄r luna pulcra: uno pulcriter q̄z luna. **L**una ē h̄z luce mutuata: eclypsatā: variatā t̄ maculas resplam. p̄mo q̄dē h̄z luce mutuata: q̄ non lucet luce p̄ pria l̄z a sole mutuata. **H**ypocrite aut̄ habet luce mutuata: nō a ḥgo sole iusticie l̄z ab h̄ua no fauore. vñ **J**oh. v. inq̄t saluator hypocritis: phariseis t̄ scribis. **Q**uō potestis vos credere q̄ gl̄iam ab iniūcē accipit̄: t̄ gl̄iaz q̄ a solo deo est nō q̄rit̄. **I**pa ḥgo gl̄iosa ḥgo habuit quidē luce mutuata: sed a sole iusticie: nō ab exteriori fauore: iuxta illd̄ ps̄. **D**om̄is gloria eī filie reḡ ab intus t̄c. **S**cd̄o luna h̄z luce eclypsatā. **A**ux aut̄ br̄e ḥgis in passione sui filij ppter dolor̄ vehemetia ex parte corporis eclypsata visa est t̄ obscurata p̄ tristitia: l̄z t̄ ex pteate tenuit sp̄us fulgorē p̄ fidei firmitate t̄c t̄ costatia. **U**n̄ l̄z alia luiaria mudi. s. apli fuerint eclypsati tuc fidē perdēdo: ipsa tamē semp luxit fidei lumen seruado. **E**t de hoc ī psona eius pdictū fuerat **E**ccl̄. xxiij. **U**loq̄ ad futurū seculū nō desinā. **T**ertio luna ha bet luce variatā. q̄ sepe in luce variat̄. vñ d̄r **E**ccl̄. xvij. **H**ule⁹ vt luna mutat̄. **A**st aut̄ quadruplex mutabilitas. **P**rima in mēre: q̄ p̄ diūlas affectiōes sepe mouet. **S**cd̄a ī corpore: q̄d̄ mltipli mutabilitati t̄ corruptiōi subiect̄. **T**ertia est fortune: q̄ ip̄a t̄palia continue variant̄. **Q**uarta est culpe q̄ est in peccatorib̄: q̄ de vicio sp̄ fluunt in viciu. **H**z istā q̄druplicē mutabilitatē sp̄ sub pedib̄ habuit beata ḥgo: iuxta illd̄ **A**pōc. xij. **L**una s̄b pedib̄ eī. q̄ oēm animi mutabilitatē t̄ ista bilitatē sp̄ vitauit: t̄ gl̄ia icorruptibilitatis ī corpe induita est. terrena q̄z t̄ t̄palia cuncta cōculauit. t̄ ab om̄i culpa semp̄ imunis extirrit. **Q**uarto luna habet lucem maculis resplam. cui⁹ multiplex cā assignat̄ in li. de p̄rie. re. **B**ta aut̄ ḥgo nullas vñq̄ maculas habuit nec ī cogitarōib̄: q̄ sp̄ suerit recte. vñ eī d̄r **L**an̄. iij. **T**ota pulchra ea amica mea. **N**ec in affectib̄. q̄ sp̄ fuert̄ mude. t̄ id̄ ibidē s̄bdit̄. t̄ macula nō el̄t̄ ī te. **S**cd̄o dico q̄ ip̄a virgo benedicta fuit luna plena. **T**uc aut̄ luna est plena q̄n̄ h̄z plenitudinē ī luce: ī sc̄te t̄i figura: t̄ istā triplicē plenitudinē habuit beata ḥgo maria. **P**rimo em̄ habuit plenitudinē lucis. i. puritat̄ in carne. iuxta illd̄

Maria
luna ple-
na

Maria Luna

Sap̄. vij. **N**ihil inq̄natū ī illā īcurrre. cādos est em̄ luce eñe t̄ speculū sine macla: t̄ imago bonitatis illi⁹. **I**n carne em̄ sua nihil fuit cor ruptōis. t̄ id̄ d̄r. nihil inq̄natū ī illā īcurrre. **T**ē nihil impuritat̄. t̄ id̄ d̄r. **L**ádor est eī luce eterne: t̄ speculū sine macla. **T**ē nihil impugnatiōis. q̄ ad silitudinē t̄ imaginē filij sui in carne sua pacifica t̄q̄eta fuit. t̄ id̄ subdit̄. t̄ imago bonitatis illi⁹. **S**cd̄o habuit plenitudinē p̄tutis. i. pietatis in ope. **L**v em̄ op̄ pietatis ond̄is sup̄ amaricatos. q̄ sic luna habet p̄tutē sup̄ mare: ita ip̄a extēdit suaz pietatē sup̄ positos ī angustia t̄ amaricatiōe t̄ pp̄e hoc appellat̄ etiā stella maris. **E**ius q̄z pietas ond̄is sup̄ debiles t̄ ifirmos. q̄ sic crescente luce lune meliorant̄ oīa h̄uida: vt d̄r ilī. **D**nd̄is q̄z sup̄ aridos t̄ ideuotos. q̄ sic crescente luce lune crescut̄ medulle: vt d̄r ī li. de p̄pe. re. ita adueniēte p̄ginis luce crescit hō ī deuotorē. **D**e uotio em̄ ē medulla t̄ irrigatio ossiū. i. p̄tutū. iux̄ illd̄ **P**rouer. iij. **S**anitas q̄p̄e erit vmbilico tuo: t̄ irrigatio ossiū tuo ru. **E**t id̄ q̄libet idēnot̄ t̄ arid⁹ sp̄ d̄r rogare hāc lunā plenā vt ip̄inguet ossa sua: t̄ ip̄leat medulla deuotiois. dicen̄. ei cū ps̄. **V**ia mea sicut terra sine aqua tibi. **E**t tuc de illo p̄fica bit illud **E**ccl̄. xxvij. **S**ra ml̄iers sedule. i. virгинis marie: delectabit vñz suū. i. suū deuotiz t̄ ossa illi⁹ ip̄inguabit. **T**ertio habuit plenitudinē figure. **T**uc em̄ luna ē plena q̄n̄ h̄zfigurā p̄fecte spericā sine rotūdā. **F**igura aut̄ sperica est mobil: capax t̄ fine carens. **E**t ista p̄petas ɔgruit charitati p̄fectissime ip̄i⁹ glo-riose ḥgis. q̄ ad modū figure rotūde sine spe rice fuit mobilissima. i. p̄optissima ad bene opandū t̄ oīb̄ sbueniedū; latissima ad capie- dū diuinū amore. t̄ ad oēs ad eā recurrētes suscipiēdū: iux̄ illud **E**ccl̄. xxiij. **T**rasite ad me oēs t̄c. **T**ē fine carē. i. indeficientissima ad p̄seueradū. vñ de charitate eī que fuit verstimētū aīe: pt̄ dīci eī illd̄ **D**eū. viij. **T**estimētū tuū nequaq̄ vetustate defecit. **E**t ipsa poterat dicere illud **I**sa. li. **J**usticia mea nō deficiet. **E**t de ope eī fructuoso p̄ficatū est il lud **E**zech. xlviij. **N**ō deficiet fruct⁹ eī. **B**eatū aut̄ erit ille de quo verificabit̄ illud **P**rouer. viij. **I**n die plene lune reūte ī terrā suā. **T**erra em̄ nra paradisus est. ad quam ille ingredierit qui huius plene lune p̄fecta deuotioe perfruet̄. **D**e ipsa quoq̄ beata ḥgine

Pars.IX.

Maria dicitur illud Eccl. I. Quasi luna plena est diebus suis lucet. Tertio die luna perfecta. tunc autem luna perfecta quoniam illuia tota nocte. Sunt autem quodammodo haec lumen plenum; quod habet vitam actinum et perpetuum. alij vero semiplenum; quod habet tantum alteram illas. sed alij vacua; quia caret utramque. Beata autem virgo semper fuit luna perfecta; quod utramque vita refullit. Luna etiam est perfecta quoniam lucet in principio noctis et in medio ac in fine imperfecta vero quoniam solum lucet in principio vel in medio aut in fine. Sunt autem quodammodo fulgent in principio noctis; sicut enim incipientes. alij in medio; sicut bene proficientes. alij vero in fine; sicut bene perficiates. Hoc autem ergo fulgit in suo principio; quoniam in concepcione sua fuit iusticia originali decorata et in utero matris sanctificata. In medio; quod per spissitudinem de filio dei fuit fecundata. In fine vero quod ad Christi dexteram gloriose fuit assumpta. unde deus pater per prophetam ait post. lxxviiij. Chronicon eiusdem sol in conspectu meo: et sicut luna perfecta in eternum: et testis in celo fidelis. Ipse enim fuit sicut luna perfecta in sua conceptione et sacrificatione. et sicut sol in filio dei concepcione et parturitione. et sicut testis in celo fidelis in nostra apud deum ad vocacionem. Ne potest dici quod ipse est thronus dei in quantum deus in ipso sedet et requieuit. et sicut sol in quantum iustus dat lucem sapientie et calorē divinitatis gratiae. et sicut luna perfecta in quantum lucet per eum qui sunt in nocte culpe. et sicut testis fidelis in quantum dicit veritatem coram deo per utrumque scilicet iustis et per eum. quod sicut dominus Probus. xliij. Testis fidelis non metietur. Huiusmodi est quodque per noctem significat tribulatio vel temptationis vel obscuritas peccati. Quidam autem sancti adiuvant in principio temptationis seu tribulacionis alij autem in medio: et alij in fine. ipse autem in principio: medio et fine dat adiutorium suum in qua cum aduersitate et temptatione. Item peccatorum tenebris involutos nunquam cessat lumine sue beatitudinis illustrare: ut de ipsis tenebris valeat exire. Et ideo dominus Henricus. i. p. m. ut pesset diei. i. iustis. et luminare ministris. i. beatam virginem; ut pesset nocti. i. per eum. Sic etiam luna ceteris planetis citius perficit suum circuitum: ut dominus in die. de propria re. ita beatissima ergo maria pre ceteris sanctis suum velociter perficit peccatoribus et temptationibus et tribulatis auxiliis. Et sicut luna ceteris planetis et sideribus est magna terrena vicina: ita ipse in omnibus necessitatibus est nobis precucurris alius secundus propicia. Sic etiam a paganiis luna dicebat regina celorum ut patet Dicere. xliij. ita beatissima ergo est regina domini. unde ille canit ecclesia. Ave regina celorum. De ipso etiam

luminario dicitur Eccl. xij. secundum unam fratrem. Una castro in excelsis in firmamento celi resplendet gloriosa Luna enim dominus vas castorum: quod olim mulieres castae et viri ipsam colebant: et eam Auctinam appellabant. Unde Virgilius in bucolicis ait. Lacta facie lucina: tuus iam regnat apollo. Habebant enim virginis pagane duas quas deas purabat. s. Auctinam et Vestam. Deceatur lucina per sincopam dominum lunam. Itud autem vas castorum suum ergo beatam: que intraviscera sue pietatis recipit oes quod habet munificia castitatis et resplendit in firmamento celi gloriosa. quod in ecclesia militante omnibus dat exemplum virginitatis perpetuae. Sicut etiam de nocte absente sole luna iter sidera permanens tenet: et tanquam absente rege. i. ipso sole ipsa regnum ut regina gubernat. Sic etiam quando rex Christus ex aliqua causa facies suam alicui abscondit: tunc virgo benedicta maxime misericordia suam ostendit. Nec mirum si ista luna virginalis est ita pia: ita propicia: atque ita tribulatis compassiva. Ipse enim in mundo multas tribulaciones est passus. unde potest dicere illud quod inquit Dominus troians tribularum: proferat Materian poeta. i. Henricus. Non ignorara malis miseris succurrere disco. Huiusmodi enim luna tripliciter obscurata videtur: secundum quod de Augustino. Aut quando est vacua: aut quando est nube testata: aut quando est eclipsata. Et similiter ipsa beata virgo in hac vita tres habuit magnas afflictiones et tribulaciones. Una fuit quando Herodes voluit interficere filium suum: et ipsa in Egyptum fugit. Tunc enim omni consolatione vacua fuit: que enim consolationib[us] sibi esse poterat quoniam ipsa puella delicata: que de partu recetera surrexerat in terra longinquam per vias aspas fugere cogebatur: et puer sic tenellus per tam longum iter arcessit inter rata picula secum ferre: et inter idola tras manere. Secunda autem tribulacionem habuit quoniam filium suum amississe credidit. Tunc enim fuit nubes testatae: quoniam obscura dolorum et tristitia eius aiam occupauit. unde ipse postmodum filio dixit Alioquin. quod enim dolore ipsum requisivit. Tertia tribulatio beate virginis fuit in filio sui passionis: et tunc fuit eclipsata. Luna enim quoniam eclipsata tota sanguinolenta videtur. Et ipsa in morte filij sui fuit dolor gladio vulnerata et crucifixa. unde Iohannes. i. dominus. Sol. i. Christus: Et ipse in tenebris. s. per mortem et lumen. i. virgo maria in sanguinem. s. per mortem et dolorum. Et Apocalypsis. vi. dominus. Luna tota facta est ut sanguinis. Sed de his tribulacionibus brevi virginis dicatur in Christo principali huius operis sermone. s. et ideo hic pertransito. Secunda peretas lumen est quod ipse dominus mater rosis: ut habeat in libro de propria re. Nam humi-

Maria
huius
magnum
tribulati
ones

Bermon. II.

Maria Luna

ditate aeris impunit ac influit: et ipsa aere alete
rare et mutata in ipso superficie rorē gignit. Unū
manifeste videtur quod estinali tempore quanto luna est
clarior: et inter aer serenior: tanto abundantius
ros super gramia se extedit. Rorē autem assilat filii
dei: ut declarauit in. v. pre principali huius opis
ser. iiii. pte. q. Huius autem rorē ipsa ergo bénédicra
misit. Istū namque rorē de rotū posuit in utero
ei. quod postea ex eo per nativitatē pcedēs totum
mūcū irrigauit. vñ Berū. inquit. Rigatur
area domini celesti rorē totū vellus prius infudit
Redemptus enim genitus humanū vniuersum p̄cū
cōculit in maria. Tertia lune p̄prietas quod
habet in predicto libro de p̄prie. re. est: quod ipsa
est humorū mīstra. nā ibi dicitur Luna est oīum
humorū augmētatiua. quia per occultū natū
respiramina fluxus et refluxus augmētatur
vñ in ei decremēto in ossib⁹ medullis: in capi
tib⁹ cerebra: et humores in corpib⁹ diminuunt
et in ei icremēto multiplicantur. vñ ei defectu
oīa cōpatiuntur. et ei decremētū est inferior de
trimētū. hec ibi. Et ob hāc causam melius est
minnere sanguinē in lune augmēto quod in de
cremēto. Et ligna p̄ edificijs icidere et arbo
res inserere vel plātare est melius in decremen
to quod in augmēto. tamen est. quod cū in augmento
lune crescat humores: si tunc arbores insereres
vel plātares humor nimis quod in planta abun
daret a natura bñ regi nō posset. vñ fructus
zōniculosos faceret. Ligna enim tunc incisa edi
ficijs nō sunt apta. quod p̄ pte humiditatē inclu
sam ad putredinē sunt pata: et a zōmbiis faciliter
corrodiuntur. Hoc autem ergo nullū humorū sup
fluū genuit: sed oīis humorū boni mīstra fuit
Tres autem humores iter alios mīstrauit. scilicet
prioris: nutritiōis et deuotiōis. Conceptionis
humore administravit spūsētō: quod ipsa de pu
tissimis sanguib⁹ suis materia mīstrauit ge
neratiōi filij dei. Spūs autem scitū ipm corp⁹
organizauit et formauit. vñ ipsa ergo bénédicra
fuit vera mīstrā: quod sibi p̄tinet ad
rōnē mafnitatis ut materia administraret cō
ceptiōi. et iō dicitur Nat. i. Tu eēt desponsata mī
strā maria et c. Secundū humorē nutritiōnis
administravit p̄pō quod eū lactauit vberē de celo
pleno. p̄pō quod dicitur Au. xij. Beatus vēter quod te
portauit et vberā quod suristi. Tertiū autem humo
re deuotiōis administrat cuilibet suo filio ad
optino. Hoc enim duo vberā quibus lacat filios
suis adoptiōis: ex uno infundēs humorē grē
instis: et ex alio humorē miscēdie p̄ctōrib⁹. Et
iō ecclia vocat eā matrē grē et miscēdie. Būs
igil ille quod tidie pascit lacte ab istis vberib⁹ p
pūato. ratā em dulcedinē sentiet quod dicet ipi

dulcissime virginis illud Lan. i. Meliora sūc
vbera tua vino fragrātia vnguētis optimis
Quarta p̄pertas lune ē quod dñat mari. Nā dicitur
in dicto li. de p̄prie. re. Luna est aquaz ma
ris attractiva. Sicut enim adamās trahit fer
rū post se: sic luna mouet et atrahit post se oc
ceanū. vñ in suo ortu intumescit mare et cre
scit ex pte orientali et decrescit ex pte occidentali
et recōuerso quod est in occasu crescit mare ex pte
occidentali atque decrescit ex parte orientis. et simili
quod luna plus vel minus p̄ficit in lumine: sic p̄t
vel minus in suo fluxu le extendit vel retrahit
ipsa mare. ut dicit Marcianus. Macrobius
quo in li. Ciceronis ait. Oceanus in icremēto
lune retinet modū istū. Primo enim die cresce
tis lune fit copiosior solito et abundat in sum
mo: sed minuitur: et sic usque ad diē septimū
Deinde itez crescit p̄ septē dies: ita quod in xiij
die est itez plenus in summo. Unū in nouilum
sp̄ est mare plenissimum et etiā in plenilunio.
hec ibi. Mare autem moralis accipit tribus
modis. Nā uno modo dicitur mare huius vite ama
ritudo. et super hunc mare brā ergo habet virtutē: quia
ei pietas (vt. s. diximus) ostēdīcī super illos quod sit
in tribulatiōis amaritudine positi. vñ de uita
dicere possumus illud. Nat. viij. Uerū et mare
obediunt ei. Per vētos autem intelligunt aduer
sitates exteriores. et per mare amaritudines ut
riores. Uel per vētos intelligunt violētie tem
ptationū. et per mare perturbatio tribulationū.
Hoc dōne mare vocat p̄tōz inquietudo. vñ Isa.
lvij. dicitur. Cor impīj quod in mare feruens quod quisce
renō p̄t. Sed quod ista luna origo p̄tōrib⁹ eos
luce sue miscēdie illustrādo: tunc crescit mare:
id est cor eius ex pte orientis grē: et decrescit ex pte
occidentis culpe. sed ecōtra quod de auertat ista
ista luna eis occideret. i. p̄ sua miscēdia ipsa
nō adesset: tunc mare cordis eius cresceret ex
pēculpe occidentis: et decresceret ex parte orientis grē.
Tertio vocat mare mūcī vicissitudo
seu mutabilitas: iuxta illud ps. xviij. Nouea
tur mare et plenitudo ei. et Nat. viij. No
tus magnus factus est in mari. Sicut autem s. quod
sum est mare virtute lune hunc quod duplē muta
bilitatē. Una est replētiōis: et ista est in noui
lunio. Secunda est diminutiōis: et ista est usque ad
septimū diē. Tertiā est augmētatiōis: et ista
est usque ad xiij. diē. Quarta est iterate reple
tiōis: et ista est in plenilunio. Et sicut virtute i.
auxilio brā virginis p̄tōres in ira dei existen
tes replēti aqua p̄nī: et decrescit in eis misera
culpe: et angelus p̄fectus grē: et tandem p̄uenit
ad plenitudinē glorie. Quinta p̄pertas luna
est illa de qua inquit prophetā ps. cxij. Fecit lu
qq

Nota li
gna quod ī
cidi debet
velarbo
res plan
tari

Pars.IX.

Luna est nam in tpe. Nam ipa est mensura tpis. q: sū
mensura motū lune accipiunt anni lunares: q: apō iu
tempis deos obfuant. vñ Eccl. xiiij. dicit. **L**una in
oībus in tpe suo ostensio tpis et signū eui. Et
prīmer annū lunaris. cccliiij. dies. vñ patet q:
annū solaris supat annū lunare in. xj. dieb.
Quapropter indei et arabes seruantes annum
lunare faciūt suū annū minorē q: sit nr. xj. die
bus: p̄ter q:dratēvni diei. Itē sūn luna disti
guunt mēles lunares. **U**nī mēsis dīr a mene
grecē qd̄ est luna latine. eo q: hebrei ex cursu
lune mēles vocabāt. Et accipit mēsis luna
ris apud iudeos et arabes sūn cursum lune ī
toto zodiaco donec sole attingat. qd̄ facit in
xix. dieb. cū dimidio: vt astrologi dīcūt. **E**t
hecoia hñt in li. de p̄pe. re. **D**ies ār lunarū hñt
arabes incipit in sero ab occasu solis: eo q: or
tus lune fit tpe occasus solis. **S**ic sūn eos nor
pcedit dīc. **H**z greci et alij q: nō vtunt̄ in mē
sib̄ suis visione noue lune computat dīc ab
ortu solis cū nocte sua vñq ad ortū sequētis
dīc. et sic sūn eos dies pcedit noctē: vt dīc Al
phagan⁹ differētia p̄ma. **E**t sūl accipit dīc
es ab ecclia q: ad festi celebratiōz. c. j. et c. qm̄
de fer. s̄ q: ad clsum carniū et ieiuniū icipit dīc
es a media nocte. et sic suāf lex more romano
ff. de ferijs. vbi dīc. **M**ore romano dies a me
dia nocte icipit. **E**t pdictis aut̄ patz q: luna
habet dies mēses et annos. s̄ tñ habet mēses
et annos breviores q: sol. **E**t sūl br̄issimay vir
go q: dīluna habuit plenitudinē grāz et p̄tu
tum et donoz sic et xps q: dīl: sed tñ ī mino
ri gratia. licet excesserit omes alios electos.
Et ad hoc moralit̄ p̄ exponi illd. Eccl. xxiiij.
Dies dīc superat et annū annū. **G**esta pro
prietas lune est q: ipa dīl emulatrix solis. nā
aliquando ipi soli est ante: aliquā retro: aliquā
sup et aliqā subt̄. vñ luna aut̄ est cū sole ī cō
sūtēde qn ascēdit: aut̄ a latere: vt qn a sole re
cedit vel qn ad sole reuertit: aut̄ in plena op
positiōe: qn. s. totalit̄ soli opponit. **E**t sūl te
ata ygo an xpm ē sol iusticie. Fuit qzum ad
erat carnis. et sic m̄rē an filiu q: ad hūanita
tē. s̄ q: ad diuitias ipa ygo de eo dicere pote
rat illd. Joh. i. **A**n me nat⁹ est. Itē fuit post
xpm qzum ad mortē. qz xps mortu⁹ est p̄us ea
Itē ipa fuit sup xpm materna auctoritate. qz
ipē dñs humiliſ ei ubiect⁹ fuit et sibi obedi
uit: ve p̄t̄ Lu. ii. Itē fuit sub xpo nō solū ra
tiōe dignitat̄ inqzū ipē erat de⁹: s̄ etiā situs
localitate cū erat in cruce suspēsus. **T**ūc enīz
ipa stetit in serius sub eo iuxta cruce: vt habeat
Joh. xix. **H**z norandū q: qn luna est sub so
le: ita q: recto diametro est inter nos et solem

Luna e
mulatio
ne

solet esse eclypsis. i. defect⁹ solis causatiua. **T**h
fuit in passione xpi. qz bīa m̄ sub filio merē
stetit: et eclypsis solis i. mortis xpi p̄ rāto cau
satina fuit inqzū naturā q: pati et mori poss̄
ex ipa tpus assumpt̄. **S**ed nota q: eclypsia
solis sūn naturā nō p̄t accidere nisi in coniunc
tiōe solis et lune: qn sol est in capite draconis
et luna in cauda: vel ecōtra: vt dīc in li. de p̄pe
ta. re. vñ dicit Albumasar in li. de motu pla
netaz. **S**luna inter nos et solē obuiat defes
ctū radioz nobis facit in capite vel in canda
draconis. **E**t sūl ista luna yginal dupliciter
solē. i. xp̄um dicit quodāmō obscurasse. p̄mo
quādo ipm̄ ceperit et carne vestiuit. tūc enim
paulomin⁹ ab angelis minorat⁹ est qn exina
minit semetipm̄ formā serui accipies: vt dīc
ad Phil. ii. **U**nī hoc fuit qsi in cauda draconis. i. in humana carne: que fuit caput et p̄n
cipiū p̄ci. Quando in morte xpi que fuit in
cauda draconis inqzū draco infernalis suū
dominiū terminauit: ista luna solē obscurari
fecit inqzū tenebras ī dolořis ad cor filij
trāsmisit. **T**ūc em̄ (vt dīc Matt. xvii) facie
sunt tenebre sup vniuersam terrā. qz tenebre
amaricatiōis et afflictōis repleuerūt yginē
maria (que terra in scriptura appellaſ) et ip
sa cū rāta obscuritate sc̄ soli. i. xpo: sub cruce
opposuit: q: eum sūl ex sui cōpassiōe obscura
ri fecit. Dicit hz in pdictō li. de p̄pe. re. qz qn
luna est sub sole: quis lumē p̄dat ex parte tec
re nō tñ p̄dit ex pte celi. vñ quādo soli cōiunct
giū nihil luminis ad terrā dirigit. sed tamen
ex pte celi ī plena illuminatiōe p̄lit. **E**t sūl
bīa ygo quis ī passione filij ex parte terre. i.
terrene carnis videre ē obcura. ex pte tamen
celi. i. aie celestis et ratiōis erat clarissima p̄ fi
dei lumē. **I**pa aut̄ luna tunc fuit imperfecta so
lis p̄iunctiōe qn sup dilectū suū inixa ad ces
lum est assumpta. **N**ūc ygo a latere eius ma
net. qz ad filij dexterā ī throno collocata est
iuxta illud ps. xliij. **A**stitit regina a dextris
tuis tē. **N**d p̄ figurā postēlum fuit ī matre
Salomonis. q. **R**e. q. Fuit aut̄ opposita so
li ī annūciatiōe. quia tūc quādo sol. i. deus
vel angelus ex parte dei ea comedebat: tan
to ipa ecōtrario magis se vilificabat dicens.
Ecce ancilla dñi. **U**nde quia tūc luna bene
implētū qn est soli opposita. ideo bīa ygo
extali oppositiōe repleta est diuinō splēdoře
Et id dicit Lu. i. Resperit humiliatē ancille
sue tē. **Q**uētā p̄petas lune est q: ipa est
simulatrix aeris: et mediante aere maxime im
mutat corpora humana. **U**nī Hypocras in
p̄ncipio pronosticoz de luna loquēs ait. **E**t

Luna ī
mutatæ
rem.

Sermo.II.

Allie pro
prierates
lune

Sic luna est in corpore humana: sic ergo matris est in humillima

quoddam celeste sydus in quo optet medicos puidere: cuius puidentia est mirabilis et stipenda. et Salien⁹ in comento de diebus cretis dicit. Rem certam que non fallit intercedat medicus: quia docuerunt astrologi egyptiorum quod per mutationem corporis lunaris cum stellis fortunatis sunt egritudines terminabiles ad bonum: ex his vero astrarum. s. ad malum. Itē dicitur in libro de proprieate rebus: quod circa humani corporis mutationem lunaris estus potissimum operatur. et hoc accidit tunc propter sui motus velocitatem: tunc etiam propter ipsum ad nos vicinitatem: tum propter occultam sibi naturaliter insitam priorem. et ideo morboz mutationez medicus perfecte non discernit quod lunares effectus in corporibus non cognoscit. Sicut igitur luna habet dominium super infirmitates corporales: ut etiam dicit Hypocrates in libro de iudicis infirmitatis sum lunam. sic beata ergo habet dominium super morbos tam corporales quam spirituales: ut s. faciat eos sanari vel ad mortem terminari sum de mutatione vel ideuortione ipsorum infirmorum ad eas.

Multi alii effectus et perpetuates lune ponuntur in predicto libro de proprieate rebus. s. quia luna habet naturam similem speculo quod lumine recipit ab alio et illud postea reflecit. Item quod luna est in forme et figure mutationis. Diversas enim facies sui lumen ostendit ad terram: quia nunc circulariter: nunc arcualem aspectibus hominibus ostendit. Itē quod ipsa luna est fecunditatis ministratrix terre seminibus. et ideo a genitibus appellabatur per serpina et dea seminum que percipiuntur in terra. Itē dicebatur Diana et dea silvaz et nemoz: quod fers de nocte pasqua queritur in nemoribus et in silvis lumen beneficium administrat. et ideo gentiles eam etiam appellabant deam venatorum: quod venatio fit in silvis. et propter hoc dianam cum arcu depingebatur eo quod venatores arcibus traherant. Itē ut dicit Albumasar ubi supra luna est aeris mundificativa: motu eius suo continuo aer rarificat. Unum si non esset motus spere lune aer ex nocturna vaporum exaltatione grossicies inficeret non modica corruptione generarer. Quae oīa de uotus contemplator poterit breuius regni applicare: sed breuitatis causa in his non insisto.

Solum autem aliquantum paucum per conclusionem huius p̄is dicā primo quod luna appellatur beata ergo per suam humilitatem: quod luna est omnibus planetis inferior: et ipsa benedicta ergo omnibus sanctis humiliior. Unum in numeratione apostolorum voluit in fine omnium numerari tantum in inferioribus et vilioribus: ut patet Actus. i. Habet autem luna hoc proprium: quia crescit usque ad die decimam quartum vel quinquaginta in ipsa cuiusdam hoīis imago integra videatur: et ultra non crescit sed postea decrescit. Et

Maria Luna

codē mō bīta ergo creuit usque ad etatis suam annū. xiiij. vel. xv. et tunc Christus qui est imago dei per incarnationem in eis vtero apparuit vir pfectus: non quo ad etatē: sed quo ad latitudinem et omnem gloriam plenitudinem: iuxta illud Proverbiū xxxiiij Nouū faciet dominus super terram: feminam circuclabit visus. Postquam autem intantum crevit statim in sua reputatioē decrescere cepit. unde non matrem dei: non reginam celi: sed ancillam se vocavit Luke. i. Et ideo dicitur Eccl. xliij. de luna quod est luminare quod minus in plenariō. quod virginem beatam multum se humiliori in filio sui conceperō. Vel potest dici quod ista luna multum crevit in filio suo conceperō: sed postmodum decrevit per tristitia et dolore in eius passione. Luna autem crescens habet cornua propter solis ortū: et crescentes ergo versus solis occasum: ut dicitur in predicto libro de proprieate rebus. cuius causam per me transero. Et similiter beatam ergo habuit duo quod ipsam disponuerunt ad Christi ortū secundum humilitatem et dignitatem: cum quibus quasi cum duobus cornibus eius ortū respiciebat. Et autem occasum. id est passionem respexit cum duobus aliis cornibus. s. cum dolore quem habuit de eius morte et cum gaudio quem habuit de redemptioē generis humani. Secundo et ultimo dico quod ipsa ergo fuit prefecta luna. quod denotatur ex hoc quod Apocalypsi. xij. luna sub pedibus eius describitur. Pro cuius declaratioē est sciēdū quod per lunam designatur mutabilitas quadrupliciter. Prima angelicorum spirituum: qui sunt mirabiles per naturam sed immutabiles facti per gloriam. de quibus dicitur Job. iij. Ecce quod seruit ei non sunt stabiles. et in angelis suis repperit prauitatem. Secunda est fortuna in rebus temporalibus: iuxta illud Eccl. i. Vanitas vanitatum et omnia vanitas: et nihil stabile nisi sole. unde Bernardus in libro de probatione viciorum. c. ix. ait. Dia quod cernis vanum gaudium rerum. Umbra velut tenui veloci fine recedit. Tertia est culpe peccatoribus. s. de culpa in culpā: iuxta illud Proverbii. viij. Sanguis sanguinem tetigit. id est unum peccatum ad aliud traxit. Quarta est miseria in humana corporib⁹: iuxta illud Job. xiiij. Homo natus de muliere brevi viuens tempore: repletur multis miseriis: qui quodammodo flos egreditur et periret et nūquā in eodem statu permanet. et impator in libro. iij. h. s. quod diuinum. C. de veteri. iiij. enī. ait. Humanus iuris conditione semper in infinitum decurrit et nihil est in ea quod stare perpetuo possit. multas etiam formas edere natura nouas deproprietat. et in auct. ut oīs obtemperet. iiij. s. dicitur. Terciam dicit nihil pene in semetipso manet: sed currit natura semper multas evoluens mutationes quas neque puidere facile est neque predicere. et in auct. de non alie. aut prima. re. eccl. s. ut ac-

Qua,
duplex
mutabi,
litas re-

Pars.IX.

ter inq̄t. Quid em̄ erit stabile iter hoīes: cū
oīs n̄ stat̄ s̄b p̄petuo motu s̄sistat. **T** Quid.
xv. metham. ait. Lūcta fluit: oīs q̄z vagans
format imago. Ipa q̄z assiduo labuſ tpa mo-
tu. Nō sec̄ ac flumē: neq̄z em̄ s̄sistere flumen.
Nec leuis hora p̄t: s̄z ut vnda impellit vnda.
Urgeturq; eadē venīs: urgetq; priorē. Lē
pora sic fugiūt p̄t: p̄terq; sequunt̄. **T** ransit
in estatē post ver robustior ann̄. Sitq; valēs
iuēis: neq; ei robustior etas. **V**illa nec vteri
or: nec q̄ maḡ ardeat villa ē. Nec sp̄s sua cui
q̄z māet: rertiq; voratrix. **E**x alijs alias repa-
rat natura figurās. **N**il eq̄dē durare diu s̄b
imaginē eadē. **E**rediderī: sic ad ferrū venisti
ab auro. **E**p̄ora: sic totiēs ſ̄sa est fortuna lo-
corū. **V**ec aut quadruplex luna. i. mutabili-
tas fuit s̄b pedib; br̄giniis. **P**riq; em̄ muta-
bilis creature celest̄: eī s̄biecta ē impio. vñ
ipa dicere p̄ ill̄. **S**en. xxvij. **V**idi solē t lu-
na t stellas adorare me. Per solē em̄ intelligi
tur sup̄rema angeloz hierarchia: p̄ lunā me-
dia: p̄ stellas aut̄ infima. **D**es em̄ ageli ipaz
beſſimā h̄gine adorat t venerant. **M**utabi-
litatē q̄z fortune sub pedib; habuit: q̄ ſuauit
illud apli ad. **P**hil. ij. c. dicen. **D**ia arbitra-
tus sum ut stercore: vt xp̄m lucrisacerem. **E**t
q; p̄ voluntariā paup̄tarē cūcta t p̄alā despe-
xit: in amissibilit̄ t imutabilit̄ om̄ia possedit
in illud. **D**eut. xj. **D**is locus quē calcauerit
peyester: vester erit. **M**utabilitatē etiā cul-
pe sub pedib; habuit: q; ab oī p̄tō inoccētissi-
ma fuit. vñ illi inquit pp̄ha ps. cxi. **P**er dīe
sol nō vrette: neq; luna p̄ noctē. q; ne in die
p̄sp̄iratis cecidit in p̄tā p̄ amore male infla-
mant̄: neq; in nocte adulat̄ p̄ despatoz. vñ
a ps. ipa nō simpl̄ dīl̄ luna: sed luna pfecta
in eternū. **L**una em̄ tūc erit perfecta qn̄ sine
macula erit. t vificabit ill̄. **I**fa. xxx. **E**rit lux
lume sicut lux solis. qd̄ in bīa h̄gine impletū
fuit. **U**n̄ t quartā mutabilitatē h̄uane mīle-
rie sub pedib; posuit. nā impletū est in ea il-
lud ps. lxxij. **D**icit in dieb; eī insticia t abū-
dātia pacis: donec auferat luna. i. mutabili-
tas fm glo. **S**icut em̄ luna crescit t decrescit
sic t corp̄ humānū multiplici mutabilitati
subjicit: iuxta illud ad. **R**oma. viii. **C**anita-
ti creatura subiecta est t̄. **H**ec q; ipa miseria
mutabilitatis tollet in resurrectiōe. iō s̄bdit
E ipa creatura liberabil a futute corruptiō-
nis. **A**b ista aut̄ futute beatissima h̄go libe-
rata est: q̄ pfecta ſui corporis imutabilitatē pos-
ſider: t ſup oē choros angeloz in aīa t cor-
pore glificata est. t ideo de illa exponi p̄t il-
lud. ij. **R**eg. xxij. **S**aligo. i. humana mortali-

tas s̄b pedib; eī: t aſecedit ſup cherubi t vola-
uit. volavit ſup penas v̄ctor. **Q**uadrupliciſ
igil br̄go luna poſuit ſb pedib; ſuis. i. cele-
ſtē natura eī pſidēdo: p̄sp̄iratē t p̄alē cā deſpi-
ciēdo: oēm culpa ipaz penit̄ enitādo: rhūma-
nā mīſeria imortaliitatē induēdo. **I**pa eſter,
go luna incedēs clare. **J**ob. xxxi. de qua ec̄ dī
Abacuc. ij. **S**ol. i. xps: t luna. i. br̄go ma-
ria ſtererūt in habitaculo ſuo. q; ſp̄ ſirmi per
māſerūt in oī opeſtuoso.

Q, beata v̄rgo maria dicifſol
Assimilatio. vi.

B **S**atissime h̄gini inq̄t deuot̄. **B**cf.
Dvirgo ſublimis tu veltis ihm
deū ſumē maiestatis carniſ ſbſta-
tia: qui te ineffabili veltur gloria.
Zu veltis ſolē nube: t ſole ipa velturis. **D**ec
ille. **H**oc aut̄ eſſe vez tefla br̄tūs. **J**ohes euā
gelista. **A**pōc. xij. vbi ait. **S**ignū magnū ap-
paruit in celo: mulier amicta ſole t c. p̄ quam
intelligit ipſa h̄go bñdicta: q̄ dī amicta ſole. i.
ornata clarissimo fulgore gr̄e ſp̄uſſeti. **E**ch
gr̄a fuit ſeptiformis fm. vñ. **D**ona ſp̄uſſeti: q̄
fuluerūt in ea t repūtant in ſepte effectib; ſol
Prim̄ ſolis effect̄ est calefaction: t ſigſicat
donū ſapie: q̄ ſp̄uſ ſincaleſcit in amore dei. vñ
Eccl. xliij. dī. **S**ol tripliſ exurēs mōtes. i.
excellas mētes inflāmas. **T**ripl̄ aut̄ inflam-
mat. i. amore dei: ſui t primi. vñ in amore dei
inflāmat tripliſ. i. ex toro corde: ex tota aīa et
ex tota mēte. **S**equit̄ aut̄ in p̄dicto. **E**ccl. c. t
radios igneos exuſſias. i. calidas affectiōes
imutans. vñ. ij. **M**achab. j. dī. **R**efulſit ſol
q̄ prius erat in nubilo: t accelus ē ignis ma-
xim̄. ſp̄uſ em̄ gulfas ſeu p̄ donū ſapie inar-
descit in amore ipī. vñ Aug. inq̄t deo. **S**usta-
ni t ſurio aſſitio: tetigi t exarli in ſcupiſce-
tiā tūa. **B**ta aut̄ h̄go vt on dat ſe h̄re huc eſ-
ſectū inq̄t. **E**ccl. xliij. Qui edunt me ad huc
eſurient: t q̄ bibet me ad huc ſitient. **S**cds eſ-
ſect̄ ſolis est illuſtatio. t p̄tiner ad donū intel-
lect̄. vñ **E**ccl. xliij. dī. **S**ol illuminā ſp̄ oīa
reſpicere facit: in celo ſumma gaudia: in ifer-
no ſumma ſupplicia: in mūdo prefſuras et an-
gustias: in hoīe in ſeipo petā t negligentias.
Un̄. j. **M**ach. vi. dī. **R**efulſit ſol in clipeos
aureos. i. in rpm t h̄gine mariā: t reſplēdne-
rūt mōtes ab eis. i. electorū mētes. **T**ertī
effect̄ ſolis est denudatio. q̄ ſacit veltus exue-
re. **E**t ad donū cōſiliū referit. quod doceſ velt-
em uerſatiōz t ſecularē vīta deponere: iñj̄
illud. **N**at. xix. **S**i viſ pfect̄ eſſe vade t vē
de om̄ia que habeſ: t da paupib; et veniſe-
quereme. **S**hpunc effectū etiāz habet beata

Septē
effecſus
ſolias

virgo. vii q̄libet aia ei denota pōt dicere illū
Lan. Nolite me p̄derare q̄ fusca sim: q̄ de/
colorauit me sol. i. colorē p̄stine cōuersatiōis
mutare me fecit. **Quart⁹ effect⁹** solis est cō/
solidatio: t ad donū fortitudinis p̄tinet. p qd̄
spūs cōsolidat. vii Eccī. xvij. dr. Hō sanc⁹
id est firm⁹ i sapia manet. Debrā aut̄ p̄gine
dici p̄ illū. i. Pe. v. Lōfirmabit p̄solidabit
qz. **Quint⁹ effect⁹** solis est toti hūanevite re/
gulatio: t ad donū scie p̄tinet. p qd̄ scim⁹ bñ
p̄sari i medio natiois p̄ue atqz puerse. Cū
ipa hō bñdicta hōrta ū tuos tuos dicens
illud ad Phil. ii. Dia facies sine murmura/
tiōe t helitatiōib⁹: vt sitis sine querela t sim/
plices filij dei sine reprehēsiōe in medio natio/
nis praeue t puerse: inter quos luceris sic lu/
minaria in mūdo verbū vite cōrinentes t c̄.
Sextus effect⁹ solis est liqfactio: t p̄tinet ad
donū pietatis: quo liqueficit aia ad cōpassio/
nem primi. vii Eto. xvij. dr. Cum incalces/
ret sol liquefiebat māna. Tūp̄. xvij. scriptū
est. Qd̄ ab igne nō poterat extermiari: statiz
ab exiguo radio sol calefactū liqfiebat. Bea/
te aut̄ h̄ginis pietas liquefacit corda nra ad
cōpassionē. vnde illi dicere possum⁹ illū p̄
xlvij. Slabit spūs ei⁹ t fluēt aq. **Septimus**
effect⁹ solis est delicatio humoz. t p̄tinet ad
donū timoris: quo carnalis cōcupiscētia desic/
catur. vii Jaco. i. dr. **Eror⁹** est sol cū ardore
t arefecit senū. i. carnē: qz omnis caro senū: t
ois glia eius quasi flos seni: Isa. xliij. Prop̄
hos aut̄ septē solis effect⁹ dr. Isa. xxx. Lux so/
lis seprēplicēt erit sicut lux septē dierū. Per
hos p̄o septē effect⁹ solis diuinī saluat homo
t ideo dr. i. Reg. xj. Aras erit vobis sal⁹: cū
incaluerit sol qui nescit occasum. vii Isa. lx.
etia dr. Nō occidet ultra sol tu⁹. **Qui** sol ē
beatissima virgo maria. vii ps. xvij. dicit de/
deo. In sole posuit tabernaculū suū. Qd̄ ex/
pones Nico. de ly. dicit q̄ virgo maria recte
nominat sol. ppter plenitudinē gr̄e. t q̄ in ea
habitanit xps sicut in tabernaculo suo. t ppter
qd̄ in psona ei⁹ dr. Eccī. xxiiij. Qui creauit
me requieuit in tabernaculo meo. Possum⁹
aut̄ dicere q̄ ipa hōdicta hōgo assimilat soli p/
pter septem excellentias in ea repertas. Pri/
ma est nobilitatis. sicut em̄ sol oris ex alto cū
splēdore multo. sicut beatissima virgo maria or/
ea est ex alta p̄genie. s. ex regali stirpe: t cum
sanctitatis splēdore. Nō em̄ oria est cū origi/
nalis peccati obscuritate. t ideo eccl̄ia faē se/
stum de eius illibata t fulḡtissima cōceptiōe
De ipsa em̄ gl̄iosa virgine dici pōt illū Eccī
xxvi. Sicut sol oris mūdo in altissimis dei

sicut mulieris bone sp̄s in ornāmētū dom⁹ sue
Sicut etiā sol est planeta nobilis cōdīnōis
t materie t forme. vii materia eius ita satiat
sua forma q̄ vltorē formā nō appetit. t p/
pter hoc est incorruptibilis: sicut t alij celi. ve
trahi p̄ ex dictis b̄ti Tho. in. i. p. sū. q. ix. ar/
ti. ij. Ista aut̄ inferiora ut vegetabilia t sen/
sibilia sunt corruptibilia. t forme eorū nō se/
ita nobiles ut sarent suā materiā: imo vt d̄z
i. phisi. Materia sp̄ appetit formā t c̄. Ita
beatissima hōgo est ita nobili materia t forma
decorata q̄ alia ampli⁹ nō appetit: cū sit incor/
ruptibilis t in aia t corpore beatificata. Se
cūda solis p̄prietas dr̄ formositatis habz em̄
pulchritudinē in aspectu. Iz em̄ m̄lti planete
sunt formosi: vrvenus: iupiter t luna: in oib⁹
formosior t ad videndū delectabilior est sol.
vii Eccī. xj. dr. Delectabile est oculis videre
solē. Et silt bra hōgo plena fuit pulchritudinē
sup oēs alios post filiū. vii ei d̄z a deo Lan.
iiij. Tota pulchra es amica mea t c̄. t dicit ro/
ta. i. intus t foris ad differētia hypocritaz: q̄
solum ab ex h̄nt apparētia scritatis. Tertia
solis p̄prietas est imp̄mixtibilitas. **Videm⁹**
em̄ p̄ experientiā q̄ sol transit suis radijs per fe/
ces t lutū t alia īmūda t Fordida: t en nō in/
ficiat alij macula: qz natura ei⁹ est ipermixibili
lis. i. nō potest p̄misceri alij reb⁹ extraneis.
Et silt bra hōgo iz fuerit in hac vita que est fe/
cib⁹ p̄cōz plena: t in q̄ sine p̄cō nul⁹ viuit.
xlv. di. c. licet. en nulla p̄cōmacula fuit ifecta
sed sp̄ remansit mūdissima t inoccētissima. Et
ideo in pdic. Eccī. c. S̄b̄sert ei⁹ sponsus cele/
stis. t macula nō est in te. **Quarta p̄pertas** so/
lis est lumīositatis. Sicut em̄ sol lune t oib⁹
planetis t syderib⁹ dat lumē: vt dr̄ in li. de p/
prie. re. vniūlūm orbē illuīat. ita beatissima
virgo dedit lumē. s. boni exempli toti mun/
do. vii Ambro. in li. ij. de virginitate ait. La/
lio fuit maria ut eius sol⁹ vita sit oium discl/
plina. Sancta qz mater eccl̄ia de illa canit.
Luius vita gl̄iosa luce dedit sclo. t itez. Lui/
ius vita iclita cūcras illustrat eccl̄ias. **Quin**
tāp̄pertas solis dr̄ fructuositatis. **Videm⁹** em̄
q̄ blada: legumia: alijqz fruct⁹ maturescit t
saporoſitatē acqrūt virtute solis. Si aut̄ nō
es̄t influētia ei⁹ pdicēt oia remaneret acer/
ba t insipida atqz imperfecta. Dicitur virgo lu/
cidissima ve tu es sol noster fructuōſſimius
qm̄ oēs fruct⁹ nostri te mediāte efficiunt ma/
turi. i. oia opa nr̄a: vt ieiunia: orōes: elemosy
nez filia mediāte tua infessiōe sunt deo gra/
ta t nobis uilia. t sine illa sūt acerba t a deo
nō acceptauſ. t ideo inq̄t Berm. Modicuz
qq. 3

Pars.IX.

Illud quod deo offerre desideras gratissimis illis
 et si acceptat de dignissimis marie manibus
 cura tradere si non vis repulsam sustinere. ni
 hil enim nos de habere voluit quod per manus eius
 non traheret. Hec ille. Sic etiam sol oia inferio
 ra secundat et eorum generatio poterit excitare
 adiuuat et confortat: sic ipsa benedicta virgo nos
 fructificare facit opibus bonis per donum timo
 ris dei. de quo dicitur Eccl. xv. Qui timet deum
 faciet bona. Ipa enim deus in timore Eccl. xxiij
 Qui alias sibi deuotas ad timendum deum indu
 cit. Et ideo oes debemus quotidie deprecari istum so
 le ut nos in vita nostra perseverare et fructifi
 care faciat: iuxta illud Sap. xv. Optime pueni
 te sole ad benedictionem. s. obtinebat: et ad ortum
 sole adorare. Sextapartas solis de generali
 tatis: quod oris generalis super bonos et malos
 Mat. v. 2. xxviiij. vi. c. si. et omnes tam insitos quam
 potentes calefacit. Et sicut beatavirgo est gene
 ralis et universalis omnium aduocata. unde Bern.
 inquit. Quoniam modum solis super bonos et ma
 los indifferenter: sic marie benignitas non dis
 cernens merita sese exorabilem omnibus et clementis
 summa preberet: omnium denique necessitates amplissi
 mo misericordia affectu. Et iterum ipsam benedictam po
 ginem idem doctor alloquens ait. Propterea omnia
 maria quilibet feridum non horres non despicias si
 ad te suspirauerit. Tu illud a desperationis ba
 ratto pia manu trahis: spei medicamenta aspi
 ras: ac toti mundo respectum materno affectu
 amplectaris: fones nec deseris quoque tremendo
 iudicis recalciles. Hec ille. Dicitur pecca
 tor: o peccatrix etiam si fecisses oia peccata que con
 mutti vel excogitari possint et que rursum omnes
 mundi holes et mitteres commiserunt. Et si tua
 scelerata numero excederet numerus stellarum in ce
 lo et arene maris: et multo plures essent quam frō
 des arborum ac folia herbarum noli in desperatione
 venire: sed ad istum sole statim recurre: et iniq
 uas tua sicut nebula dissoluebis que fugata est
 a radibus solis Sap. ii. Septima proportiona so
 lis deus incomprehensibilitatis. Quidem enim quod sol
 est incomprehensibilis: ita quod in sua rotaverteri non
 potest. Tanta enim est sua lux: et tanta est debi
 litas nostrorum oculorum quod non possumus oculis fi
 xis sole aspicere: et si oculos ad eum figurando ledū
 tur. quod dicitur in. q. de aia. Excelles sensibile cor
 rumpit sensum. Hec autem prietas cogitat be
 atissimum virginem. Nam ipsacepit et percepit filium
 dei claustris suis virginibus per persistantis inter
 gerum intacts et inviolatis. Quoniam autem poterit esse naturali ratione et via humana capere
 et intelligere non possumus nisi quod non est impossibili
 le apud deum omnipotem. Luc. i. vñ Dico. in

simone ad Iustino ait. Quod natura non habuit
 ypsilon nesciunt: ignorantem ratione: mens non capitur hu
 mana: hoc totum gestum est in maria. Prede
 ctis quod perpetratibus addere possumus quod beatissimo perpetratus
 est in medio planetarum huius tres sub se et trea
 infra se. sic beata ergo exaltata est et sublimata
 in sua assumptione: ita quod super senum habet nesci
 tres personas diuinam: et infra se habet tres an
 gelicas hierarchias: et per dominum tota curia ange
 lorum et hominum qui erunt ad ordines angelicos afflu
 medici. et idem de illa inquit deus psalmus lxxvij. Thro
 nus eius sicut sol in conspectu meo. Item sicut sol
 habet maximam velocitatem: quod quotidie currit ab
 oriente in occidente. sicut ipsa ergo iteremata ve
 locissima fuit in motu obediens. quia diuise
 voluntati per angelum sibi exposite cito consenserit
 dices. Ecce ancilla domini tecum. Item in motu beni
 volentiae. quia statim ascendet in montanam cum
 festinatione et salutavit Elizabeth: Luc. i. Item
 quo dedit nobis exemplum ascendendi ad supposi
 ra perfectum statutum sine negligetie tarditate.
 Item in motu diligencie: quod sollicite regnante filio
 suum: qui remanserat in templo. Luc. ii. Item sta
 cut motu solis generat calor et inflammatio in
 corpe ei exposito. unde ut deus spectat et ad ex
 plentiam videt: si in speculum concavum stuprum
 ponat et soli exponat a calore generato incendit.
 Ita beata ergo mentes puras et sibi deuotas
 qui sunt ut specula mundorum: inflamat ad dei dilec
 tionem. unde ipsa misericordia dilectionis appellatur
 Eccl. xxiij. Item sicut per irradiationem solis
 oia nobis datur: et inter oes colores discer
 nimur: et migrum ab albo distinguimus. Hic ipsa
 mentibus nris dat lumine discretiois et vera co
 gnitione vices atque virtutum. unde deus in agni
 tiois Eccl. xxvij. Nocuit lumen carent illi mi
 seri qui reverentia non habet erga illam: sed potius con
 tra eam felices linguas suas relaxant ipsas blas
 phemias. Item hoc lumen sunt priuani illi qui ei
 puritate presequuntur. unde dicere possunt illud
 Sap. v. Justicie lumen non luxit nobis: et sol non
 telligentie non est ortus nobis. et illud Eccl. viij
 de gloriam eorum dicitur. Non vidit sole nec coguit
 distarum boni et mali. De aliisque etiam istorum de
 cipit illud psalmus lvij. supercedidit ignis. s. obstina
 tiois vel vane glorie et proprieatebus: et non videt
 deus sole. Ut ergo virtus de quibusdam dicitur non possit
 illud psalmus. Quod est sol. s. in metibus fidelium
 et congregati sunt. s. ad obscurandum illum. Spe
 ro autem quod verificabitur illud. Iacob. iiiij. Quod est
 sol et anolauerunt locuste. ve in illi qui ex malis
 et conabuntur obscurum recidere se videtur facere
 istum sole clarissimum; ita ut de illo dicitur queat illa

Berino. II. Matia Alcies castorū

Iud. Eccl. xlvij. In tracūdia ei⁹ spedit⁹ est sol
Nō solum ac ipsa bñdicta ḥgo appellat⁹ sol. vñ
de illa duci pōt illud. Iudicū. v. Sicut sol in
ortu suo splendet. sed etiā de ea dici pōt illud
Sap. vij. Hec est speciosior sole. et illd. Eccl.
xxij. Oculi ei⁹ multo lucidiores sunt sup so-
lem. O igit⁹ sol fulgētissime rogo ut sup nos
lumē tuū diffundas: ita ut de nobis verificeſ
illud. Malach. iij. Nobis timētib⁹ nomē
meū orieſ sol iusticie: dicit dñs. et illd. Mat-
thei. iij. et Mar. iij. Datus est sol et estuane-
rū. s. charitatis et denotōis calore. Sol cla-
rissime illumina oculos meos ne vnq⁹ obdor-
mia in morte: ne dicat inimic⁹ meus pñalui
aduersus eū: ps. xv. et faciē tuā illumina super
seruū tuū: ps. cxix. Sicut em⁹ sol habet ſtutē
fortificatiuā. vñ in eius ascensu ſuper noſtz
emisperiū ſtutes aialiu ſoborant et fortiores
efficiunt: et vñq⁹ ad diē mediā augmentant: et
quādo ad occasum declinat debilitant: et ideo
in ſomnū aialia resoluunt. vñ et flores ſortu
ſolis apiuñ qui in ei⁹ occaſu claudunt. Sic
tu o br̄illima ḥgo deuotos tuos ḥforas et ro-
boras: et ad ſpem eterne vite ſequēde eos ſb-
leuas. vñ mī ſcē ſpeſ appellaris Eccl. xxiiij.
Neā illi in cui⁹ corde occidit lumē iſt⁹ ſol.
nā de illo verificab⁹ illud. iij. Regū. xxvij.

Maria
ſicut ſol
duplicie
illumiat

Mortu⁹ est occidente ſole. Pro ɔcluſione autē
hui⁹ pñs dico q̄ ſicut beata ḥgo est velut au-
rora p̄cōnb⁹ et tāq⁹ luna tribular⁹: ſic ē tang⁹
ſol iuſtis: q̄s duplicit̄ illuiaſ. s. p̄ exēplū et bñ-
ficiū. Per exēplū: qz ipa est ſpeculu diuinū ī
q̄ dñt oēs ſpeculari. de q̄ d̄r. Sap. vij. Ador
est lucis eterne et ſpeculu ſine macula. Scđo
lucet oib⁹ p̄ bñficiū. vñ inq̄ Eccl. xxiiij. Ego
mī pulchre dilectiois: timoz et magnitudis
et. Dat em nob̄ dilectōz p̄ quā inflamemur
timorē p̄ quez hūliemur: magnitudinē per
quā ad toleradū adūſa roboremur: et sanctā
ſpem p̄ quā ad ſperandū celeſtia animemur.
Alexander aut de ales ſup ps. xviij. inquit
Sol d̄r brā ḥgo: qz ſicut ſol illuiaſ: et ipa: q̄a
abſtulit oēs heresēs mudi. ſicut cantat ecclia.
Saude maria ḥgo: cūctas heresēs ſola inter
emisti ī vniuſa mudo. Et gr̄ ſicut ſol fer̄ ſup
lunā: ſic ipa ſup tēpalia. vñ Apoc. xij. Appa-
ruuit ſignū magnū in celo. mulier amicta ſo-
le. i. maria hñs p̄ petates ſol. Itē qz ſic lumē
ſolis nūq⁹ deficit: ſic ipa ḥgo ſola ſtetit ī fide
in paſſioe. vñ Lan. vij. illi d̄r. Statuſa tua
q̄. l. in fide ſteriſti: assimilata ē palme: q̄ viro-
re foliōz nūq⁹ amittit. ſicut nec tu fidei ſtutē
Itē d̄r ſol. qz ſic ſollunā: ita ḥgo illuiaſ eccl/
i. vñ Berin. ait. Solle maria: qd reſtar viſi-

tenebre. Itē d̄t astronotiū ſolē octies eē ſta
iozē terra. et ſil'r brā ḥgo octo habet pñlegia
qbus est maior om̄i terra. i. om̄i ſemia vel oī
rōnali creature. Ip̄a em⁹ nec pñmā ſimile viſa
ē nech̄e ſeqnē. Pr̄ia est nouapfelliō ſygini
tatis. vñ Luc. i. ipa ait. Qm̄ vir nō cognos-
co. i. me nō cognolitur ppono. Nulla autē
an ipam pñfella fuerat ſyginitatē. vñ recte d̄r
ſego ſyginiū q̄ ſi ſigni era et exēplar ſyginitatē
Scđa excellētia est hūilitatis. vñ Au. i. ait.
Ecce ancilla dñi. et reſperit humilitatē ancil-
leſue. Terria: coceptio ſine libidine. vñ Au-
ce. j. ei d̄r. Et hr̄us altissimi obūbrabit tibi.
et h̄ p̄ rubr signifiſat. Ero. iij. Quarta: ptus
ſine dolore. vñ Au. j. ei d̄r. Ave grā plena et
Quinta: fecūditas ſine corruptiōe. vñ ei di-
ctū est Lu. j. Qd̄ ex te naſceſt ſic ſi
lius dei. Setta: ſyginitas ſingularis. Muſ-
te peperū duces et reges: ſola maria peperit ſi-
liu dei. vñ ipa dicere pōt. Quasi cedr⁹ exalta-
ta ſum in libano: Eccl. xxiiij. Septima: mi-
nistratio ſpecialis. Muſte alie et mlti alij rece-
perut filium dei in domib⁹ ſuis: vñ Marthā
Lu. x. et Zache⁹. xix. ſola maria in pñpōtēro
nō vno die ſed nouē mensibus. Eccl. xxiiij.
Qui creauit me tē. Un in assumptionē legiſ
euāgeliū de Maria et Martha. qz brā ḥgo
veruq⁹ officiū plenissime habuit. ſoſcplatia
ua em tuit et ſolitaria. Un igressus est anges-
lus ad eā Lu. j. Itē maria pñuabat oī ſba
hec pñferēs in corde ſuo: Lu. j. Sicut Ma-
gdalena ſedē ſec ſedes dñi audiebat ſp̄bit
illi: Lu. x. Itē martha habuit officiū: quia
xpm in hōpitiō vērris ſui recepit: et ei mult⁹
annis miſtrauit. et Elizabeth coḡte ſue Au.
j. Octaua dignitas fuſt ſuſeitatio corporalis.
et q̄ Diere. xiiij. d̄r d̄o. Soli ḡlie tuerere
dare: nec irriū facias fed̄ tuū nobisū. hec
ex Alexā. Brā em⁹ ḥgo fuſt ſoliū ſuq̄ q̄ ſed̄
d̄r. qd̄ valde fuſt in ſblime eleuātū: iux illud
Ia. vi. Vidi dñz ſedē ſup ſoliū excellum
et eleuātū. Un de⁹ potuit dicere illd. Ia. xiiij.
Sup astra celi exaltabo ſoliū meū.

Q̄, beata virgo dicit aries caſtroꝝ
Assimilatio. vij.

Beatissima virgo tempeſt et a di-
abolo afflictiſt est in eorum adiu-
torio velut caſtroꝝ aries ordina-
ta: ſicut eam videt in ſpiritu Sa-
lomon Lan. vij. Dicit em⁹ Berin. in quodaz
ſermone. Nō ſicut mēt hostes viſibiles quā
libet caſtroꝝ multitudinē copioſam: ſicut
aere ſoreſtates marie patrociuū: xocabu-
lum et exēplū. Fluunt em⁹ et pereunt ſicut ſuſi-

Pars.IX.

terra a facie ignis: ubi cuncti inuenientur cerebrā
 ipsi recordationē reuocā iuocationē et sedulā
 imitationē. **H**ec ille. Quia enim brā h̄go p̄trū
 uit caput diaboli: ut p̄dixerat de⁹. **S**en. iij. et
 figuratus fuit ī **J**udith amputate caput **h**o
 losernis **J**udith. xij. **N**ō ipse diabol⁹ eā sumi
 mope timet. **Q**uapropter sicut illi q̄ ambula
 rebunt p̄ viam p̄cūlos am: ut p̄ desertū et nem⁹
 plenū feris crudelib⁹ vel latronib⁹ transeun
 tes occidētib⁹ q̄runt fortē et bona societate: q̄
 eos adiuvare possit. et marie q̄n nocturno et
 tenebroso tpe necesse h̄nt transire p̄ loca ipsa
 horribilia. Ita nos q̄ p̄ desertū hui⁹ mūdi ne
 cessē habem⁹ traducere vitā niam si volum⁹
 puenire ad patriā celestē. In q̄ desertō sūt be
 stie infernales et hostes terribiles q̄ nos occi
 dere q̄runt: et aias nras vna cū corpib⁹ rapere
 ad tornēta. qđ etiā desertū plenū est tenebris
 p̄cōr̄ ad p̄fundū inferni trāseūtes demergi
 facientiū. debem⁹ p̄ nostra optima socia acci
 pere deuotionē ipsi⁹ bñdictē reginis: q̄ nobis ī
 tenebris ambulantib⁹ lumis lui claritatē mi
 nistrabit: et h̄ oēs bestias atq̄ hostes defensio
 nis sue patrocinii p̄stabat: et ipsos inimicos
 nros in fugā p̄uerteret. **A**it em̄ Bern. **S**icut
 fuit cera a facie ignis: ita ad iuocationē vir
 ginis totus malignor⁹ spirituū exercit⁹ dissili
 patur. et itez. **L**eli ridet: angelī gaudet: mū
 dus exultat: infern⁹ tremescit: demones fu
 giunt cū d̄: **A**ve maria. **B**rus igit̄ ille q̄ s̄z est
 cū regine glōiosa p̄ denotioz: et d̄c illi: pone me
 iuxta te: et cuiusvis man⁹ pugnet h̄ me: **J**ob
 vij. nā etiā ambulauero in medio vmbre mor
 tis nō timebo mala: qm̄ tu mecum es: p̄s. xxij.
Demones em̄ eā vidētes dicūt: heu heu q̄a
 castra dei sunt hec: **B**en. xxxij. ve nob̄ veno
 bis: q̄r̄ archa federis dñi venit ī castris. i. **R**e
 gū. iij. **D**ehinc etiā adiutoriū p̄tectionem
 ipsi⁹ reginis dicēt demones. **D**ulta sunt ni
 mis castra ei⁹: **J**obel. ii. et castra fortia valde
 i. **M**ach. ii. **H**3 heu q̄ de multis dici p̄ il
 lūd. i. **M**ach. ix. **D**ulci subtraret se de ca
 stris. i. de societate et deuotione ipsi⁹ reginis. **D**e
 qua inq̄t ei⁹ sponsus celest̄. **L**an. vij. **Q**uid
 videtis in sunamite nisi choros castroz. s. q̄
 bus pata est defendere ab iūnicis oēm deuo
 tum suū.

Sic etiā h̄go fuit terra in qua tota trīni
 tas scripsit **V**isitatio. viij.
Sic tra
 Rores: sic
Maria
 christum
 produxit

B **L**ara h̄go maria dicit terra rōne
 pdictiois. qm̄ sicut ex terra flores
 pducunt et pullulat pleni amena
 fragrātia: sic ex ipa regine glōiosa
 flos oī suauitate fragrātissim⁹ ih̄s xps pdū/

etus est: q̄ de seipso dixit **L**an. i. **E**go flos cam
 pi tē. **I**tē d̄r terra rōne subuentis. q̄r̄ sic ter
 ra cui libet nre indigētē subuenit. na in cibū
 grana frumenti hordei et alia segetū genera
 prestat. ouiculas nutrit ut de vestimentis no
 bis puidet. ex boum corijs calciamēta. et sic
 de alijs p̄parat. **E**t sūliter glōiosavirgo cibū
 oia bona in se p̄tinēt et sua purissima carne
 generavit: vic̄ xp̄m glōiosum. vii de illa dice
 repossum⁹ illō p̄s. lxxvij. **D**edit illis māna
 ad māducādū: et panē celi dedit eis. **P**anem
 angeloz māducavit homo: cibaria misit eis
 in abūdātia. **E**t ipi⁹ glōiosavirgo p̄tēt illud
Sap̄ ps. **P**anē de celo p̄stitisti eis om̄e tele
 ctamētū in le habētē et oīs saporis suauitatē.
Itē dicit terra ipa h̄go p̄issima rōne replē
 tiōis. **T**erra em̄ (ut d̄r in li. de p̄p̄e. re. fm̄ q̄
 inq̄t **A**risto.) q̄n est spongiosa partis faciliter
 motū et agitatiōē ex vēto subintrāte poros
 suos et replēte. ex cui⁹ agitatiōē generalē terre
 motus. **E**t sūlīr̄ h̄go bñdicta fuit spongiosa p̄
 pietatē et compassionē vnde ventus. i. dolor
 tribulatiōis et passiōis filij in eam intrās re
 pleuit atq̄ terremotū in ipa fecit. Iz em̄ in lo
 co substiterit p̄ fidēz firmā: fuit tñ anxietate
 valde cōquassata. vii d̄r **M**at. xxvij. **E**t ter
 ra mota est. i. h̄go maria tota in lachrymas
 et suspīria cōmota est. **E**t ad insinuandū suā
 stationē in fide: et cōmotionē ex cōpassiōe ca
 nit ecclia. **G**rabat mater dolorosa iūr̄ crucez
 lachrymosa dū pēdebat filius. **E**t qđ mirū
 vbi em̄ mī stare debebat nisi iūr̄ lectū filij sui
 dilecti moriētis: et cū eo trāstigi i corde q̄ trā
 fix⁹ erat in corpe. **T**āto autē fuit tūc repleta
 dolore q̄ xp̄us in cruce cernens matrē lachry
 mis rigantē vultū et anxietatib⁹ p̄pletissim⁹
 volēs eā aliqualiter solari et alloq̄ dixit ei.
Mulier ecce fili⁹ tu⁹. Nā nō voluit eā noīe
 mīris appellare: ne ex tali maternitatis voca
 bulo (qd̄ est nomē dulcedis et pietatis) ipam
 vehemētius ad dolendū cōmoueret. **T**ripli
 cī autē ex cā ipam Johāni cōmēdat. **P**ri
 morōne sui. **D**ecebat em̄ ut ipē p̄ditor legis
 legē suā obſquaret de honorādis pentib⁹ **E**ro
 di. xx. **S**cđo rōne nī: vt nos iſtrueret de parē
 tib⁹ nīris curā habete nō solū in vita: sed etiā
 in morte. **T**ertio ratione reginis cui amittē
 ti filiū p̄ solariōe legauit fidelē discipulum.
Debacramē cōmutatiōe inq̄t Bern. **O** q̄
 lis cōmutatio Johānes ei pro ielu traditur
 seruus p domino: discipulus p magistro: fi
 lius **E**bēde ip̄ filio dei: purus homo p vero
 deo. hec ille. **N**ō est ergo mirū si virginalis
 terra tremuit: que talem cōmutationē sensit.

Maria
 cōmēdat
 Johāni
 ex tripli
 cī causā

Berimo. II.

Maria Terra

Domi⁹ aut̄ terre fōinalis ppator: arator: se
minator ⁊ cultiuator fuit spūssancus: vt na-
sceret in ea fruct⁹ bñdict⁹ roti⁹ mūdi: iux illud
Luc. j. Spūssctus supueniet in te tē. **Ion.**
gruū nāq; erat vt amor materiā pparet ⁊ di-
sponeret: ac mediator ⁊ opator existeret illi⁹
pūctiōis ⁊ generatiōis q̄ ex maxia dilectiōe
fiebat: cū ppter grandē amore erga humānā
natūrā verbū eternū caro factū sit: iux illud
Joh. ih. **Sic** d̄lexit mūdū vt filiū suum
vnigenitū daret. tad **Him.** j. Appuit be-
nignitas ⁊ humanitas saluatoris nri dei: nō
ex opib⁹ iusticie q̄ fecim⁹ nos: s̄z fin suā mise
ricordiā saluos nos fecit. **¶** Ipa q̄z fōgo sc̄lī-
sima fuit illa terra de q̄ exponi p̄ illud **Joh.**
viii. **Ihs** aut̄ inclinās se deorsum digito scri-
bebat in terra. **Ihs** em ad eā p̄ mysteriū sc̄ar-
natōis se inclinauit ⁊ in eā scribedo multipli-
citer bñdixit. **Eo** aut̄ mō xps ad fōgine se icli-
nauit quo vnicornis venat ⁊ capit. nā vt ait
Ish. en. li. ethy. vnicornis est animal ferocissi-
mū ita appellatū eo q̄ habeat in fronte vnuz
cornu fortissimū ⁊ acutissimū. qđ q̄qd impe-
tierit aut ventilat aut pforat. ⁊ idē etiā ponī-
tur in li. de pprie. re. vbi etiā dr. **Rinoceron**
qui idē est qđ monoceron. i. vnicornis: cum
elephāte sepe certamē habet: quē vulneratū
in ventre psternit. **Tante** aut̄ est fortitudis
vt nulla venatiū fortute capiat. **S**z sc̄nt asse-
rūt q̄ de naturis rez scriplerūt: fōgo puella p̄
ponit q̄ venetiū sinū apit. **In** q̄ ille oī sero fe-
rocitate deposita caput ponit. sicq̄ soporat⁹
vel inermis capit. **Et** **Plini⁹** li. viii. c. x. ait
Rinoceros i media fronte hñs cornu hostis
est elephātis. **Un** suū cornu limat ad lara ⁊
acut. ⁊ sic p̄pat pugne: ⁊ inclinatiōe aluū im-
petit elephatis: que sc̄t partē corporis esse mol-
liorē. **Unicornis** aut̄ iste figurat vnigenitū
dei filiū: q̄ **Nuñ.** xvij. fortissim⁹ d̄e oīm spi-
rituū vnuū se carnis nūcupat. q̄ haberūtūmiciū
diabolū quē fōntē diuitiatis pstrauit. **Huc**
sancti patres ⁊ diuersi venatores multis an-
nis cape conati sunt nūq̄ potuerūt. **Nam**
Abel: noe: abraam: isaac: iacob: moyses ⁊ alijs
priardes suis cū rhetib⁹. i. suspirijs ⁊ clamo-
ri⁹ p̄secuti sunt ⁊ nūq̄ eū vincere valuerūt
vn̄ tuū sua rhetia lōgissima ⁊ amplissima. sc̄z
figuratiōis circa hītatiōz ip̄i⁹ vnicornis exte-
derūt: in qb⁹ rādē icideret capi posiz. **P**ost
illos aut̄ venēt alijs venatores nō min⁹ imo
magis audaces: q̄ ip̄i⁹ vnicorni ppius accessi-
rūt. s. dauid: isaias: hieremias: daniel et alijs
pphe. multūq; in venatiōe ei⁹ fatigati sunt.
sed vidētes q̄ illū cape neōrent rhetia sua. s.

Natura
vnicoz/
nis descri-
bitur

**Unicor
nis kpm
Signat**

pphatiōis circa ei⁹ habitatulū expāderūt a
qb⁹ exire nō posset: s̄z rādē in eis incidēs capē
ret. Hūc q̄z fortissimū vnicornē btus Johā
nes baptista cū vidisset in deserto tremuit:
et nō ausus fuit illū cape. vñ canit eccl'ia. Ha
ptista tremuit: et nō est ausus ptingere san
ctū dei fr̄ice. Ip̄z aut̄ vna puella fogo. s. dñā
n̄a sue fragrati hūilitat̄: xginitat̄: caritat̄
aliorūq; odore fr̄utū ad se traxit atq; ei sua/
uissimū fidei sue sinū ap̄ies illū manuetissi
mū fecit: adeo q; in ei⁹ vtero requeuit. vñ illū
postea alijs venatorib⁹ cum q̄retib⁹. s. aplis
tradidit capiēdū: et ideo salvator n̄ eis dixit
Au. x. Amē dico vob qm̄ mlti reges: et pphe
voluerūt videre q; vos videris et nō viderūt
Eapropter ip̄i xgini inqt Aug. in fīmōe natī
vitat̄ eiusdē. Gratulare bta xgo: xps rex ex
solio suo venit i vtero tuo: ex sinu p̄is i vterz
diḡt̄ est descedere m̄ris. Q; aut̄ in sacra scri
ptura dei fili⁹ appelle vnicornis p̄z p̄s. xxvij
vbi dī. Dilect⁹ quēadmodū fili⁹ vnicorniū
et p̄s. lxxvij. iterū scriptū est. Edificant sicut
vnicorniū sanctificiū suū i terra quā funda
uit in scl'a. i. dei fili⁹ ppauit sibi redinatōriū
instar vnicornis in xgine maria. **H**oc aut̄
redinatōriū ut rāto habitatori idoneū eēt to
ta trinitas i eo inscp̄lit tres mirabilcs p̄peta
tes. nā p̄z inscp̄lit luā potētiā: faciēs ea potē
tissima: fili⁹ suā sapiam faciēs illā sapicētissi
mā: spūs aut̄ lctiū suā clementiā faciēs eā cle
mentissimā. P̄to aut̄ de p̄l sc̄pli in illa suam
potētiā facies eā rā potētē q; valet oib⁹ sbue
nire: et diabolū tyrānū ferocissimū sb̄ingare
ac fugare. De q; singularissimo dono ad lau
dēip̄i⁹ eterni p̄is ipa in suo cātico cecinīt di
ces **A**u. j. **D**e fecit mihi magna q; potēs est.
Nagnū q̄ppe est oēz bestiā nociva posse fu
gare: s̄z diabolū ferocissimū tyrānū posse sb̄
ingare: cui si potētia nō ē silis in tra Job. xlj.
est maximū. et tanto maḡ q̄sto ipa fr̄utesua
facit ut nō audeat appropinqre. Neemirū
q; si cedr⁹ naturalitāte est potētē q; solum
p̄ vmbā fugat serpētes et oīa venenosa: q̄sto
maḡ ipa cedr⁹ dei in celi libano exaltata per
singularēsuā fr̄utes fugat serpēte antiquū di
abolū: ita ut hoī ipam deuote iuocāti appro
pinqrenō audeat v̄l noccre. et iō debem⁹ cū
Innocētio petere et dicere. Que dei m̄ alma
q; ex dignitate q; m̄ dei es ipare potes angel⁹
et demonijs. cōpescē demōes ne nobis noceat
p̄cipe angel⁹ ut nos custodiāt. **V**irgo et ip
sa figurat p̄ lapidē p̄ciosum qui vocatiaspis
quē q̄cūq; lūp se portauerit: ut dicit̄ in lib. de
pp̄e. re. dec̄it̄ q; iūtus reddit̄. Et silt̄ q̄cūq;

Pars.IX.

secū habuerit devotionē et affectuosam inuocationē beatissime virginis tutus ac securus efficietur ab inimicis q̄buscūq; Unde legit̄ q̄ quidā monachus fuit in quadā cōgregatiōne deuotissim⁹ ac familiarissim⁹ virginis gloriōse: q̄ semel instigante inimico tātū bilit̄ i cellario q̄ sine senti oīno putabat: et cū ess̄ se ro: et sic ebr⁹ cellarī exīs versus eccliam tēderet p̄ claustrū apparuit ei diabolus in forma cuiusdā thauri mire magnitudis tēmōstrans q̄ eum velet cornib⁹ p̄forare. Et ecce subito vicit quandā pulcherrimā puellā vēniēt̄ cesariē h̄ip humeros diffusam habentē et sua manu dextera nūcā v̄gā tenēt̄. Que diabolū increpauit: q̄ talia facere famulo suo p̄spiserat: et iussit ut cito discederet: nec ei q̄q̄ mali facere auderet. Quibus dictis demon disparuit. Deinde cū ceptū iter monach⁹ ille pageret et ecclie appropinquaret: diabol⁹ q̄licanis nimis terribilis ex improviso in eū p̄siliit. Et itez pdicta puella affuit et demoniē repulit. Demū illo intrāte eccliam inimicus terribilior q̄ prius velut leo imanissim⁹ aduersus cū rugiēs q̄si cū deuoratur⁹ apparuit. Sz puella que p̄mo et scđo eū liberauerat: itez appārēs diabolū acriter virga quā in manu tenebat verberauit dicens. Q̄ mihi obediēre nolivisti: hec ad p̄sens habere me truisti: et statim diabol⁹ ut sum⁹ euauuit: nec ultra appuit. Postea h̄o p̄yssima illa puella manu apprehendēs ipm monachū ad lectū suum reduxit. Lectūq; discooperuit ac ipm intra locauit: et caput eius reclinauit: ac crucis signū in eius fronte premisit. Et cū mirar̄i cepisset dices. Que es tu bona puella que tāta mihi bñficia p̄stivisti? R̄ndit. Ego sum maria m̄i dei. et statim disparuit. Que oia ille monach⁹ postea alij per ordinem enarrauit: atq; vīta suā in meli⁹ emēdauit. Hic sane pp̄di p̄t̄ q̄nū potēs est beatissima v̄go: q̄ nos er̄ntes in medio leonū in medioq; draconū et serpentū infernaliū defendit ne ab eis deuoremur: occidamur: transgulemur et mordeamur: et ne ab isto hoste n̄o diabolo ad infernales penas deportemur. Si q̄s aut̄ q̄rat: q̄re cu diabol⁹ tpe Thobie leptē viros sa re trasgulauerit p̄p̄ p̄ctm eorū (vt h̄i Thobie. vi.) nō etiā nūc trucidet oēs q̄s in manū suas tradat p̄cā mortaliaz. Andeo q̄ h̄i oī p̄cedit: q̄ de⁹ dedit hoib⁹ hanc virginē potēs simā: q̄ h̄i in manu v̄gā ferreā ad arcendas bestias infernales: et ipos demōes effugandos Un̄ illi inq̄t p̄s. Reges eos i vīrga ferrea: et tāq; vas figuli p̄fringēs eos. Hec aut̄ p̄t̄

Maria
 nō sinit
 p̄tōres
 strāgula
 ri sic vi
 ros sara

ipi⁹ glōiose v̄gīs figurata ē Aro. vii. i v̄ga aaron: q̄ v̄la eī colubz: et deuorauit v̄gas icātatoz. Pr̄as ei ipi⁹q nob̄ ē rāq; v̄ga gracilis et virilis: est valde terribil̄ demoniē et deuorat potētā spiritū tenebrar̄. Hoc eī figuratū est in Judith: de q̄ h̄i sui li. xiiij. c. q̄ holofers, nē pessimū hostē p̄pli dei occidit. Ipa eī brā v̄go a deo p̄tāce accepit defendēdi suos deuos ab insidijs et p̄secutiōib⁹ diaboli. Et sic filij isrl̄ glōificabāt ipam Judith de victoria p̄ holofernē obtēta. ita et nos glorificare et magnificare debem⁹ matrē dñi n̄ri de sua potētia ac magnificētia: vt de numero illorū inueniamur de q̄b⁹ p̄phetatū est p̄s. xluij. H̄iāz regni tui dicēt: et potentia tuā p̄nuciabūt. Tōuenies aut̄ fuit q̄ de⁹ tāta potētā glōise v̄gīni p̄ferret tripli rōne. Pr̄imo q̄ elegerat eā ut eēt regina celi. nā s̄lalomō (vt h̄i ij. Re. ii. dixit m̄i sue bersabee: p̄te m̄i mea neq; em̄ fas ē vt aut̄a faciē meā a te. q̄zro magis decuit eternū patrē ut nullā sue potentie p̄citatē oīnderet ei quā elegerat ut esset celoz impatrix. Et iō illi d̄z p̄s. xluij. St̄tit regina a dextris tuis tē. Scđo ei tāta potētā cōtulit: q̄ p̄ illā grā p̄ p̄ctm pdīra iuueniri debebat. vn̄ Au. i. ei dixit agel⁹. Inuenisti grāz apd̄ dēu. pd̄iderat em̄ eā ipa antiq̄ m̄i nostra euā. et qnqz milib⁹ annis et v̄lra in pd̄itōne pd̄urauerat: sz v̄go glōiosa eā adiuenit. vn̄ Bern. illi inq̄t. Inuenisti grāz quā q̄rebas et quā an̄ te iuuenire nemo potuit. Tertio ei p̄tulit de⁹ magnā potētā: q̄ ipa ei⁹ filio xpo maḡ p̄ferre debebat. s. eū de suis purissimis sanguib⁹ in vtero suo formare et lacte suo sacratissimo enutrire: et eū q̄ vestit oīa induere ipm̄z toti⁹ mūdi gubnatorē regere et gubnare. et ideo ipsa in cātico suo cecinīt dices. Q̄ feci mihi maḡ q̄ potēs ē tē. De hac āt potētā v̄tute ab ipo deo ipi⁹ v̄gīni p̄ferēda inq̄t ange lus eidē Au. i. L̄t̄i⁹ altissimi obūbrabit tibi: q. s. te faciat potētissimā et v̄tute fortitudi nis plenā. Tāta aut̄ potētā suā exercet beata v̄go nos adiuādo nobisq; s̄buenēdo in vita: i morte et p̄ morē. Losidera ḡo deuote xpiane q̄ si h̄ies amicū q̄ oīm̄ vite tue idigētiā s̄buenaret: tibi char⁹ eēt. sz si nō solū ivita sz etiā i morte tibi succurreret charior̄ p̄fecto existaret. si aut̄ in vita i morte ac post mortē s̄buenire tibi nunq̄ cessaret: iste p̄culdubio gratissim⁹ eēt et oēs i amicicia tua atēcelleret. Sz paulisper inspice q̄s in hac vita sit amicus tu⁹. si mūdi queris decipit. si parētes et sanguicos ipi⁹ te mortuū associabūt tumulo: et recedēt te solū ibi sepultū relinquētes

Maria
 adiuuat
 in tripli
 ci statu

Berimo.II.

Maria Terra

Beatissima autem **v**irgo hoib⁹ duo p̄stat bñficia i vita. vnu iustis. i. gracie diuine. aliud **v**o pec catorib⁹. s. diuine misericordie. t̄ ideo eam ap pellat ecclia matrē gr̄et matrē misericordie. q̄s dicit. **O** maria que es gratiarū diuinaꝝ distri butrix t̄ cōseruatrix; cōserua iustos in gratia qua nihil est melius. t̄ quā q̄ habet (ve Aug. inq̄) oia alia habet. q̄ ea nō haber frustra ce tera conat habere. **L**u q̄ o maria que es ma ter iesu xp̄i qui est summa misericordia: ora p̄ pctōrib⁹. **T**u em̄ es multe misericordie oib⁹ inuocātib⁹ te: **P**s. lxxv. **S**cđo in morte ad inuac: in qua diuersa prelia demones hoib⁹ inferūt: quādo verificat illud apli ad **Eph.** vi. **N**ō est nobis colluctatio aduersus carnē t̄ sanguinē: sed aduersus p̄ncipes t̄ potesta tes: aduersus mūdi rectores tenebraꝝ harū. **I**psa em̄ p̄fissimavirgo suum adiutorū no bis preber. **E**t ideo eam rogar ecclia dicens **L**u nos ab hoste protege. **T**ertio subuenit post mortē: quādo sc̄z aia transit de corpore ne demones illā rapiāt. **E**t ideo eam orat ec clia dicens. **A** Et hora morti suscipe. **I**pa au tem **v**irgo clemētissima nec in tali hora deserit suos deuotos. sed eis moriētib⁹ astat amenissimo virginū cetu comitata. t̄ cantanib⁹ an gelis animas ipsorū deuotorū suorū ad paradisi gl̄iam facit deportari. **D**igit virgo benignissima succurre mihi in illa hora horribili. **S**cio em q̄ omnia potes: **Job.** xlii. **D**e te nan q̄ dici p̄ illud **Sap.** vii. **A** u sit vna: sc̄z dei sponsa: oia p̄t. **T**u misereris oīm. q̄ omnia potes: **Sap.** xi. t̄ subest tibi cū volueris pos se. **Sap.** xii. tu ergo si vis potes me mūdare. **L**uc. v. t̄ ideo sic potes adiuua nos **Mar.** ix. **T**u em̄ faciens facies: et potes poteris. **iij.** **R**eg. xxvi. **D**ete nāq̄ dici p̄t illud **Sap.** x. **O**mniū potētior est. t̄ ideo fac vt de te dice re possum illib⁹. **iij.** **R**e. xxiij. **A** liberauit me ab inimico meo potētissimo. **O**mnia em̄ possibilia sunt tibi: **Mar.** xliij. **E**t tu dicere potes illib⁹ **Sen.** xxix. **N**ec quicq̄ est qđ nō i mea sit potestate. **T**u etiā dñaris potestati mar̄ motū aut fluctuū ei⁹ tu mitigas: **P**s. lxxvij. **E**t de te possum dicere illud **Ecc.** xvij. **D**edit illi de p̄tātē eoz q̄ sūt sup terrā. **E**t tu dicere vales illud **Ecc.** xxij. **In** hierlm̄ p̄tās mea. **D**e te q̄o verificatū est illud **Dan.** iij. **P**trās tua in terminos vniuerse terre. t̄ itez **P**trās ei⁹ p̄tās etna in generatiōe t̄ gnatiōz t̄ illud **Yosue.** **iij.** **A**udiuit famā potētie ei⁹ t̄ illib⁹ **Ecc.** xliij. **M**irabilis potētie ipius. **E**t iō o potētissimaz creaturaz potētissima exita potētiā tuā t̄yeni vt saluos facias nos

ps. lxxix. **S**cđo p̄ncipalif dico q̄ filius di scripsit in mre sua lapiam suā: faciendo ipaz sapiētissimā. **N**ec mirū si gl̄iosa **v**irgo facta ē ita sapiēs: cū ipa in utero suo nouē mēsib⁹ te nuerit fonte sapie t̄ scie dei: t̄ in gremio suo se pius hauulauerit eu. de q̄ d̄ **Sap.** vij. **S**a piētia edificauit sibi domū. i. dei fili⁹ q̄ est sa piētia pris: elegit sibi beatā viginē ad habitā dū. t̄ iō sapia ipam repleuit. vñ dicere p̄ il lud **Sap.** vij. **D**im artifex docuit me sapiētiā. **L**ouenieter aut sapiētissima fuit q̄ sicut p̄ma mīlier eua p̄ suā sapiētiā maxima dedit occasiōne nre dñatōis. ita secūda mulier in qua imutatū est illud nomen eua in aue: sua sapia debet eē occasio nostre saluatiōis. **E**c sic ille maledict⁹ artifex diabol⁹ infinitos q̄ dāmō habet nocēdi modos p̄ maliciā suā: vt dīc Aug⁹. in li. de natura demonū. t̄ facit. c. sc̄dū. **xvij.** q. **iiiij.** **S**ic ista **v**irgo bñdicra q̄s infinitos habet modos nos docedi t̄ reuocādi ab errorib⁹ p̄ sapiam suā: vt reuocet aias sin guloz a corruptiōe: **Job.** xxxij. **I**pa q̄z ē illa q̄ p̄ sapiam suā placat irā dei ne p̄tra mūdū deleviat in vltione. **T**u em̄ i sacra scriptura se pius iuuenias p̄crā acriter punita a deo fuisse vt p̄ctm inobedietie **A**dā q̄ eu cū posteritate sua elecit de padiso **Gen.** iiij. **E**t p̄ctm luxurie tpe q̄ misit diluuiū delecte oia aialia exceptis paucis i archa saluat̄: **Gen.** vij. **I**cē p̄ctm clatiōis in edificatiōe turris Babel tpe gigātū p̄p̄ qđ d̄isp̄lit eos p̄yniūlūm orbe: t̄ misit co fusionē ligauay: **Gen.** xi. **I**cē p̄ctm ī naturā p̄p̄ qđ subūtit sodomā t̄ gomorrā t̄ alias ciuitates hoc vicio infectas igne et sulphure: **Gen.** xix. **P**ctm q̄z murmuratiōis dathan t̄ abyron q̄s a fra viuos deglutiiri fecit: **Nu.** xvij. **E**t p̄ctm vane gl̄ie **D**avid in nūeratōe p̄pli. p̄p̄ qđ. lxx. milia viroꝝ peste mori fecit **iij.** **R**eg. xxiij. **E**t p̄ctm irreuerentie seu irrisio nis: p̄p̄ qđ ignis de celo descedit t̄ plumplic duos qnq̄genarios cu socijs eoz missos a re ge iuda ad helia. **iiiij.** **R**eg. **j.** **I**cē p̄ctm blasse mie lennacherib. p̄p̄ qđ. clxxxv. milia viroꝝ rū pugtoꝝ ab āgelo dei iterfecta sc̄. **iiij.** **R**. xix **Q**uid est q̄ hodiernis tpiib⁹ i qđ tot cōmitiūt̄ iobedietie ī dei: tot fūt̄ fornicatiōes: tot sodomie: tot regnāt elatiōes t̄ supbie ac vane gl̄ie: tot murmuratiōes ac irreuerentie dei t̄ sc̄dōz eius: totq̄ blasphemie: de⁹ nō flagellat mūdū: nō eu totalis sbūrtit: cū nūq̄ rāta fue rent i p̄o flagitia sic i iib⁹ miser⁹ dieb⁹: p̄ctō h̄iō p̄cedit: q̄ hec m̄ra sapiētissima aduocata ei⁹ irā sua mitigat prudētia. **E**t iō cassian⁹ h̄siderās ait. **T**u p̄sona h̄uani gñis: tu cūc̄s

Pars.IX.

afflictus medica singularis. Quis tuo non egere munere cum sit peccare coe. Figurata autem fuit brevis sapia in Hester regina sapietissima quod Essueri regis iram mitigauit: et populum israel ne delere liberavit. Hester. viij. vñ de ipa versificatus fuit illud Eccl. xxix. Collaudabunt oes sapiam ei: et usq; in scdm non telebit: et non men ei requiret in generatioe et generatioz. Deus igit ac ista sapientissima aduocata debet recurrere cum deum cognoscunt ppc sua petra contra eos iratum esse. vñ Ber. ait. Operor si ad speciem pnis accedere times ne liquescas quod si cera a facie ignis. vade ad mediatrixem matremis die: et onde ei vuln^r et vulnera: et ipa proteendet filio pecto et vulnera: et filii pni lat^r et vulnera. Pater non negabit filio: filius non negabit misericordia: et non negabit tibi. hec ille. Nemo igit desperet cum causam suam tali patrona tutari valeat. Null^r in errore permaneat cum ad ista sapientissima magram sp recurrente et ab ea instruui possit. Aliem in modum venienti dicitur illud. ij. Reg. ij. Dedi tibi cor sapientis et intelligentias in tratu ut null^r ante te similis fuerit: nec post te surreetur sit. De ipa quod exponi pot illud Proverb. xiiiij. Sapientia mulier edificat domum suam. i. eccliam catholicam. et illud ij. Reg. iiiij. Erat sapientior cunctis homib^r. et illud. ij. Paral. xj. Sapientia et poterior fuit super oes. et illud Judith. xj. Mirabans oes sapientiam ei: et Hester. xiiij. Sapientia et fide ceteros percolebat. et illud ps. cxlv. Sapientia non emunatur. Ipa quod dicere pot illud Eccl. j. Precessi sapientia oes quod fuerunt ante me. et transi ad cōtem. pladat sapientia: et sapientia permanebat mecum. et illud Sap. viij. Praeauit et venit in me spiritus sapientie et Eccl. l. In sapientia vixit anima mea. Tertio principali dico quod spiritus sanctus scripsit in gloriosa virginem clementiam suam: et fecit eam sapientissimam. Dignum enim fuit ut ipse spiritus sanctus illa roboraret clementia que thronus altissimi et clementissimi principis esse debet. iuxta illud Prover. xx. Roborabis clementia thronus eius. Nam thronus diuise misericordie est ipa vero maria misericordie et misericordie. Figurata autem fuit clementia ei. ij. Reg. xvij. in illa muliere quod Jonathā et Alchyma fugientes a facie Absalomis querentes eos occidere abscondit ex clementia ipsi puto: expadendo velut suum super os putrei. ubi latuerunt quibus fuit ipi absconditis eos querentes recesserunt. Ex quo figura datur intelligi quod pectora resumunt pectoris offendit mihi misericordie occultat velo clementie in profunditate humilitatis sue: si ad eam figurant quibus fira et vindicta dei cessauerit. Clementia vero ipi legis excellit oes alias quod in

De scripsit in maria clementiam

creaturum repiri potest. vñ sic Virgo collaudat Diana super alias deas paganoz: et Didone super alias mulieres di. in. j. Encl. Regina ad templum formam pulcherrima dico. Incessit magis inuenit stipante caterua. Qualis in Europa ripes: aut pingua cynthis. Exercet diana choros quam mille securi. Hinc arcti hinc glomerant horeades: illa pharetra fert humeros: gradiesq; deus superemiet oes. Talis erat dido: talis le leta ferebat. Per medios istas opem regnorum futuri. His nos super oes creaturam laudare debemus gloriosam virginem de clementia et benignitate: que super oes locos instat operari nre salutis: et regnum nobis eternum in futura vita percurreat et ppatur ex sua misericordia. Et oib^r universalis clementissima est et propitissima ad subuenientem. vñ Bern. in quodam sermone ea alloquentis inquit. Ille sol o vero bona laudes tuas sileat quod te fideliter invocata senserit in suis necessitatibus defuisse. Et quod mirum si invocata adest que etiam non vocata puto est. De illa ergo dico re possum illud Prover. xvij. Clemencia eius quasi imber serotinus. et xxxij. eiusdem libri. c. Lex clementie in lingua eius. Ipsius enim benignitas est illa de qua dicitur Prover. xj. Clemencia ppatur uitam. Licet enim sit alta regina: quod est celi terre et domina: tamen erga nos subditos suos non utitur impio et clementia. vñ dicere pot illud Hester xij. Cum uniuscum orbem mee ditionis subiungasset volvi nequepotentie abutiri magnitudine. et clementia et lenitate gubernare subiectos: ut absque vello terrore vita transigentes: optata cunctis mortalibus pace fruerentur. Oigit clementissima domina quod nunc petitioes deuote tibi supplicium repellis: oro ut audias nos pro tua clementia Act. xxij. Possumus quod exponere illud quod dicitur Joh. viij. i. dico scribenter in terra: dico quod ad actu scribendi quantum requirunt. s. scriptor: instrumentum suum res scribenda: attrahendum et cararia suae alia materia. ita ut talis scriptura per terram ad legendum cuiuslibet legere sciatur. Scriptor autem hec oia cocurrerunt in liberatione mulierum adulterorum. de qua habet in predicto euangelio. per quam figura humana natura in pecto lapsa. quod ibi sunt digitus dei. s. spiritus sanctus scriptor. atramentum fuit rubens sanguis christi. Carta autem in qua scripta est fuit beatavirgo Maria: que fuit liber in quo prius prophete designauerunt modum incarnationis et nativitatis filii dei ex ea: et passionis eius et omne myste- riū humane redemptiois fiende per sanguinem dei. Fuit enim beatissima vero tangitur mudiissima carta metalis Christi sanguine asperga: sicut illud Lu. ij. Et cuam ipsius anima pertransibit gladium.

Maria
carta in qua
scripta est
passio Christi

Berimo.II.

Maria Speculū

In ista autem carta sive terra purissima fuerunt scripta. viij. dona spissi. Et ibi possum legere quae passa sit et quanta nobis pertulerit. Figura autem huius habet Leui. xiij. ubi moyses alspicppi catorum quod erat in tabernaculo sanguine vituli digito suo. ut per hoc accederet ad tabernaculum iuuenire remissio pectorum et eis propiciaret deus. Spissus enim per altare ad quod sol summus sacerdos accedebat significans imaculata virginem. ad quam sol summus sacerdos filius dei descendit ut ibi sacrificaret hostiam quam per nos molaret. Ipa vero beatissima virginem septies asperga et languore vituli. quod septies percussa est gladio passionis redemptoris nostri. Primo a Symone. Secundo quando quoniam tota nocte audiuit ipsum flagellari. Tertio quoniam mane ad domum pylati vidit eum spinis coronari. Quarto quoniam audiuit eum ad mortem condemnari. et super humeros eius crucifixi posuisse. Quinto quoniam audiuit eum crucis affigi. Sexto quoniam vidit ipsum in cruce expirare. Septimo quoniam vidit latere eius lacrimas tristis et apertis. Sopatibet enim ei tangens unam caro cum dilecto filio suo. et passiones omnes que fiebat ipso filio erat tota vulnera in corde misericordia. ut inquit Hugo. in quodam sermone. Fuit ergo pessima virginem altare in cuius cor de oculis est vitulus sacrificatus. et illius sanguine septies asperga est anima eius. Terci ipsa facta est liber federis in quo scriptis spissis. viij. dona sua certe abundavit. Suppetentes ergo ad vitam eternam puenire studebat in libro isto die ac nocte. tunc enim se faciat ascribi per deuotioem. Dic enim est ille liber de quo dominus deus per prophetam. xxxviii. In libro tuo oes scribent. Dic est liber vite et testamento altissimi et agnitionis viritatis. Eccl. xiij. In libro oes etiam idiote legere potest de quo dominus Isa. xxix. Dabit liber nescientias. Ne autem illis deuotis de quibus dominus prophetas per prophetam. lxviii. Deleanter de libro iuuentium. et cum iustis non scribantur. Quibus etiam ait deus Isa. l. Quis est hic liber repudij misericordie vestre. quo dimisisti eam. Spero tamen quod de aliis quibus verificabitur illud Isa. xxix. In modico et in brevi audiens surdi verba libri de tenebris et caligine. et oculi cecorum videbunt. et ad dicit mites in domino leticia. et pauperes hoeres in sancto Israhel exultabunt et ceteri. Hic etiam est liber mandatorum dei. Baruch. v. In die autem finali verificabitur illud dominus. viij. Iudicium sedet. et libri apti sunt. Tunc enim unusquisque iudicabitur. non quod in hoc libro sustinerit. et inspiciet si in eo scriptus sit. Saluabitur namque olos qui scripti iuuenient in libravite. dominus. xij. Ut utinam et ego de illis iuueniar de quibus dominus luc. iiij. Quorum noia scripta sunt in libro vite. Fac obtemperare virginem ut de me perficeretur illud. Apoc. x. Accepti librum de manu angelorum. et cum denorazalem il-

lum facit est in ore meo tanquam mel dulce. Scio enim omnino benedictio dei mihi quod non intrabit in ciuitatem supernam nisi qui scriptus est in libro vite agnus. Apocal. xxj. Deinde uoto autem tuo ait filius tuus eius de dilectione. c. iiij. Delebo nomine eius de libro vite. Qui autem non est scriptus in libro vite mittetur in stagnum ignis. Apoc. xxj.

¶ beata virgo dicit speculum dei
Assilatio. ix.

Benedicta virginem marie dominus speculum quadruplici deca. Primo propter speculum copolitum. Speculum enim coponit per vitrum et plumbum. Per vitrum autem quod est lucidum significans virginem. quod fuit lucida contra deum: iuxta illud Sap. iiiij. Quod pulchritudo est causa generationis cum claritate. Per plumbum vero quod est ductile: et hinc color cinereum significans enim huius literas: quereri humiles defacili ad oculum bonum ducuntur et reputant se cinerem: iuxta illud Gen. xvij. Loguar ad dominum meum cum sim puluis et cinis. Et sicut plumbum per se et vitrum per se non facit speculum nisi simul iungantur: sic nec marie humilitas sine virginitate: nec enim virginitas sine humilitate fecisset eam speculum dei: in quo enim imago refulsa est. Christus. De ista coniunctio virginis et humilitatis inquit Hugo de sancto victore. Virginitas et humilitas quod in unum conueniuntur: quod fecerunt: sic sublimata humilitas: sic fecundata virginem: ut virginem pariat dei filium et humilis habeat sponsum dei. Sicut autem speculum recipit secundum figuram eius quod fecerunt: ita beatam virginem in suovtero recepit eum qui creauit ipsum. unde in eius persona dominus Eccl. xiij. Qui creauit me regenerauit in tabernaculo meo. Sic autem ergo fabricator speculi quadruplicis magnus sit in tota imaginis sua in eo conspicitur. ita et deus qui beatam virginem fecit sit in mensuram: tam et totum se in ea recepit. unde Isa. xij. dominus. Exulta et lauda habitatione syon. i. virginem benedic quod est speculum dei. Syon enim speculatio sive speculum interpretatur quod magnus in medio eius sanctus israel. Ps. q. lxxvij. dominus. Nunquid syon dicet homo: non natus est in ea: et ipse fundauit eam altissimum. Sic autem speculum nisi esset tersum et clavis neque quis imaginis sua in eo compiceret: sic deus imaginis sua. i. filium suum in virginem non posuerit nisi purissima fuisset. Et id dominus de ea Sap. viij. Laudator est lucis eternae et speculum sine macula. Ori igitur suo ipsis silentium quod clarissimum dei speculum penetrat. Sic deo speculum propter radij solaris penetrato. Sic enim radij solaris iterat et exit speculum sine ipsius speculi corruptione: sic et Christus qui est vere sol istud speculum iteratur inceptu et exiuit in prout sine virginitate eius violatur. de quo inquit Augustinus in sermone de

Z Maria speculum propter quod tuorum

Sic raudis virilis sic Christus maria non corruptus

Pars.IX.

natuitate domini. Sol ra di speculū penetrat
 et soliditate illi sensibili subtilitate praesit: et
 tal' videt intrinsecus quod est extrinsecus. itaque nec cum
 greditur nec cum egreditur illud dissipatur: quod si ingressu
 et egressu eius speculū itegritate permaneat. Specu
 culū quod non rumpit radius solis. et integratatem
 virginis ingressus aut egressus viciare potuit
 dimicatio: quasi dicat nos. Tertio de speculū
 ppter rerū plentū representationē. Dia enim quod ibi
 sunt relucēt in speculo. et sit in beatā virginie tam
 quod in speculo dei oculi debet inspicere: et postea
 maculas suas diluere et tergere. nam superbi co
 gnoscet ibi suas maculas respiciendo ad eius
 humilitatem. amari respiciendo ad illi pauperatē
 luxuriosi respiciendo ad ipsius virginitatem. Ait
 enim Hiero. in ser. de assumptione. Apes virginē
 matrem elegit ut ipsa oibus esset exemplum castita
 tis. Quis igit pectoris in hoc speculo inspiciē
 res videbunt quod et qua ex parte sint infecti.
 Et ecōtra p̄tuos intueri poterūt frutes et
 bonos mores ipsi quod debet imitari. Sic enim
 ista romana ecclesia est speculū et exemplū oī
 bus fidelib⁹. c. em̄ ho. xix. dī. ita mī xpi dī ecē
 speculū et exemplū oīb⁹ xpianis. Et iō inq̄t b.
 Amb. in q̄. li. de virginitate. Sit vobis tanquam
 in unagine descripta virginitas vitæ marie: a
 qua velut especulo resulget species castitatis
 et forma futuri. et h̄ figuratum fuit. xro. xxvij
 ubi dī q̄ Moyses fecit labium eneū cum basi
 sua de speculis mīliez. Sacerdotes enim in illis
 speculis maculas faciei sue respiciebāt et eas
 lauabārunt sic mudi accederet ad sacrificium.
 Sic et nos maculas mentis nre in speculo virginia
 li debem⁹ inspicere et eas lauare: ut sic possim⁹
 mudo corde et corpore deo finire. Sic autem specu
 lū imagines omnia tua puoy et magnorum iste recipi
 rit: et de quib⁹ regis pulchra vel deformatio
 ritate idicat. sic et ego gloria oculis ad se venien
 tes recipit ita vilcerat sue pietatis: et ad istarum
 speculū oīb⁹ sui statu qualitatē ostendit. Quarto
 de speculū ppter ipsi speculū fulgorē. Ipa eten
 tota fuit fulgida. vn. Hiero. inq̄t. Sane cre
 do et ego maria tota fuit fides et credēdo: to
 ta ocul⁹ in cognoscendo: tota caritas in diligēdo
 tota virtus in opando: tota cæder in recipiendo
 tota splendoris parsēdo: et tota dec̄ in ascēdēdo.
 O, beatavirgo dicit arcus celestis sine yris
 et similitudinē.

Accens celestis significat virginem glorio
 sam ppter generationē: dispositiōnē
 et colorationē. Primo ppter genera
 tionē. nam arcus p̄dit⁹ (ut dī in li
 de p̄p̄. re.) generali nubib⁹ in nube lucida co
 lana et aquosa ex reflexione radij solaris et ea

etā autē ego fuit nubes inq̄t fuit a frenso
 elevata per celestium contemplationē: et fuit lucida
 per fulgidam conuersationē: et cœlana per humiliati
 onem. et aquosa per copassionē et pietatem. quod ha
 bet cor melleū et ductile ad compatiedū. Ra
 dius igit solaris. i. grā dei refusit in maria:
 quod fuit nubes lucida: cœlana et aquosa. et sicut ar
 cus celestis fuit effecta. Secundo de arcus celestis p
 ppter dispositionē. Arcus enim ille ita est dispositus
 quod est sine corda et sine sagitta et plus nos
 tenet cornua. Quidā autē sunt sicut arcus cum
 corda et sagitta. quod extēdunt a numia indignati
 onē: et iacunt sagittas. i. combinatiōnes cum ni
 mia crudelitate: et tenet cornua plus se. s. in
 dulgentiā et beneficētiā. quod inimicis suis nolūt
 indulgere nec amicis beneficiā exhibere. Sed
 bñdicta ego est sine corda indignatiōnis: quod ē
 tota mitissima: et est sine sagitta combinatiōnis
 quod est tota dulcissima. vn. Bed. sup. Missus
 est: ait. Quid humana fragilitas trepidat ac
 cedere ad mariam: nihil enim austere in ea ē: ni
 hil frible: tota suauis ē. H̄z at duo cornua
 sc̄ grām et misericordiā: et ista tenet plus nos: quod
 iustis dat grāz et pectorib⁹ indulgentiā et miseri
 cordiā. et iō appellaet mī grā et misericordiā. Dū g
 iste arcus sine corda et sagitta inclinat ad nos cor
 nua: significat quod beata virgo nō vult nos fer
 ire: sed nobis miseri et pere, et ppter suā umē
 sam pietatē semper filiū suū inducit ad parcer
 dum et nō ferēdū: dices illud Johel. ii. Parce
 dñe parce populo tuo tē. Tertio de arcus ce
 lestis ppter colorationē. Ut enim dī Beda: et h̄z
 eria in li. de p̄p̄. re. arcus ille ex quatuor elemen
 tis contrahit colores. nam ex igne contrahit co
 lorē rubēi: ex aqua ceruleū: ex aere iacincti
 nū: et ex terra gramineū seu viridē. Et sicut
 isti quatuor colores fuerūt in beata virginine
 habuit enim colorē rubēi: quod tota fuit igne di
 uini amoris inflamata. et istū colorem traxit
 ab illo igne de quo dī Deb. xiiij. Deus noster
 ignis plumbus est. Secundo habuit colorē ceru
 leū: quod tota fuit per copassionē liquefacta: iu
 xta illud ps. factū ē cor meū tam cera lique
 facta in medio vētr̄ mei. Et istū colorē traxit
 ab aqua. i. ab oīb⁹ tribulatiōib⁹ et miseriōib⁹: vel
 ab aquis divinaz grāz. de quib⁹ dī Ila. lv.
 Domini fratres venite ad aquas. Tertio habuit
 colorē iacinctinū: quod fuit in celestib⁹ p̄sa
 ta: iuxta illud Eph. iij. Nra autē conuersatio in
 celis est. et istū colorē traxit ab aere. i. a metis
 sue puritate. quod in mente ei⁹ sp̄fuit serenitas
 puritatis. Quartu habuit colorē viridē: quod
 tota fuit in pulsationē viridis et amena. et istū
 colorē traxit a terra. i. a luna alia: ex qua virtus

Maria
 sicut arcus
 h̄z quatuor
 colores

Sermo.II. Maria Arcus et collum

tes gnabant per quod gloriosa deo et homibus reddebat. **A**utem virorū p̄tutū oīm alioz sc̄rōz virtutes sup̄abat. vñ Eccl. xl. dī. **H**ram et spēz de siderabit oculū: et sup̄ hec virides satiōes. i. Virtutes virētes ex frā p̄ginea pcedētes. **Q**ua liter autem ipa fuit deo et homib⁹ gl̄iosa dī. **S**ilbertus ep̄s. **G**lorutes marie depromebat in cogitatione et affectiōe cordis ineffabilē armonia: quā ipa crearrat et habitavit ei⁹ dei sapia delectabat audire. **A**horuscabat q̄z foris et su p̄ficiē smōis et inr̄. vñ possent hoies gl̄ifica re deū et exēpla salutis accipe. hec ille. **P**ossimus q̄z dicere q̄ p̄ colorē ignē sine rubē si gnificat seruorū charitatis. p̄ iacinctū nitor sc̄ritatis. p̄ ceruleū teneritudo pietatis. p̄ viri dī. **V**ero virorū gl̄oriantur ei⁹. **B**ea uigil p̄go figura est p̄ illū arcū de q̄ dī. **H**en. ix. dicit de⁹. **H**est signū federis qd̄ do inf me tuos in ḡnatio nes semp̄nas. arcū meū ponam ī nubib⁹ et erit signū federis iter me et inf frā. cuq̄ obdū p̄ero nubib⁹ celū appēbit arcē meū ī nubib⁹: et recordabor federis mei qd̄ p̄p̄givobiscū. et n̄ erū ultra aq̄ dilūniū sup̄ terrā ad teledā oēm carnē. videbo em̄ arcū meū ī nubib⁹ et recor dabor federis semp̄ni. **D**e ipa gl̄orificatagi ne dicere possum⁹ illō Eccl. l. **Q**uasi arc⁹ re fulges inter nebulas gl̄ie et illō Zech. j. **Q**uasi arc⁹ cū fuerit ī nube in die pluviae. et il lud Abacuc. iij. expō p̄ de ipa gl̄orie. vbi deo in dīppha. **G**lorias luscitab arcū tuū: iura meta tribub⁹ q̄ locut⁹ es. Itē illō Apoc. iij. **G**edes possita est in celo: et sup̄ sedē sedēs. s. filii deī. et yris erat ī circuī sedis et c. **O** beata virgo dicit collum

Assūtatio. xj.

Maria dicit collum tripli ratione. **C**ollū ī scriptura appellat p̄go bene dicta. vñ Ann. j. dī. **C**ollū tuū sicut monilia. **P**rimo at videbim⁹ q̄re dicat collū. **S**c̄do q̄re dicat sic monilia. **P**rimo ēst sc̄iedū q̄ ipa assimilat collo p̄ respectum ad deū: ad seipam et ad nos. **P**rimo p̄ respectū ad deū dī. collū tripli rōne. **P**rimo rōne p̄iunctionis. **S**icut em̄ collū īungit caput corpori: sic et ipa xp̄m q̄ est caput nūm ecclie q̄ est corp⁹ suū vnit. **N**ō em̄ xp̄s sit caput ecclie p̄z p̄ Aplin Sol. j. **H**ec autem p̄iūctio et vniō ī ei⁹ vtero facta fuit qn̄ de ea xp̄s carnē assump̄t et sibi vniuit. qn̄. s. verbū caro factū est et habitauit in nob̄. **J**oh. s. **S**c̄do dī. collū rōne mediatiōis. **S**icut em̄ collū est mediū inter caput et corp⁹. sic et ipa est mediatrix ī deū et nos. vñ dī mediū tripli p̄s. xlviij. In tēplo quidē sunt tres diuissōes. p̄ma est sacrariū. ultima est corp⁹ ip̄m. media p̄o ē choz. **S**ic

ḡchor⁹ est mediū ī ſacrariū et corp⁹: sic et ipa est mediatrix ī deū et hūanū gen⁹. **T**ertio dī collū rōne rectitudinis. **S**icut em̄ collū ē rectū sic et ipa ī oīb⁹ q̄ agebat rectā intētionē habe bat. **V**n Ann. viij. dī. **C**ollū tuū ſicut turris eburnea. **D**icit em̄ turris p̄p̄ rectitudinē: et eburnea p̄p̄ puritatē. **S**c̄do dī collū p̄ respectū ad ſeipam. et hoc p̄p̄ tria. **P**rimo p̄p̄ eminētiā et dignitatē. **S**icut em̄ post caput collū eminet oīb⁹ mēbris: sic et ipa post xp̄m eminet oīb⁹ sanctis. et ideo aſſilat cedro Eccl. xxiiij. **N**asī cedrus exaltata ſum in libano. **S**icut em̄ cedr⁹ excedit oēs arbores in altitudine: sic et ipa excedit oēs ſetōs in dignitate. **S**c̄do p̄p̄ eloquuntur gl̄orificatē. **S**icut em̄ ī collo formantur verba: sic et ipa ī ſpectu deip nob̄ loquit̄ bona. **Q**ue ſyba ita de⁹ libeter au dit ut dicat ei Ann. iiij. **H**onet vox tua in aurib⁹ meis. vox em̄ tua dulcis. **T**ertio p̄p̄ copassioz et pietatē. **S**icut em̄ collū defacili fleat: sic et ipa ad copassionē de facili cōmouet. **F**lectit autem collū mó a dextris: mó a ſinistris mó ad an̄ et mó ad tergū. et ſit ipa mó flectit ad illos q̄ ſunt in dextris. i. in p̄spitare dādo eis tēperatiā: mó ad eos q̄ ſunt a ſinistris. i. in adūlitate dādo eis patiētiā: mó ad illos qui ſunt an̄: mó ad eos q̄ ſunt a tergo. boni qdē h̄nt faciē ſuā an̄ deū: malū autē h̄nt tergū. inē illud Hierec. iiij. **T**ertierū ad metergū et non faciē. **F**lectit ḡ ad illos q̄ ſunt an̄ deū. **S**eruādo eos ī grā: et ad illos q̄ ſibi ſunt tergū reducēdo eos ad p̄niā. **T**ertio dī collū p̄ respectū ad nos: et hoc p̄pter tria nob̄ necaria. **P**riō p̄p̄ ſuſtētatiōz. **S**icut em̄ collū ſuſtēt cor pus: sic et ipa nos oēs ſuportat. **E**t p̄p̄ hoc eriā dī colūna: de qua ſcrip̄tū eſt Eccl. xxiiij. **T**hron⁹ me⁹ ī colūna nub⁹. **T**hron⁹ em̄ deū ſuit p̄go: q̄ etiā ē colūna inq̄tū nos ſuſtēt: et eſt nubes inq̄tū nos a terrenis eleuat. **S**c̄do dī collū p̄p̄ ſuſtētatiōnē. **S**icut em̄ a capite mediare collo deſcendit in corpora oīa nutrimenti: ſic a xp̄o p̄ ſoginē ī nos venit oīa dona. **I**pa autē nō eſt auara ſi manū ſp̄ apit: et nob̄ grā ſp̄iales tribuit. vñ Proph. vi. dī. **N**ānū ſuā apit in op̄i: et almas ſuas erēdit ad paupere. **T**ertio p̄pter respiratiōem. **S**icut em̄ a collo interior aer emittit: ſic per ſipam nra deuotio deo p̄nta. **L**et ſicut exterior aer p̄ collū ad corp⁹ trahit: ſic p̄ ſipam nob̄ oīa grā ſpirat. vñ Eccl. iij. dī. **S**apia filijs ſuīs vitā ſuſpirat. **S**c̄do oīdēndū eſt q̄re dicat: ſicut monilia. **C**irca qd̄ ē ſciēdū q̄ mo nile eſt ornamētū pectorale qd̄ ſuſtēt auro monile et argēto ac lapidib⁹ p̄ciosis. et ex his trib⁹ cō

Pars.IX.

fecit: illud est monile dei. Ista autem est illa tria de ab^o d^r. i. Thⁱ. v. Integer spūs vī: aīa et caro huc sine qrela. Ipse enim habuit corpus aū reū. i. corruptū: aliam argenteā. i. lucidā et purā: et spm̄ co:ā deo p̄ciosū. Dicitur monile a mūnere. qz spōlī talia ornamenta sponsis suis ostendare et suenerat ut se ornaret. vī d^r a munēdo: qz pect^o spouse munit ne aliq̄ manū ipudicas apponat. vel d^r ab vniēdo: qz duo ora capitij iūgit: et qz vñ de ipis facit. et ideo d^r monile a monos qd est vñ. vel sic d^r a mūnēdo: qz admonebat vidētes abstineat illa tāq̄ aq̄ingata. oli ei solum nupta deferebat monilia. et sic p̄t qz monile q̄tuor hēbat face re. s. pect^o ornare: pect^o munire: diuīsa p̄iuge re et oēs admonere. Et silt ista q̄tuor fac nobis istud monile dei: nā nos ornat suis exēplis vñ Acci. xxv. d^r. Sic sol oriēs mūndo i altissimis deī: sic mīler̄ bone sp̄s i ornamenti dom^o sue. Sed munit pect^o nīm suis p̄scidiis ne demōes illud iterare possint. et iō d^r Lan. vi. Terribilis ut castroꝝ acies ordiata. Tertio diuīlos et sepatos a deo p̄iūgit. pectā em a deo diuīdūt. vñ Isa. lix. d^r. Iniquitates vīe dīni seruit infīos et deū. sz istos sic diuīlos ipa deo vnit cū veniā eis acq̄rit. Quarto aīas nīras signat. p qd demōes admonenēt ne ipas p̄tin gāt: cum sint spōse dei: iū illud Osee. ii. De spōlo te mihi i fide. Itd autē signaculū ab oīb^o recipi detere admōet d^r. Lan. viii. Pōne me ut signaculū sup̄ cor tuū.

D^r, beata virgo dicit colūba
Assimilatio. xij.

Maria sic colūba cōmēdabilis
Columba significat beatā viginē ppe
pla in qb^o ipa colūba cōmēdabilis ē
Primo em cōmēdabilis est q ad nīdū: qz hō nīdificat in terra nec in arbore: sed i foramē petre. et silt bīa hō nīdificauit: nec cor suū posuit in terrena cupiditate: nec in sblimi elatiōe: sz i filiū sui vulnerib^o et p̄s fidē. vñ d^r ei d^r Lan. ii. Surge ppera amīca mea: colūba mea et veni i foramib^o petre. Ista igīs colūba habitabat in petre foramib^o: qz p̄ recordariōe p̄tinua sp̄ erat in xpī vulnerib^o vñ diceti filio illud Tren. iij. Recordare paup̄tatis et trāsgressiōis mee. i. trāsgrediēt et excessiōis passionis mee et absinthij ac fellis. Ipse r̄ndit illud qd i eodē. c. hō. Nōcōra mēor ero et taleſcer in me aīa mea. Vel p̄ dīci q̄ xp̄s i hac vita habuit ples nīdos. s. p̄spīū: patibūlū et sepulchru. et in istis nīcis hec diuīsa colūba freqūtissime habitabat: qz loca habitatio nis xpī cū denotioē maxime visitabat. vñ dicit scīus Odilio. Si volūm^o scire qd dei ge

nītric p̄ filiū resurrectiōe agebat: sine dubio loca dīnicē nācītātē: passiōis: sepulture et resurrectionē freqūter visitabat: si eis lacrimas fundebat: et oīs sui scīssimi oscula ip̄imebat Piero. qz in ser. de assumpt^o aīt. Fortassis p̄ nimio amore in loco q̄ filiū ei^o sepult^o est eam habitasse credim^o: qz pīs pascere itē amor obtutib^o tē. Sed cōmēdabilis est columba quo ad cibū: qz nō cōedit cādāera: sz ele cīa grana. Et silt bīa hō nō afficiebat circa terrena ac mūdana: sz circa celestia et eterna. Pascebat em illo gno frumēti de q̄ d^r Johis xij. Nī gnu frumēti cades i terra mortuū fuit tē. Granū nāq̄ frumēti hō reficere et latiare: et q̄tu ad hō significat xpī diuītātē: et i hoc sensu exponi p̄ illud ps. Et ad ip̄e frumēti satiat te. Ite hō extērō ruborē: et q̄tu ad hoc significat ei^o carnē sanguine rubricata: iux illud Isa. lxij. Quare rubrū est indumentū tuū tē. hō q̄ extērō candore: et q̄tu ad hō significat ei^o aīam cādōre mūdicie fulgida. Sap. vij. Lādor ē lūcē etē. Et p̄p̄ ista tria d^r bīa hō Lan. v. Dilect^o me cādīd^o: q̄tu ad aīaz fulgidā. et rubicūd^o q̄tu ad carnē cruentatā: electus ex milib^o q̄tu ad diuītātē sup̄mā. Ista igīs colūba hoc gno deliciatissimō vescēbat: qz circa xpī diuītātē plenissime delectabatur. Tertio cōmēdabilis est colūba q̄tu ad gemitū: qz nō hō q̄tu vanitātē: sz gemitū p̄passio nis. Ipse etēm hō cū alīs scīis mulierib^o in xpī passiōe gemitū emittebat. vñ dicere poterat illis. Quasi colūbe meditātes gememus Isa. l. De gemitu autē ei^o inq̄t deuot^o Ansel. Dīna mea misericordissima q̄s fontes lacrymātū dicā erupisse de pudicissimis oculū tuīs cū atēderes vnicū filiū tuū innocētē corā te flagellari: ligari: mactari: et carnē de carne tua ab impiis crudelitē dissecari. Quib^o singulib^o existimabō purissimū pect^o tuū veratū ēē cū audiēs. Dilect^o ecce filiū tu^o? Quarto cōmēdabilis est colūba q̄tu ad volatū: qz nō volat solitaria sz gregat^o et associata. Brā at virgo est illa mīler̄ amīcta sole. de q̄ d^r Apo. xij. q̄ dates sunt ei due ale ad volādū in deser tu. Ite em autē due ale sunt amor: et sp̄s: qb^o volabat ad celū: dīces cū ps. Quis mīshi dabit penas sicut colūbe: et volabat et regescā. Non autē sola volabat sed alios ad volādū secū trahebat. s. aplōs. vñ sancius Odilio aīt. Deinde ad motū sibi refugīū. s. apostolīcū p̄sot tuū circuitū dīnicōꝝ locoꝝ pacto cū gaudio remeabat. Piero. qz in sermone de assumpt^o inq̄t. Post ascensionē xpī marie p̄iasatio ad exēplū humāne vite cū aplis usq; ad dispersi

Berimo. II. María coluba et elephas

siōez fuit. qd **L**u. i actib⁹ aplor⁹ smēorat dī.
Hi oēs erāt pseuerātes i orōe cū maria mīre
ihu. **Q**uito cōmēdabilis est colūba q ad sim-
plēc̄ trutū. hz ei colūba magnā simplicita-
tē: iux illō **W**at. x. **E**stote simplices sic colū-
be. **B**tē at ſvgini inqt ei⁹ spons⁹ celeſt⁹ **L**an. j
Oculi tui colubaz. i. simpl'r aspiciētes. vnd
Hiero. in ser. ad **E**usto. de illa inqt. **E**rat ca-
dida multē meritoꝝ p̄tutib⁹: ac dealbata ni-
ue cādīctor spūſſcti munerib⁹. **T**i oib⁹ colubē
spēm reputās. qz q̄qd in ea getū ē totū puri-
tas & simplicitas: totū ſvitas & grā fuit: totū
mia & iuſticia q̄ de celo pſp̄xerit. **N**uit igis b̄tā
ſego simplicitatē i itērde: qz sp̄ dei gl̄iaꝝ q̄ ſuunt
i affectoe: qz deū ſine admixtōe mudani amo-
r̄ sp̄ dilexit. i opatōe: qz oia q̄ faciebat ad ho-
noře dei & primivtilitatē faciebat. **T**alis aut̄
simplicitas ml̄tu ē deo ſta. vñ illi dr. j. para-
xxix. **S**cio dñe qz ſimplicitatē diligis. **E**t iō
Sap. j. inqt ſalomō. **I**n ſimplicitate cordis
qrite illū. **G**exto cōmēdabilis est colubā q̄tū
ad rēſidētia: qz r̄ſider iux fluēta aqz: iux illō
Lan. v. **O**culi tui ſic ocl̄ colubaz ſup riuos
aqz q̄ lacres ſt loſe: t rēſidēt iux fluēta plenissi-
ma. **D**eb. at ſvgie **H**iero. exponēs illō **L**an.
Clidi ſpeciosā ſic colubā aſcedētē deſup riuos
aqz: ait. **Q**uasi colubā ſpeciosa fuit: qm illi⁹
colubē ſp̄z ac ſimplicitatē demōſtrauit q̄ ſup
xpm venit deſup riuos aqz: qz ſup aqua rete-
ctiois educauerat ea de⁹. ex q̄ multi riui dedi-
ci totā frā irrigat. **D**z at q̄ colubā iō ſup ri-
uos aqz morat vt in cœmbra accipitris alpi-
ciat: v̄l ut ſit ſuā extiguat: v̄l vt ūt ſe refri-
geret. & ſit b̄tā ſego ſp̄ morat iux pleitudinē
ſpūſſcti vt iſidias diabolicas a ſuis fidelib⁹
pcaueri faciat. & iō figurata fuit p̄ reginā he-
ter: q̄ fraudulētiā aman recoguit & popl̄ ſuū
ſalvauit. **S**cdō ſitī amor ſmudani p̄ diuinū
amorē penit⁹ i ſe extinxit. qz ſic dt **A**ug. q̄ bi-
berit de flumio padili (cui⁹ vna gutta maiore
oceano) reſtar vt i eo ſitī mōdi penit⁹ extiguat
Tertio ūt ſit ſim tribulationū ſerefrigera-
uit: iux illō **H**iere. vij. **I**nueniet ſe refrigeriū
aiab⁹ v̄ris. **S**erf q̄ i p̄tib⁹ uſtramarinis volē-
tes reges & p̄ncipes aliq noua maſg ſignifica-
re hñt ſp̄d ſe colubā cui⁹ pulli ſt ſe regiōe illa
ad quā noua traſmittere cupiūt. & ligantes
lras ad pedes colubē dimittunt illā. q̄ neq̄qz q̄/
elicit q̄usqz ad regiōz illā puenērit in q̄ p̄pos
ſfilios eē nouit. & tē gētes illi⁹ regiōis cogſcūt
illā eē colubā regiā ſe accipietes lras de p̄cib⁹
ei⁹ cogſcūt noua q̄ mittit eis dñs ſu⁹. **S**p̄ua
lit. eram⁹ oēs i regiōe vmbre mortis p̄p cul-
pā: t nullū bonū nouū ſcire pofam⁹ de plac-

E
Aolūba
litteras
defercens

Tioē ērni reḡ erga nos. s̄z veniēs hec diuinā
colūba cādīdissimā. s. glōiosa ḫgo maria a su-
pno rege missa portauit nob̄ p̄uilegiū n̄re re-
patōis t̄ salut̄. **E**t figura hui⁹ h̄z H̄en. viii.
vbi d̄z q̄ colūba reūla est ad archā portās ra-
mū oline virēt̄. t̄ tūc cognit̄ Noe t̄ q̄ inclus̄
erāt i archa cēllasse aq̄s diluuij super terrā.
Hūpūlāt̄ āt significat q̄ gen⁹ h̄uanū erat in
archa original p̄ctiū clūlū t̄ dēctū. coopterāt̄
em̄ aq̄ hui⁹ culpe mōtes t̄ colles i. sc̄tōs t̄ iu-
stos ađo vt null⁹ poss̄z e᷑ hūc carcerē appere
ac exire. s̄z veniēs hec colūba eis portauit oli-
nā virēt̄ pac̄ t̄ recōciliatiōis. q̄ ip̄a effudit̄
t̄ dedit̄ saluatorē. p̄ quē carcer n̄ tract̄ est: t̄
dns n̄ nob̄ recōciliat̄. vñ de carcere isto edu-
cri ad celi palaciū p̄ducimur. vñ Ber. ip̄ibñ
dicte colūbe n̄re inq̄t̄. Inuenisti o b. ḫgo gra-
tiā quā nēo an te iuuenire potuit. inferni. i. ca-
ptiuatōz; p̄cōz libatōz; oēm mōi restaurati-
onē; celi repatioz; āgeloz t̄ hoīm isolatiōez.
Dz b̄a ḫgo d̄z elephas Assūlātio. xiiij.
Bata ḫgo rigurat̄ p̄ elephāt̄. t̄ q̄ in-
b̄ q̄t̄ H̄i. xij. ethy. q̄ d̄z ab elphio grece
qd̄ ē mōs latie. t̄ h̄ cōppf maximā sui
corpis q̄titatē. qd̄ q̄dē aialal (vt d̄z i li. t̄ p̄p̄e.
re. t̄ ponit̄ H̄i. vbi. s.) i reb̄ bellic⁹ ap̄tū c̄. In
his ei aialib⁹ medi t̄ ple lignicis turrib⁹ t̄ ca-
stellis collocaſt̄ tāq̄z de muro dimicat̄ t̄ iadā
mittit̄. de q̄z pugna h̄i. i. Dach. vij. Sub
inferr̄ q̄z ibidē H̄i. q̄ cognitiōe t̄ mēoria p̄ ce-
ter⁹ brūs aialib⁹ vigēt̄. gregat̄ incedūt̄ t̄ mo-
tu q̄ valēt̄ ses alutat̄. vt d̄t̄ Holin⁹ ilib. demī
rabilib⁹ mōi. nec ap̄li q̄z semel gignūt̄ t̄ vnu
tm̄ filiū. **V**e d̄t̄ Plini⁹ li. v. natu. hysto. q̄ s̄
elephas hoīez errat̄ sibi obmū viderit i soli-
tudine. p̄mo ne ip̄m frēat aliquātū de via se ſb-
trahit̄. t̄ tūc ġdū fugit̄ t̄ paulat̄ ip̄m p̄cedēs
via ei oñdit̄. t̄ si draco illi occurrerit virilr̄ se
ei opponit̄ t̄ hoīez defendit̄. **A**t li. viij. ec̄ dīc̄
q̄ elephas int̄ oia aialia ē marie ḫtūt̄. ita q̄
virī hoīib⁹ rāta pbitas iuuenit̄. nā cert̄ q̄p̄ib⁹
ſil̄ ſeuūt̄ ad flumē. t̄ ibi ſe abluūt̄ t̄ balne-
ant̄. t̄ postea ſibijnūt̄ ē inclinat̄ t̄ ad locū ſuū
redeuit̄. t̄ iuuenes ſuos eūdo t̄ reūtēdo an ſe
ire faciūt̄. q̄s diligēti cura custodiūt̄ t̄ instru-
unt ad ſil̄ ſe faciēdū. **I**te qñ filiū eo᷑ egrat̄
q̄dā herbas ſalubres eis ſgregat̄. t̄ anq̄ eis
vtan̄ ſupino capite eas ad celū lenat̄. t̄ qdā
religiōe a numis ſupino ſibi autiliū poſtulat̄.
Que oia p̄nt̄ b̄c̄ ſogini applicari. s̄z cā breui-
tatis ſoli explicabim⁹ t̄ declarabim⁹ q̄nq̄ ele-
phāt̄. p̄petates. **Q**uaz p̄ma eſt q̄ inter oia
agrestia aialia eſt maḡ ſobediēs. vt d̄t̄ Arist.
li. t̄ aialib⁹. t̄ q̄ etiā Holin⁹ vbi. s. ait. Ele-

FProprietates elemphantis

Pars.IX.

phas suum literatore diligit et eidem obediens mansescit. Ita autem obediens fuit in b. virginem quod non tamen obediens deo suo superiori et preservatori ac liberatori ab originali peccato et ab omnibus alijs vicibus; sed etiam sive inferiori. s. Elizabeth apud quam tribus mensibus stetit: et sibi in genito seruauit. Obediens etiam suo equali. s. Joseph: qui in quantum sponsus suus sibi erat equalis. nam secuta est eum pregnans in Betheleem. secuta quod est illius in egyptum euntem et inde retinente. Secundum prophetas elephanti est illa quam ponit Plinius lib. viii. ubi ait. Boni sunt seni. et id est Aristoteles. viii. de animalibus. sequitur Plinius. Et sunt animalia ita docilia quod regere coglere et quod adorare instruuntur et nituntur quod reverentie gratia genua sua flectere. Item ad nutum magistrorum sui elephas aqua defumio ut de scutula haurit et circumstantes aspergit. et hoc ego vidi oculi proprii in cunctate. Noli fieri ab uno elephante. et illi b. xgo super omnes puras creaturas sensu viguit et intellectu superauit. quod dei profunda mysteria ceteris animalibus coguit. vn. Ber. super missus erat. Quis (excepta fortassis illa quod sola expiri meruit) in electu capte possit quod licet ille splendor inaccessibilis virginis visceribus se studit: nam quod sola per se trinitas in sola et cum sola virginem voluit operari: soli datum est nesse cui solidi datum est expiri. Ipa quod super omnes regem celestem adorauit: et aqua de scutula eius. i. gram tam abundans haurit quod omnes nos aspergit. vn. de illa expioni per illud quod habuit Isaia. lxx. predictum. s. Apogaeus generaliter multas. Tertia prophetas elephantis est quam ponit Ari. viii. de animalibus. s. quod est maxime domesticalis. nam de faciliter domesticata. et cum hominibus pacifice conmoratur. et filii b. xgo fuit de mestica per conformitatem mortis. non enim fuit singularis inter eos. nam voluit venire cum virginibus: et ideo figuratus volunt. et cum jugibus: et ideo mirumonium habuit. Item cum viduis: et ideo post mortem ioseph vidualem vitam duxit. Item fuit persona cordis: quod deo angelus et hominibus placere studuit. vn. Ber. in quodam sermone. Ut ergo maria de gratia plena: quod deo angelis et hominibus fuit gratia. deo per humilitatem: angelus per dignitatem et hominibus per fecunditatem. Quartus prophetas elephantis est illa de quod inquit prophetas. viiiij. de animalibus: et ponit in libro de prophetis. re. vbi dicitur. Sunt elephantes naturaliter benigni: quod selle carant. accidentaliter in elephas efficiunt severum quod ad pluvias et ceteras: aut quod nimis provocant. Et sicut brachium regnum habet fel alienum: cum indigentibus iracundie: et tota est dulcis: sua uita et benigna. vn. ei canit ecclesia. Speciosa facta est et suavis et ceteras. et Ber. super illud. Illus est. ait. Quid humana fragilitas accedere trepidas ad mariam: nihil in ea austera: nihil terrible inuenies: tota enim est suauis. Efficit tamen severa

demum quod eos per nos placet. et sicut dicitur. Lan. vi. Terribilis ut castrorum acies ordinata. Quia propter eas elephantis est quod pugnat cum draconem. est enim ei summa. vn. dicitur Plinius lib. viii. In elephante et draconem est propria dimicatio. Et sicut inter beatam virginem et diabolum est perpetua similitudine sicut dominus ipse diabolo predixit. Gen. iii. dicitur. Mimicicias ponam in te mulier et semet tuum et semet illum. Propterea est autem propheta elephas duobus modis draconem vincit. Propterea caput eius contumeliam. et tunc draco terribiliter plagiatur. in illo ille ludus Nichae. i. Faciem placitum velut draconum maria dicitur. Secundum aquam in eius faciem praedictum. nam in fluere se praecipit quod draco sibi appropinquet et aqua cum rostro in eius faciem praecipit. et sic eum excecat et a se repellit. Et eodem modo brachium regnum diabolum superavit. primo enim per suam humilitatem caput diabolus. i. eius superbia perfruuntur. sicut ipse diabolo predixerat deo. Gen. iii. dicitur. Propter caput tuum. Unde Abacuc. viii. illi dicitur. Percussisti caput de domo impij. Sicut enim diabolus eius vicerat per superbia: sicut a maria vicit est per humilitatem veram. vn. Ber. inquit. Quia per superbia dei creature esse non consideras deo parificari voluit: maria vero humiliter factori suo se subdedit ac illa se nominauit. ideo ergo illa est abiecta: ista vero electa. Secundo diabolus vicit ipsum quoddam excepit. et in facie eius aquam praedictum. Diabolus enim obseruabat si aliquis aliquaque ego coepit: ut sic mysterium domine incarnationis scire posset. sed virgo ipsum excepit. quod tunc istud mysterium sibi occultauit. vn. Ber. ait. Ideo ergo despontat quod per hoc a secretis celestibus hostis excluditur. et Ambro. inquit. Ideo de celavit nascituratis sive sacramentum. quod si princeps huius seculi cognouisset: nunquam per salutem nostra christi crucifixi percurasset. Beate igit regina (quod omnes demones superauit et debellauit) dicit per illud Isaia. l. Vulnerasti dracones. et illud Apoc. xx. Iapphen dit draconem serpentem antiquum.

Quod beata virgo figura per gallinam
Assimilatio. viiiij.

Gallinae habentes pullos assilat per similem dominam nostram. Hec enim gallina pre ceteris alijs avibus et gallinis quartuor de novo assumit. s. communione: sollicitudinem: magnanimitatem: et in fouendo oua cura assidua. Primo assumit copassionem. quia super pullos parvulos et infirmos tantam copassionem habet quod videt simul infirmari. et ipsa copassionem ostendit et in plurimi siue alis. quia tota officiis hispida. Et in

Sermo. III. Matia gallina et ouis

voce: quod efficit tota rauca. Sedo assumit sollicitudinem, et hoc in tribus. I. pascendo: quod grana vnde querit; et cum iuenerit pullos vociferando illuc venire facit. Sedo custodiendo: quod sub aliis suis eos custodit; et ab istis milui illos protegit. Unus dominus inquit Matth. xxiiij. Hierusalem quotiens volvi congregare pullos tuos: quemadmodum gallina congregat pullos suos sub alas et noluisti. Tertio assimilat magnanimitatem: quod cum naturaliter certe galline et aves sint pauidae: ipsa tamen hoies insequentes pullos suos non soli non fugiunt etiam in ipsis usurpat eos per rostro et alis ac clamoribus inuidit. Assumit et quartu magna cura et diligetiam in fouedo oua: quod seipam negligit et super oua se incubit. Proprie ita figura. Primo propter compassionem quam ipsa ostendit. fecit enim se hispidam. I. vilis et abiecta propter magnam sui corporis afflictionem. et ideo poterat dicere illud Iam. i. Nolite me considerare propter fusca sum: quod decoloravit me sol. ac si di. poite sol. I. xps se decoloravit sustinendo vilissimam passionem: et ego decoloravi me per maximam corporis mei afflictionem. In quartu enim compassa est filio suo pati et quoddammodo facta fuit rauca. De ipsa namque sic inquit magister Jacobus de voragine ordinis predicatorum in libro suo breve virginis. Raucedo accidit vel ex nimio clamore vel ex nimio labore sive fatigacione. Ipsa igitur filio in cruce existente tantu clamauerat et clamato: et tantu membra sua fatigauerat pectus contundendo: brachia obstringendo: manus allidendo: quod tota sacra erat languida et tota rauca. Tantum etiam fleuerat quod oculi eius quodammodo defecerant. et ideo merito dicere potuit cum propheteta Laboranu clamans: rauce facte sunt fauces mee: defecerunt oculi mei. Hec ille. Sedo assimilat humorem galline propter magnam sollicitudinem quam de nob habet in pascendo et in custodiendo. Nam dum est in propria vita nos pascet cibis doctrine iux illud Pro. xxij. Deus suum agnit sapientiam: et lex clementie in lingua eius. Non etiam nos pascit cibis gratia. Unus ibide dicitur. Denoces surrexit: ediditque per domesticis suis: et cibaria ancillarum suis. Habet etiam sollicitudinem in custodiendo: quod sub aliis suis nos custodit: et ab istis diaboli nos protegit. Ipse enim est illa mulier cui date sunt due ale magne Apoc. vii. Una est ala mea sub qua pectores fugiunt ut deo recociliens. Alia est ala gratiae: sub qua iusti persistunt ut in gratia coheruerint. primo prout illi dicere cum psalmis. Sub umbra alas tuas prege me a facie impiorum quod me afflixerunt. Sedis autem deus et cuilibet eorum per regnum. Scapulis suis obvobrazabit tibi; et sub penitus

et spabis. Quilibet enim iustus vires sub pretiis et brevi regis per sparem quod sequetur gliam et felicitatem. Tertio assimilat humorem galline propter magnanimitatem. Est enim tam magnanima et tam fortis quod non hostes inuidit et eos a nobis expellit. Est enim (sicut dicitur Iam. vii) terribilis ut castro acies ordiata. Sic enim acies bene ordinata hostibus sed in magnu terrori sic quod statim sepe fugiunt et frangunt: sic demones ipsorum valde timunt et a facie eius fugiunt: et oculi eorum acies perfringunt. Vnde Iam. vii. dicitur. Quid videtis in sunamite nisi chorus castro. Quartu assimilat galline: quod diligenter nos souet donec in filios dei nos generet. Vnde potest dicere illud. I. Chro. viiiij. In Christo Iesu per euangelium egovos genui. Notandum est atque gallina sepe souet oua propria et oua animalia et pavonum: sed cum oculis creuerit: veri pulli eius ipsi menti adherent: pulli vero anatum in aqua se immergunt. pavones autem de sua pulchritudine gliantes nutricem relinquunt. Et sicut beatavirgo multos souet et nutrit: sed per ingressum regis veri filii et deuotis ipsam se sequunt per deuotos. alieni vero deserunt eam: ac le aquas delicias immergunt. alii vero de suis mundanis honoribus gliantes et sumescentes eius deuotis esse dignantur et ea dereliquerunt. Vnde ipsa per se quod dicere cum psalmis. Filius alieni meritum mihi: filii alieni inefaci sunt et claudicaverunt a semini suis. Sepe enim benevolo illos qui erant a deo alieni assumit ad fouendum et muri enduunt: sed per quod eos nutrit sibi merita sunt: quod ea deicerunt et in gratia sibi existunt: et insuper in pectus iuverasunt. nonnulli vero claudicant volentes fuisse de diabolo et sibi: et video ipsa non sine merito de predicta ratione. Filius alieni tecum.

Dicitur ouis dei dicitur beata virgo

Assimilatio. xv.

Ovis dei dicitur gliosa et ego propter quodque. Primo propter fetu. Quis enim sicut multi fecerunt. et sicut ipsa sic fuit fecunda: quod illi fructu perulit quod toru mundum satianuit. De quo ipsa inquit Eccl. xxiiij. Ego quasi vitis fructificani suavitatem odoris. Vbi non radum quod iste fructus es suauissimus in sapore: et ideo dicitur. fructificani suavitatem. Est amenissimum in odore: et ideo additum odoris. Ut enim honorificetur honestissimum in specie sine decoro. et ideo sicut dicitur. Ut flores mei fructus honoris et honestatis. Ut dicitur flos propter amenitatem: et fructus propter satietatem. Sedo de ouie quanto ad pastum. nam ouis non comedit herbam putridam: sed herbam virilem. Herba putrida est amor pecti faciens animam putrefacere et fetere: iuxta illud Jobel. i. Copertruerunt iumenta in stercore suo. Herba vero secunda et arida est amor mundi qui citio siccatur et arescit.

Pars.IX.

in illō iac. i. **E**ccl. 9 sol cū ardore t aruit se
nū t flos ei⁹ decidit t decor ei⁹ dep̄it. herba at
vires ē amor dei q̄ aīaz fac̄ virētē t deo grā ac
placētē. **P**rimā ḡherbā b. h̄go abhorruit: se
cūdā tēp̄lit t ttia germiauit: iux illō **H**en.
j. **S**ermier fra herbā virētē. Ita eī fra figu-
rat b. h̄ginē: q̄ herbā virētē germiauit: qr̄ dei
amore sp̄ plena fuit. Itū pastū hec ouis dei
hūit ī hac vita. **N**ō h̄o h̄z alia pascua gl̄io-
sa. de qb⁹ **E**ze. 33. In pascuis vberrimis pa-
scā oues vīas t in mōtes excelsis: t ibi rege/
scēt in herbā virētib⁹: t pascuis pīgūib⁹ pascē/
tur sup̄ mōtes īrl. **T**b̄ nō q̄ ei⁹ pascua s̄ v/
berria pīgūia t virētia. p̄mo s̄ vterria: qr̄ pa-
scīi cognitōe sumēbitar̄: siue eī igrediaſ ad
p̄ēplādā dīnitatē: siue egrediaſ ad p̄siderā/
dā sp̄i h̄uanitatē vbiq̄ iuenit vberrimā satie-
tate: iux illō **J**oh. x. **I**ngridieſ t egredieſ et
pascua iuenieſ. **S**cdō pascīi delectatōe sum
me suauitatis: t ista s̄ pascua pīgūia. vñ ipa
inq̄ cū ps. **H**ic adipe t pīguedie ipleat aia
mea: t illi dici p̄ illō ps. cxlvij. t adipe frum-
ti satiatē. illō. s. frumenti de q̄ d̄r **J**oh. xij. ni/
si gnū fru. t̄c. **T**ertio pascīi in virōre sumē
etnitas: t ista s̄ pascua virētia q̄ nūq̄ siccari
poterūt s̄ sp̄ virētia erūt: t iō dicere pt cū p-
phera ps. 22. In loco pascue ibi me colloca-
uit. **T**ertio d̄r ouis pp̄ cognitionē mutuam
Maria habuit triplices simplici-
tatem

Quarto d̄r ouis pp̄ obediētia spontaneā **M**aria
Dues em̄ mltū s̄ obediētes voci pastori: iux
illud **J**oh. x. **D**ues mee vocē meā audiunt.
Maḡ obediētia ēaudire vocē dei p̄cipient̄
maior audiēre vocē dei p̄sulēt̄ s̄ maria est au-
diēre vocē dei sp̄pirāt̄. **S**tā aut̄ h̄go tāq̄ bōa
ouis dei oib⁹ his vocib⁹ obediuit. **P**recepit
eī de q̄ ter ī āno festa solēnia celebrarē: vt p̄
Ero. 33. t̄oēs ī h̄ierim ascēderēt ac tēplū vīsi-
tarēt. s. i festo pasce: p̄thecostea t sc̄enofegie.
qd̄ qd̄ p̄ceptū ipa obfūauit. vñ puer suum
duodenariū secū dūxit: **A**u. ij. **S**cdō obedi-
uit deo p̄sulēt̄. suare eī v̄gitatē nō ē p̄cepti s̄
p̄sulēt̄. vñ d̄r. j. **A**ho. viij. **D**e h̄ginib⁹ p̄ceptū
dñi n̄ hēo: p̄sulēt̄ at dō t̄c. t istd̄ p̄sulēt̄ ipa ser-
uauit q̄ v̄gitatē deo vouit. t iō dīxit angelo.
Quo fier istd̄: qm̄vīz n̄ cogl̄co. i. n̄ cogl̄cere
ppono: **A**u. j. **T**ertio obediuit deo sp̄piratē.
Au eī āgel⁹ gabriel sibi adūctu filij dī nūcias-
set illa tā grādia t tā isolita. s. q̄ h̄go p̄cipet t
pareret deū: crederenō potuiss̄ nisi de sibi in-
ter̄sp̄irass̄. t iō diuine sp̄piratōi ac̄hēscēs cō-
tinuo obediuit dī. ecce acilla dñi t̄c. **P**rope
hectria pdicta pdixerat ei p̄ ei⁹ **D**auid ps.
44. Audi filia t vide t inclina aurē tuā t̄c
Quinto d̄r ouis pp̄ cognitionē mutuam **k**
Dues em̄ cogl̄cūt̄ pastorem: t pastor cogl̄cīt̄
oues suas. vñ saluator n̄ dicebat **J**o. x. **E**go agnus
cogl̄co oues meas: t cogl̄cunt me mee. **S**ilr
ps (q̄ ait vbi. 5. **E**go sū pastor bon⁹) cogl̄cīt̄
m̄rēz suā ī vita sibi tāq̄ fili⁹ obediēdo: **A**u. ij
Soguit erīa in morte cā disciplo cōmēdādo
Joh. xix. **S**oguit erīa p̄ mortē cā ad eternaz
gl̄iam deducedo: t ad suā tēxterā collocando
Stā igis h̄go fuit illa sc̄ta t imac̄lata ouis q̄
nob̄ pepit illū imac̄latur agnū de q̄ d̄r **J**oh. j
Ecce agn⁹ dei q̄ tollit pēta mūdi. t **H**iere. xj
ipe ait. **E**go q̄l agn⁹ mālueret⁹ q̄ porrāt̄ advi-
cīmā. Ut em̄ d̄r **A**ug. **E**ps p̄pl̄ multa dīct⁹
est agn⁹: mācie pp̄ pieratē t māluerudīnez
Agn⁹ em̄ d̄r ab agnō grece qd̄ significat pīl-
latie. **A**gn⁹ nāq̄ oculo pio t mālueret̄ aspīcīt
suū occisorē. t ipe pi⁹ iesus oculo pīetat̄ ilpi
ciebat suos crucifixores: zp̄ eis prem orabat
Au. xxij. **T**ēp̄ oculo t̄lperit latronē q̄ eū
pauloan blasphemauerat: t ait ei. **A**men dī
co tibi qm̄ bodie meū eris ī padiso: **A**u. xx.
ij. **T**ē d̄r agn⁹ pp̄ter mltas alias pp̄terates.
Nā agn⁹ int̄ oia aīalīa mācie iuenīt̄ inoccēs:
vt d̄r ī li. dep̄pe. re. t ponit **I**sl. xij. ethy. **N**ul
lū em̄ ledit dentē nec cornū nec vngue. t q̄c
quid in eo reperiit totū vīle est. sc̄z caro ad ci-
bum: pellis ad variū vīsum: pil⁹ ad indumē-
tū: sumus ad terre impinguatiōe: vngula t

Sermo. III.

Maria Ebtür

cornu ad medicatoꝝ. **I**te q̄ si vidiſt lupū gra-
dū ſigit & ſibi ſimplici vultu p̄ci petiſt. captus
ab hoſte ligat⁹ a carnifice nō ſe defendit. et ſl-
ue ſpolieſt vellere ſue cure ſic aīal inoquū ob-
mutetſcitur. ſue ei ducat ad paſcuā ſue deſerat
ad victimā: nec gemiſt nec murmurat nec cal-
citraſz obedit. **Q**ue omia dño nro iſu xp̄o
opſie applicari pñt. **S**z breuitat̄ cā ſolū ex-
planabo dictū. **M**Si. vbi. s. q̄ ait. **L**atini agnū
ab agno ſcēdo putat̄ dictū: eo q̄ p̄ ceſis alati-
bus matrē ſuā noſcat: adeo ut in maſg grege
ſtati ad balatū voce noſcat parēt. h̄ ille. **E**t
ſill̄ dñs n̄ agn⁹ bon⁹ & pi⁹ iſ crucē pēdēs aguit
voce m̄ris ſue balat̄. i. lacrimat̄. vñ ei rñdic-
di. mulier ecce fili⁹ tu⁹. Joh. xix. **E**t iō in miſ-
ſa cārat̄ Agn⁹ dei t̄c. q̄ ſi di. ecclia. Agne dei q̄
agnouisti matrē ſibi obediēdo miſere nobis.
Agne dei q̄ agnouisti matrē cā recomēdādo
miſere nob. Agne dei q̄ aguiti matrē ei com-
patiēdo iſ crucē: & p̄ mortē ſuā illā ad pacem
et nā deducēdo dona nob̄ pacē. **S**ilr̄ & miſ ag-
uit filiū in utero eū nouē mēſib⁹ ſouēdo. **I**te
ex vterz eū lacte ḡgineo nutritēdo. Agnouit iſ
mō ſibi tāq̄ filio fiducialis ipando. vñ ait
Joh. ij. **V**inū n̄ hñt. q. d. miraculū fac aquā
i vinū ſūrēdo: & ſic eis vinū ipēde. Agnouit
etia eū in patibulo ipm associādo. vñ **A**n.
ij. inq̄t. **D**ilect⁹ me⁹ mihi ſ. intēdit. & ego illi
Ecclēli. c. viij. itez ait. **E**go dilecto meo:
& ad me cōverſio ei⁹. **N**ec eſt illa ouis dei q̄ ſi
plene p̄ceptū de duab⁹ tunicas: qđ h̄ **A**n. ij
vbi d̄. Qui habet duas tunicas det vñā nō
hñti. **S**icut em̄ ouis vñā ſupabūdāte tuni-
cā. ſ. piloz dat tōlori: & aliā ſuat ſibi. ita iſta
ouis benignissima q̄ in maxia abuندātia h̄z
ſidūmētū diuine grē de illa nob̄ oſ anno ſimo oī
die cōicat. **D**igit̄ ouis inoctrēfimma fac etiā
nos oues effici. i. fideles & innocētes. **Q**ues
em̄ dicunſt fideles ppli inoctrē fruct⁹ dātes
v̄ p̄t̄ p̄ **I**nno. in. c. in ſepturz i. p̄n. viij. q. i.
Ite oues appellant̄ oēs boni xpianū: v̄ p̄t̄ p̄
glo. i. epla inclaras. ſup v̄. oues. C. deſu. tri.
& fi. ca. **F**ili⁹ em̄ tu⁹ missus ē ad oues q̄ pierat̄
Dat. xv. & ij. q. viij. h̄. ecce onſum. **F**ac vt ſi
muſ de illis ouib⁹ de q̄b⁹ inq̄t pastor bon⁹ fi-
lius tu⁹ Joh. x. di. **A**lias oues habeo q̄ nō ſe
ex hoc ouili. ſ. iudaico. trāſſumptiſe ſ. c. hāe
ſocietātē. de ge. di. iiij. **D**e illis inquā de q̄b⁹ ſi
lē filius tu⁹ dirit. Bon⁹ pastor aīam ſuam
ponit p̄ ouib⁹ ſuis. Johis. x. & xxiij. q. iiij. c.
tres plonas. **F**ac vt filio tuo dicere valeam⁹
cum pp̄hera p̄. lxxviij. **N**os autē populus
tuns: & oues paſcue tue conſitebitur tibi in
ſeculū. Amen.

De eiusdem itemate his assilatōe Ser. iij

Medio eccl^{ie} deesse laudabo te: ps. xxij. Alex.
de al. sup ps. 8o. expones illa
f^uba eius. ps. Testioniu in ioseph posuit. ait
Ioseph fili^{us} accrescēs et p^{ri} carissim^{us} religios^{us}
e. i q^{uo}d posuit de testioniu honoris b. Agis: q^{uo}d p^{ro}
votū castitatis ei^{us} f^uginitatē honorat. p^{ro} votū
obediētia obediētia d^{omi}ni. p^{ro} votū paupera-
tis illi^{us} pauprētē. q^{uo}d vt d^{icitur} Diero. ita paup-
erat q^{uo}d colo et acq^{uer}ebat vñ se et salvatores
m^undi p^{re}scebat. Posuit eccl^{ie} testioniu in ioseph
q^{uo}d ipa b. Aggo est testis et aduocata in cū eoz q^{uo}d ea
honorat. vñ freqn^t cantam^{us} de ipa. Eya g^{loria} ad-
uocata nra r^{ec}. De h^{abitu} testionio d^{icitur} de p^{ri} in ps
Et thron^{us} ei^{us} sic soli p^{re}spectu meo. i. b. Aggo q^{uo}d
et thron^{us} veri salomonis xpi: et testis i celo fidel^{is}
ibi em^{ptus} testat et allegat p nob. vñ qdā sc̄iūs
hō narrauit q^{uo}d cū qdā religios^{us} freqn^t cantan-
tes illā antiphonā Saluere regina. dicerēt sibū
illō Eya g^{loria} aduocata nra r^{ec} p^{ro}lies viderat in
spū ipam matrē dñi an filij luiripsterni pntia
et p toti^{us} illi^{us} ordīs p^{ro}uarōe p^{re}cari. hec ille. Ec-
lo ordo n^{ost}ri p^{ro} studuit hāc benignā aduocataz
magnificare. et ipa b^{en}dicta m^{er}iti dei h^{abitu} vidēs de-
dit dore suā t^{ra}pale quā h^{ab}et ih^u sc̄lo. s. loca terre
sc̄te i manu et gubernatōe ordīs nri. ex q^{uo}d inuit
q^{uo}d ipa d^{icitur} ab ordī isto singlari^{us} magnificari
et honor ipi^{us} et filij sui defendi. q^{uo}d p^{ro} ego ordī
nis isti^{us} f^utu^{us} q^{uo}d idic^{em} dico brev^{em} g^{loria} f^uba thea-
matis nri. s. In medio eccl^{ie}. i. oim xpianou
laudabo te. Sup q^{uo}d verbis solū. vñ. alias
assiliatiōes p^{re}plabimur.

Sed brā p̄ ebū figurata est Assūlatiō. Sur h̄z cādōrē ruborē frigiditatē t̄ soliditatē. cādōr significat marie puritatē t̄ fgitatē. t̄ iō ei d̄r **Lan.** v. vē ser tm̄ ebūrē distinc̄ saphiris. Qd̄ em̄ vt dictū ē: ebūr h̄z cādōrē. saphir⁹ s̄o h̄z colorē celestē. p̄ hoc dās intelligi q̄ ei⁹ puritas t̄ suit cādīcīor q̄b̄ huana t̄ celestior q̄b̄ angelica. vñ **Bern.** in ser. assump̄. inq̄t. Si diligēter at tendas in maria singulas virtutes inuenies singlāres eēq̄ videbant̄ comūes. q̄ em̄ vñ an gelica puritas f̄gimi illi audeat cōpari q̄ diab̄ suit sacrarū fieri spūsserī t̄ h̄scaculū filij dei. Rubor aut̄ significat ei⁹ caritatē q̄ i p̄a nū q̄ extīguī potuit: iñ illō **Lant.** viii. Aq̄ multe nō potuerū extīgūere caritatē. Et q̄ diabolū p̄cessit t̄ p̄forauit: iñ illō **Judith.** ix. p̄cutiā cū labijs charitatis mee. Et q̄ ipam f̄ginē de corauit t̄ oīwāqit: iñ illō **Lan.** ix. P̄erculū

Pars.IX.

fecit sibi rex salomo r̄c. seq̄. media charitate
strauit. et eius. li. c. ii. ipsa inq̄t. Ordinavit in
me caritate. de eis q̄ caritate inq̄t. **Ber.** Ipa ē
m̄lier amicta sole: q̄ velut altez̄ sole iduit: qz
sic ille sup̄ bonos et malos idm̄c orit: ita ipla
pterita merita nō discutit: s̄z oib̄ exorabile et
clementissimā se expōit et oib̄ necitates aplissi
mo misericordia affectu. **Frigiditas** significat refrige-
ratōz spūscī et extintōz somni: vñ dixit illi
āgel⁹ **Au.** spūscī supueniet i te. i. te ab oī
estu occupie refrigerabit. vñ **Aug.** i ser. anun-
ciac. ait. Spūscī supueniet i te ut nec estu
partiar̄ libidinis: et m̄f s̄s creator̄. et s̄bdit. Id
circo qdē ea deispr̄ obūbrat ne portas deū fra-
gilis h̄uana succubat: et vt est̄ corporis nelci
at quā deispr̄ obūbrat. **Soliditas** at significat
p̄stabilit̄ sue fructus: q̄ tata fuit q̄l z̄ tēpe pas-
siōis xp̄i oēs apli fuerit fracti: ipa m̄ solidā
et firma pm̄alit. vñ signrata fuit. iiiij. **Re. ix.**
vbi d̄z. **Ecclibī salomō thronū de ebore grā-**
dē. Ipa em fuit thron⁹ dei: q̄ deī ipa reçeuit
eccl. et q. et fuit de ebore q̄ solida et firma pm̄
lit. et fuit grāctis: q̄ ei⁹ digras oēz āgelicā di-
gnitatē trāscedit. **De ei⁹ aut̄ costatia inquit**
Amb. sup̄ **Lu.** **Maria fugientib⁹ aplis ante**
cruce stabat et p̄q̄s oculis vulnera filij specta-
bat. **Scđi q̄z paral.** ix. d̄z. **Eccl salomō soliū**
eburneū. i. ips b. h̄ginē: q̄ fuit soliū sp̄l salo-
mōis celestis. et iō illi inq̄t pp̄ha ps. 4. 4. **De**
des tua deī lse. se. ic. et. i. a domib⁹ eburneis.
ex qb̄ delectauerit tesi. re. i ho. c. **Alticit regia**
r̄c. **Ipi q̄z h̄gini inq̄t ei⁹ sp̄lus celesti.** **Xan.**
vij. **Dollū tunī sic turris eburnea.** **De illa etiā**
dic̄pt illō **Tren.** iij. **Cādidiores sunt nazā**
rei ei⁹ nine: rubicūdiōres ebore ar̄tīq̄ r̄c. b aut̄
ebur p̄ciosū referēt de idia: vt b̄ **Eccl.** xvij.
vñ **Virgili⁹ cast.** India mittit ebur. **De pul-**
chritudie etiā ipi⁹ h̄gis dicere possum⁹ illud
Quid. ij. metha. **Impubelq̄ genas et ebur-**
neacolla deculq̄. **Ebur** ei significat pulcritu-
dinē: q̄ res eburneē dicunt pulcre. vñ h̄gili⁹
iij. geor. caſt. hipodameq̄ h̄ueroq̄ pelops iſi-
gnis eburno. et p̄pertīq̄ lq̄t. **Sine lyrecarmē**
digit̄ pcussit eburnis. i. eburneis. **Sic etiā**
tybull⁹ accipit di. **Hac p̄mū venies plectro**
modular⁹ eburno. **De ipa q̄z fogine bndicē**
expōi poss̄z moralit illō **Weler.** j. s. q̄ tēteria
reḡ assueri q̄ erāt aerei color̄: et carpasini et ia-
cintini susstebāt sumb⁹ bissinis ac purpu-
retis: q̄ eburneis circul̄ iſetti erāt: et columnis
marmoreis fulciebant̄: s̄z breuistat̄ cā utrāscio

Dicitur ergo dicitur dies filiationis.
Dicitur ergo greci quod electio latet ut
dicitur Iustus in libro ethici et significat benevoli.

ne:q tota fuit celesti claritate pflusa. **S**i enīz
alij sc̄i dicunt̄ dies: in̄ illō. i. **T**hi. v. **D**om̄
vos filij luc̄ estis et filij diei. In q̄b̄ tñ aliquā
fuit aliq̄ tenebra culpe. multo fortī illa d̄z di-
ci dies in q̄ sp̄ lux diuina effulgit: et nuncq̄ aliq̄
tenebra locū habuit: vt ait m̄gr̄ Iaco. devo-
ragine s̄li. b. h̄gis: vbi etiā d̄t. **S**i isto m̄do
visibili corp̄ opacū. i. tr̄a: soli se nō impone-
ret: tūc sol ip̄ die faceret: et nuncq̄ nox ect. In
maria iḡl nihil vnḡ fuit opacū: nihil frenū
nihil rōni tr̄iū: et id nulla nor vnḡ ibi ē po-
tuit: s̄z sp̄ tāq̄ dies lucida radiauit. **H**ec ille
Alt allegat illō **Zach.** xiiii. **E**rit dies una q̄
nota ē dno. **N**ō dies neq̄ nox. i. nō vicissitu-
do diez et noctiū. **I**sta tāq̄ dies q̄ nūq̄ habit-
at nocte est br̄a h̄go maria. q̄ sic d̄r̄ **G**ap. vii
Dece est speciosior sole. **E**x q̄b̄ s̄b̄is p̄dicit̄ ro-
ctor aut nō excludit int̄ētu aut nece ē excludi-
re ex eis q̄ h̄go lucidissima nuncq̄ obscurata
fuit p̄ originale pct̄m. **D**e isto era die d̄r̄ p̄
xviii. **D**ies diei eructat verbū: et nox nocti ī-
dicat sc̄iam. **X**ps em̄ fuit dies: et br̄a h̄go fil̄r̄
Quā iḡl insimul erat et mutuo loq̄bant̄: tunc
dies cū die erat: et dies diei s̄b̄ eructabat.
ē s̄b̄ **A**dā erat nox et ea s̄b̄: et ambo sc̄iam
dei voluerūt h̄ie: et iō tunc nox nocti indicauit
sc̄ia. **S**z notādū ē q̄ dies h̄z tres p̄t̄ p̄n-
cipales. **P**ila mane appellat a mene qd̄ ē bo-
nu: qz nihil ē luce meli: vt ait **I**sa. i. li. ethy. et
hec ps̄ ē finis dormitiois: litui opatiōis: hora
sobrietatis et celebrate digestiois: vt d̄r̄ i. li. de
pp̄. re. **Q**ue oia optie iueniūt br̄a h̄gini. nā
p̄mo fuit finis dormitiois. **P**ct̄ores em̄ do-
miūt i pct̄is: in̄ illō. i. **A**bez. vi. **Q**ui dormi-
unt nocte dormiūt. **I**pa iḡl h̄go b̄ndicta est
finis dormitiois: q̄ finē feci vichs et petis. vii
Hiero. in ser. assump̄. de illa inq̄t. **D**edit ce-
lis gl̄iam: terr̄ teū pacēq̄ refudic: gentib̄ fi-
clē: vichs finē: vite ordine: ac morib̄ discipli-
nā. **S**c̄do est initiu opatiois. an adiectu em̄
suū hoiles b̄n opari n̄ poterāt: q̄ demōes eos
spediebat. sed ip̄a demones ip̄diētes expulit
et hoiles ad b̄n opandū expeditos fecit: iupt̄
illō p̄. **D**ixit el̄ sol. i. virgo maria: et cōgre-
gati s̄. s̄. dem̄s: et in cubilib̄ suis collocabū-
tur. s̄. l̄fferno. rexibit h̄o ad op̄suū: et ad ope-
tionēs ius vſez ad vesperā. **T**ertio fuit mane
sobrietas. **V**abuit em̄ magnā sobrietate in
s̄b̄o: qz rarissime rep̄t̄ fuisse locura. vñ glo-
sup **L**n. aii. **S**i maria iueniāt p̄ceptū apl̄i
tacuisse: debem̄ post p̄ceptū apl̄i magis do-
ceri q̄ docere. **V**abuit etiā sobrietate in cibo
vñ inq̄t **Amb.** in li. de h̄gi. **S**i maria clurie-
bat cib̄ plerūq̄ obuī q̄ mox̄ arceret nō de-

Berino. III.

Matia dies et fons

licias misstraret. Dabuit qz sobrietatem i actu
licito: sic e monial copule: a q voluit absti
nere et fugitatem suare. sciebat enim veram esse in siaz
Quid di. si ep'lis. Est vt placit abstinuisse
bonis. Sed ap's diei est meridies. qd' ce
ter' hor' est mag' calida: mag' secca: mag' clara
et mag' equis sine media. qz tunc sole i medio
celi et equis ab ortu et occasu v' distare: vt d' i
li. de pp. re. vbi etiā h' meridies d': qsi me
dia dies: v' qsi mera dies: qz tunc clarior et pu
rior est sol qn de medio celi rutilat: et totu' or
be illu'nat pari claritate. Et ait i' fogo d' me
ridies: qz ceteris scis est mag' calida. i. dei a
more accessa: imo tota suu i igne amor' p'usa
ut ait Hiero. i ser. ad custo. Nec fuit ceter' sa
ctus mag' secca. i. ab oihuore occupie penit' ali
ena. v' vocal' fra scis: iux illud Isa. liij. et sic
radix de terra siti'ci. Fuit etiā ceter' scis ma
gis clara. i. luce diuine saple magis plena. v' Apoc.
xij. vocal' m'lior amicta sole. i. sapie di
uine splendore. nā sic d' Beda: qn b. fogo eli
zabeth salutavit: spūscetus ipi elizabeth scis
p'ntiu: p'citoz et futuroz dedit. P'ntiu qd' e
qz ipaz dei m'rez eē coguit: r'fuctu' v'ctr' sui ec
b'ndictu' pdicauit. p'citoz aut: qz p'sensum
marie credet' itellxit. futuroz p'no: qz a d'no
p'siceda q illi dicta fuerat annuncianit. Deind
ibidit Beda. Quis g'dicere v' extimare sus
ficiat q tuc gra spūsceti del genitrici' replue
rit: cui tata in m're p'curloz' lux celesti' emicue
rit. Est etiā media. i. mediatrix inf' deu' et nos
effecta. de q medio inq' ps. Suscepim' deus
misericordia' tuu in medio tepli tui. i. v' terovir
ginali. et iter. De' aut rex nō an' selia opat' est
salutē in medio terre. i. in maria foggie. Ter
tia ps' diei d' vesp' a qd' stella occidetali q
d' vesp' sine helper'. q' sole occidet' sequit
et tenebras sequentes comitati. vt de Isi. xvi. s.
et ponit in li. de p'pe. re. vbi etiā dicit q hora
ista d' sero a ianuis clausis sine seratis: quia
qn venit vesp' fores serant: vt oia in domo
maneat tutiora. In hora autē vesp'ina hō a
labore re'fescit: mercedē accipit: et in domo se
re'colligit. Et silt brā vgo taq' helper' semp
sole. i. xpm' comitata est. et sero. i. in fine vite
q' tenu' suis fidelib' facit. P'imo nangza la
borib' suis eos q'escere facit: iuxta illud Apoc.
xiij. Ammō em iam dicit spūs vt re'fescant
a laborib' suis tc. Sedo eis mercedē tribuit
Illa em merces est fruct' v'etr' sui. i. ei' bñ,
dictus fili' in illud ps. cxvij. Tu' dederit di
lect' suis somnū ecce hereditas d'ni fili' mer
ces fruct' v'etr'is. Tertio cu' deuotis suis cenā
facit. in qua cena illis apponit panē vite; illū

scz q ait Joh. vi. Ego sum p'nis v'su' q' de ce
lo descedi. Illū etiā panē de q' d' Eccl. xv. Si
habit illū pane vite et collect'. Apponit etiā
cibū delectabilē. i. se p'nam: q' ait Eccl. xxij. q'
edūt me adhuc esuriet: et q' bibunt me adhuc
sient. Apponit etiā diu'la cibaria. i. diu'las
refectioes et gaudia. v' puer. v'le. d'. Dedit
cibaria ancillis suis. Quarto denotos suos i
domū celestē introducit. et iō vocal' porta padi
si et fenestra celi. Un canit ecclia. Intrant ve
stra flebilea cel'f'nenestra facta es. De ista die
exponi moralit' p' illud q' dicut iuristē: i'z ad
aliud p'positū. i. q' dies iterpellat p'hoie: ex de
loca. c. vi. t. C. de p' re'comit. stip. i. magnā. O
sigit xpianī mem'cōte diei hui' i q' egressi eis
de egypto. s. pcti: et de domo fuitur. i. diaboli.
Ero. xij. Dec ei' dies boni nūci. i. Re. iiiij.
Hic ē scis dies d'ni Neemie. viij. t. i. Esd.
ix. Dec est dies quā fecit d'ni exultem' et lete
mūr i ea: ps. cxvij. Scissima dies i q' fisi
cata fuit p'phertia dauid di. ps. cxvij. Fecit
sole in præte diei. Sol em iusticie ipsi i p'c
tē dat' e' sue genitrici. s' heu q' multi ideu'ori
b'c' v'ginis p'nt dicere illud Au'c. xxij. Indi
nata est iā dies. Nob aut o deuoti dico illud
Ro. xij. Nox p'cessit: dies at appropinquit
ab'ciam' g' opa tenebray tc. Ecce nūc dies
salutis. i. Abo. vj.

D'z brā vgo d' fons Assilatio aij.

Hunc est brā vgo maria: iux illud
Aan. ij. Vos hortoz pute' aq' vi
u'ctiū: q' fluuit ipetu de libano. In
q' p'k'bis notari p' q' ipa h'z hortu
cāpū et viridariū: ita q' q' ad hortu ipa ē fōs:
q' ad cāpū est pute' aquaz v'ctiū: viridariū
tuo fluuius q' fluuit cu' ipetu. Per hortu aut si
gnificant' boni et b'c' foggis deuoti q' sensus su
os clauerit. De qualibet em bona aia spon
sa dei p'ot dici illud Aan. iiij. Hor' p'clusus
fons signat' tc. Debet em claudere os suu a
vanis p'k'bis: et man' suas ab epib' p'auis. et
sic de singulis sensib' corporalib'. et tuc erit hor
tu' co'clusus. Item debet sigillare cor suu
a cogitationibus imundis. et tunc erit fons si
gnatus. In isto aut hortu sunt herbe viretes
et redolentes. i. sancte virtutes et deuote medi
tationes. Sunt etiā flores. i. m'nde affectiones
Ibi etiā crescunt arbores folia virertia et fruct' q'
suaves habentes. Per arbores autē intelligunt
diu'ne p'platiōes i altu' se erigēta. p' folia ac
scr' p'ba et p'fruct' bona opa. et ideo subdit' i
p'dictio. c. Ammissiones tue padissus. Sed no
tandum q' nec iste herbe nec flores nec arbores
possunt fructificare nec crescere nisi ille fons

Maria
fons or
torum.

Pars.IX.

Hyginalis mitat eis aquā sive grē. Adueniente autē aq̄ isti⁹ fons herbeū tuū et scōz deside rior crescūt. qz bñdictōz ab isto fōte accipiūt. **U**n **Neb.vi. dr.** Terra sepe venientē sup se bibēs imbrē: et generas herbā optimā illis et qb⁹ colit accipit bñdictioz a deo. Flores etiā crescūt: qz mude affectioes magis redolēt co ra deo: iux illud **Cañ.ii.** Flores appuerūt vi nee florētes odorē dedert. Arbores etiā pdū cū folia scōz s̄bōz et fructū bonoz operz. vñ **H**iere. xvij. dr. Erit foliū ei⁹ viride et in tpe siccitatē n̄ erit sollicitū nec aliquā definit facere fructū. et id bene dr qz ipa est fons ortoz. **P**er cāpos autē intelligunt maliz p̄tōres qz nō hnt aliquā clausurā. nec in ore suo: qz illud laxat ad detractōes. nec i manib⁹ suis: qz illas extē dūt ad illicitas opatōes. nec in corde suo: qz ibi recipiūt imūdas cogitatōes. **E**t de talib⁹ dr. **Proi. xxiij.** Per agz hōis pigri trāsui et p vineā viri stulti: et maceria lapidū erat de struca. **U**n qz nō habet aliquā clausurā nec maceria. idco male bestie. i. demones vadūt et veniūt in cor ei⁹. **A**d qd exponi p̄t illd **Job. xx.** Gladēt et veniēt super eū horribiles. **E**t qm̄ tales male bestie vadūt et veniūt: iō herbas cōculcāt: flores dessipāt: ac fructus deuorant. qz oēs virtutes et affectioes ac desideria et cūcta bona opera destruūt et osumūt: ita qz oia efficiunt arida et mortua. **U**n **Isa. xv. dr.** Aruit herba. s. redolētiū s̄tutū: et defecit ger men. s. bonoz operz. et nitor ois interiēt. s. vi retiū affectionū. **S**ed m̄ isti⁹ cāpis in qb⁹ sūt oia arida et mortua beata ygō sepe est pute⁹ aquaz viuētiū. **A**que em̄ ei⁹ sunt viuētes: qz faciūt et uiuiscere i corde oēs mortuas voluntates: et virere oēs aridas affectioes: et p̄t fructificare p̄ bonas opatōes. vñ inq̄ **Ps.** **E**t campi tui replebunt vberate. et ideo bñ dr. p̄tens aquaz viuētiū. Iste sunt ille aque viuētes de qb⁹ dr. **Ezech. xlviij.** **O**ia ad qz ve nerit torrēs viuēt. **P**er viridariū ho itelli gis padisus: in qz sunt diūsi flores. s. rose mar tyru: viole cōfessorz et lilia virginū. Itē diūse arbores. **Q**uidā em̄ ibi sunt qz fuerunt vt cedrus p̄ eminētē vitā: alij vt cypsis p̄ odori ferā famā. et sic de singulis. Quas grās p̄secu tisunt mediātē virgine. **U**n ipa dicere p̄t illud **Accs. ii.** **F**eci hortos et pomeria: et leui ea cūctis generib⁹ arborū. **I**n isto viridario sine pomerio ygō beata spaciāt modo iter lia virginū: mō iter violas p̄fessorz: mō inter olinas p̄iarchaz: qz fuerūt dediti opib⁹ mībi cordie. mō inter palmas aploz: qz totū mun dū supauerat. mō intercedros platoz: qz sue

rūt eminētes dignitate. mō iter cypressos re ligiosoz: qz odore sive puritatis serpētes. et de mones a se fugauerunt. **I**n istud autē virida riū sive pomeriū iste fons sive flum⁹ mitte aquas luas cū impetu. i. largiter et abūdant. **A**d hoc autē qz fluat aque cū impetu tria regnū. s. qz de alto veniāt: qz in abundātia fluat et qz nullā resistentiā inueniāt. **I**stas igit̄ aq̄s iste fons sive flum⁹ celestis effluere facit in viridariū padisi a monte altissimo trinitatis: et facit eas effluere in abundātia maxima plenitudinis. qz nullū p̄tū obstaculū inueniūt in beatis. **E**t ideo bene dr. qz fluunt impetu te libano. **D**e istis etiā aquis exponi p̄t illd **ps. xlv.** **L**uminis imper⁹ letificat cūiratē dei.

Sed p̄ maiori declaratiōe pdictoriū pulcz

T

erit videre qualis est iste fons hyginalis: et qz les sunt aque ei⁹: et qualis iste fons diuidit.

Duo

mariæ fons sign⁹

Virca primū autē est norādū qz iste fons est signat⁹: et ap̄d teū posic⁹. ac in flumū p̄uersus ppetuūsqz et dulc̄ ac amen⁹. **P**rimo dico qz ē fons signat⁹: iuxta illud **Cañ.iiij.** **H**ort⁹ cōclusus horor mea sponsa: hor⁹ cōclusus fons signat⁹. **B**is autē dr horis p̄clusus et semel signat⁹. **I**ntellect⁹ em̄ ygis sive hor⁹ dei: qz plen⁹ erat fide et dei cognitōe. **A**ffect⁹ ei⁹ sive hor⁹ dei: qz plen⁹ erat amore dei. **U**ter⁹ ei⁹ sive fons dei: qz plen⁹ erat aqua celestis grē. **D**e igit̄ clausit ei⁹ intellect⁹: ut nihil i ipm intrare posset ignoratiō vel erroris. **C**lausit etiā ei⁹ affect⁹: ut nihil in ipm intrare posset mūdāni amoris. **S**ignavit ho lumen vterū sigillo virginis pudoris. **S**cđo sicut fons apud deū posic⁹. vñ **ps. inq̄ deo.** **Q**m̄ apud te est fons vite: et in lumine tuo videbim⁹ lumē. **E**s em̄ fons: qz refrigerat ab estu cōcupiscētie. et est vite: qz vivificat a morte letalis culpe. et ē luminosus: qz infundit nob̄ lumen cognitōis diūse. et est ap̄d teū posic⁹: et iō copiose p̄ effluere. **T**ertio est fons i flumē p̄lusus: iux illud **Hester. xj.** **P**aru⁹ fons crevit i flumē maximū: et in aquas plimas redūdauit. **I**pa ei⁹ fuit paru⁹ fons in sua humili p̄uersio et re puratiōe: sed crevit in flumē maximū in filiū dei receptōe: et redūdauit in aquas plimas i sua in celū glōsa assumptōe: vbi intātū redūdat qz de sua plenitudine nō cessat effluerē. et illis qz sunt foras. i. qz adhuc sunt i exilio et illis qui sunt in plateis celestis **P**ierusalē iuxta illud **Proverb. v.** **D**eriuens fontes tui foras: et in plateis aq̄s tuas diuide. **A**ccepit autē aliquando flumē p̄ aque supabūdātia. et ff. de aqua plu. ar. l. j. **H**. deniq̄ ait. **Q**ue quidē aque celestis supabūdātia fuit in ipa vire

Sputus
aquařū

Maria
flum⁹.

Berimo. III. Maria Fons

gine. et hoc eam nobis coicauit abude. Quarto est fons perpetuus. In illud Isaie. lvj. Ecce quis ortus irrigat. et sic fons aquarum cuius non deficit in aqua. Amor namque mundi non est perpetuus sed cito labitur. quod est sicut aqua cisterne. Unde queritur deus Dicere. q. d. Ne dereliquerunt fontes aquae viue. et fodierunt sibi cisternas dissipatas quod continent non valent aquas. Nudus enim est sicut cisterna perforata. quod non habet solatium verum sed fictum. nec permanentem. sed cito effundente. nec plena sed vacua. Juxta illud. q. Joh. q. Nudus transiit et occupisceret ei. Quinto est fons dulcis et amenus. Sed nota quod fons de mari oriens. sed per meatus subterraneos dulcorat. et sic ipsa aqua dulcorata fonti immittitur. et potabilis reddit. Et sicut ipsa benedicta virgo de populo iudaico amaricato per petrem originale fuit orta. sed tamen sine ipsis petri originalis amaritudine fuit accepta. quod si aliquid in lumen parentum fuit semper quo ipsa debebat recipi purgari. et sic ipsa gratia dei pueritate et scientiae sic totaliter fuit dulcedine repleta quod undique emisit aquas dulcissimas gratias. Unde de personis tribus virginis fuit verificatum illud. Iudith. vij. Fontes amaricati dulcorati sunt ad benedictum.

X. Quales aquas habet Maria? **S.** do principalis est videndum quales aquas habet iste fons. Et rudes quod aquae ipsius sunt valde frustose. Nam multipliciter habet virtutem. Primo namque habet virtute refrigerationem. Et ideo valde grates sunt anime scientie. id est desiderati. Juxta illud Prover. xxv. Quidam frigida homini scientie. Hoc notandum quod aqua fontis in estate est frigida et in hyeme est calida. et maxime aqua putredine est. quod etiam de fons. et sicut beatissima ergo in est. te prosperitas dat aquam frigidam. id est gram refrigerationem. ne mens nimis in ardore terreno affectibus. In hyeme vero aduersitatis dat aquam calidam. id est gram inflammatum. ne mens aduersitatibus possa a dei amore repescat. Ipsa autem in aduersitate fuit seruatrix. et quod iuxta crucem stabat. In prosperitate vero humilior. quod dei ancilla se noxiabat. Secundo habet virtutem eleuationem. Unde per dicere illud Joh. iij. Aqua quam ego dabo fieri eo fons aquae scientie in vita eterna. Hoc nota quod aqua ipsius descendit tantum etiam ascendit. Et sicut aqua gratia tantum hominem sublevat ad celestia. ipsius ideo descendit despiciendo infima et terrena. Sunt autem quodam quod retinet sibi necessaria et superflua et nihil peribit largiuntur. Et taliter erat ille dominus qui dicebat purpura et byssus. ut dicitur Luc. xvij. Quia igitur isti nihil descendunt. ideo nihil ascendunt. Alii sunt quod retinent necessaria et superflua. dant tamen per superfluous paupribus. de quibus dicitur. Autem

ce. xj. Quid superest dare elemosynam et ecce omnia munda sunt vobis. Et isti quod par descendunt ideo etiam par ascendunt. Alii vero sunt qui dant paupribus oiam superflua. et sibi retinent necessaria. De quibus dicitur. Tu. iij. Qui habet duas tunicas det unam non haberi. Una enim est tunica necessaria et talia superfluitatis. Tunica autem necessaria per reineris superfluitatis propter pauperibus erogari. Et isti multum ascendent. quia etiam multum descendunt. Alii autem omnia relinquunt tamen necessaria quod superflua. et se amore dei paupres faciunt. sicut fecerunt apostoli quod dixerunt Christo Matth. xix. Ecce nos reliquimus oiam et te. Et de his multi innueniuntur viri perfecti quod mundo totaliter renunciantur et religionem intrantes votum paupertatis faciunt. Et isti quia marie descendunt etiam marie ascendunt. scilicet usque ad ipsius societatem. et usque ad iudicariam potestatem. Unde Mat. xix. anquit ipse salvator. Amem dico vobis quod vos qui reliquistis omnia et secuti estis me in regeneratione cum sederit filius homis in sede maiestatis sue. sedebitis et vos super sedes iudicantes duodecim tribus israel. Tertio hinc virtutem viuificantiam. quam desiderabat humanus genus auius virginis aduentum. dicens in luc. Nume. xx. Dñe deus meus exaudi clamores populi mei. et aperi eis thesaurum fontis aquae viue. Et dicit aperi. quod desinat et a deo est homo aquae effusio et emanatio. quod fluit in beatam regionem a superiori. id est supersectorum. Unde Luc. i. dicit ei angelus. Spissus sanctus supueniet in te regnum. Ipse autem benedicta ergo coicauit eam nobis inferioribus. et nos viuificantur. Unde illi dicere possumus illud. Necesse. ix. Tu viuificant oiam hec. Domines ergo qui volunt viuificanti accipiunt de aqua istius benedicti fluminis. Omnia enim flumina de iure gentium sunt publica. scilicet de acqua. de domo. adeo. scilicet de rito alveo. de quo etiam regitur in. l. iij. ff. de re. di. Et hoc in flumine publico oibus navigare licet. scilicet in flumine publico. Quarto hinc virtutem irrigatiunam et germintationem. De irrigatore dicitur. Gen. iij. Fons ascensus debat de terra irrigans vniuersam superfiem terre. De germinatore autem dicitur Isa. lv. Descendit imber de celo et ultra non revertitur. sed inebriat terram et germinare eam facit. Dicit autem salvator Mar. iij. per terram primo germinare herbas. deinde spicam. et postmodum plenum frumentorum in spica. Ille enim fons celestis terram aie nre facit primo germinare herbas. id est tunorem. qui est praeponit noue vite. Deinde spicam. id est panem alperam. et postmodum plenum fructum in spica. id est charitatem. Quia sicut dicitur ad Roma. xij. Plenitudo legis est dilectio. Quinto haberet virtutem munere

Pars.IX.

datuam. **N**i in isto fonte mundantur latetur actui et pteplarini. et erit ipi pteores immundi. **V**n Zach. viij. dicitur. **E**rit fons patens domus David habitatibus hierusalem in abluitionem pecoris et mestruate. **P**er David enim quod inter pteplarini. intelliguntur actui. **P**er hierusalem vero quod interptat visionem pacis intelliguntur pteplarini. **N**omine autem pecoris intelliguntur illi qui committunt peccata mortalia carnalia. **N**omine vero mestruate intelliguntur illi qui committunt peccata mortalia spiritualia. **O**mnes enim in isto fonte celesti debent lauari. **N**a actui qui committunt aliquam negligetiam. **C**ontemplationis qui peccat per aliquam inanem gloriam sive ineptam leticiam. et pecores cum carnalia quam spiritualia peccata committentes hunc in aia multiplicem maculam. et ideo in isto fonte debet extergere illa. **T**ertio principaliter videndum quod iste fons dividit. **E**t rursum quod dividitur in quatuor capita. ut p. Bern. q. **E**t hoc id quod de virginibus benedicta egressus est Christus qui in nos fluit quatuor maria beneficia. scilicet creatonis. recreacionis. iustificationis et glorificationis. **E**t ista divisione flumina. **Q**uia flumen ciuitatis in quam fluit quatuor beneficia. inferre siveuit. **N**a necessaria apparet. superflua exportat. sordes abluit. et sicut extinguit. **B**eneficium enim creationis oia necessario generi humano reportauit. **B**eneficium recreacionis oia superflua exportauit. oia scilicet peccata et opera diaboli. **B**eneficium vero iustificationis oia imunda abluit. **B**eneficium autem glorificationis sicut extinguit. auxiliis illud p. **I**n ebria bunt ab ubertate domus tue et correre voluptatis tue potabis eos.

Quia beata virgo dicitur nauis
Assimilatio. viii.

Maria dicitur **D**uis dominus benedicta mihi deus multiplici ratione. primo ratione cause efficientis quod tota trinitas eam fecit ac fabricauit. **N**a deinde prout in ea posuit suam potentiam in quantum potentia divinitatis receptivam illi tradidit. **F**ilius autem in ea posuit suam sapientiam in quantum significans integrum suum. **G**loria vero sanctus in ipsa posuit gloriam suam in quantum plenitudinem glorie sibi dedit. **E**t ideo de qualibet persona divina dici potest illud. **I** Para. xx. **P**articeps fuit ut faceret nauem quod erat in tharsia. **S**ed etiam dominus natus ratione causa materialis. De materia enim huius nautis habet Eccl. xxiiij. ubi ipsa ait. **Q**uasi cedrus exaltata sum in libano. **E**st igitur ista nauis facta de cedro virginatus quod cedrus facit ipsam deo gratia et odorisera. et ei carnis suavitatem incorruptam. **E**t facta est de cypri charitas quod cypres sus est tare fortitudinis et soliditatis quod nulli ostendit cedit. **E**t sicut charitas vestrae regis nulli tribu-

latioi unquam cedere potuit. **J**uxta illud Cant. viij. **F**ortis est ut mors dilectio. **E**t ibidem. **A**quum multum potuerunt extinguere charitatem. **E**t facta est de olitia pietatis quod super virum quod eius pietas non alicui defecit. nec in vere iuuatur. nec in auctuno senectus. nec in hieme tribulatiois. nec in estate alicui mali seruoris. **F**acta est etiam de platano huiusmodi. **E**t enim platanus arbor amplissima. et huiusmodi secentram virginem amplissimam fecit quod illius vero suo receperit quem celi capere non potuit. **N**a sic dicit Bernardus. **M**aria ex generatione placuit: sed ex huiusmodi accepta. **E**terno dominus natus ratione cause formaliter. **F**orma enim natus est. quod superius est apta. inferius clausa. et principio stricta. et fine angusta. et in medio lata. et sicut ergo fuit superius apta ad amorem celestem. inferius clausa ad amorem frenorum fuit etiam principio stricta. quod in initio nativitatis filius et per virtutem sue corporis fuit strictum afflito. et diligenter. **E**t Erodes volebat filium suum occidere. unde necesse fuit in egyptum fugere. **F**uit quod in fine. sive vita filii sui agusta. quod gladio passio eius fuit vulnerata. **F**uit et in medio lata. quod totius trinitatis nobile triclinium est. **D**ominus natus effectus quanto ratione cause finaliter est enim facta ut deus de celo ad terram portaret. inquit illud Propheta. vi. **F**acta est velut nautis institutor de loge portans panem suum. **I**ste est ille panis quod ait Iohannes. vi. **E**go sum panis vero quod de celo descendit. **Q**uia panem nobis ergo de loge portauit. **I**sta enim dictio de loge dicitur distatia locorum. quod de celo ad terram est maria distatia. **U**nus dicitur distatia meritorum. quod nulla nostra merita meruerunt ut deus hoc fieret. **U**nus dicitur distatia statuum. **S**ed enim tres fuerint statu hois. enim ante peccatum librum inoccertia. secundum post peccatum culpa et pena. tertius librum gratiae et quartus erit liberum gloria. **X**ristus carne humana accepit de loge. id est primo statu humanae nature. quod secundum fuit sine peccato et librum inoccertia. nihil omnino de singulis statibus Christus aliquid accepit. **N**a enim accepit in unitate de secundo penitentiae. de tertio gratiae plenitudinem. de quarto vero gloriam fruitorum. quod est aia beatitudinis divinitate. **S**ed istud panem comedendum ipsa regnos iuitat dices illud Propheta. ix. **C**omedite panem meum: et ibi. vi. quod misericordia. vo. **I**deat vocat vinum et panis secundum Christum at vinum benevolus ergo miscuit quod aqua humanae ratione vino divinitatis vniuit. cum scilicet de suis purissimis sanguibus materia humanae deo misstrauit. **P**anem quod istud ipsa fecit. et hoc significatur fuit per illam misericordem de quod in quantum salvator. **N**aturam. quod tria sata farie miscuit. quod benevolus ergo cooperante gratia spiritus corporis et animae ac divinitatem in Christo vniuit. **F**ermetur autem in hac communione fides ipsius regis benedictae. **Q**uarto dicitur na-

Berimo. III.

Maria Nauis

nis rōe arboris q̄ i ista nauis erecta fuit. deq̄ arbores dī. Eze. xvij. Cedrus de lybano tulerūt ut faceret malū. Ita arbor fuit xp̄s q̄ i ista nave p̄ḡis fuit erecta. q̄ a siliac̄ cedro nō solū p̄p̄t lui s̄blimitate. sed etiā p̄p̄t fructuq̄ q̄litate. P̄ma ei cedra i alioq̄ sui p̄tes dulcia i alioq̄ acerba. si alioq̄ int̄ dulcer acerbū s̄ media. p̄ q̄ significat tres i xp̄o nature. nā i xp̄o est diuitias dulcissima. caro q̄ fuit amaritudine plēa et aia q̄ fuit dolore repleta inq̄stū sue nature relicta patiebat. et erat dulcedie plēa i q̄stū dinitate fruebat. Sexto dī nauis rōe veli qd̄ ibi ap̄ p̄esūt fuit. s. ips. de q̄ velo exponi p̄ illud. Eze. xvij. Yssus varia d̄ egypto p̄terta ē tibi in velū. Dī at istd̄ velū fuisse variū. q̄r pictū fuit de colore albo: rubeo et aureo. Ex carne enīz xp̄i flavit color albo p̄p̄t suā puritatē. ex aia color rubor p̄p̄t sui charitatem. ex diuitate vo ei⁹ color aure⁹ p̄p̄t suā p̄ciositatem. Unū ipa b. Vgo inq̄t Lan. v. Dilice⁹ me⁹ cādīd⁹ q̄ ad p̄mu. et rubicund⁹ q̄ ad sc̄d̄. et elec⁹ ex militib⁹ q̄ ad etiū. Septio dī nauis rōe merciū: q̄bus onerata fuit. q̄ qd̄efuerūt ei⁹ vtutes et ḡre. marie hūilitas: vogitas et fecūditas. Na p̄ merce hūilitas fuit ḡta deo. p̄ mercē vogitas aglo p̄ mercē vo fecūditas toti generi humano. Et p̄p̄t hec tria illi dī illud Judith. xv. Tu glia hierlm. i. dei. Hierlm ei visio pacis interpretat. q̄ par vo i solo deo h̄z. Tu leticia isrl. i. anglorū q̄ sp̄ deū videt. Israel ei dei visio siue speculatio interpretat. Tu honorificētia ppli n̄ti. i. cot⁹ generis humani. De ista nauis exponi p̄ il lud Mar. vi. Erat nauis ī medio maris. In q̄b⁹ s̄b̄is tria rāgūt de ipa b̄ndicta vogie. Primum dī fructuositas. ibi. erat nauis. Secundum officiositas. ibi. ī medio. Tertiū vo ḡrositas. ibi. maris. Inq̄stū ei appellat nauis oñdīt ei⁹ fructuositas. Nauis ei valz ad mltas op̄tunities. q̄r i gr̄ nos ī mari rēpestuoſo h̄mūdi positi mlt̄ idigem⁹. iō de⁹ nob dī ista nauis cula puidit. Unū notādū q̄b. Vgo vt sp̄ual nauis valz marie ad tria. P̄to ad trāfretādū occursus piclosos mūdial occupationis. H̄cōd̄ ad deferēdū pūet⁹ deliciosos diuināl ploratōis. Tertio ad debellādū i cursus agustinos demoniāl tētātōis. Primum igīt nobis valz ad trāfretādū h̄ mare qd̄ 2tine vētis h̄ris flatib⁹ nauigam⁹. s. mare isti⁹ mōdi. de q̄ inq̄t p̄s. Docmare magnū t̄spaciosuz manib⁹ et c. In q̄ qd̄ē mari ī maximis piculis submersiōis stam⁹. Unū nob̄ dici p̄ illud. Eci. cl. iii. Qui nauigat mare narrēt picla mai⁹. In q̄b⁹ oīb⁹ picul ipa b̄ndicta Vgo nos adiuuat.

Maria
vt nauis
valer ad
tria
Hoc ad deferēdū pūet⁹ deliciosos diuināl
ploratōis. Tertio ad debellādū i cursus agustinos demoniāl tētātōis. Primum igīt nobis
valz ad trāfretādū h̄ mare qd̄ 2tine vētis
h̄ris flatib⁹ nauigam⁹. s. mare isti⁹ mōdi. de q̄
inq̄t p̄s. Docmare magnū t̄spaciosuz manib⁹
et c. In q̄ qd̄ē mari ī maximis piculis submer-
siōis stam⁹. Unū nob̄ dici p̄ illud. Eci. cl.
iii. Qui nauigat mare narrēt picla mai⁹. In
q̄b⁹ oīb⁹ picul ipa b̄ndicta Vgo nos adiuuat
Et iō Bern. inq̄t. Si incurrit scopulos tri-

bulationū. si insurgūt vēti tētationū. **Mari**
am cogita: maria iuoca Ip̄a ei ē nauis d̄ qua
spūalis exponi p̄t illud. Act. xxvij. Nisi ī nauis
māserint: vos saltū fieri n̄ potestis. H̄cōd̄ no
bis tetulit thesauz maximū. s. xp̄m. i q̄ sunt
oēs thesauri sapie et scie dei absconditi. Col. iiij.
Tertio nob̄ valz ad debellādū piratas istius
maris. s. demōes. De ipa ei dī. Lan. vi. q̄ē ter
ribil ut castroz acies oīdiata. Et iō dī. Sa
pie. xiiij. Ariguo ligno credūt hoies aias su
as. et trāseutes mare p̄ ratē libatis. Bñ autē
dī exigu p̄p̄t hūilitatē. Unū etiā ipa ait (vt
recitat ecclia) Unū eēz p̄nula placui altissimo
Hec ē illa nauis de q̄ dī. Au. v. Ascēdit xp̄s ī
nauim q̄ erat Simois. q̄ interpretat obediens
H̄cōd̄ p̄ncipalif̄ oñdīt q̄ ista nauis ē offi
ciola. cu dī. erat ī medio. ē ei mediatrix dei et
hoīm. Statā ī medio triplici dī cā. P̄to ad
excusanda n̄ra facinora. De q̄ Bern. ait. Do
mina n̄ra. media ex n̄fa. adiucata n̄ra. tuo fi
lio nos recōcilia. tuo filio nos recomēda. ex
euser ap̄d teū integritas tua culpā n̄re corrup
tiois. et hūilitas tua deo ḡta n̄re venia ip̄teret
vanitati. Nec ille. De ipa q̄z exponi p̄t illud
Ia. xix. In die illa erit altare ī medio tre egī
pti. et clamabūt ad dñm a facie tribulatiōis. et
mitteret eis saluatorē. H̄cōd̄ statā ī medio ad ī
petrāda xp̄i charismata. de q̄ Bern. inq̄t. per
te accessū hēm̄ ad filiū ō b̄ndicta iuētrix ḡte
genit̄x vite. m̄r̄ salutē. ut p̄ te suscipiat nos q̄
p̄ te dat⁹ ē nob̄. Et idē Bern. etiā dī. Qp̄ ei
est mediatorē ad mediatorē dñz. nec ali⁹ nob̄
utlior ē q̄s maria. fidel' ei ē q̄ sc̄tis antidotūz
et virūz et m̄l'erib⁹ p̄p̄tuit. Et Eze. 37. ait do
min⁹. Dabo sc̄tificatōz ī medio eoz ī p̄petuū
id est maria sc̄tificatōz nob̄ ip̄tratē. Ut em
inq̄t Bern. Nihil nos h̄re voluit qd̄ nō trās
ret p̄ man⁹ marie. Et de h̄ etiā exponi p̄t illud
Eze. 28. Posui te ī mōte sc̄tō dei ī medio la
pidū ignitorū. i. oīm sc̄tōz. tāq̄z. s. dñaz et res
ginā. et q̄s glie dātricē et bānūtricē. Et h̄ est
qd̄ petebat Bern. dī. Mediatrix n̄ra fac p̄ ḡ
tia quā iuēisti. p̄ progatiūā quā meruisti. p̄
miscedia z quā pepiſti ut q̄ remediate fieri di
gnat⁹ ē p̄ticeps infirmitatē et miserie n̄re. te
q̄z iterecedētē p̄ticeps nos faciat glie et britu
dimisue. Tertio p̄ncipalif̄ demōstrat ī h̄bi
p̄dīcēt ei⁹ ḡtiositas dñi dī. maris. Ast em ī
mari nō vt vallata fluctib⁹ s̄z tāq̄z directiūa
et liberatiūa a tēpestatib⁹. Et iō dī. Maria:
q̄s maris stella. Unū ē iūlūtā ecclia dī. Ave
maris stella. Possim⁹ ei dicere deo illud. Sa
pie. xiiij. Dedisti ī mari viā et int̄ fluet⁹ semis
tā firmissimā. De ipa q̄z Bern. inq̄t. Tolle

B
vas paz
Maria
stat ī me
dio

Pars.IX.

corpus hoc solare qd illuminat mundū: vbi dies: **D**olle Mariam maris stellā. marī vti qz magni t spacioſi. qd erit nīſi caligo inuol uens t vmbra moris. **P**ro p̄clūſiōe aut hui⁹ pris dico. q̄ tot sunt ſatiqz hui⁹ mūdi qui in ſuſſlane piculoiſi vēti. q̄ nīſi hec nauis tutiſſi ma haberet: vir vn⁹ de mille ſaluaret. **H**anc igitū nauē oēs teſtēt aſcēdere q̄ ad portū eternie ſalutis volūt. pſperis velis feliciter puenire. vñ **B**ern. ait. **Q** hō ſi ad p̄ſpectū dei pris accede retimes: ne liqſcas q̄li cera a facie ignis. va de ad mediatria cēmreꝝ miſcdie t onde ei vul nus t vlcera. t ipa p te ondet filio lacr vbera t fili⁹ ondet pri lat⁹ t vulnera. **P**r̄no negabit filio. nec fili⁹ mī. nec mī tibi. hec ille. Ipa aut̄ br̄iſſima. vgo eſt illa nauis d̄ q̄ expo ni po test illd. **N**at. viii. vbi d̄. q̄ aſcēdere **H**u i nauiculā ſecuti ſunt eum diſcipuli ei⁹. **S**i ḡ aſcēderim⁹ ipaz nauē poterim⁹ nauigare ma re t flumia. q̄. **E**ſtre. iiiij. **H**ec etenī nauis eſt p̄ncipal inf eas de qbz d̄ p̄ſ. exi⁹. Ilic naues p̄tālibūt. et Job. ix. Quasi naues poma por tantes. Licet aut̄ p̄pē nauis ſit marina. tra eis ſluuiſis. vt no. ff. de ſer. l. ſolet. **T**n p na uem ſepe itelligim⁹ ſine marina ſine pluuiia ſis ſit. ff. de exerci. l. j. h. nauem. t de icen. rui t nau. l. j. t. iij. t. l. rat⁹. t tal⁹ eſt b̄ndicta vgo. q̄ mediate euadim⁹ ſecuri t liberi ab oib⁹ peri culis maris t fluminum.

Q uod, beata virgo dicitur nubes

Assimilatio. v.

Nubes tripliciter p̄t̄ſiderari. s. q̄zū ad eius generatoem. qualitatē t vir tute. Fit aut̄ generatio nubis (vt d̄ in li. de ppri. rez) aliquādo ex vaporib⁹ maris. aliquādo ex vaporib⁹ terrenis. t aliquādo ex vaporib⁹ corruptis. **E**t ſi hec nubes d̄ beata vgo. t etiā hoies terreni t corrupti. Ipa aut̄ beata vgo d̄ nubes inq̄zum ex maris vaporib⁹ generat. **T**alis em nubes gene ratur qn ſuete caloris solaris marini vapo res attrahunt t in nube d̄densant. t eadē vir tute ois amaritudo illoꝝ vaporꝝ in dulcedi nē cōmutat. **E**t ſi in beata vgo tāqz in di uina nubecula om̄is amaritudo maris. i. hu mani generis. s. peccati originalis i dulcedi nem quersa eſt iuſtice originalis: ſuete radiq solaris. i. filialis pſeruatiōis. **T**n. iij. **R**egū xvij. d̄. **A**cce nubecula parua ascendebat de mari: t en ipſa erat dulcis t melliflua. **P**oſ ſumus etiā dicere q̄ i iſta vgoinea nube fuerit multi amari vaporib⁹. i. multe amare tribula tiones. **A**nde t Maria amay mare interpr etat. Que m tribulatiōnes ſuete ſol. i. diuini

amor⁹ i dulcedine ſibi ſuertebat. **C**uius va por mariu⁹ fuit tribulatio quā ab Herode paſſa fuit q̄ ipam vſ qz i egyptū ſugauit. **S**ed enī iſtud exilium leſater t patiēter ſuſtinuit. **A**li⁹ vapor marin⁹ fuit tribulatio quā hūit in paſſioſe filij. t iſte dolor trabaſ ex eo q̄ p filij morte expectabat hūani generis ſalutē. do lor etiā p̄t⁹ t dolor moris ſunt qdā vaporib⁹ marini q̄ enī i ipa totaliſ in dulcedine ſūt co uerti. q̄ ſine dolore pepit: t ſine dolore de hoc mūdo trāſiuit. **S**ed nubes ſignificat ho mines terrenos. qn. ſ. ex vaporib⁹ terrenis generaſ. Vapores em terrestres ſe affectiōes hominū mūdanor⁹ t terrenis implicatoꝝ. q̄ p ſe ad celeſtia aſcēdere nō p̄t. **S**ed beata vgo ſuete ſuī caloris. i. amoris. ab amore terreno rū corda eoz eleuat. t infiſcera ſue pietatis qdāmmodo ea in nubes d̄dēſat. t ad amore celeſtū ſuſluun leuat. **T**ertio generaſ nubes ex humorib⁹ corrupti. t tūc aeris corruptio t p̄ſtilēria ſuſequit. **I**ste aut̄ nubes ex corri pris hūorib⁹ generate ſunt ūnūdi p̄tōres. d̄ quib⁹ d̄ Job. i. **A**lop̄truerūt iumenta in ſtercore ſuo. **E**t ideo alios inficiūt. **J**ux illud. **J**ob. xv. **T**orruptū bonos mores colloqa mala. **E**t. j. **J**ob. v. **N**odicū fermētu totaz maſſam corrūptū. **S**ed nubes ſiſideratur q̄zū ad q̄litatē. **E**stem p̄caua. Itē eſt a terra eleuata. t motu ſtūno agitata. **P**rimo qdē eſt p̄caua t ad modū ſpongie cauernola: vt d̄ i li. de ppri. re. **E**t iō impſſiois celeſtium d̄ facilis ſeceptiua. **E**t ſi ſtā vgo fuit p̄caua p hūilitatē. **E**t iō valde idonea fuit ad recipiendū celeſtū grāz iuſtificationis. quā recipit: n̄ in pte ſicut alij ſcti: t ſtā ei⁹ plenitudinem. vt ait Piero. in ſmōe ad Aucto. **E**t q̄ p ce terſ ſcriſ habuit grāz: etiā p ceterſ ſecepit glo riam. **J**ux illud Aucto. xvij. **S**lia dñi appariit i nube. Ipa etiā vocat luna. de q̄ d̄ Eccl. xliv. **V**as caſtroꝝ i ſirmamēto celis ſp̄lēdēſ glōſe. **L**una em d̄ vas caſtroꝝ. q̄ ſoluz a ſole: ſed etiā a ſtellis t planetis d̄ recipere aliquā ūnūtationem. **E**t ſi ſtā vgo a ſole. id ē: a deo recipit oīm grāz iuſtificatione. t a ſtellis. i. ab angelis t sanctis recipit ſtūne gloriaꝝ t honorē. **S**ed nubes ē a terra eleuata: t li cert de terra generet: tñ i terra nā moratur. **E**t q̄zto nubes fuerit magis eleuata: tāto videt esse mīnor. **Q**uāto aut̄ eſt terre vicinior tan to videt eſſe maior. **E**t ſi ſtā vgo: licet ſue rit in mūdo nata: tñ quersabat in celo. t erat a terreno amore eleuata. t quāto p̄t⁹ ad celū eleuabat tāto magis de ſe hūilia ſentiebat. vñ eleuata vſq; ad maternitatē dei t vſq; ad re

Nubiuꝝ
q̄litas

Nub
dūcū

Bermon. III. Maria Nubes

gnū celi et dñatū mūdi. tū se vilissimā repūtabat dī. Resperit hūilitatē ancille sue. Homines aut mūdani qnto plū vicinātē terre: tāto maḡ elongant̄ a celo: et de se tāto maiora sentiūt et ampli p supbiā itumescit. Tertio nubes est motu strinuo agitata. q agitatō siue motio pcedit a sue nature leuitate. et ab aeris stabilitate ac a vētoz ipulsiōe. Nos autē nō lūm⁹ agiles s̄z pigrī et desides ad bñ opan dū. et habem⁹ impedimentū a corpe qd hz corrupcōem. et ab aia q hz terrenā affectionem. De qbo dī H̄ap. ix. Corp⁹ qd corruptitur aggrauat aia: et dep̄mit terrena īhabitatio senium m̄ta cogitantē. Naben⁹ etiā impedi mentū a spū nro. q qn̄ nō hz dēū est sibi pondus grauissimū. Un̄ Aug⁹. i. li. pcessionum inq̄t dō. Qm̄ tui plenus nō sum oneri mihi sum. Beata autē virgo Maria ad bñ opan dū fuit velocissima: et habuit corp⁹ leue ex eo q̄ fuit icorruptissima. Et habuit aiam s̄bile q̄ fuit tota purissima. et ab oī pcrō penit⁹ alī ena. Habuit etiā spiritū deo plenū qui eam mouebat ad om̄e bonū. q̄ fuit spū sancto plenissima. et iō vocal⁹ nubes leuis. Isa. xxx. vbi dicit̄. Ascēdet dñs sup nubē leui. i. beatā v̄gi nē: et ingredieſ egypti. i. mundū. Beata em̄ v̄go leuis fuit: q̄ nullā p̄ci grauēdinē habuit. Cuius fuit: q̄ virginitatis integritatē ser uauit. Cuius fuit: q̄ nulli nisi dō placere stu duit. Cuius fuit: q̄ sine corruptōe de spū sc̄to p̄cepit. Tertio nubes p̄siderat qstū ad esse cum sine opatiōem et virtutē. Nubes em̄ ter ram fecūdat estū mitigat. et arcu celestē gene rat. vt dī in li. de p̄p̄e. rez. Et silr̄ beata virgo imbre suaz grāz totā eccliam irrigat et secundat. Et em̄ fons paradisi q̄ vniuersam terraz irrigat. et in qttuor capita dñidit. q̄ quibusdam dat v̄tutē prudētie vt sibi p̄uideat a periculis futuris. Quibusdā v̄tutē iusticie: vt deo satissimāt de offensioz p̄terit. Quibusdāz v̄tutē fortitudis vt sint p̄stantes in adūsis. Quibusdā v̄o v̄tutē p̄pātie vt sint abstinen tes in p̄sp̄s. Sed oī nubes estū mitigat. nā interponēdo se int̄ nos et solē vmbra generat et refrigeriū p̄stat. Et silr̄ b̄ta v̄go inc solem et nos se interponit dū dei iusticia ad mis̄diaz flectit. et sic nob̄ refrigeriū magnū fac. Sunt etiā multi q̄ patiuſt est tribulationū et carna liū p̄cupiscētiaz. H̄z ipa hos est̄ rōre sue ḡtie refrigerat dū eis patiam tribuit et p̄cupiscētia carnalē extinguit. iux illd̄ Acci. xvij. Nonē ardorē refrigerabit ros. Ipa ḡvirgo est illa nubes oīm maloz nroz mitigatiua. et q̄ ps̄. ait. Exp̄dit nubē i p̄tectōz eoz. Tertio

Nubii effectus

nubes arcū celestē in se parit. Qui qdē arcus hz colorē igneū: viride et celeste. Quia i gr̄a arā v̄go erat cōcaua. i. hūlis. et rōida. i. gr̄a plena. id i se genuit arcū celeste. i. xpm̄ q̄ est sū gnū fedēs inf̄ nos et teū. p̄ quē dē p̄misit da re gr̄am et gl̄iam. Qui qdē hz colorē igneū: quo ad diuinitatē. Jux illud H̄eb. xiiij. Deus n̄ ignis plumes e. Itē colorē viride q̄ ad carnēq̄ rōre puritatē sp̄ reslouit. et etiā mor tua fetere nō potuit i sp̄ virore enītuit. Un̄ ipē dñs inquit p̄ ps̄. Reslouit caro mea et. H̄abuit etiā colorē celeste quo ad aiam: q̄ sp̄ in celestib⁹ habitabat. Juxta illud Johā. iii. Nemo ascēdit in celū nisi q̄ et descendit filius hois q̄ est in celo. Merito igit̄ bñdicta v̄go dī nubes. maxime q̄ sicut nubes est solaris radij incorpōratia. et tñ radius q̄ in ipa nube incorpōrat̄ ipam penetrās et exēs nō scindit nec ipa nubes diuidit. Sic ipa dñanā filiū in se recepit et carne vēstuit: et sine sui coruptione p̄eperit. Un̄ de ipa loquēs celestis pa ter inq̄t Zech. xxixj. Solē nube tegā. Item sicut nubes est labrantū recreatiua. sic et ipa est oīs laboris nři solariua. Vi Eccī. xxv. dī. Speciosa mis̄dia dñi tpe tribulatōis. quasi nubes pluiae in tpe sc̄titatis. Itē ipsa est sicut nubes reloluta i pluia q̄ est seminū fecūdatia. germinatiua. nutritiua. ipinguatiua. augmētatiua. et m̄tuplicatiua. Jux illud Job. 37. frumentū desiderat nubes. Un̄ dī ea dici p̄ illd̄ Isa. xvij. Nubes rōri i die mes sis. Nā ipa infundēdo diuse ḡte rōre fac nos multiplicare bonoz opez messem. Ipsa q̄q̄ figurata fuit p̄ illā luce de q̄ dī Matth. xvij. Nubes lucida obūbrauit eos. Et q̄figura fuit brē v̄ḡis claritas innocētie tem̄ oſtrata. Naturalis em̄ nubes nō ē lucida. simo pp̄ter suā densitatē et obscuritatē p̄uat nos radijs sol. Iōz̄ q̄lit lucida hz sup̄ naturā. quis ḡ oīs alta pura creaturā ab hūana ab adā descen dens fuerit nubes obscura p̄ pctm̄ originale obfuscata. tñ hec dñia nūbcula p̄ua. s. p̄ hu militatē. i. q̄ rex etern⁹ trāfigurat̄ ē. et de terribili iudice p̄ p̄ez p̄iſſimū mutat̄ ē. tota fuit lucida p̄ supernaturālē v̄tutē ab oī tenebra p̄ seruata. Et figurata fuit p̄ nubē illā: q̄ ut h̄e Cro. xij. ducebat filios isrl̄ p̄ debū. Un̄ p̄duxit eos ad petrā oreb vbi data ēaq̄ pp̄lo. Quenubes i die p̄tegebāt a sole. nocte v̄o il lumīabat oīdēs ill' viā p̄ quā abularēt. Ipa em̄ v̄go ḡrofa nos p̄tegit ab iſēdīs tētatioz nū. et illumīsat i nocte tenebrosa ignoratīe. et oīdit nob̄ viā celestē p̄cie et nos ducit ad fl̄enta dñiē ḡte. Nec ē illa nubes de q̄ exponit

Pars.IX.

possit illud. **N**o^r.r. **D**ies n^r o^ris sub nube fu-
erat. transumptus in c. nequaq^r de se. dist.
iij. **S**i qd mis^r si mi dei nubes appellat: cui
etia^r pdicatores o^ris sancti tali noie n^rcupen-
tur. ut p^r in c. reuertim. xvij. q. j. **V**n. **I**a.
lx. c. ce illis d^r. Qui sunt isti qui ve nubes vo-
lant. Tales at nubes placet deo. v. d^r. in s^r. et
vij. d^r. i. p^r. Et iō ipa gloria vgo oim pdica-
tor^r ingra fuit. et est deo sup omes gratissima.
Ista eit illa nubes de qua dico potest illud. **N**u-
meri. r. Ceuata est nubes de tabernaculo fede-
ris. Dicit d^r deo pone nube vestimentū meū
Job. 38. Fac ut sim te illis de q^rbo d^r ps. 87.
Deduxit illos in nube diei. Et vt i me verifi-
cetur illud ps. cxij. Qui ponis nube ascensum
tū. Et ve thron^r me^r sit in columna nubis.
Eccl. xxiiij. Ut cū mediāte hac clara nube cu-
la ascēdero i celū dicas te me illud. **E**ccl. xlvi.
Induxit illū in nube. Fac g^r vt de aia mea ve-
rificetur illud. **A**zech. x. **D**om^r repleta ēnu-
be. i. vgo nis deuotione.

Mons, beata vgo dicitur mons synai.

Assimilatio. vi.

Nota de monte si-
nai. **M**ons synai vt d^r in li. de ppri. reruz
est in arabia. vt etiā ait apostol^r ad
Gal. iij. Et est in puincia madian
De q^r Job. p^r in li. q. ariquidatū inq^r. Sy-
na mons est excelsus et ad pascua egregius. op-
timas herbas ferens. Eratq^r opinio habita-
re ibi deum. Et ideo p^rmitis ibi nemo pasce-
bat oves. q^r pastores illic minime ambula-
re psumebat. Huic monti appropinquans
Noyes. pdigiu vidit. s. igneū rubū nō co-
burent. et eius viriditatem et florē nullatenus
depalcēt. et erāmos fructiferos nullo incē-
cio deuastantē. q^r quis flāma velox et vehemē-
tūmis esset. Un de illo igne d^rns ad moysen
locut^r est. Idē quoq^r Joseph^r. iij. li. ait. Asce-
dit Noyses i syna. q^r mons est excellētissim⁹
in illis regiōib⁹. Et q^r smo erat d^r circa eū
habitat et erat terribil. id circa radices hui⁹
mons hebrei sua tabernacula locauerūt et ibi
deū videre i igne et i nube. et ipm psonalit^r lo-
quentē audire meruerūt. D^r itaq^r mons sy-
na mōs diuine habitatōis. agelice frequēta-
tiōis. mōs lumis et inflāmatōis. mōs pluuiie
et ror. mōs pascue et refectiōis. mōs sapie et
eruditōis. q^r d illo mōte d^rns moysen et pplz
instruebat et ei legē pferebat. **M**ōs misēdie
et pmissiōis. q^r id bona iaudita pplz pmit-
tebat. **M**ōs iusticie et omniatiōis. q^r timore
inspicereb^r iſerebat. **M**ōs amicicie et pfedē-
ratōis. q^r mediāte lege ppim ibidē sibi sem-
permo federe de ynicbat. **M**ōs mūdicie et

puricat^r. **M**ōs leticie et iocūditat^r q^r nulli
ad mōtē accedere poterāt nisi q^r mēte et corpe
mūdi erāt. Ibi ec illi q^r mūdi erat corā dno
cū leticia comedebat et bibebat. D^r ec mons
clementie et pietat^r siue ppiciatōis. et mons sa-
crificij et orōis. nā ibi dno imolabāt. ac pēibo
moysi et supplicatōib⁹ d^r sibi placatū et ppī
cū audiebat. hec ibi. **Q**ue oia possent bndi
Octo su-
cte vgo oprie applicari. et breuitat^r graso militudi-
lū referā octo silitudies q^r ipa d^rna nrā h^r cū nes mō-
isto mōte scō. **P**ria ē. q^r sic mōs ille fuit mōs
et sina ad
misēdie et pmissiōis q^r i eo apparet d^rns mo-
ysi rubū. et p^ratiē asticōi pplz supmisit li-
berare eū a buitute pharaonis et egyptiorū p-
manū ipi⁹ moysi. vt h^r Exo. iiij. **H**ic b. vgo
tag^r misēdie regina fuit pmissa et figurata in
illo codē rubū. sic ecclia catat d^r. **R**ubū quez
viderat moysi icōbustū et uarā agnouim⁹
tuā laudabilē vgoratē dei genitrix itercedep-
nob. Itē pmissio facta moysi de liberatōe pdē-
cta. q^r figurabat liberatōz gener^r hūani de fū-
tute diaboli. et oes alie pmissiōes facete i vere
ri testō p dicta liberatōe i ip. vgo sp̄leto fūt
Nā in eā descedit fili⁹ dei et carnē hūanā assū-
p̄t p nrā liberatōe. Et iō de illa dici p*eccl*ud
Alio. xix. Descēdit d^rns sup montē **S**ynai.
Gcdō q^r fuit mōs anglice frequētationis
Ibi em̄ frequēter angel⁹ ex psona dñi appu-
it et locut⁹ e moysi. Un d^r. **A**cf. viij. q^r appuit
illi i dextro mōr^r synai angel⁹ i igne flame rubi
et. Et i codē c. d^r de moysi. **H**ic ē q^r fuit in ec-
clesia i solitudie cū anglo q^r loqba et i mōte
syna t cū prib⁹ nrā. q^r accepit vba vite dare
nob. At silt b. vgo fuit ab anglo vilitata et sa-
luitata. et de vbo vite edocta. sic patet **A**u. j.
Tertio q^r syna fuit mōs lumis et inflāmatōis
nā i eo appuit d^rns in flāma rubi. **E**rodi. iij.
Itē euīdēli. c. xix. d^r. q^r tot⁹ mōs synai sumi-
gabat eo q^r ascēdiss^r d^rns sup eū i igne. et ascē-
diebat sum⁹ ex eo q^r de fornace. Et h^r factū est
in b. vgo q^r spūscūtū q^r ignis. i. amor di-
uin⁹ i ea supuenit. et ipaz estuāti desiderio fū-
mare fēc. et mente ei^r totā illuminauit ac inflā-
mavit. **A**u. j. vbi ei dixit angel⁹. Spūscūs
supueniet i te et. **Q**uarto q^r fuit mons plus
uie et ror. Et sic fuit brā vgo i fili⁹ dei pcepti-
one. Un. pp̄ha pdixerat ps. lxxj. Descendet
sic ut pluuiia in vellus. et sicut stillicidia stilla-
tia sup terrā. **D**āc autē pluuiā et irroratiōem
meruit brā virgo suscipe. q^r humillima erat.
nā a supbis et elatis fugit. Un. q. Reg. j. d^r.
Montes gelboe necros nec pluuiia veniat
super vos. **Q**uinto: quia syna fuit mons di-
uinē habitationis. Et similis beata vgo fuit

Sermo. III. Maria mōs synai et thronus

habitaculū dei. **U**nū p̄s. ait de ea sū noīe mon-
tis. **D**ōns dei mons pinguis: mons i q̄ bñ
placitū est deo habitare in eo. **E**cenī dñs ha-
bitabit i finē s. seclōz. i. in vltima etate mōi.
Et itez idē p̄s. ait. **D**ñs i eis i synai i sancto.
Sexto q̄r fuit mons sapie et eruditōis. **U**nū
Leui. xxvij. dī. **P**ecunia p̄cepta atq̄ iudi-
cia et leges qs dedit dñs int̄ se et int̄ filios is-
rael i monte synai p manū moysi. **E**t sūl brā
vgo illū mūdo edidit q̄ est vbu et sapia p̄ris
q̄ est dux et legifer nr̄. p̄ quē reges regnāt. et le-
gum p̄ditors iussa discernūt. **S**eptimo q̄r
est mons iusticie et cōminatōis, et sūl beatissi-
ma vgo sic sibi deuot̄ et reverētib⁹ est salutis
refugii. ita p̄ceptorib⁹ et blasphematorib⁹
erit ad mortē et pdicōnis iudiciū. **U**nū **A**ro.
xix. dī de morte synai. **C**auete ne ascēdatis in
monte: nec rāgar̄ fines illi⁹. **D**ñs em q̄ tēti-
gerit montē morte moriet̄. **O**ctauo: q̄r syna
erat mons pascueret refectōis. **U**nū dī **A**ro. iij
q̄d apparuit Moysi cū minasset gregē ad
interiora deserti ad mortē dei. **D**reb. q̄r sc̄z ibi
erāt bona pascua. **D**reb em est p̄s mōt̄ synai
vt dī in li. de p̄pri. rez. **E**t sūl brā vgo i assū
p̄tōe sua puenit ad pascua cēne felicitat̄ ad q̄
etia gregē fidelū ad se recurrētū suo exēplo
et adiutorio ingiter ītroducīt.

M, beata vgo dicit̄ thronus
Ullimilatio. vij.

Chronus duplicitē accepīt. s. p ter-
tio ordine supreme hierarchie q̄ dici-
tur ordo thronoz. **E**t p solio regali
Et omib⁹ istis modis brā vgo thron⁹ dei po-
test appellari. **P**rimo em dici pōt̄ thron⁹ ex
eo q̄ habet p̄prietates illorū angelorū q̄ thro-
ni nancipant̄. **Q**ue quidē sunt sex fm̄ Dio-
nysium in libro de angelica hierarchia. **P**riā
est maxima celstudo. que beate vginī conue-
nit q̄ ait Eccl. xxiiij. **E**go in altissimis habi-
to. et thronus me⁹ in columna nubis. **I**pa ei
habitat in altissimis: q̄ sup om̄s sanctos est
exaltata et sublimata. et ad dexterā filij colloca-
ta. **U**nū dī in figurā. iij. **R**eg. q̄. p̄ positus est
thronus m̄ris regis ad dexterā ei⁹. **H**ocda
p̄prietas est regis circūdatio. que etia ipi co-
uenit. de qua dī **P**iere. xxxij. **N**onū faciet do-
minus sup terrā: semina circūdatib⁹ viz. **I**n
quibus vbis triplex nouitas denotat̄. **P**rima
est: quia circūdat. i. sine corruptione generat.
Illud em est circūdatū qđ est ex omni parte
clausum. **H**ocda est: q̄r circūdat viz. **U**nde
Bern. ait. **S**i dixisset infantē vel partuluz
nec nonū videre nec mir. **S**z vir erat Ihs.
necdū etia natu⁹: sapientia nō etate. nō q̄nti-

tate corporis sed animi vigore. **H**abuit enim
plenitudinē sapie et vtrū ab instāti sue p̄ce-
ptionis. **T**ertia ē: q̄r dī sup terrā. **E**cclia qui
dem generat quotidianē filios in celo sine cor-
ruptionē et cū gre plenitudine. **U**nū obit⁹ lctō,
rū natale dī. q̄r tūc nascunt̄. et istud nō est no-
num. **S**z q̄ ista tal' generatio fiat sup terrā:
istud ē oīm nouoz nouissimū. **T**ertia p̄pri-
etas thronoz ē stabilis collocatio. **E**t ista si-
milis brā vginī puenit. q̄ stabilis fuit filio in
vita: i morte et post mortē. **N**ā i vita fuit sibi
stabilis p̄ amore. q̄r nūq̄ ab ei⁹ amore disces-
sit. **I**n morte fuit ei stabilis p̄ associatiōem.
q̄r iuxta crucē eius semp sterit. **A**t post mortē
fuit stabilis p̄ fidē. q̄r nunq̄ ea amisit. **Q**ui-
dam em discipuli ab eo discesserūt p̄ fidē et
societate: s̄z nō p̄ amore: vt aplī. **A**lij discesser-
unt a fide: s̄z nō ab amore nec a societate: sic
lance mulieres que iuxta crucē xp̄i stererūt.
Beatā aut̄ vgo semp immobil sterit et i fide
et in amore et in societate. **Q**uarta p̄prietas
thronoz est regis suscep̄tio. **E**t ista etia pueit
brā vginī: q̄ excellētiori mō p̄ ceteris xp̄m su-
scep̄t. **D**ñs em tā boni q̄z mali xp̄m suscipi-
unt p̄ essentiā et p̄tū. **B**oni vō ipm suscipi-
unt p̄ inhābitatōem gre. **V**irgo aut̄ brā ipm
suscep̄t p̄ gratie plenitudinē in mēte. et p̄ pre-
sentia corpalem in vētre. **Q**uinta p̄prietas
thronoz est regis delatio. **E**t ista similiter co-
uenit beate vginī que xp̄m de celo attulit. **E**t
ideo vocat̄ ferculū a de erēdo. **J**uxillō Lanī.
iij. **F**erculū fecit sibi rex salomon et c. **V**oca etia
nubes Isa. xix. vii dī. **A**scēder dñs sup
nubē lenē et c. **I**pa em nobis xp̄m tāq̄z plomā
salutarem cōpluit. **I**urta illud Isa. xlvi. **U**ni-
bes pluunt iustū et c. **V**oca etia nauis. quia
deportauit nobis panē angelorū. **U**nū p̄ro-
bōz vlti. dī. **F**acta est quasi nauis institoris
de longe portans panē luū. **S**exta proprie-
tas thronoz est familiaris apparitio. **E**t
ista similiter beate Marie puenit. **F**amilia
rūs em et apertius mysteriū incarnationis
sibi ips manifestauit q̄z ceteris sanctis v̄l'an-
gelis. **N**ā Salomon dixit se illō ignorare.
Prouer. xxx. dices Tria sunt mihi difficultia
et quartū penit⁹ ignorō. s. viaz iuuensis i ado-
lescentia sua. i. via xp̄i in incarnatōe sua de v-
gine intacta fm̄ expositōem Nicolai de lyra.
Johes etia baptista dicit se nō esse dignū sol-
uere corrīgiā calciamēti xp̄i. **J**ohis. i. **I**d est
nō esse sufficiente exponere p̄funditatem tanti
mysterij. **G**abriel quoq̄z angelus de mō req̄-
situs ipsum non exposuit. sed ad sp̄m sanctū
virginem remisit dices. **G**puissanc⁹ supue-

Maria
stabilis
filio

Maria
aperti⁹ oī
bicarna-
tionē no-
uit

Pars.IX.

Hic in te tecum ac si diceret sim Bern. sup Mis
sus est. Quid a me queris quod ipsa mox ex
perier? Scies scies et feliciter scies: sed illo
doctore quo actore. Ego missus sum nuncia
re virginalem perceptum non creare. Virgo autem
dicta illud mysterium non tam sciuit per insulam
sapientiam: sed maxime per experientiam. Unum Berni.
vbi s. ait. Qualiter splendor ille inaccessibilis
virginis se infuderit visceribus: soli datum est scire

Maria solium suum regis
Non solum datus est expiri. Sed dico quod ipsa
fuit thronus. id. sedes et solium summorum qui se
dit in utero suo. Et nunc thronus dei in mundo
et tunc erit in iudicio. Christus fecit eam thronum suum
dum esset in utero eius. In cuius figura dominus. iiiij.
Regum. x. et. iiij. Paral. ix. Fecit rex Salomon
thronum de ebore grande et vestiuit eum auro ful-
lio nimis. Ille enim thronus fuit de ebore per virginem
nitatem. et de auro per feruente charitate. et gradus
per maximam humilitatem nam quatuor fuit humilior
ora tanto coram deo facta est obliquior. Christus ergo reges-
tit in eam virginem. quod diligit misericordiam. et in eam
charitate. quod amat fraternalis concordiam. et in ipso
humilitate. quod diligit mente tranquillam. Secun-
do ipso est thronus dei peccatoribus qui sunt in
mundo. At ideo dominus ad Hebreos. iiiij. Adeamus cu[m]
fiducia ad thronum gratiae ut misericordiam consequam-
ur et gratiam inueniamus in tempore oportuno
Quidam enim peccauit ex timore male humilior
est sicut Petrus quod timore mortis Christum nega-
uit. Et isti accedentes ad eam magnam pertinet habere fi-
duciam. et Iohannes dicit. Adeamus cum fiducia ad thronum
gratiae. Alij vero peccauit ex amore male inflammati.
sicut David quod malo amore inflamat in adul-
terio cecidit. Et sic Matthaeus mala cupiditate
allectus illicita lucra exercuit. Et tales ad
istum thronum accedentes inueniunt misericordiam. et ideo
sbadis: ut misericordiam sequamur. Alij vero pec-
cat ex ignorantia excecat. sicut apostolus quod ait. i. ad
Thessalonici. i. Ignorans feci in incredulitate. Et tales ad
istum thronum accedentes inueniunt gratiam. Et
ideo addit. Et gratiam inueniamus in tempore oportuno
Tertio ipso erit thronus Christi in iudicio. et huius
estrum ad illos querunt a dextris. Nam illos qui
erunt a sinistris Christus indicabit. Unum Apocalyp-
sis. dr. De throno procedunt fulgura et voces et to-
nirua. Ipse enim Christus omnes ad iudicium citabit
dicentes. Surgite mortui venite ad iudicium
Et talis citatio dominus tonitruum. Item citatos ex
aminabit dicens. Sursum et non dedistis mihi manducare. Et iste sunt voces quod de thro-
no procedunt. Ultimo contra citatos et examina-
tos summa fulminabit dicens. Discedite a me
maledicti in ignem eternum. Et ista verba dicit
cum fulgura de throno procedentia. Illi vero qui

Maria
thronus
Christi in iudicio

erunt a dextris: ad virginem gloriosam tangentes ad
thronum gratiae et misericordie fugiet. Unum psalmus. lxxvij
inquit deus. Thronus eius sicut sol in conspectu
meo: et sicut testis in celo fidelis. Ipsa enim in
iudicio eius erit coram deo sicut sol. quod per ceteris
habebit maiorem splendorem sapientie. et maiorem ca-
lorem gratiae glorie. Et erit sicut testis fidelis: quod
coram filio suo de nobis bonum testimonium per-
hibebit. Unde in quodam officio canit ipsa vir-
gini. Recordare virgo mater dum stetit in
spectu deisicut sol resplendendo: ut loquaris pro
nobis bonum testimonium. et auertas indigna-
tiom suam a nobis. Alexander autem de ales super
predicto psalmum. inquit. Notandum quod multa fuerunt
in throno Salomonis quod mystice in throno fuerunt Christi.
i. in brachio virginis possumus assignare quod in his
sibyllis propheta predicit. Aigna. sedile. manus. ebur
aurum. brachia. scutum. Argentum. leo. rex. pur-
pura. pina. gradus. In bernum virginis fuerunt ligna
fortitudinis et perseverantiae. Unum Lan. iiiij. dr.
Ferculum fecit sibi rex Salomon de lignis ly-
bani. i. de cedris que sunt fortiores et impenetrabi-
les. Hunc et alia ligna libani quod ei operatur.
Unde ipso dicit Eccl. xxiiij. Quasi cedrus ex-
altata sum in libano: et sicut cypressus in tempore.
Ita sedile et manus. iiiij. Re. x. Due manus tenentes
sedile. Sedile est charitas beatae virginis: sicut quod
Lan. iiiij. dr. media charitate protrahit. Ma-
nus due: opera priuilegiata humilitatis et pietatis.
Ebur castitas. iiiij. Re. x. Vestiuit enim au-
ro fulvo nimis. et. iiij. Para. ix. auro mundissi-
mo. Brachia longa ad defensionem nostram.
et ad dandum adiutorium longe positis. i. peccato-
ribus. iiiij. Paral. ix. Brachiola duo altrinsecus
forte Christus puer brachiolis illis amplectat et
illam. Scutum. iiiij. Paral. ix. Et scabellum aurum.
quasi dicat. Divitias et lapidem terrae
na pedibus calcavit Apocalypsis. viij. Mulier am-
ita sole et luna sub pedibus eius. Item pedes. i.
affectus eius vtebat auro ronis. Argentum. i. elo-
quentia. quod ipso est adiuvata nostra. Lan. iiiij.
Columnas eius fecit argenteas. Leo. Sicut
autem dominus. iiiij. Re. x. et. iiij. Paral. ix. quattuordecim
leones erant. Quia ergo leo est terrible auctor. quod
quattuordecim leones sunt septem virtutes beate virginis.
et septem dona. quorum odor terret serpentes
tempore. i. diabolum. Unum de ipso dominus Lan. vij.
Terribilis ut castor: acies ordinata. Rex.
quia solus rex sedet in throno et sol Christus in
beata virginem. Ezechiel. xlviij. Princeps ipse se-
debit in ea. Purpura. i. martyrium. Lan. iiiij.

Sermo. III. Maria thronus

Ascensum purpureū. **M**artyr autem fuit brā
virgo. t̄ si non corpore: tamen mente. s̄m illud
Ance. iij. Et tuāplius animā p̄rāsibit gladi
us. **P**ina. iiij. Regum. x. Summitas throni
rotunda erat. **S**an. iij. Reclinatoriū aureū.
id est p̄fectio firma sine angulis t̄ scrupulis
Sradus sex quibus ascendit ad eam s̄m q̄ dī
iiij. Regum. x. t̄. iij. Paral. ix. Et sunt sex par
tes venerationis. s̄. reuerentia. deuotio ī cor
de. salutatio t̄ grārumactio ī ore. obsequiū t̄
p̄statio in opere. **A**c in quolibet gradu sedet
leo. i. timor dñi. **E**ccl. 2. 5. **L**imō: dñi super
oia se supposuit. **D**e hoc ḡ throno christi sic
deus pater. **A**t thronus eius sicut sol in spē
ctu meo Sol splendet t̄ calēt suē ardet. in q̄
notat gemina stola quā vtrāqz pie credit̄ ha
bere beata v̄go in sp̄ctu dei. ut splendeat t̄
fulgeat sicut sol s̄m stolā corporis. t̄ amore fer
ueat s̄m stolā aie. **E**t sic luna p̄fecta ī eternuž
Dicit aut̄ **I**nnocētius papa q̄ sicut rōnabili
liter afferūt q̄ de naturis rez edisserunt: luna
frigiditatem causat t̄ humiditatē. Frigiditas
designat virginitatem. t̄ humiditas humilitatem.
Ignis v̄o de qua venit siccitas naturali
ter sublimia petit. **A**qua v̄o a q̄ pcedit homi
ditas q̄si grauis: naturaliter petit humilia.
Frigiditas igit t̄ humiditas lune. v̄gitas t̄
humilitas ē **M**arie. q̄ frigida fuit ē estū lu
xurie. t̄ humiliā ē fastū supbie. **Q**uiā v̄o sp̄
pseuerauit in virginitate t̄ humiliātē t̄ in gl̄ia
etia apparet ei v̄gitas t̄ humiliātē. **I**ō b̄ dī:
q̄ est in sp̄ctu dei sic luna p̄fecta ī eternuž
que. s. nunqz patit detrimentū. **A**t testis ī ce
lo fidelis. **I**pa em̄ orat ibi p̄ p̄ctōrib̄. t̄ testa
tur q̄ filiū dei p̄ eis factus est hō. **U**nde dicit
Bern. **M**ater oñdit filio pectus et vbera.
Prop̄ qd̄ dī **V**iere. xij. **S**olū gl̄ie tue re
cordare. ne irritū facias fedus tuū nobiscuz
Bta igit v̄go est thron⁹. sol. luna. t̄ testis. q̄
thronus est iudicē cōrīnet. q̄ sol p̄ducit terre
nascentia. q̄ luna noctis tenebras discutit.
q̄ testis: caulas absoluit. **S**i p̄ctor es t̄ times
iudice: hec tenet eu. **S**i penitē cupis de ter
renis curs⁹ exire. hec sol caloz̄ p̄duc. **S**i nor
aduersitatē v̄l ignorātie te p̄mit luna ē. **S**i
causis verar⁹ a spiritib⁹ imūdis v̄l desiderijs
iportunis. v̄l i morte ipeter⁹: testis tibi erit si
cā iuocasti ad vidēdū opatura t̄ vitā. **U**nī
generali p̄fessiōe dī. **A**ofiteor deo t̄ b. marie
t̄c. q̄si dicat v̄nusqz. **C**olo q̄ ipa sciat peni
tentia meā t̄ sit testis p̄fessiōis mee ipa t̄ oēs
sci. **U**nī **O**sec. xj. ī fine dī. **J**udas aut̄ testis
descēdi cu deo t̄ cu scis fidelib⁹. **N**ec tm̄ ē te
stis t̄ testis fidelis. **S**tudeas ḡ h̄re bonā cau

saz. q̄ p̄ te nō mētiet. **P**rouer. xij. **T**estis s̄
delis nō mētiet. **H**ec Alexander v̄bi supra.
Unusquisqz ergo deuotus beate v̄ginis p̄c
dicere illud Job. xvij. In celo testis meus.
Tuā gl̄olam v̄rginē oro ut p̄ me testifi
cari digneſ in tpe quo dāda erit sententia vi
te mee: ut ei testimoniō mēdaciſ aduersarij
falsitatiſ ſupariſ: ab omib⁹ imputatiōib⁹
absoluari: t̄ cui ipa patrona mea ascēdere me
rear ad degustāda padisi gaudia: p̄ infinita
ſecula ſeculoꝝ Amen.

De ciudē btissime v̄ginis affilatione.
Sermo. iij.

Iberasti me
dne s̄m mltitudineſ misericō
tue. **E**ccl. iij. **S**ignū magne
libertatiſ t̄ nobilitatiſ est ali
ciuītatiſ v̄l terre ſi ipa alijs oib⁹ tributū
ſoluētiſ nō ſit tributaria. **E**x q̄ appetet lib
tas t̄ nobilitas b̄ndicte v̄gis **M**arie. **N**az
cu omis creatura pure humana fuerit p̄ctō
ſubdita. t̄ p̄sequēter demoni tributaria: ipsa
tamē immaculata v̄go ab h̄ tributo fuit ex
empta. q̄ a cuiuscūqz p̄cti macula fuit alīca.
Dui aut̄ figura h̄. **B**en. xlviij. **N**ā ī illa ma
gna egestate t̄ carifia graui tota terra egyp
ti fuit tributaria pharaonī: excepta terra la
cerdotali q̄ libera fuit ex p̄uilegio reḡ. **D**ua
figura denotaſ q̄ tpe q̄ fuit tata egestas gr̄e.
At q̄i erat penuria illi⁹ frumenti de q̄ fac̄ est
panis celestis s. christus: tota humana natu
ra fuit p̄ peccatum tributaria peccato. ſolaqz
mater ſacerdotis magni xp̄i fuit ab eo imu
nis ex diuino p̄uilegio illa p̄ſeruāte. **D**e ipsa
aut̄ dira fuitute huana dī. **T**ren. q. **Q**uō ſe
det ſola ciuitas plena pplo. **F**acta est q̄si vi
dua dñia gentiū. **P**rinceps p̄uinciaz facta ē
ſub tributo. **V**oca t̄ nāqz huana natura dñia
aliaz creaturaz inferioriꝝ. **U**nī illud **Q**uid. in
j. methamor. **G**ācti⁹ his aīal mētisqz capa
cius alte Deeras adhuc. t̄ qd̄ dñari ī cetera
poſſet. **D**e liberatiōe v̄o h̄ terre dixit pphā
ps. 86. **S**liosa dicta ſunt de te ciuitas dei.
Decigit fuit terra ſacerdotalis de qua nat⁹
eſt ſumm⁹ ſacerdos q̄ t̄ hostia p̄ nob̄ eſtimō
lat⁹. **U**nī **L**eo papa ī ſmōe de natuuitate eius
dem v̄gis ait. **D**ilectissimi fr̄s mei
hāc nre ſalut⁹ hystoriā intēdite diligēter. cor
da vigilēt. o culinō dormiāt. creator nāqz om
niū de beuissima v̄gie carnem ſumes ſine p̄ctō
nat⁹ ē t̄ i mūdo p̄uerſat⁹. **E**cce ſacerdos ma

Pars.IX.

gnis nulla i se hñs pctñ. Et idcirco dign⁹ ⁊ potes fuit ut sacrificiū offerēs aliena muda ret pccā. Quia igit̄ i rebo hñanis iueniri nō poterat pciū nrē redēptoris: redēptor nr̄ se metiū obtulit hostiā i odorem suavitatis. Hicqz ipse fact⁹ ē sacerdos. sacrificiū. redēptor ⁊ pccā. Nec ille. Bñ igit̄ dectit reginaz illā secūda q̄ talē pdxuit fructū liberā fieri ab oī tributo pccā. Unū Aug. i li. de natura ⁊ grā ait. Excepta bñā vḡie de q̄ pp̄f honorem dñi nulla p̄lūs cū de pccis agit h̄re volo q̄stionē si oēs scri ⁊ sc̄te dei cū viueret interrogati suis sent utz sine pccō fuissent. oēs vna voce di- xissent. Si dixerim⁹ qr̄ pccā nō habem⁹ ipi nos seducim⁹ ⁊ fitas i nob̄ nō est. Et ideo de hac imunitate ⁊ singlari sui liberatōe a pccō ipa bñdicta vḡo grā agit deo i vobis pposit⁹. De q̄ innocētissima vḡie adhuc octo alias assūtationes pscrutabimur.

D, bñdicta virgo dicitur vellus.

Assimilatio p̄ma

Alexander de ales exponēs illud p̄s lxxj. Descendet sicut pluuiā in vellus ⁊ sicut stillicidia stillaria sup terraz ait. Vellus est vḡinitas Mariae. terra humilias ipsi⁹. pluuiā est deitas l̄ gratia. stillicidia abundātia gratiaz ⁊ donoz. Dicit ḡ. p̄pheta. Descendet sicut pluuiā in vellus. i. de us in vtrez vḡinis. Vellus em̄ Maria fuit roze grē ⁊ dūitate plena. area. i. iudea sicca p̄ manente. Unde Hieronym⁹ ait. Vell⁹ cu⁹ sit de corpe nescit corporis passiones. ⁊ silt̄ beata vḡo imunis fuit ab omni imūdicia. Et no ta q̄ p̄prietates veller⁹ q̄ bñā vḡini p̄ueniūt in his vobis cōtinēt. Succida veltis ouis n̄ sentit. nō sonat itea. Hirta pilo molli. bibulo. tingitqz parato. Pectū. ment. terunt. q̄ frigora pellat ⁊ ornat. Succida est bñā vḡo id est succo pietatis plena. Judicū. vj. Exps̄ so veillere cōchā roze p̄pleuit. Nos sum⁹ cōche. Itē vestis ouis ē Maria. i. p̄tectio simpliū ⁊ innocentius. Prolier. vl. Om̄es do mestici ei⁹ vestiri sunt duplicib⁹. i. stola gemina. Itē nō sentit bñā vḡo mot⁹ carnales. Nō sonat itea. Au. ij. Et tuāipsi⁹ animā p̄ trāsibit gladi⁹. Et de charitate dr. i. ad Cor. xiiij. nō irritat. Itē hirta. i. hirsuta. i. siml̄ se tenēs. Acf. j. H̄i erat om̄s orātes in cenaclō cū mulierib⁹ ⁊ maria mire Jelu. Et ad Iram hirsuta fuit. q̄ nō erat compta. j. Petri. iiiij. Quaz nō sit exteri⁹ capillatura. aut circūdātio auri ⁊ c. Pilō molli. i. cogitacē pia. Unū bñā p̄uenit ei illud Hiere. xvij. Ego cogito cogitatōes pacis. Itē bibulo. supple vḡi dei

Veller⁹
p̄petat⁹

Lu. ij. Maria p̄seruabat om̄ia verba hec p̄ferens in corde suo. Itē tingitqz parato. q̄ fuit verecūda. Eccl. xxvj. Gratia sup gratiā mulier sancta ⁊ pudorata. Auc. j. Turbata est in simone eius. Itē pectū beata virginez bone ancille. i. dilatant laudibus ⁊ honorib⁹ sicut lana carpīnata amplius dilataſ. Eccl. xxiij. In medio populi sui gl̄ificabit. Item nent subtilez pdicatores de bñā vḡie. Cro. 35. Mulieres docete dederūt q̄ voquerat. i. pdicatores docuerūt q̄ cogitauerūt. Itē texūt prolixas orōes. Thob. ij. Ibat Anna ad op̄ tez xtrinī quottidie. Itē pellit frigora ifidelitas. Unū cātā ecclā. Haude Maria vḡo: cūctas heres̄ sola iheremisti i vniūso mdo. Itē ⁊ ornat. Acf. ix. Q̄ndebat tunicas ⁊ vesteſ q̄s faciebat ill̄ dorcas. Dorcas iheripat caprea v̄l damula. ⁊ significat b. vḡinē quā cōparat sp̄s̄ celest̄ capree dices. Lan. iij. Duo vbera tua sicut duo hymnuli capree tc. Decoia Alex. vbi s. Possum⁹ aut dicere. q̄ bñā vḡo dr. vell⁹ pp̄f q̄nqz causas. Primo em̄ dr. vellus: qr̄ vellus est de carne excisum: sed sine carnis corruptōe. Et silt̄ ipsa virgo bñdicta excisa fuit de carnali iudea. ⁊ tñ non fuit pccō corrupta. Unū Ber. ait. Quid Gē deonis significat vellus. qd̄ vtqz de carne: s̄ sine carnis vulnera decisum i area positū est: nisi carnē assumptā de carne vḡis. ⁊ sine detri mēto vḡis. Ecce Maria velleri cōparat. q̄ deū ita p̄cepit vt eū toto hauriret corpe. nec eiusdē corporis scissurā pataret: s̄ esset mollis ad obsequiū. solida ad sc̄timoniaz. Quānis igit̄ vell⁹ sit de corpe tñ nescit corporis passiōes qr̄ Maria lic̄ fuerit i carne: tñ vicia carnis nesciuit. nec vnoz corruptōz sensit. sed semp̄ i polluta ⁊ illibata pm̄asit. Scđo dr. vell⁹: qr̄ fuit roze sp̄isscti p̄fusa. Qd̄ fuit figuratum. Judicū. vj. vbi dr. q̄ vell⁹ Gēdeonis impletum est roze: area sicca remanēte. qd̄ gēdeon exp̄s̄it ⁊ cōchā impletuit. Vell⁹ qd̄ bibuluz est ⁊ multū roris recipit. ⁊ exp̄ssum leuit̄ effūdit. Lor em̄ beate vḡinis erat bibulu. i. vald̄ s̄tibundū ad roze sp̄issanci suscipiendum. Et ideo reciperemeruit plenitudine grātū. Unū Petrus rauen. inqt. Ille celestis imber elapsu placido se in virginez vellus effundit totaqz diuinitatis vnda bibulare nostre carnis i vellere se locavit. vn̄ patibulo crucis ex pressa terris oīb⁹ pluuiā salutē effunderz. ac vitalib⁹ partita stillicidijs fidei germia irri garet. Quia igit̄ istud vellus vḡineū sic est plenū. ideo nō potest tam leui desiderio rāgi v̄l exp̄mi q̄n statim impletat concham. i. anū

Maria
vell⁹ pp̄f
quinos

Bermon. III. Mariana vellus et lux

mā ad ipsam recurrētē. Doc autē vell⁹ repletū fuit rōre originali iusticie area. t. in daica gēte i siccitate p̄tī remanētē. Tertio dī vellus. qz fuit celesti pluuiā madida. Unū Bermon exponēt illō ps. Descendet sic pluuiā i vellus. t̄c. ait. Pluuiā voluntaria quā segregauit de hereditati sue placide p̄tis t̄ sine strepitū operatōnis hūane suo sacratissimo elapsu fōgi neū se dimisit i ytrez. Postmodū autē vbiqz terraz diffusa ēp̄ ope pdicatoror nō iā sic pluuiā i vell⁹ l̄z sic stillicidia stillatia sup terraz qdā strepitū v̄bz acomitū miraculorū. Hieronym⁹ qz inqz. Plane celestis imber v̄gineū vell⁹ in iudicet. t̄ tota diuinitatis vnda in carne se trūlit. Deinde p̄ crucis patibuluz exp̄ssum omib⁹ terr⁹ pluuiā salutis effudit. et audiis mētib⁹ stillicidia grē p̄stirū. Quarto dī vellus. qz ad instar velleris fuit tuncta. t̄ maxime colore rubeo. Et sice ei⁹ caro facta est purpura celestis impatoris. Unū Alchuit⁹ i li. de trini. ait. Stā Maria lana mūdissima fuit t̄ fōginitate clarissima. q̄ sola digna eff̄z in se fili⁹ dei recipit dignitatē sic lana cōchili⁹ sanguinē. vt ex ea fierz purpura impiali maiestate t̄mīno digna. quāqz null⁹ dign⁹ esse induerentī augusta p̄dit⁹ dignitate. Qui to dī vell⁹. qz ad vestimentū xp̄i p̄paratōz t̄ fabricatōz fuit valde idonea. De lana quidēz ouis sine ip̄i ouis lesiō assūmīt t̄ idūmetū p̄parat. Triplicē autē vestimentū fecit filio suo bēa v̄go. Primum fuit materiale. s. tunica incōsūtil quā ipa bñdicta v̄go mīro opere in fanti filio suo fecit. q̄ puero crescente crescebat. Scđm vestimentū fuit corpale. Nā spūscūl de ei⁹ carne assūpsit. t̄ corp⁹ xp̄i sine v̄gīta tis violatōe p̄parauit t̄ fecit. qd̄ etiā dīci potest vestis incōsūtilis. Aliorū em corpora ex du abo p̄tib⁹. i. ex semie p̄tis t̄ mīris pluuiis. Torsus autē xp̄i fuit incōsūtile. qz factū est sancti spūs opatōe. Tertiū est vestimentū spūale qd̄ nobis facit. quādo fide t̄ ceteris fōtūtib⁹ nos induit. t̄ ad dītinū amorē nos calescit. inē illud Job. xxij. De vellerib⁹ ouiu meaz calescit. Dues autē xp̄i sunt virgines eius. Earum v̄o vellerā sunt ipsaz merita t̄ exempla. Recipua autē ouis dei est virgo benedicta q̄ iūis meritis nos induit t̄ calescit. Unū Prover. xl. dr. Nō timēbit domui sue a frigido nūis. Omnes em domesti ci ei⁹ vestiti sunt duplicitib⁹. Duplicita autē vestimenta sunt fides t̄ opa. vel dilectio dei t̄ p̄ximi. v̄l vita actiua t̄ contemplatiua. Que duplicita idūmetā deuotōs suis impetrat. t̄ iō ab eis om̄e frig⁹ expellit t̄ fugat.

¶ statua virgō dicitur lux
Assimilatio. ij.

Inqz saluator Joh. xiiij. Dū lucē habetis credite in luce ut fili⁹ lucis sitis. Sup qbz v̄bis ad matōē declaratiōne t̄ p̄firmatiōem dictoz in secūda parte p̄ncipali bñi⁹ operis. simone. iij. in exhor. dīco q̄ beata v̄go dīci lux quia lux tenebras repellit. Juxta illud Joh. i. Et lux in tenebris lucet. De ipa autē virgine inqz Damascenus. Exuper lux: t̄ omnia in tenebris. omnia in cogita remanebūt. Sic bñtā Maria dūz verum lumē mūdo effudit: cecitatis t̄ infidelitatis tenebras effugavit. Unū Maria inter praefat illuminatrix. Ipa em est illa lux aurea q̄ orīē sole mane absqz nubib⁹ rutilat v̄d. ij. Re. xxiij. Ilsa nāqz peccatores purgas a tenebris peccatorū lumē grē sue. Et ideo dī lux aurore. Quia v̄o frigiditas metes calefacit. ideo assimilat luci solis orientis. Et q̄ estū p̄cupisētē refrigerat: t̄ a nubib⁹ carnalium passionū aias serenat. ideo assimilat luci matutine que est cu refrigerio. t̄ luci serene que est absqz nubib⁹. De ipa eriā exponi pōt illud Hester. viij. Judeis noua lux orīti via est: gaudiū: honor: t̄ tripudiu⁹ re. Est em gaudiosa incipitib⁹ qbz spūales t̄ solatōes impēdit. honorabil p̄ficiētib⁹: q̄s ab omib⁹ impugnatiōib⁹ p̄tegit. H̄z tripudiosa est pfectis q̄s ad celestia gaudiā introducit. Sicut eriā lux insidias p̄dīt. nā latebras illustrat t̄ patescit in qbz insidie absconduntur. Sicipa insidias diaboli deuotōs suis patescit ne decipiāt. Et iō diabolus istā lucē multū timet t̄ fugit. iuxta illud Joh. iij. Nō venit ad lucē vt nō arguant opa ei⁹. Sicut etiā lux securitatē parit. vnde hoīes q̄ de nocte p̄uenescit: in die securi vadūt. t̄ hoc iō p̄cedit. q̄ nō timet offendiculū. Juxta illud Joh. xj. Qui ambulat in die nō offendit. q̄ lucē hūis mūdi vider. Nō autē timet q̄ in luce vadūt. aut pedis offendiculū. aut hosti latētis incursum. v̄l fantasmatē terrēs aspectuz. Eccl̄ illi q̄ brām v̄gīne sequunt̄ t̄ ei adhēret p̄ deuotōe: illuminant̄ t̄ p̄tegunt ab ea. vt ne q̄z cadat peccāto: nec a demonib⁹ decipiātur nec a fantasmatib⁹ terreat̄. Et ideo omib⁹ xpianis dīco illud Roma. viij. Induamur arma lucis sic vt in die honeste ambulemus. Arma em lucis sunt exēpla bñē v̄gis. q̄ q̄cū q̄z induit̄ fuerit. s. illa sequēdo. tutus erit ab omnib⁹ p̄dictis. Sicut etiā lux celestiu⁹ corporū virtutes ad nos vehit. Unde fm. Ausēnnā lux ipa est vehiculū virtutū celestium.

Pars. IX.

qz. s. celestia lumina via mediante luce agunt et mouent ista inferiora. Ita mediante bra^o regie deuenit ad nos sp̄s q̄ est dei sp̄s. ut dicitur. i. ad Lhoz. j. Mediante ḡ ista diuina luce celestis ḡtia nob̄ insundit. et deuenient ad nos diuine miserationes. At iō dicam deo illud Eccl. xxxvii. Misericordia nostra deo oim et respice nos. et onde nob̄ lucē miserationū tuar. Sic etiam lux diuersas res nasci facit. Unde dicit Diony. iiiij. c. de dīni. no. q̄ lux oib⁹ corpibus grām p̄fert. Sic b. vgo genuit illū q̄ mltos nasci fecit dei filios p̄ grām. et adduxit eos in gloriam. q̄s nō dedignat vocare fr̄s. ad Heb. ij. Omnes aut̄ q̄ xp̄i fr̄s sunt p̄nt dici filii spirituales hui⁹ lucis. sic innuit sp̄ba i p̄ncipio hui⁹ p̄tis posita. Absit ḡ ut velim⁹ hac clarissimā lucē tenebris p̄ctōz obscuratā predicare. ne de nob̄ dicat. Dis q̄ male agit odit lucē et querit tenebras. s. i ea inuenire. xvij. q. ij. c. p̄nicioz ū. Ne sim⁹ de illud q̄b⁹ dīi. c. hic etenim. xliz. dīl. Albugine h̄z i oculo q̄ virtutis lucē videre nō sinit. q̄ arrogātia lue sapientie execaſ. Pupilla nāq̄ oculi nigra videt. Albuginez ho tolerās nihil videt. Qui em̄ sibi candore sapie tribuit. a luce sp̄ne cognitionis se excludit. et eo claritatē veri lumen nequaq̄ penetrat quo se apud sep̄ arrogantiam exaltat. sic de q̄busdam dīi in ep̄la ad Romanos. Dicentes le esse sapientes stulti facti sunt. Dec ibi. Nos ho hac lucē serenissimā q̄stū possimus extollam⁹ reginē. s. fulgentissimā. cui p̄petūt oēs p̄prietates lucē. quas ponit Aug. sup. Gen. ad līram dī. Lux ē sp̄ba summe simplex. summe multiplex i efficacia summe mobilis et absoluſe penetratōis. et minime resistētie et summe disparia et contraria generās et p̄ciliās. summe p̄uertibil. Omnis naturalis motōis p̄ncipiū et origo. summe pfectibil. summe iocunda. summe cōicabil. Unū luce in corpib⁹ nihil ē vtilis. nihil cōius. nihil pulcri⁹. nihil velocius. nihil subtilis. nihil impossibili⁹. nihilq̄ virtuos⁹ inuenit. Dec ille Et loquitur de luce creata. Brā em̄ virgo fuit summe simplex simplicitate colubina. fūas illud Mat. x. Estote simplices sic columbe. Itē summe multiplex i efficacia nā mltiplices filios sp̄nales q̄ttidie generat deo. Unū illi p̄diciū fuit illud Job. v. Mltiplex erit semē tuū. Et h̄ est illud semē de q̄ dixit deo sp̄eti antiq̄ Gen. iiij. Inimicicias ponā inf̄ ter miserē et semē tuū ac semē illi⁹. Semē ḡ diabolus. Ii sunt oēs bē regis aduersarij. Semē autem mis̄is dei sunt oēs ei⁹ fideles et deuoti. Multi plūc q̄z iſtruīt deuotos suos. Unū illi dicit p̄t

Proptere
tates lu
cis et Na
tive conue
niunt

illud Job. viij. Sp̄us mltiplex sumo oris tuū. Itē ēlūme mobil. vñ p̄ hac ei⁹ p̄petare ac p̄cedēti possum⁹ allegare illud Hap. viij. vbi dī. Est ei i illa sp̄us intelligētis sc̄is. mltiplex ibit. modest⁹. discret⁹. mobil. ēlōqnat⁹. certus. suauis. amās. bon⁹. acut⁹. q̄ nihil vetat. bñfacit. et hūan⁹. benign⁹. stabil. secur⁹. oēm hñs fortū. oia p̄spicies. et q̄ capiat oēs. sp̄ua intelligibil et mud⁹. Nib⁹ ei⁹ mobilib⁹ mobilē or est. et attigit vbiq; pp̄f suā mūdiciā. Dec ibi. Ar q̄b⁹ etiā p̄z alia ei⁹ p̄petas. s. q̄ est suā me penetratōis. Ip̄a q̄z ēlūme et mune restatē. Sūme diabolo quē p̄tinue ipugnat et cui p̄ nra salute resistit. mīme at nob̄. q̄ nob̄ ad eā recurrētib⁹ n̄ resistit. Sz p̄tinue nos sub sua p̄tectōe recipit. Ip̄a etiā di paria et p̄tra ria generatit et recōciliavit. Nō ei⁹ erat p̄tī de opp̄f p̄ctī. et maria ē di paria inē creatore et creature adeo q̄ nō p̄ tanta dissilitudo notari q̄n sit etiā incōpabiliter maior. c. dānam⁹. de sum. tri. et fide ea. Brā igit̄ vgo dīi generās et hōlem: iūrit di paria i vnitate p̄sonae. et hūanā naturā diuine cōciliavit. Ille etiā p̄prietates lucē sup̄ posite aptissime p̄tent cuilibet deuote speculāti. q̄s fuerūt in ip̄a bñdicta regine. De q̄b⁹ etiā aliq̄s tangit Salomō Hap. viij. vbi post p̄dicā sp̄ba statim subdit. Clapor est em̄ virtutis dei. Et iō nihil inq̄natū in illā ieuirrit. Lādor ē em̄ lucis etne et p̄speculū sine maclā maiestatis dei et una go bonitas illi⁹. Et cū sit vna oia p̄t. et p̄ma nēs i se oia inouat. et i aias sc̄tas se transfert. et amicos dei et p̄phras substituit. hec ē speciosoz sole: et sup̄ omne stellaz dīpositoz luci copa rata inuenit p̄por.

¶, beata vgo dīcīt lāpas accēsa.

Assimilario. iij.

Finīto cōplerorio i ecclīa extinguit̄ oia luminaria excepta lampade: q̄ die ac nocte ardet corā altari maiorū quia ibi corp⁹ dñi ē. Et q̄n sacrata vel alijs frater lumine indiger: vadit ad lampadē et intenit. Sp̄ualiter. ipe passionis xp̄i omnes fidei lumē qdāmodo fuit extinctū. q̄ omnes discipuli eo relicto fugerūt. Mat. xxvij. Sz vna lampas tūmodo accēsa remasit. s. brā vgo Maria: i q̄ lumē fidei luxit. et exar sit ignis charitas. et hec stetit iuxta altare. s. iuxta crucem in qua pendebat corp⁹ dñi icum fī illud Joh. xix. Strabat iuxta crucē Iesu m̄ eius. In cuius signū tribus noctib⁹ vlt̄ mis maioris hebdomade cum tenebre sūnt omnia luminaria extinguit̄ vno excepto. q̄d lat̄ s̄b altari s̄m p̄suētudinē aliquarū ee

Bermon. III. Matia lampas et vas dei

desiar. sed post modicū cūctū ostendit. **D**ec enim
oia significat illud quod est diximus. Per extinc-
tionem em alioz luminariū: denotat extincō fi-
dei oī apl'oz ceterorūq; fidelium. Per cāde-
lā vero qd extinguitur s; aliquantis per celas: si-
gnificat b. vgo. q sola mēte latebat i cruce cū
xpo su p̄c̄la. licet in corpe semimortua iaceret
iuxta cruce. Nō ē igit̄ aliq; tpe extincō lumen
ei. sic p̄dictū fuerat Proph. vi. vbi d. Nō ex-
tinguetur in nocte lucerna ei. Figura at h̄ h̄
Exo. xxvij. vbi p̄cepit de qd i templo sp̄ lucerna
arderer q nūq extingui debet. **D**e cē lucer-
na fuit brā vgo q sp̄ pm̄slit accēsa corā diuin-
no altari. t nūq fuit extincta: s; fuit lumen
diuin ḡ p̄bēdu viatorib; vñ possint videre
viā salutis. Nec est aliq; iā cec⁹ cui lumen isto
nō possit vilium restituere. Et iō ei⁹ ceuori di-
cunt illi cū ps. In lumine tuo videbūt lumē
Digit̄ dñe de qd accēdisti hāc lucernā: t nō
abscodisti eā s; modio: s; posuisti sup cādela
brū ut luceat oīb; q i domo sunt: sic nob̄ face-
re p̄sumisti. Mat. v. t Mar. iiiij. Nō me p-
mittas eē d ill' q caligatib; ocul nō videt hāc
lucernā fulgētissima. sic Hely. de qd. i. Re.
iiij. Nō poterat videre lucernā dñi. Ipa nā
q vgo a p̄ncipio sue formatiois a te illumina-
ta nūq fuit lumine p̄uata. Un̄ de illa dicebat
pp̄ha ps. xvij. Om̄ tu illuminas lucernā meā
dñe: deus mens illumina tenebras meas. q. d.
Sic tu illuminasti m̄rem tuā quam creasti lu-
cernā meā t oīm fidelium: ita fac ut mediante
hac lucidissima lucerna illuminen̄ tenebre
pc̄oz meoz. **D**ec ē ei⁹ lucerna splēdēs sup cā-
delaib; sc̄m. Ecc. xxvij. Ad cui⁹ lumē qdūq
bn̄ direxerit gressus suos: poterit cū ad super-
nā p̄tiaz puerit t dicere illud Job. 25. Splē-
debat lucerna ei⁹ sup caput meū t ad lumen
ei⁹ ambulabā in tenebris.

Dom, bñdicta virgo dicitur vas dei
Assimilatio. iij.

Maria appella b. vgo multipliciter
Primo vas pur⁹ t nouū. Jux illud
qd i figura d. iiij. Re. ij. Afferem⁹
hi vas nouū t mitrīte i illud sal. Istud em vas
vas pur⁹
nouū fuit vter⁹ ipsi⁹ vgis. qd ut ait m̄gr̄ Ja-
cob⁹ de varagie i li. b. vgis. H̄ d. nou⁹ qd ab
oi vetustate culpe penit⁹ fuit mūd⁹. In istud
aut̄ vas sal sapie missum fuit qn̄ rps: qd ē dei
sapiēcia in vtez eius intrauit. Nō soluz aut̄
illud vas fuit nouū t pur⁹. s; eriā fuit purissi-
mum. Jux illud Prover. xv. Aufer rubigi-
nem de argento t egrediet⁹ vas purissimum.
Deus em fm aliq; abstulit rubiginē ac infe-
ctiōem oīm a semie quo debet ipa vgo p̄ci-

pi. t sic egressum est vas purissimum corporis
sui: vel saltē an infusionē aī vginis sanctissi-
mae altissimus tabernaculū suū. i. corpus v-
gineū. ps. xlvi. t sic p̄ceptōem egressum est
in esse vas purissimum. i. ipa vgo que fuit vas
diuinū om̄i puritate p̄pletissimum. Possim⁹
etiā dicere qd ipa vgo in sua imaculata cōce-
ptione fuit pur⁹ vas qd ab originali p̄cō fuit
in p̄fervatu. In p̄ceptōe aut̄ vbi dei fuit vas
puri⁹ qd a peccabilitate fuit liberatum. Fuit
em tūc ipa vgo in grā p̄firmata: ita vt n̄ pos-
set peccare nec mortaliter nec venialiter. fm̄
theologos in. iiij. dis. iiij. In assumptōe at ei⁹
glōsia: qn̄ i corper aīa fuit glōficata: vas isto
factū est purissimum. qd imortalitate ac ipassili-
bilitate atq; eterna fuit puritate decoratum.
Sc̄do fuit vas p̄fundū p̄pfundā hūilitatē
t iō meruit dei gra. p̄funde adimpleri. **A**or
nāq n̄m ē vas qd tunc p̄funde fodi⁹ qn̄ p̄-
funde hūilitiamur. Sed sunt qdā qz cor tm̄
cauāt t fodi⁹ p̄spficie. qd h̄nt hūilitatē ore
t exteriori p̄uersatōe. Supbia vero h̄nt i cor-
de. iuxta illud Ecc. xiij. Est qd neq; ter se hūili-
at t interiora ei⁹ plena sunt dolo. Alij vero
sunt qd h̄nt cor fossum t cauū vlḡ ad mediū
um. sicut sunt fui dei. qd sicut humiliat̄ exte-
rius in signo p̄uersationis: sic eriā humiliat̄
interius in medio cordis. de qbo d. Nichee
vj. Humiliatio tua in medio tui. Nulla aut̄
vnq; fuit qd habuerit cor cauū vlḡ ad p̄fun-
dum. i. qd ita se humiliauerit sicut xps t beata
virgo. **M**le em p̄funde se humiliat qd tatum
descedit qntum descendere p̄t. Xps aut̄ hoc
egit quādō descendit vlḡ ad suscep̄toe natu-
re nostre: t vlḡ ad toleratōem pene t mortis
vituperose. Unde inq̄ aplus Phil. ij. qd et
inanuit semetipm formā serui accipiens tē.
Hsimiliter t beata vgo nō potuit p̄fundiu-
descendere: nec maḡ se humiliare qd qn̄ ipsa qd
erat celi terregz dñi t dei mater electa se an-
cillam t pedissequā appellauit. Et qd p̄fun-
dius se humiliavit qd aliqua creatura. iō can-
tam gratiā recepit qntā aliqua pura creati-
ra recipie potuit. **T**ertio vas d. solidū: qd
nūnq̄ frāgi potuit. Un̄ de illa dici p̄t illud **Vas so-**
Eccl. l. Quasi vas auris solidū ornatū om̄i
lapide p̄cioso. **L**etere aut̄ mulieres frangun-
tur in p̄cipiēdo p̄ vginis violationem s̄
ue defloratiōem. In pariēdo aut̄ frangunt p̄
dolorē t afflictōem. Frangunt etiā in vita p̄
multoz pc̄oz p̄petratōem. quia qd liber pec-
catū frangit cor humānū. Un̄ Ecc. xxij. d.
Aor fatui quasi vas p̄fractū: omnē sapienti-
am nō tenet. Frangunt etiā in obitu per

Pars. IX.

incineratoꝝ seu corruptoꝝ. Ipa at bñdicat̄ vgo fuit vas solidū. qz suo pceptu habuit ite
 gritate. i p̄tu iocunditate. i vita virtutis stabiliꝝ.
Maria tacē. i obitu vō iduit immortalitatē. Quarto
 vas mi- fuit vas admiradū. iux illud Eccl. 43. Vas
 rabile admirabile opꝝ ex celsi. Si enī eēt alioꝝ vas
 qd maiꝝ cip̄o p̄tieret. ita q̄ sup̄ capacitatem
 totiꝝ natale create p̄terū eēt i infinitū maiꝝ p̄ti
 nēt. tñ ab ipo p̄tieret. istd eēt vas mirabi
 le r stupēdū. s̄ si vas ex n̄s clauſiꝝ recipet in
 se alioꝝ r effuderꝝ sine alioꝝ sui aptōne. istud
 vas dicere mirabilis r stupēdus. Si vō eēt
 alioꝝ vas qd vñū r aqua siml' sine alioꝝ me
 dio p̄tieret. r i nlaꝝ mixtio fieret. pfecto istd
 vas eēt mirabilissimū r stupēdissimū. Tale
 at vas fuit b. vgo. qz illd qd i suo v̄o p̄tine
 bat maiꝝ i infinitū se erat. Istd ḡ vas v̄gine
 um qd p̄tinuit deū quē celi r celi celoꝝ capere
 n. qnt. ij. Para. vi. fuit mirabilis stupēdū
 r io canit eccia r fuerūt vba dñi Augu. di.
Scā rimaculata vngitas qb̄ te laudibꝝ esse
 rā nescio. qz quē celi capen po. tu. gre. 2. Ipa
 ec̄ ex n̄s clausa d̄filiū i v̄dō luꝝ recepit p̄ p̄ce
 p̄toꝝ. Et silt itact̄ clauſiꝝ vngitas illū effu
 dit p̄ p̄turōꝝ. Et io vocaſ. Lan. iiiij. ort̄ co
 clusus r fons sige. In isto ec̄ vase sui vteri
 hūit vñū diuitias r aqua humanitas. r tñ
 nlla fetā ē p̄mixtio seu p̄fusio nataꝝ. vñ cāte
 eccia. De hō fac̄ē. id qd fuit pm̄alit r qd n̄
 erat assupst. n̄ p̄mixtōꝝ passus neqz diuīsōꝝ
Nquoꝝ fuit vas aromaticū. In eiꝝ ei vtero r
 aio suer̄ sp̄es oīm aromatū. i. v̄tūtū. De qb̄
 ipa inq̄ Eccl. xxiiij. In me oīs grā vite r ve
 ritat̄. i me oīs sp̄es vite r v̄tūt̄. Nā ipsa est
 sp̄es aromaticā q̄ viuiscat mortuos. r io ait
 In me oīs sp̄es vite. Ipa ec̄ est sp̄es illa q̄ il
 lumiat cecol. r io sbedit. r v̄tūt̄. Itē illa sp̄es
 cies q̄ sanat ifirmos r despatos. r io addit. i
 me oīs sp̄es vite. Itē illa sp̄es q̄ roborat r co
 firmat debiles r laguidos. r io sbiūgit. r v̄tūt̄.
 In isto ec̄ vale p̄tinēt vngueta hōc in
 firmitates. Nā i ea ē vngueta qd xp̄mit tu
 more ſupbie. i. P̄ſideratō sue hūilitat̄. Itē il
 lud qd exringuit hydropisim avaricie. i. P̄ſi
 deratio sue paupertat̄. Et illd qd expurgat i
 mūdiciā luxurie. i. P̄ſideratō sue honestat̄ r
 v̄ginitat̄. r sic de singul̄.

O, beata vgo dicin̄ rot̄a dei
 Assimilatio. v.

Dicit Ezechiel pph̄a sui li. c. j. Appa
 uit rot̄a vna sup̄ trā iux̄ q̄ttuor aia
 tua h̄ns q̄ttuor facies. Hec at rot̄a si
 gmitat b. v̄gine. Ipa em̄ fuit rot̄a demōibꝝ
 terribil. Sic em̄ leones terren̄ qn̄ audiunt

strepitu rotaz. ita ip̄i demones fragiūt cū au
 diunt iuocari r noſari hāc rotā diuina. Un
 deo inq̄ p̄s. Vox tonitui tui i rotā. Ista at
 rot̄a sup̄ terrā fuit a terrenis eleuata cogita
 tioe. affectioe r p̄uerſatōe. Itē fuit iuxta q̄t
 tuor animalia. q̄ fin expositores significant
 euāgelistas. iuxta quos ip̄a fuit cū eis puer
 fando. atqz eos instruendo. Habet q̄z quatu
 tuor facies. i. quattuor fortutes cardinales. s.
 iusticiam. prudentiā. fortitudinē r p̄panciam
 Vel quattuor facies. i. q̄ttuor aspect̄. quoꝝ
 vñ vertit ad deū p̄ nobis intercedēdo. Ale
 um ad paradise. i. ad beatos. eos letificare
 do. Letificant em̄ sancti q̄ sunt i celo n̄ soluz
 respectu regis s̄ etiā regine. q̄ mediāt̄ salua
 ti sunt. Terrū vō vertit ad mundū miserendō
 r protegēdo. Quartū aut̄ vertit ad dyab
 olum exterrendō r expellendō. Unde dicit
 demōibus esse terribilis vt castroz acies or
 dinata. Lan. vij.

O, beata vgo dicis sedes dei
 Assimilatio. vij.

Inq̄ aqla volans Johes euāgelista
 Apoc. iiiij. Vidi. r ecce sedes posita
 erat in celo. r sup̄ sedē sedēs r̄. Nec
 aut̄ sedes figurat beatā v̄gine que d̄ sedes
 rōe artificij. qz ad modū ledis fuit artificia
 ta. Nā sedes est a terra eleuata. r inferiꝝ clau
 sa r sup̄is apta. Ipa aut̄ bñdicat̄ vgo fuit
 eleuata a mundo. clausa peccato. r apta deo.
 Et ideo propheta inq̄ deo p̄s. xlviij. Sedes
 tua deus in seculū seculi r̄. Ista aut̄ sedes
 posita est in celo. s. empyreо. adhuc viuē po
 sita erat affectione r v̄emplatiōe. Nā aut̄
 est ibi glorificata habitatōe. Unde idem p̄
 pheta ait p̄s. x. Dñs in celo sedes eiꝝ r̄. Vel
 posita est. id est p̄ fidē firmiter stabilica. in ce
 lo. i. in ecclēsia militante. Supra hāc autē se
 dem virgineā erat sedens sc̄z christus dei fili
 us. qui licet sup̄ ipsam esset dignitate. tamen
 in ea sedit r qui enīt̄ incarnationis humili
 tate. iuxta illud Ezech. xlviij. Princeps ip̄e
 sedebit in ea. De hac autē sessione predictuꝝ
 fuerat Isa. xvij. vbi dicitur. Preparabitur i
 misericordia soliū. r sedebit sup̄ illud in veri
 tate. Et p̄s. ix. inq̄ dauid. Sedisti sup̄ thro. S̄niase
 num qui iudicas iusticiā. Sedere enim pro dendo se
 tribunali in sententiis proferēdis. multum ratur
 operat. Et ideo debent sedendo sententiare iu
 dices. vt per glo. in. c. bone. de postula. prela.
 quia sententia aliter nō valeret. Arg. st. q̄s oꝝ
 do in bo. posser. l. ij. h. et bonorum. Et facit
 C. de offi. cini. iudi. l. p̄ma. r in auten. de iudi.
 h. sedebūt. r. C. de sen. experi. reci. l. fi. Hug

Sermo. III. Maria sedes dei et ciuitas

Ita igit regale sedes oia iudicia sua de facit.
Un p. xxvij. d. Sedebit dominus rex in eternum.
Ecce p. xlvi. De sedet super sedes suam.
De quod se de etia inquit Isaia propheta. c. vi. sui libri dices. Tunc domini sedentem super solium excelsum et eleuatum tecum. Ita autem sedes exulta et elevata ab omni stercore peccati fuit deo anno secunda ordinata. Un ipi deo inquit propheta p. xcij. Parata sedes tua ex tunc a seculo tu es. Et ronez huius assignat p. sequenti dicens. Numquid ad adheret tibi sedes iniquitatis? quasi dicat. Absit. De hac etia sede id est propheta ait p. cij. Dominus in celo paravit sedem suam: et regnum ipsius omnibus dominabitur. Qui vult erga deo obtinere aliquam gloriam: debet eum rogare et dicere illud Sap. ix. Nitte illa de celo sanctis tuis: et de sede magnitudinis tue. Sic autem de cuius dicitur Baruch in. Qui sedes in semper eternum. Super sedem in virginem per gloriam. tuncque promulgit diaboli in illa sedere per culpam. Ita etia ipsa benedicta virginis sub umbra gratiae eius semper sedet. Unus inquit Sancti. ij. Sub umbra illius quem desiderauerat sedi. Ipa etia prope filium suum sedet in celo. inquit ille p. ps. pliij. Altissima regina a decessis suis tecum. Licet enim aduocari non debant sedere cum iudicib; in auctoritate ab illustribus et qui supra eos sunt. H. sanctus. et C. de postu. l. quisquis. Tamen hoc fallit in quibusdam aduocatis propter eorum dignitatem. C. de officiis. duier. indi. l. fi. Et talis est beatissima virgo.

¶, benedicta virgo dicitur ciuitas dei
Assimilatio. viij.

Alexander de ales super p. lxxvij. exponebit illius psalmum de beata virginine. sic dices. Fundamenta eius in montibus sanctis. et in prophetis et patriarchis et regibus ex quibus ipsa beata virginis origine traxit. sic patet in genealogia eius. Mat. i. Ipa etia de sion Isa. xxvij. Mitta in fundamētis syon lapide angularē. probatū preciosum in fundamento fundamento. Quia syon porte fuerit quoniam sensus quod clavis fuerit et omne novum et in honestum et apte ad bonum. Unus aures eius quod clause erat contra mundi strepitum quoniam ingressus est angelus ad eum: aperte sunt salutatio eius. Et porta eius cordis que contra sensum viri clausa erat aperta fuit diuine voluntati quando dixit. Sicut nupi istum sibum tuum. Zech. xliij. Porro haec clausa erit et non aperietur: et vir non transibit per eam. quoniam dominus deus noster ingressus est per eam. Dicit autem beata virginis syon quod sicut syon erat locus eminentissimus et tutissimus in hierusalem. sic beata virginis in ecclesia etiam triumpante. Diligit erga deus portas syon. et sensus brevis

super oia tabernacula Jacob. i. p. lxxx corpora aliorum hominum. Corpora enim dicuntur tabernacula. ij. Per. j. Videlicet depositio tabernaculi mei ad Heb. viii. Habemus altare de quo edere non habent potestatem quod tabernaculum deseruit. Virgines autem bene dicuntur Jacob. quod luctate sunt: et supplatauerunt somnium: quod in beatâ virginem omnino extinxerunt. Sequitur. Gloriosa dicta sunt de te ciuitas dei. Beatâ ergo est ciuitas dei de qua multa gloria dicitur secundum predicationem prophetarum. ut est illud Isa. vij. Ecce ergo accipiet et piet filium. Et Isa. xij. Egregie erga de radice Jesse tecum. Et Hieron. 31. Novum faciet dominus super terram tecum. Et Lan. vij. Pulchra es amica mea: si uenis et decora sic hierosolimam. Et multa alia gloriosa dicta sunt de hac ciuitate. Sunt autem multe rores quibus beatâ ergo est ciuitas. quod multa in ea fuerunt quod in ciuitate contingit repaire quod pater notari in his verbis. Rex. p. s. p. ps. defensio. et cœpla. tomus. lex. Flos scola. ludus. opes. commercia. pax. ciby. arma. In beatâ enim virginem fuit rex. s. xps. de quod Apocal. xix. Rex regum et dominus dominorum. Ite in ea fuit plus ipse xps. assistens poteris futurorum honorum. ad Heb. ix. Ite in ipsa fuit populus. quod visceribus misericordie sue oculis continebat et adhuc continet. Unus dicitur misericordie. sic Paulus habebat in se populum cum dicebat ad Phil. 1. Sic est mihi iustus sentire per omnibus vobis. ego habeamus vos in corde meo. Et ad Gal. iiiij. Filioli mei quos iterum parturio tecum. Ergo habebat eos in utero. Ite defensio Lan. vij. Ego murus et vber a me. sic turris. Ite cœpla Apoc. xxij. Domus deus oportet cœplum illius est. Et ad latram multam cœpla et ecclie facte sunt ad honorem ipsius. Ite dominus est in ea. s. virginalis aula: inquit quod xps habitauit. Proverb. ix. Sapientia edificauit sibi domum. Et lex. de quod Prover. vi. At lex clementie in lingua eius. Et fons. Eccl. xxxij. Quasi flumen doris. et quasi aqueductus exiui de padiso. Et scola. Lu. iiij. Maria conuabatur omnia sibis hec offerens in corde suo. et Iud. viij. Platea ciuitatis implebatur infantibus et pueris laetitibus coram archa salutis. s. xps annuntiata virginem quoniam adduxerit ea in supernam hierosolimam. Unus canit ecclesia. Assumpta est Maria in celum: gaudet angelus: laudates benedic dominum. Acce Iud. Et opes virtutis et gracie. Unde dixit ei angelus. Ave gratia plena. Prover. vlti. Multe filie congregauerunt sibi diuitias: tu vero supergressa es universitas. Ite commercia. Proverb. xxij. Veritatem emet noli vendere sapientiam. Proverb. vltimo. Syndonem fecit et vendidit et tradidit eam canancio. Et pax. p. 147

Part. IX.

Qui posuit fines tuos pacē. qz in bītā vīgine
nō fuit rebellio carnis ē spūm. quia omnino
extinctus fuit fomes i ea. **I**tē cibz. **S**ān. viij.
Veter tu⁹ sicut aceru⁹ tritici. **I**n e⁹ em⁹ ven⁹
tre fuit granū frumenti. cib⁹ angloz ⁊ hoium.
vel vēter. i. pīetas. **I**tē arma. **S**ān. viij. **N**il
le clipei pendēt ex ea. **D**is armatura fortius.

Memor ero raab ⁊ babylōis sc̄ientiū me.i.
gentiliū ⁊ p̄tōr̄ vt ad me p̄uertant. **E**t po-
stea i p̄ticulari determinat dicens. **E**cce alieni
gene. i. gēt̄iles. ⁊ tyr̄. i. p̄tōres ali⁊ q̄ sunt in
angustia ph̄ie sic p̄us erāt in angustia vicio-
rum. **T**yruſ em̄ interpretat angustia. **A**t po-
pul⁊ ethyopū. i. viciōsi q̄ erāt deſormes ⁊ n̄i-
grip p̄t̄m. hi oēs fucit illic ad me r̄currētes
Memor iḡf ero. s. ad miserēdū ⁊ nō ad pu-
niendū. **N**eemie. v. **M**emēto mei in bonū.
Raab. **P**er Raab at meretricē intelligitur
aia que ſepstrauit vicijs. **R**aab em̄ latitudo
interpretat. ⁊ significat eos q̄ vadūt per lataz
viā que ducit ad pditōem. **M**att. vii. **B**a-
bylon ſo ɔfusio interpretat. ⁊ significat aiam
ɔfusam. pp̄t p̄tā. quoꝝ oim ego memor ero.
⁊ miserebor scientiū me. i. me laudatiū: ⁊ ad
me quæca coad r̄currēt. **N**on ē d̄ ſu-

me deuoto corde recurrentiū. ¶ **N**ūqđ syon
dicet. Hoc etiā de beata ḡgine exponit. qđ sy-
on dř. eo qđ de syon. i. de iudeis nata est. sicut p-
phetatu est ps. cix. **V**irgā frutis tue emitit̄z
dñs ex syon. Itē dř syon: quia ḡtemplatiua
erat. De hac gđ dicit. **N**unqđ syon. i. beata v-
go ḡtemplas celestia dicer corde vel ore de fi-
lio suo. **H**omo sc̄z purus est. qđ dicat. **N**on
Quiā D̄see. xj. ip̄e ait. **A**go deus z non hō.
sc̄z tm̄ i medio tui sc̄tūs zc̄. **Q**uiā aut̄ credi-
tura erat eu eē dēū z hoiem. id de vtraqđ natu-
ra subiigit. **N**ō nat̄ est i ea. **E**cce hūanitas
Et ip̄e fundauit ea altissimus. **E**cce dūnitas
Hoc em̄ esset impossibile in puro hoie. **Q**ui
em̄ fundauit ciuitatē prior est ipsa ciuitate.
Qui aut̄ nascit̄ in ciuitate posterior est illa.
Nō natus est in ea. **N**ō dicit puei s̄z homo
Diere. xxxj. **N**onū faciet dñs sup terrā: fe-
mina circumdabit viz. **H**oc dicebat salomon
seignorare. **P**roverb. xx. **Q**uartū penitus
ignoro. **V**iā viri i adoleſcētia. i. in ḡgie. **E**t
ip̄e nō angel⁹: fundauit ea s̄. beatam ḡginem
Hec est em̄ ciuitas fundamēta habes: cuius
artifex z d̄itor deus. ad **H**ebre. xj. **E**cclī. xx
iij. **Q**ui creauit me requeuit i tabnaclō meo.
Fundauit. s̄i ſtutib⁹. ſic ciuitatē v̄l̄ tēpluz.
Ipa em̄ fuit ciuitas ſummi dei z templū ve-
ri Salomonis de cui⁹ fundatōe. iij. **R**e. v. in
fine dř. **P**recepit rex ut tolleret lapides grā-
des. z lapides p̄ciosos i fundamētu tēpli. i.

frutes eminētes i fundatōe bītē marie. Nec
miz. qz vt dī. i. Paral. xxix. Non hoi paraf
habitatio s̄z deo. Dns narrabit. i. narravit.
In scriptur̄ pploz. i. p scripturas expositas
et directas ad populos. et i scriptur̄ p̄ncipuz
hoz q fierūt in ea. i. Noysi z pphetauz et
aplōz. In multis em scriptur̄ narrat de bītē
v̄gine. Uel populos possum⁹ vocare pauperes
pphas: sicut fuit Amos. Principes vo
ditiores et nobiliores sic dauid et Isaia. vi^l
populoz. i. gētiliū. qz sybillinis v̄libz est p̄di
cta. et p Job q gētilis fuit. At p̄ncipū. i. pro
phetaz de iudeis. Uel p̄ncipes dicunt edito
res scripturaz. vt pphete et euāgeliste et aplōz
Populi vo expositores eorundē. vt Piero
nym⁹. Augustin⁹. et alij. Uel populi dicunt
sancti alij ab aplis. Principes vo apostoli.
P̄s. Cōstitues eos p̄ncipes sup oēm terram
Athi oēs fuerūt i ea. i. p̄cordes fuerūt in lau
de v̄gis. nō contra eā vt heretici et pharisei.
Sicut letantū oīm habitatio i teicā dei ge
nitrix. Isa. l. Sandiū et leticia iueniet i ea.
In forti em munitōe habitat hoies securit et
leti. i. infirma aut sunt timidi. Itē i magna
munitōe et opulēta oīm est spes et refugii. Et
silt ad beatā v̄ginē oēs p̄fugere debet que est
turris fortissima et iexpugnabilis. et terribil
inimicis vt castroz acies ordinata. Lan. vj
Opulēta est fortitū et graz abudātia. qz gra
et gl̄ia plena. Maxima aut est charitat̄ am
plitudine q omes amplectit. Undeei canit
eccl̄ia. Sub tuū p̄sidū p̄fugim⁹ sancta dei
genitrix tē. Bñ em ei p̄petit qd de filio eius
dr Deus. xxxij. Diluxit pplōs. Qēs sancti
in manu ei sunt. Prop̄ h bñ dr. Sic letan
tiū tē. Quia ex his oībo multa est leticia his
q ad eā p̄fugiūt. Isa. vlc. Letami cū hierlm
et exultate i ea om̄s q diligitis eā. Nos vero
possumus et debemus ei dicere illud Judith⁹
xv. Tu gl̄ia hierlm: tu leticia isrl: tu honoris
ficiencia ppl̄i nostri. Hec Alexander vbi. s.
¶ Nos vo sup̄dictū psalmū possum⁹ ad lit
teram exponere de imaculata p̄ceptiōe beate
v̄gis. Qn⁹ p̄seruatiōe ab originali p̄cto vo
lens declarare eximi⁹ pphetaz David dirit
Fundamēta eius. s. v̄ginis. In montib⁹ san
ctis. Qd qualiter intelligat exposui in p̄ma
pre p̄ncipali hui⁹ opis. Et mona. q. in exordio.
Volens ḡ David ostēdere q̄ beata v̄go que
est viua ciuitas dei: nunq̄ fuit a diabolo dei
imico p̄ p̄ctm possessa: ait. Fundamēta eius
in mōtib⁹ sanctis. s. i mōte innocētie et puritatis.
in mōte iusticie originali. et mōte diuic gre
p̄seruantis. quasi diceret. Quia in his mōne

Sermo. III.

Aia d_r
ciuitas

tibus fuit fundata. i. accepta. ideo nunq; ab hoste maligno fuit capta. **N**unq; em diabolus his motib; appropinquare potuit. **R**onē autē quare de⁹ voluit brām viginē fundare in his mōtib; et seq̄nter p̄seruare ab origia li peccato assignat dīcēs. **D**iligit dīs portas syon sup om̄ia tabernacula Jacob. quasi dicat. **N**olite mirari qd fecerit hāc sūn glārē gratiā sue matrī. **N**ā diligit dīs portas syon: id est ipsam bñdictā virginē: que est porta celestis ciuitatis s. paradisi. sup om̄ia tabernacula Jacob. id est sup om̄es angelos et sanctos. Et ideo voluit ea z majori puritate fulgere: et majorib; p̄ilegijs gaudere. ac magis gloriosam esse. Et ppter h̄ subdit. **G**loriosa dicta sunt d̄ re ciuitas dei. **D**enūla em̄ pura creatura vnḡ dicta fuerunt tā gl̄fiosa: qd de viginē hac bñdicta. **Q**uia ho David hic appellat ipaz ciuitatē dei. est sciēdū qd ois anima pōt dici ciuitas. **S**z aia cuiuslibet re probi dīr ciuitas Babylonijs. qd (vt s. dictum est) interptat̄ fusio. qd plena est fusione peccatorū. Et in ea regnat Nabuchodonosor. i. diabolus in supbia sua. **A**ia autē cuiuslibet elec̄ti dīr Hierusalē. que interptat̄ visio pacis. in qua regnat Salomon rex pacific⁹. i. xps Hierusalē autē edificat̄ vt ciuitas ex auro et argento ac lapidib; p̄ciosis. i. ex opib; dilectionis dei et primi: cū meditatōib; et templationib; p̄ciosis sup fundamentū fidei Ihesu christi. **D**e quo fundamento dīr. i. ad Chor. iii. **F**undamentū aliud nemo ponere potest: ppter id quod positū est: qd est christus Ihs. **N**isi autē domin⁹ custodierit aie ciuitatē: frustra vigilat qui custodit eā. ps. cxvij. **V**erū nulla anima tā p̄prie potest dici ciuitas dei: sicut beata vgo post filium. **I**psa em̄ p̄ excellētiam dicit̄ ciuitas: maxime p̄p̄ tria. **P**rimo ppter plenā vniōnē. **D**icit̄ em̄ ciuitas quasi ciuiū vniitas. s. m. Isidor. xv. ethimol. **U**n̄ saluator noster cū misit duos de discipulū suis ad ciuitatē hierosolymā: (quia plena erat sectis et divisionib; ac peccatis) nō dixit. **I**te in ciuitatē: sed in castellum. vt habeat Math xij. seruans illā regulā. **S**i re priueris: nec nomen habere mereris. **N**omina em̄ debent esse rebus consona. s. est et aliud. cum similibus. insti. de dona. In anima autē nostra sunt quasi ciues multi et varij cogitatus et affect⁹ acte desideria quasi viri. passiones vero quasi mulieres. **Q**ui om̄es debent conuenire in vnu. scz ut cōforment se diuine voluntati: querendo semper gloriam dei et pfectū salutis. **U**n̄ Alexander de ales sup ps. xlvi. ait. **L**unc erit ciui-

Maria Ciuitas

tas quasi ciuiū vniitas: si om̄es cogitationes affectiones et desideria vnanimiter in deum tendat. **Q**uod quidē excellētissime fuit i ipsa bñdicta viginē. **D**e qua iquit sc̄tus Odilio in quodā smone. **O**m̄is Marie actio sp̄ in tenta fuit in dño. **A**Et Alexander de ales ubi supra: exponēs illū eiusdē p̄s. **L**uminis impenitus letificat ciuitatē dei. de ipsa gloriola viginē ait. **I**psa fuit ciuitas quasi ciuiū vniitas. quia in ea fuit rōnis et sensualitatis pena concordia. **S**ed dicit̄ ciuitas ppter cōgruam pulsionē. **O**portet em̄ ciuitati bene prouideri ne faciliter capiat̄ ab hostib;. et id requiriſt ut circuquaq; habeat fossata: ne possint hostes appropinquare ad muros. **H**oc autē sit circa ciuitatē anime p̄ humilationes: qua quis seipsum deyicit. et infra se statuit p̄ suūplius reputatiōnem: cognoscēs se ad ima descendere ex p̄pria p̄dīcōne et inclinatiōne ad mala. **D**ebet etiā ciuitas esse in portis bñ custodita: et habere bonas portas ac fortē: ne faciliter possint ad terrā p̄sterni. et sic ciuitas ipsa ab hostib; dep̄dati. **P**orte autē aniesunt sensus exteriores. s. vīsus. audīt⁹. gust⁹. odo- rat⁹. et tactus. qd etiā appellant̄ fenestre per quas intrat mōs peccati ad aiam. iux illud p̄iere. ix. **M**ors intravit p̄ fenestras nras. **O**portet ḡ nos sollicite vigilare circa custodiā haraz portar̄. **N**on em̄ sufficit custodia angelor̄. **D**e qua dicit dīs Isa. lxxij. Sup muros tuos hierusalē p̄stitui custodes. i. angelos. **T**ota die nō tacebunt. s. excitātes animā ad bonū et ad deū laudandū. **S**ed necesse est qd quilibet p̄ se vigilet p̄ p̄sideratiōnem et discretionē: ne ingrediat̄ inimicus aliius vanitatis p̄ ipsas portas. et ne tanq; ciuiis ingrediat̄ s̄b specie alicui⁹ boni defect⁹ curiositas. **U**n̄ in figurā legit. ii. Reg. iiii. qd Hisbo seth filius Saul regis israel posuerat ancilam ad custodiā porte palacij sui. que nō stetit vigilans s̄z dormitauit. **U**n̄ ingressi per portā principes latronū Rechab et Banaa: clam occiderūt illū in lecto q̄scentē. **E**t q̄s significatur qd quādo p̄sideratio et discretio qd debet custodire portas sensu dormitat et non vigilat ad custodiendū: ipsi demones latenter suggestionib; malis subintrat. et ablatris frugib; virtutū animā occidūt. **O**portet etiam ciuitatē esse fulcītaz vīctualib; et aq;: ne fame et siti pereat inhabitātes. **V**īctualia atque aie sunt sacramēta que ipam pascūt et reficiunt. **A**que ho sunt doctrine sacre quib; contra calorē laboz et tentationū refrigerantur. **O**mnia autē ista fuerūt pfectissime in bā v-

Pars.IX.

gine. **E**cclio p excellentiā ciuitas dicitur. Fuit em̄ humilitate profundissima. Unde ipa ait **L**uke. j. Respxit humilitatē ancille sue. Et quanto magis se humilitavit: virtutes suas occultando. tanto magis deus illā manifestauit. ut ipsa pleretur illud quod inquit filius ei⁹ **M**at. v. Non potest ciuitas abscondi supra mōrē posita: id est supra altam perfectionē virtutum. Optime etiā custodiunt sensus suos. Et id nihil inquinatur intravit in illā **S**apie. viij. **S**acramēta quoqz suscepit tempe suo. ut dif fuse declaratū est in quarta parte principali huius opis sermōe. xj. parte prima et tertia. In ea etiā nunqz defecerūt aque salutarē doctrinē. Unde **L**u. ij. dī. **M**aria cōseruabat om̄ia verba hec. s. dicta de filio et a filio. cōferebant in cordes suo. s. cū his que de eo p̄nunciata erant a p̄phētis. Et sic flumis impetus. seruētis sapie. letificat ciuitatē dei. i. beatam viginem. **T**ertio dī ciuitas ppter rectam gubernatiōem. Ad bonitatē em ciuitatis requiritur q̄ habeat bonum regimē et puidaz gubernatiōem. **N**ā Eccl. x. dī. Ut terre cui⁹ p̄nceps est puer. i. cuius rector sensibilibus et vanis intēdit ut puer. **S**ocra vō dī **G**ra cianus. viij. dī. g. j. q̄ fīm **P**latonem illa ciuitas iustissime ordinat. in qua quisq; p̄ pri os nescit affectus. i. passiones et appetit⁹ stu os inordinatos. Est ḡ in ciuitate aime ut rex vel regina voluntas que habet imperare omnib⁹ potētib⁹. Unde **A**nselm⁹ in li. de conce pte reginali ait. Voluntas est regina et domīna in toto regno aie. Qn̄ aut volūtas peccato p̄sentit. iā nō est dñā siue regina sed serua et nō nisi male potest talis ciuitas aie gubernari. Ne igit̄ erreret regina ista: et de dñā effici atur sua: debet semp h̄re p̄silium cum ratiōe. **N**ā Prover. xij. dī. Qui cūtra agunt cum p̄silio multa gubernant sapia. Et ideo iquit sapies Eccl. xxxij. Fili sine p̄silio nihil facias: et post factū nō penitebis. Que em̄ cū cō silio sunt bñ ut plurimū fūt. l. humanū. C. de le. l. dubiū nō est. C. de repu. Item p̄silio et deliberatio homines a malo iudicio retrahit et refrenat. ut no. Archid. in. c. anteriorum. ij. q. vij. Ratio igit̄ p̄siliarius sit aie si dei ciuitas vult esse. Sinderesis aut secretarius: q̄ nunqz fallit: arguens illicita et approbans utilia et salutifera. Imaginatio aut et memo ria referendarij. Agitatores vō desideria et passiones subditi: q̄ debent bñ gubernari. Et tūc poterit de ipsa anima dici illud **I**laic. j. Ciuitas fidelis: iusticia habitavit in ea. Que omnia fuerunt excellentissimo modo in bea-

tissima virgine. q̄tis semper fuit recta a spiritu sancto. Unde de illa potest dici illud **I**la. lxij. Spiritus sanctus duxor ei⁹ fuit. et omnia sīm dictamen rationis et bone conscientie fecit. Et ideo fuit illa inclita ciuitas dei: de qua exponi potest illud quod inquit b. **J**ohannes Apocal. xij. dices. Vidi ciuitatem sanctam Hierusalem descendente de celo. a deo paratam sicut sponsam ornatam viro suo et habentez claritatē dei. et lumen eius simile lapidi precioso **J**aspidis et sicut cristallum. et habebat murū magnū et altum. et habebat portas duodecim. et murus ciuitatis habens duodecim fundamenta. Et hec ciuitas in quadro posita est. et longitudo ac latitudo et altitudo ei⁹ equalia. Et erat structura muri ei⁹ ex lapide iaspide. Ipsa vero ciuitas de auro mundo simile vitro mundo. Fundamenta muri ciuitatis omni lapide p̄cioso ornata. fundamentū primū iaspis. Secundū saphirū. Tertiū calcedonius. Quartū smaragdus. Quintū sardonius. Sextū sardius. Septimū crisolitus. Octauū berillus. Nonū topasius. Decimū crisopassus. Undecimū iacinthus. Duodecimū ametistus. Et duodecim porte: duodecim margarite sunt per singulas. et singule porte erant ex singulis mar garitis. Et platee ciuitatis aurū mundū tā. qz vitru plūcidū. Et templū non vidi in ea. Dñs em̄ deus omnipotē templū illius est et agnus. Et hec ciuitas nō eget sole neq; luna ut luceat in ea. nā claritas dei illuminat illā. Lucerna eius est agnus. Hec ibi. Ex quib⁹ omib⁹ patet mundicia et claritas incomparabilis huius ciuitatis. Nemo igit̄ eā immūdaz fuisse aliquando affirmare p̄sumat. **L**icet aut omia pdicta de ipa exponi possent: tñ vi tande plixitatis causa solū dico. q̄ ipa bñdicta virgo optime dicit̄ ciuitas dei sancta. q̄a fuit munda. deo dicata. et firma. Unde ipsa ait Eccl. xxiiij. Et sic in syon firmata fu. Sit etiā hierusalem: que interpretat̄ visio pacis. Ilsa enim ait ubi supra. In omnib⁹ re quiem quesui. Itē dicit̄ descendisse a deo. qz ab eo fuit edificata: et data in ciuitatem refugij peccatorib⁹. Et ab ipso deo parata. s. virtutibus. Et vt sponsa ornata omni grā. vt. s. esset sponsa ipsius dei patris. ex qua virtute sp̄ ritus sancti generaret redemptor humani generis. De qua fulgentissima ciuitate glorio sa dicta sunt maxime tripliciter quia ipa dicuntur ciuitas dei. Primo quia deus ipaz fundauit. Sicur alexandria sic est dicta q̄ **A**le xander ipsam fundauit. Et v̄bs Roma sic

Maria
ciuitas
dei prop
ter tria

Sermo. III.

Maria Liuitas

Dicta ea Romulo eā fundāte. **U**nū de ipa bñ dicta dei ciuitate ait pphā ps. xlviij. **S**ic au dium⁹ s. ex veteri testamēto figuratū sic vi dium⁹ impletū i ciuitate dei nr̄i. s. viginē glōsa. **D**eus fundauit eā in eternū. **U**nū ipa ait Eccl. xxiiij. Ab initio i. a deo: q̄ est initiu omnis creature. ⁊ an secula. s. apalia. creata sum. scz pdestinatōe i mēte diuina. **S**i ergo deus fundauit eā in eternū. ḡ in pceptiōe sua non coruit p originale peccatū. **E**t ppter hoc ca nitur in officio pceptionis. Gloriosa dicta sunt de viginē Maria. q̄ fundauit ⁊ pserua uit eā altissimus all'a. **H**ec dicit ciuitas dei. q̄ p̄tinue possedit eā deus ⁊ semp possidebit. **D**eccator em̄ possidet a diabolo p culpā. **J**uxta illud Lu. xi. Cum fortis armatus cu stodit atriu suū: in pace sunt omnia que possi der. quia cū ipse diabolus possidet animam: ita ea custodit q̄ eius temptationib⁹ acquiescit. **B**oni aut̄ a dño possident: nō solū p gubernationē ⁊ dominiu: sed etiā p grām ⁊ obedi tōem. **U**nū illi dicūt cū ps. Tu possedisti re nes meos. id est affectus. **I**de quoq; ppheta inquit deo de electis eius. ps. lxxij. **M**emor esto p̄gregationis tue: quā possedisti ab ini tio. **E**t tali modo dīr aliqua ciuitas alicuius regis. quia ab eo possidet: ⁊ sub ei⁹ dominio est. sicut Parisius dīr esse ciuitas regis francie ⁊ sic de singulis. **B**eatā igit̄ vgo p hunc modū dīr ciuitas dei. q̄ semp fuit ab illo pos sessa quiete ⁊ sine aliqua v̄l minima rebellio ne. **U**nū ipa ait Proverb. viij. Dño possedit me in initio viaz suaz. **S**i ḡ deus ab initio ⁊ semp possedit eā: pfecto diabolus nunq; p originale peccatū habuit eam sibi subditam. **T**ertio aliqua ciuitas dīr alicuius inq̄tu: est inhabitator eius. **E**t sic Nazareh dicta est ciuitas xp̄i. q̄ ibi pceptus ⁊ nutritus est. **U**nū ppter hoc appellatus est Nazare⁹. vt habeat Matth. ii. Bethleē quoq; vocata est ciuitas David. quia ibi nat⁹ est. ⁊ habitavit in puericia ⁊ adolescētia. j. Re. xvij. **E**t p huc modū beata vgo dīr ciuitas dei. quia deus per corporalē substantiā ab ea assumptā habita uit in illa. **U**nde ppheta ait ps. xlviij. Mag nus domin⁹ ⁊ laudabilis nimis: in ciuitate dei nostri tc. **I**pse em̄ dei filius in v̄tre eius habitavit p nouē menses tanq; ciuis ipsi⁹ ci uitatis. ⁊ totā infantia ⁊ puericia trālegit cū ea. **D**ec est illa ciuitas fortissima muro robo rata inexpugnabili. **D**e quo Isa. xxvij. dicit Urbs fortitudinis nr̄e Lyon: salvator ponet ēa: murus ⁊ antemurale. **R**equirit ēi ad for titudinē bone ciuitatis q̄ sit bñ murataz tur

rita. **D**e beata aut̄ viginē ⁊ de deo ipam fabr̄ cante dici potest illo. j. Mach. iiiij. **E**difica uit Lyon. ⁊ p circuitum muros altos ⁊ turre firmas: ne qñ veniret ḡtes ⁊ culcarēt eam. **D**icit aut̄ Albertus sup Missus est. q̄ ideo gloriola dicta sunt de hac ciuitate. scz viginē Maria. qz oia q̄ ad pfectiōem ciuitatis pri nēt: i b̄tissima viginē iueniri ⁊ de ipa dici p̄it. **F**uit em̄ fundata sup humilitate: p castitatem murata. curificata p charitatē. dirata p paupertatē. custodita p discretionē. libera umum tate p̄tōz. pacifica superāe tentationū. di uino officio ordinata p elegatiā meritorum. edificata populosa p̄tute ⁊ ml̄titudine oīm do noz gratuitoz. irrigua abundātia miserato riū. i altissimo sita p excellentiā p̄ilegiorum. **N**ec ille. **H**ęq̄tūr aut̄ David i pdicto ps. **M**emor ero Raab tc. **U**bi sciendū q̄ ipse David i psalmis suis p̄pemittat locutoz lū am de vna psona i alia. **A**c qñq; icipit loq̄ in psona sua. ⁊ postea i alio p̄siculo loq̄ i psona dei vel alteri⁹ sic eū spūscūs ipellebat. **U**nū cc in bñ ps idē facit. **N**ī q̄tuor p̄siculos imedi ate sequētēs ponit in psona ipsi⁹ viginē dices. **M**emor ero Raab ⁊ babylonis scientiū me. **Q**uia em̄ Raab fuit meretrīx: q̄ postea fuit puerla. de qua dīr Josue. ii. **I**ngressi sunt domū meretricis nōcē Raab. **J**o p ea significā tur alie om̄es meretrices q̄ efficiunt̄ postea de uore ipsi⁹ viginē. ⁊ ei⁹ merit̄ querunt̄. **E**t silr p babylonē intelligunt̄ p̄tōres. vt sup expo situm est fm ALEXANDRŪ de ales. **Q**uia ḡ null⁹ est adeo crudelis peccator. nec aliq; adeo scelerata meretrīx q̄ vt cōiter nō habeat deuotio nem beate viginē. ⁊ eā nō appelleat imaculatā ⁊ innocentē. atq; siue illibate pceptōis nō cre dat p̄seruatōem. **I**deo ipsa bñdicta vgo contra impugnātes suā innocentia ait. **M**emor ero Raab ⁊ babylonis scientiū me. q̄li dicat Meretrices ⁊ publicani pcedēt vos i regno celoz. **M**at. xxij. **Q**uia etiā turci ⁊ saraceni ⁊ aliq; om̄is infideles gl̄iosam viginē Mariā venerant̄. ⁊ eāz credūt a p̄tō originalitūs p̄seruatā. **U**nū dīr in alchorano **M**achome ti. Nullus ē ex Adā q̄n tenuerit eū sat̄hā p̄ter Mariā ⁊ filii ei⁹. Quapropter (vt retulit mihi vn⁹ frater noster) cum in ciuitate ve netiarū esset vnius theucer ibi obses. ⁊ intel ligeret fieri questionē de pceptione virginis dixit vni nobili ciuii veneto **M**iroz q̄ inter vos xpianos sint aliq; qui nō credat mariez xp̄i beatā virginē Mariā esse pceptam sine peccato originali: cū nos infideles hoc firmi ter credamus. **I**llis ḡ q̄ ex p̄tinacia ⁊ obstina

Pars.IX.

tione psequunt̄ suā īmaculatā pceptioēz: ait ipsa ḥgo gloriōsa. Ecce alienigene ⁊ tyrus ⁊ ppl's ethyopū h̄ fuerūt illic. ad laudādām pceptōem meā. quasi dicat. Amē dico vobis q̄ tyro ⁊ sydoni remissius erit in die iudicij: q̄ vobis. Matth. xj. ⁊ Lu. x. Quia etiā iudei dicūt q̄ mī Messye debet p̄cipi sine p̄ctō originali. Ideo subdit. Nunqđ Lyon. id est: iudea. dicer homo. i. q̄ ego sūm cocepta sicut alij hoies in p̄ctō: q̄li dicat non. Et assignat rōne q̄re iudei dicēt eā sine p̄ctō pceptaz: dicens. Homo nat̄ est in ea: ⁊ ip̄e fundauit eā altissimus. Et iō cū dei pfecta sūnt opa Deū. xxxij. aō fundauit eā in impfectōe p̄cti. Et h̄ est fundamētū qđ faciūt iudei. Sequitur aut̄ bēa ḥgo in alio v̄sculo dices. Dñs narrabit in scriptur̄z t̄c. Quia em̄ impugnātes pceptōem ip̄lī ḥgis crederenolūt scripturis ppheteraz ⁊ sacre scripture. sacrorūg doctorū de innocentia ḥginali loquentiū. Ideo d̄ se ⁊ itez faciet ut multi (etiā seculares) p̄ defensione beate ḥgis pceptione tractat̄ faciente narrates qualiter ip̄a bñdicta ḥgo cocepta ē sine peccato originali. Qui scriptores q̄r sūt terunt plurimi. ideo eoz scripta dicunt̄ scripture populoz. Dñmes em̄ populi debet consurgere p̄ hac opinione. Item faciet q̄ p̄ncipes terreni recipiētes bñficia ⁊ grās ob reue rentiā eiusdē illibate pceptōis imperatas facient de hoc fieri scripturas. statuta i scriptis autētacata. faciētes vt om̄s eoz subditi festū purissime pceptōis mīris dei debet solēnit̄ celebrare. sicut hodie videmus p̄ orbē terraruz multis in regionibz adimpletū. Ethoc puidens in spū beata ḥgo ait. Dñs narrabit in scripturis populoz: t̄ p̄ncipū eoz q̄ fuerunt in ea. i. qui in iuuocatiōe mee sacratissime co pceptionis fuerunt exauditi: ⁊ repererunt bñficia. Ultimū aut̄ versiculū addit̄ David ppheta in psona omniū deuotor̄ eiusdē ḥgis. dicens. Sic vt letantū t̄c. Quasi dicat. O beatissima ḥgo: d̄ filius tu⁹ faciet diuulgarī ⁊ cognoscī innocentia ⁊ īmaculatā co pceptionem tuaz: ⁊ verificari illud qđ ego p̄dixi p̄s. xxvij. dicens. Reuelabit dñs p̄dēsa: ⁊ in templo eius om̄es dicēt gl̄iam. ita q̄ oēs xpiani de ea magnā festinitatē faciēt ⁊ le riciam: cārantes in missa. Haudeamus om̄s in dño t̄c. Et ideo dicit. Sic vt ⁊ sunt due dictiones: que tantū significat q̄z̄tum ita q̄. In ipso em̄ versiculo hoc concludit q̄tanta pdigia chorus cabat i testimoniu innocentie sue. ⁊ ad illius defensionē fiet tot scripture q̄ om̄es fideles exultabūt ⁊ letabūt de ip̄lī in

nocentissime ḥginis paritate. Et h̄ est quod ait. Sic vt oīm letantū habitatio i te. Dñs q̄ p̄ deuotōem habitare debem̄ in haī sacra tissima dei ciuitate. Hui⁹ em̄ ciuitas habita tio est optima. iiiij. Re. ii. Hec ē ciuitas latā nimis. i. valde. Neemie. viij. Et hec ē ciuitas glōiosa. Sopho. ii. In hac ciuitate desiderabat ipse David ppheta intrare dices p̄s. līc. Quis deducet me in ciuitatē munitā? Sed heu q̄ de multis indeuotis ip̄i⁹ bñt ḥgis di cī p̄t illud p̄s. cvj. Niā ciuitatis habitaculi non inuenierunt.

D, beata virgo dicitur Castellum.

Assimilatio. viij.

Domin⁹ noster Iesus xp̄s itauit in dupli castello. Primo in castello hierosolymitano. i. i. ḥgine bñdicta. Que multis de causis d̄r castellū. Primo rōnesue nitide ḥginitat̄. Nā castelluz h̄z no men a castitate. ⁊ d̄r castellū. i. castū liliū: vt dicit glo sup illud Luce. x. Intravit Iesus i quoddā castellū. Tale aut̄ castellū fuit ip̄a bñdicta ḥgo. que fuit ⁊ est nitide castitatis: ⁊ purissime ḥginitatis liliū. Hui d̄r Lan. vij. Ulēter tu⁹ sicut acerius tritici vallat̄ lilijs. Scđo d̄r castellū rōne humilitat̄. Nam ca stellū dicit diminutine de castro. Per castel lum igit̄ significat ipsius humilitas: q̄ q̄z̄ maxima esset: ⁊ sup om̄es alios supeminens tamē de se parua sentebat. Sciebat nāq̄ p̄ humilibz deus dat grām: ⁊ superbis resistit. Iaco. iij. Un̄ de hac humilitatis sue gratio sitate ipsa ait vt canit ecclia. Num essem par uula placui altissimo. Et Lu. q̄. Resperxit hu militatē ancille sue. Tertio d̄r castellū ratioe sublimitatis. Nā castellū d̄r quasi alte casa. q̄ alijs casis supeminet. Ipa ḥgo fuit alta ca sa tripliciter. Primo ex situ. quia ei⁹ status est sup omnē statū pure creature. quod v̄tq̄ pp̄t tria figuratū fuit per archā Noe. quā aque ele uauerunt in sublime. Gen. viij. vbi dicitur q̄ archa eleuata est sup aquas. Ilsa em̄ virgo super omnē purā creaturā: ⁊ sup om̄es po pulos est sublimata. Nāz creature seu popu li appellatur aque fm̄ Alekādrum de Ales super p̄s. aut pp̄ter successionē ppaginis. iij. xta illud Ecs. j. Generatio preterit et gene ratio aduenit. sicut etiā flumina exēt a mar i ⁊ ad ipsum reuertunt̄: ⁊ contineat flumina. Et ideo etiā dicunt̄ aque pp̄ter motū. quia sicut aque sunt in continuo morti: ita etiā na tura humana. Unde Quid. in xv metham. ait. Lūcta fluūt om̄isq; vagans format̄ una go. Nō sec⁹ ac flumē. nec em̄ p̄sistere flumen

Maria

alta casa

pp̄t tria

Sermo. III.

Nec leuis hora potest rē. Et ideo dī Job. x
ij. Homo natus de muliere breui viuis tem-
pore: replet multis miserijs. Qui quasi flos
egreditur: et fugit velut umbra: et nūqz
in eodē statu permanet. De quo etiā tangitur
in. l. ij. s. sed qz dīgine. C. de vete. iu. enu. et in
s. aut. in auten. de nō alie. aut per. re. eccl. tī
s. hāc dicētes. in auten. vt omnes obe. iu. De
angelis quoqz dicit Job. iiij. Qui seruunt ei
nō sunt stabiles. s. p. naturā. Itē populi dicū
tur aque ppter vilitatē elementi. quia aqua
vitis et quasi p. nihilō reputat. Et sūr creatu-
ra in cōpatione creatoris. Juxta illd Isa. xl
S̄ctes quasi stilla situle: et quasi momētum
stare reputate sunt. Unū om̄s dicere possunt
illud Sap. ij. Et nihilō nati sumus. i. creati
Item dicunt aque. ppter profunditatē. iuxta
illud Hiere. xvij. P̄auū est cor hominis et
inscrutabile. quis cognoscet illud? quasi di-
cat. nullus nisi solus deus. Secūdo b̄ta vir-
go dicit castellū: quasi alta casa ex alto edifi-
cio virtutū. quia in alto cacumine virtutum
sublimata est. In ipsa em̄ completū fuit illd.
Auce. xxiiij. Induamini utute ex alto. Und
dicere potest illud Eccl. l. Nam̄ meas ex-
tendi in altū. Tertio dī castellum. i. casa alta
ex dignitate fabricatoris. qz architector hu-
ius castelli fuit ipse deus qui fundavit ipam
beatā virginē. vt dī psalmo. xlviij. et lxxvj.
Quia em̄ ipse est altissimus voluit istud ca-
stellum altū fabricare vt in illo posset habita-
re. Juxta illud ps. cxij. Quis sicut dñs deus
noster q̄ in altis habitat. Voluit itaqz salua-
tor noster ab ista casa altat ab hoc castello al-
tissimo trahere origine fm̄ carnē. iuxta illud
Auce. i. Visitauit nos oriens ex alto. Nō ei
solum intelligitur de ortu eterno quo ad di-
uinitatē: sed et q̄ de temporali quo ad huma-
nitatem. Quarto principaliter virgo glorio-
sa dicit castellū ratione denominationis. Nā
christus nō intrauit in omne castellū. sed te-
xtus euangelicus testat ipsum intrasse i qd̄
dam speciale castellū quod denominat Be-
thania. de quo habetur Johā. xj. Interpre-
tatur aut̄ Bethania obedientia seu dom⁹ obe-
dientie. per quā virgo gloria significatur.
Nam ipa se obtulit promptā et obtemperan-
tem diuine voluntati in incarnationē diuini
verbi: respondens angelo. Ecce ancilla domi-
ni rē. Quinto p̄ncipaliter dicit castellū ra-
tione expugnatiōis. Nam filius dei venit i
Mariam ut assumeret arma humanitatis
quib⁹ armis iudutus noue mensib⁹ in ipsa
virginē occulte p̄māsit. vt sic expugnaret ini-

Maria Castellū

mīcū humanī generis. et ex illo castello secrete
amicis suis adiutoriū p̄teret. Et in h̄ ipa vir-
go figurata fuit. s. Regū. iij. vbi dī ḡ philis-
tīm. i. demōes cognolentes q̄ archa dei id ē:
Maria. de q̄ dī ps. xxxij. Surge dñe in re-
quie tuā tu et archa sc̄iūtatiōis tue. Venit in
castra. timuerūt dīcetes. Venit dē in castris
et ingemuerūt. O quot liberati sunt ab iūni-
cis et a manib⁹ demonū p̄ preciōem issius ca-
stri. s. marie. Et quot amici habuerūt p̄sidiū
in tribulatiōib⁹ an infirmitatib⁹. pestatib⁹
psecutiōib⁹. necessitatib⁹ rē. Nā Maria fa-
cta est adiutoriū et refugiū pegrinatiū tang-
castellū in deserto. Et iō ecclia hoc cōsideras
ei canit. Sub tuū p̄sidiū fugim⁹ sc̄ri dei ge-
niterie rē. In hoc ḡ castello castitate decorato
humilitate munito. ex cellētia sublimato. obe-
diētia ditato. munitō et replete. s. i. v̄gile b̄ndi-
cta. intrauit Ihs. i. salvator noster vt om̄ib⁹
p̄sidiū faceret: et nos ab inimic⁹ p̄tegeret ac li-
beraret. Quia v̄go castellū est loc⁹ q̄ vice ciui-
tatis regit. vt notaſ. ff. de le. j. l. si heres. s. vi-
cis. et de le. ij. l. ticia. s. si. et C. defundis limito-
sis. l. ij. et de offi. p. p̄te. affrid. in noīe dñi. s.
interea. et p̄ Arch. in. c. statutū. s. ij. in verbo
ciuitatib⁹. et rescrip. li. vj. Jo post assimilatiō-
onem ciuitat̄ posui imēdiatē assimilatiōem
castelli. Si aut̄ accipiat castellū p̄ receptaciō
lo ad aquā suscipiendā. vt. ff. de aqua quot. et
est. l. j. s. an̄penni. et nō ff. de serui. v̄. p̄. l.
fistula. in p̄n. et de acti. emp. l. fundi. s. si. Et i
am ipsa b̄ndicta v̄go auēnientissime dī fuiſ
se hoc castellū. qz fuit receptaculū omniū aq-
rum. i. gr̄az diuinaz. Sed o p̄ncipaliter di
co. q̄ Iesus intrauit in alio castello. s. Baby-
lonico. i. in mūdo. Nā hic mundus recte ap-
pellat castellū babylonīcū. et fusionis: p̄tra-
rium castello hierosolymitanō. i. diuine visi-
onis. Et dī castellū ass. assinoz et deo rebellati-
tum. marie p̄p̄ septe pessimas adiōes q̄s
habet. de quib⁹ dīca in vndeclima p̄te p̄ncipa-
li hui⁹ opis. fmone secundo. p̄te p̄ma. In h̄
ergo rebelle castellū. i. in mundū intrauit fi-
lius v̄gini Joh. j. Intrauit siquidē vt ipz
eterno patri suo subiugaret. et iste introit⁹ sa-
ctus est in vtero virginali. In q̄ castello ipa
b̄ndicta v̄go eū recipiēs figurata ē p̄ Mar-
tham. vt diffusi⁹ dīca loco inpradicto. Nāz
illa mulier q̄ in suo castello recepit dominū:
fuit Martha. vt h̄ Lu. x. Que hebraice i-
terpretaſ. puocans qd̄ optime p̄gruit b̄tē v̄-
gini. Nulle cm̄ p̄ces patriarchaz. nulla qz
oracula prophetaz. nulle insuper voces seu
desideria sanctoz patrū puocare vñqz deum

Pars.X.

valuerunt ut in castello huius mundi itarent pro salute humana. Sed humilis virgo eum provocauit et induxit. Et ideo angelus ei dixit. Inuenisti gratiam apud deum. Auge. i. Unde ipsa recte dicere potest illud quod scriptum est. i. Regum. i. Ago sum illa mulier qui steri coram te orans dominum per puerum isto. Ora mihi et dedit mihi dominus petitionem meam quaz postulaui. Ilsa quoque benedicta virgo continet provocat deum ad misericordiam super peccatores. Unde de sermone eius cuius filio suo potest dici illud Judith. viii. Iste est sermo qui misericordiam provocat. Provocat et peccatores ad penitentiam. Iuxta illud Tertio. iij. ut te ad penitentiam provocaret. Item bonus provocat ad bene operandum. Unde de ipsa potest dici illud Deutero. xxxij. Sicut aquila provocans ad volandum pullos suos

D Secundo figura per Martham. Quia Martha lyriaca interpretat dominas ipsa vero benedicta virgo facta est domina universi. Et maledictioem mulierum in benedictionem conuertit. Unde dicit ei angelus. Auge primo. Benedicta tu in mulieribus. Item earum subiectioem in dominum comutauit. quod ipsa facta est regina angelorum et hominum. Unde in ea verificatu est illud secundum. Et dicitur. Non oportet nos scire quia mulieres virgines minantur. Tertio figura per Martham. que latine interpretat: marie tenens. qui dicebatur deus belli. Ilsa enim gloria virgo tenuit: ligauit et cœculauit marie. i. diabolum inimicum humani generis. sicut predictum fuerat. Gen. iiij. Item Iudicium. iij. ubi dicitur. In manu mulieris tradetur Syzara. Ilsa igitur benedicta virgo sola meruit recipere dei filium in utero suo. Quia de ipsa dicitur illud Judith. xj. Non est inuenta talis mulier super terram in aspectu. ipse pulchritudine et sensu et boru. Per ipsam igitur salvator noster venit in castellum mundi ut superbia rebellatum humiliaret. et duricie obstinatoz mollificaret. et imundiciam ad mundiciam reduceret. et isti portas misericordie aperiret ac vicijs abstineret doceret et ad primi dilectorum iduceret. et ad dominum timorem et amorem hostes provocaret. Qui benedicto salvato in nostro silencio pessima mire sua sit infinita gloria eterna secula seculo. Amen.

Incepit decima psalmi huius sermonarum quod Mariale appellatur. in qua tractatur de passione etate virginis. scilicet gaudij et meritorum. Et particulariter ac proprio nomine a digniori parte exultatio matris dei inveniatur.

De passione pessime virginis ac de placitu eius
Sermo primus

D Jes tribula-

tionis et angustie dies hec.
Isa. xxxvij. Omnis dies hebdomadae sancta mater ecclesia

sic dispellet. quod dominum die sanctissime trinitatis. diem lune defunctis. diem

martis martyribus et sanctorum omnibus. licet aliquod di-

catur quod patet. die vero mercurii angelis. die

ionis spiritus sancti. die veneris passionis Christi. die autem

sabbati beatae virginis Marie dedicavit. Ita

auctor die ipius benedicit matri dei multis ex causis

appropriavit. Primo ratione regettis. Sic tu marie

em in dies sabbati deus regreditur ab omni opere appropria-

quod patratur. Gen. iiij. Ite Christus intrans beatissime virginis utrumque regreditur in ea. Nam spissatus

in nullo sancto inuenit plena requies

nisi in Christo et brata virginis. quod in omnibus aliis sanctis salte habuit repugnariam peccati origina-

lis vel venialis. sed in Christo et matre eius nullam

repugnariam inuenit. et ideo in eis perfecte

quietur. Et hoc figuratum fuit Gen. viij. ubi

deus et columba de archa emissa non inuenit ubi re-

quieteretur pes eius. sed reuera est in archam.

Et similiter spissans non inuenit in diluvio pec-

catorum requies nisi in Maria. Si ergo dies

quo deus cessauit a creatore rerum temporalium

sacrificatus est. quod summum opifer de suam

operationem compleuit in eo. Quoniam opus recreatiois

sit maius opere creatoris. qui recreatio deus factus est. iuxta illud Joh. i. Verbum caro fa-

citum est. perfecto etiam et multo magis debuit unius

dies hebdomade deputari ad recolenduz

mysteriorum regettis Christi in utero virginis ad

honorem ipsius virginis. At quod sabbato iste benedictus

Jesus quasi ab omnibus operibus vacans completa

humana redemptio et recreatio in sepulcro.

ut infra dicatur regreditur. Ilsa (quod sabbatum iter-

atur reges) inueniatur talis dies deputatus

est ad honorem ipsius misericordie dei. de qua ipse inquit

psalmus. xxxij. Decrees mea in seculum seculi: hic

habitabo quoniam elegi te. Secundo hoc factus est ra-

tione benedictus. quod sic ipsa dies sabbati fuit

a deo benedicta. Gen. iiij. ita et beatissima ergo fuit

a deo per omnibus benedicta. Unde illi dicit angelus

ex parte dei. Auge. i. Benedicta tu in mulieribus.

Pater enim eternus benedixit eam accipiendo in spon-

sam filium in memorem et spissitudinem in suum sacrari-

um. Angelus quoque non solus in persona dei sed eti-

am ex parte omnium angelorum et cunctarum creaturem

eam benedixit. Et ideo super illas opera Auge. i. Beata